

การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสาน
สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF RAJANAGARINDRA RAJABHAT UNIVERSITY'S
PRE-SERVICE TEACHER PROFESSIONAL UNITS BASED ON
THE CO-OPERATIVE APPROACH

MISS SANSANEE CHANSATITPORN

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education
Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ สำหรับ
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

โดย

นางสาวคันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร

สาขาวิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุนวุฒิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎ์บัณฑิต

..... คนบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุนวุฒิ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรรยา)

ต้นสนีย์ จันทร์สถิตย์พร : การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.(DEVELOPMENT OF RAJANAGARINDRA RAJABHAT UNIVERSITY'S PRESERVICE TEACHER PROFESSIONAL UNITS BASED ON THE CO-OPERATIVE APPROACH) อ. ที่ปรึกษา : ศ.กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ.
อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์, 372 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ จากการประเมินความต้องการจำเป็นตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ ที่ได้รับการคัดเลือกด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างมี 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 4 ภูมิภาค จำนวน 520 คน สำหรับสำรวจความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 9 คน สำหรับการสัมภาษณ์ กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 30 คน สำหรับคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ ทั้ง 2 กลุ่มใช้ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง และกลุ่มที่ 4 ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์จากหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 210 คน สำหรับประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิตและสถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ใช้ฐานนิยม มัธยฐาน พิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ความถี่และร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธด้วยสูตร Modified Needs Priorities Index สังเคราะห์วิธีพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธจาก 4 แนวคิดคือ ปฏิรูปการศึกษา พัฒนาทั้งโรงเรียน วิจัยและพัฒนาและการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็น ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏได้ 112 ตัวบ่งชี้ ใน 23 มาตรฐาน คือมาตรฐานด้านครู 7 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ด้านผู้บริหาร 2 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้ และด้านผู้เรียน 8 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมาได้แก่มาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านครู แผนพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้จัดทำและทดลองใช้โครงการ 1 โครงการของแผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน โดยวิศสานสัมพันธระหว่างสถานศึกษา องค์กรศาสนา ชุมชน และผู้ปกครอง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบทดสอบ พบว่าผู้เรียนในโครงการอบรมมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์

ภาควิชา น โยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4584641727 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD: CO-OPERATIVE APPROACH/NEEDS ASSESSMENT/PRESERVICE TEACHER PROFESSIONAL UNITS

SANSANEE CHANSATITPORN : DEVELOPMENT OF RAJABHAT RAJANAGARINDRA

UNIVERSITY'S PRESERVICE TEACHER PROFESSIONAL UNITS BASED ON THE CO-

OPERATIVE APPROACH. | THESIS ADVISOR : PROF.PATEEP METHAKUNAVUDHI,

Ph.D., THESIS COADVISOR : ASST.PROF.PUNSAK PONSARAM, Ph.D., 372 pp.

The objectives of the study was to develop Rajabhat Rajanagarindra university preservice teacher professional units based on the co-operative approach according to the needs analysis derived from standard indicators which were selected by modified Delphi Technique. There were 4 sample groups: 1) 520 participants, i.e. administrators, teachers, students, and related personnel working in the Rajabhat University's Preservice Teacher Professional Unit from 4 regions giving their opinions towards the classroom management; 2) 9 academic experts for interviewing; 3) 30 experts, who were in the process of the modified Delphi Technique for selecting standard indicators; and 4) 210 participants, i.e. administrators, supervisor teachers, teachers, prospective teachers, who provided the necessary needs for developing preservice teacher professional units based on the co-operative approach. The sample's opinions towards classroom management were analyzed by using the frequency, mean, standard deviation and analysis of variance. These results were used for indicator selection by using the mode, median, and inter-quartile. The Modified Needs Priorities Index was employed to synthesize the development based on the co-operative approach. These were education reform, whole school development, school based research and school-based development. The findings showed that 112 indicators from 23 standards were selected as standard indicators. They consisted of 7 teacher standards with 39 indicators, 2 administrator standards with 11 indicators, 6 process standards with 30 indicators, and 8 learner standards with 33 indicators. The results indicated that learner standards, the process standards, and the teacher standards were to be prioritized respectively. Then the Rajabhat Rajanagarindra university preservice teacher professional units based on the co-operative approach according to the needs analysis derived from the standard indicators were developed with one example project based on the co-operation between schools, religious institutions, communities and parents. The project was evaluated by students observation, interviews and testing. It was revealed that the students' abilities in critical thinking and synthesis were developed.

Department Educational Policy, Management and Leadership

Field of study Higher Education

Academic year 2006

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความห่วงใย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โสวิไลกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจัญญ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาร่วมสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เขียนตำรา เอกสาร งานวิจัย ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองที่เสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้ข้อมูล และร่วมกิจกรรมงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ที่กรุณาสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ทำให้การวิจัยนี้ดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่น และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายฝน ด่านขุนทด ที่กรุณาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงได้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ น้อง ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นเรียนในสาขาวิชาอุดมศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะครุศาสตร์ทุกคน ที่คอยซักถาม และเป็นกำลังใจ

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบใจหลานๆ โดยเฉพาะนายเอกพล จันท์สถิตย์พร ที่ช่วยวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล พิมพ์รายงาน จัดรูปเล่ม และตรวจทานแก้ไข งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
รายละเอียดของกรอบแนวคิดของการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น.....	20
1.1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของ การประเมินความต้องการจำเป็น.....	20
1.2 รูปแบบและหลักการสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	28
1.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหา.....	30
ตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้.....	39
2.1 ความหมายและประเภทของตัวบ่งชี้การศึกษา.....	39
2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษา.....	42
2.3 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้การศึกษา.....	42

ตอนที่ 3	การใช้เทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุง.....	43
3.1	ความเป็นมาและความหมายของเทคนิคเคลฟาย.....	43
3.2	กระบวนการของเทคนิคเคลฟายแบบเดิมและข้อคำนึงเกี่ยวกับ เทคนิคเคลฟาย.....	43
3.3	เทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุงกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	46
ตอนที่ 4	มาตรฐานตัวบ่งชี้การศึกษา.....	49
4.1	มาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินผลคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน).....	49
4.2	มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.....	54
ตอนที่ 5	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู.....	58
5.1	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.....	58
5.2	การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545	70
5.3	การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์.....	83
ตอนที่ 6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
6.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และการประเมินคุณภาพสถานศึกษา.....	84
6.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้.....	88
6.3	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาด้วยรูปแบบต่างๆ.....	89
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
	ประชากร.....	96
	กลุ่มตัวอย่าง.....	96
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
	เกณฑ์การคัดเลือกตัวบ่งชี้.....	104
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	108
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	108

บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
ตอนที่ 1	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน.....	122
ตอนที่ 2	ผลการคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi technique).....	155
ตอนที่ 3	ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบ การณืวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้าน กระบวนการ และด้านผลิตผล วิเคราะห์ผลด้วยสูตร Modified Priority Needs Index (PNI _{modified}).....	184
ตอนที่ 4	การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์แบบผสานสัมพันธ์.....	214
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	243
	สรุปผลการวิจัย.....	246
	อภิปรายผลการวิจัย.....	252
	ข้อเสนอแนะ.....	257
	รายการอ้างอิง.....	259
	ภาคผนวก.....	266
	ภาคผนวก ก.....	267
	ภาคผนวก ข.....	344
	ภาคผนวก ค.....	346
	ภาคผนวก ง.....	351
	ภาคผนวก จ.....	353
	ภาคผนวก ฉ.....	363
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	372

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สรุป แนวคิดปฏิบัติการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาทั้ง โรงเรียน แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และแนวคิดการพัฒนาคู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	81
2. เปรียบเทียบแนวคิดการปฏิบัติการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาทั้ง โรงเรียน แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และแนวคิดการพัฒนาคู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	82
3. ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ	98
4. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับและใช้ได้ จำแนกตามประเภท แบบสอบถาม	99
5. ขนาดกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย และ โรงเรียนใน 4 ภูมิภาค	99
6. จำนวนผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ใน เทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	100
7. จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	101
8. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือ	106
9. จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับ จำแนกตามประเภท แบบสอบถาม	110
10. จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับ จำแนกตามเขตที่ตั้ง และระดับของ โรงเรียน	114
11. กรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามจุดมุ่งหมายของโครงการ	117
12. สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	118
13. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู	123
14. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในบริบทของผู้บริหาร	130

15.	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน ของครู.....	135
16.	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา.....	139
17.	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบท ของครู จำแนกตามรายภาค.....	144
18.	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบท ของครู ระหว่างครู 4 ภาค.....	146
19.	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ในบริบทของครู จำแนกตามภาค.....	147
20.	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ใน 4 ภาค.....	148
21.	เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค.....	149
22.	สรุปผลการประมวลมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังเคราะห์จากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง.....	163
23.	ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ.....	168
24.	ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐาน 3 ด้าน.....	185
25.	ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนามาตรฐานด้านครู ตามรายมาตรฐาน.....	186
26.	ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามรายมาตรฐาน.....	187
27.	ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการ ตามรายมาตรฐาน.....	187
28.	ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน ตามรายมาตรฐาน.....	189

29.	ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	190
30.	ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านครู จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	191
31.	ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้บริหาร จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	192
32.	ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	193
33.	ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	194
34.	ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์	196
35.	ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน ด้านปัจจัยนำเข้า (ครู) มาตรฐานด้านกระบวนการ และ มาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับ โรงเรียน.....	199
36.	แผนพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ระดับประถมศึกษา).....	224
37.	แผนพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ระดับมัธยมศึกษา).....	230
38.	ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ และความสามารถคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนก่อนอบรมและหลังอบรม.....	241

39. ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการอบรม
แบบผสานสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและ
ความสามารถคิดวิเคราะห์.....242

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2. การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์.....	84
3. การพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์.....	157
4. วงจรการประเมินโครงการ.....	239

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 มาตรา 52 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 30) ให้ ส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว หลักสูตรการผลิตครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงมีการปรับเปลี่ยนใหม่เป็นหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2546 ในมิติใหม่ที่เน้นให้บัณฑิตครูมีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี ความเป็นครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ เป็นครูชั้นวิชาชีพที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีปรัชญาของหลักสูตรว่า ผลผลิตครูชั้นวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา สามารถบูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมแห่งวิชาชีพไปสู่การจัดการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีสติปัญญา ความสามารถและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถเผชิญปัญหาหรือวิกฤตได้ด้วยสติปัญญา (หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสถาบันราชภัฏ พุทธศักราช 2546, 2546 : 4-5) นอกจากนี้ยังกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตครูว่าเป็นคนดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง สามารถใช้ทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อยสองภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา สามารถเผชิญสถานการณ์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นครูดี เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน เป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษา มีจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นครูเก่ง มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้ รอบรู้และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตนถนัด มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การผลิตครูในมิติใหม่เป็นไปตามปรัชญาของหลักสูตรดังกล่าว หลักสูตรจึงได้กำหนดให้นักศึกษาคูจำเป็นต้องปฏิบัติตามการสอนในสถานศึกษาที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพครูกำหนด เป็นระยะเวลา 1 ปี ภายใต้การแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู และเพื่อให้หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพครูกำหนด จำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีศักยภาพเพียงพอ ซึ่งต้องอาศัยยุทธศาสตร์สำคัญหลายประการ ประการ

หนึ่งคือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน (ทิสนา เขมมณี, 2542 : 5) หมายถึงการปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์/แนวคิด รวมทั้งการปฏิบัติของครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกี่ยวกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ นั้นยังต้องอาศัยยุทธศาสตร์สำคัญอีก 2 ประการ คือ (ทิสนา เขมมณี และคณะ, 2542 : 6) 1) การ วิจัยและพัฒนา และ 2) การพัฒนาทั้งโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยและพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติและนำข้อค้นพบไปใช้ในการปฏิบัติจริง โดยมีกลุ่มบุคคล ภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัย อื่นๆ อีกมากมาย เช่น กับผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจำเป็นต้องเข้ามามีส่วน ร่วม ดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นการพัฒนาทั้งโรงเรียน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตรา 29 (สำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 16-17) กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา ส่ง เสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการ ศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเป็นสถาบันการ ศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อันมีภารกิจหลักหนึ่งคือ บริการวิชาการแก่ชุมชน ดังนั้น แนวทางหนึ่ง ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาหมวดดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงมีบทบาทสำคัญเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรง เรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นสอนให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี ปัจจัยสำคัญคือ ครูจะ ต้องเป็นครูเก่ง ครูดี การเป็นครูเก่ง ครูดี ได้นั้น สถาบันผลิตครูจะต้องจัดประสบการณ์ให้ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางตรงหรือทางอ้อม แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญแหล่งหนึ่งคือ หน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นแหล่งบ่มเพาะ ฝึกฝน คุณลักษณะความเป็นครูเก่ง ครูดี ให้แก่นัก ศึกษาครูได้ ดังเช่น แอสติน (Astin, 1984) ได้กล่าวในทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (The Theory of Student Involvement) ถึงบทบาทกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาว่า การมี ส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาสามารถทำให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่างๆ สูง การมีส่วนร่วมของ นิสิตนักศึกษาสามารถจัดได้หลายลักษณะ ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมด้านวิชา การ ได้แก่ การจัดหลักสูตร ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นอกจากนั้นการพัฒนานักศึกษาครูยัง เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีตัวป้อน สภาพแวดล้อม ผลิตผล (I E O) ของแอสติน (Astin, 1993) โดยตัวป้อน (I = input) หมายถึง ลักษณะนิสิตนักศึกษาเมื่อแรกเข้าสู่สถาบัน สภาพแวดล้อม (E = environment) หมายถึง โปรแกรม นโยบายของสถาบัน คณาจารย์ และกลุ่มเพื่อน และประสบการณ์ทางการศึกษา ที่มีผลต่อนักศึกษา และผลิตผล (O = output) หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา ภายหลังจาก

ได้ประสบกับสภาพแวดล้อม หรือได้รับประสบการณ์ต่างๆ จากโครงการที่สถาบันจัดขึ้น สรุปก็คือ การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา ซึ่งหมายถึง ผลลัพธ์ (outcome) นั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม (E = environment) ในที่นี้ ได้แก่ นโยบายของสถาบัน และประสบการณ์ทางการศึกษาที่นักศึกษาได้รับจากสถาบัน โดยเฉพาะนักศึกษาครู แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะเป็นแหล่งสำคัญที่สุดแหล่งหนึ่ง ที่เป็นสภาพแวดล้อมหล่อหลอมให้นักศึกษาครู เป็นครูเก่ง ครูดีได้ นั่นก็คือ การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่ว่าจะป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม จะเป็นวิธีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ นักศึกษาครู ได้รับแบบอย่างที่ดี นอกจากนั้นโรงเรียน หรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังได้รับประโยชน์โดยตรง คือ นักเรียนในโรงเรียนจะมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนต้องการอีกด้วย

ในกระบวนการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ เพื่อให้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพของระบบการศึกษามีคุณภาพมากขึ้น ในปัจจุบันนี้ นิยมเสนอลักษณะของตัวบ่งชี้การศึกษา (education indicator) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2541: 1) เนื่องจากตัวบ่งชี้สามารถให้สารสนเทศเชิงปริมาณ หรือตัวประกอบ ตัวแปรที่ช่วยบอกถึงสิ่งที่ต้องการตรวจสอบ หรือสถาน การณ์ที่สะท้อนลักษณะดำเนินงานทำให้สามารถวินิจฉัยชี้ภาวะและช่วยชี้บทบาทหน้าที่ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งได้ (เอมอร จังศิริพรปกรณ์, 2541 : 37) นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ยังมีประโยชน์ต่างๆ ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2541 : 10 - 11) 1) ใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การศึกษา 2) ใช้ในการกำกับและการประเมินระบบการศึกษา 3) ใช้ในการจัดลำดับและ/หรือจัดประเภทระบบการศึกษา 4) ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา 5) ใช้ในด้านการประกันคุณภาพ (quality assurance) และการแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ (accountability)

นอกจากนี้ Johnstone (1981 อ้างถึงใน เอมอร จังศิริพรปกรณ์, 2541 : 41) ได้กล่าวถึงประโยชน์ตัวบ่งชี้การศึกษาไว้ดังนี้ คือ 1) ใช้เป็นข้อความกำหนดนโยบาย การนำตัวบ่งชี้มาใช้ในข้อความกำหนดนโยบายจะช่วยให้ทราบสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลตามนโยบายได้ชัดเจนขึ้น 2) ติดตามผลในระบบการศึกษา ใช้ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงว่าไปในทิศทางที่ต้องการ หรือพึงประสงค์หรือไม่ ซึ่งต้องมีการใช้วัดอย่างสม่ำเสมอ 3) พัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษาโดยเฉพาะตัวบ่งชี้รวม 4) จัดกลุ่มระบบการศึกษา ตัวบ่งชี้ช่วยให้การจัดแบ่งกลุ่มในระบบการศึกษามีความตรงและความเที่ยง การจัดแบ่งกลุ่มยังช่วยให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือน หรือแตกต่างกัน ใช้ในการเปรียบเทียบการศึกษาระหว่างจังหวัด ภายในประเทศหรือระหว่างประเทศได้ 5) มีลักษณะเป็นกลางทำให้สามารถกำหนดปทัสถานในการตัดสินได้

เนื่องจากประโยชน์ของตัวบ่งชี้ นั้น สามารถนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การศึกษา ด้านการกำกับและประเมินผลการศึกษาได้ดังกล่าวข้างต้น จึงสมควรพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพราะการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสถานการณ์ที่เป็นจริง (what is) กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น (what should be) เพื่อนำช่องว่าง (gap) ที่เกิดขึ้นเป็นตัวบ่งชี้สภาพปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข (สุวิมล ว่องวานิช, 2542; Witkin, 1984; Witkin and Altschuld, 1995) โดยการจัดลำดับความสำคัญของปัญหานั้นๆ ข้อมูลที่ได้จะมีคุณค่า สามารถใช้เป็นเกณฑ์และแนวทางจัดทำนโยบาย และตัดสินใจวางแผนงานของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน และทรัพยากร ทำให้การวางแผนงานและการดำเนินงานตรงกับเป้าหมายและความต้องการของบุคคลทุกฝ่ายในแผนงานนั้นๆ เพราะหากทราบภายหลังว่าจุดมุ่งหมายของโครงการนั้นจริงๆ แล้วไม่ได้ตรงกับความต้องการของเจ้าของโครงการ จะเป็นการสูญเปล่าทั้งเวลาและทรัพยากร เพราะผลที่ได้ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2542)

เพื่อให้การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกิดการสูญเปล่าทั้งเวลาและทรัพยากร จึงสมควรประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล เพราะการประเมินความต้องการจำเป็นต้องอาศัยตัวบ่งชี้ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน กำหนดคุณลักษณะจำเป็นของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และนำไปสู่การวางแผนจัดทำโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นก่อนหลัง และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษา พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 29 ดังกล่าว จึงสมควรพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบประสานสัมพันธ์ เพื่อเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีมาตรฐานสำหรับนักศึกษาครูที่พร้อมจะก้าวเป็นครู ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ คือ นักศึกษาครูที่มีคุณภาพพร้อมจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพการเรียนรู้การสอน บทบาทความเป็นครู ปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในบริบทของครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. คัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้เชิงระบบของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่มาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลิตผล โดยใช้เทคนิค เคลฟายแบบปรับปรุง

3. ประเมินความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล โดยใช้เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบตอบสนองคู่

4. พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แบบผสมสามสัมพันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยเลือกสนาม (field) ซึ่งเป็นหน่วยฝึกประสบการณ์ในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจัดโครงการพัฒนาแบบผสมสามสัมพันธ์ เหตุผลที่เลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาในท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญ คือ ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาของพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก นอกจากนั้นยังเป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศที่ผลิตบุคลากรด้านการศึกษาวิชาชีพใช้สังคมเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 (สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์, 2547 : 1)

2. ตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใช้แนวคิด โดยอิงตัวบ่งชี้เชิงระบบการศึกษา (Indicators of Education Systems) ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม (Johnstone, 1981 : 25 - 27) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (process) และตัวบ่งชี้ด้านผลิตผล (output) และในการประเมินความต้องการจำเป็นนี้ ผู้วิจัยประเมินโดยอิงโมเดลความแตกต่าง กล่าวคือ เป็นการแสดงความรู้สึกต่อระดับของสภาพตามข้อความต่างๆ สองส่วน คือ ระดับสภาพที่พึงประสงค์ กับระดับสภาพที่เกิดขึ้นจริง แล้วหาผลต่างของสภาพดังกล่าว เนื่องจากข้อมูลที่ได้ตามนิยามนี้ ทำให้สามารถวางแผนการดำเนินงานได้ตรงทิศทางมากกว่า (สุวิมล ว่องวานิช, 2542 : 26)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาครู หมายถึง ผู้เรียนระดับปริญญาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีสถานภาพเป็นนักศึกษาภาคปกติ

หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง สถานศึกษาสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู และเป็นสถานศึกษาในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

บทบาทความเป็นครู หมายถึง ภารกิจในการปฏิบัติงาน หน้าที่ของครูด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการสอน การอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง รวมทั้งภารกิจหน้าที่ การจัดการพัฒนาโรงเรียน และชุมชน

การพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนแนวคิด และการกระทำเกี่ยวกับการเรียนรู้ของครู ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องโดยใช้แนวคิดผสมผสานสัมพันธ์ คือ 1) แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาโดยนำแนวคิด "บวร" บ้าน วัด โรงเรียน ของนายแพทย์ประเวศ วะสี (2541 : 54) มาบูรณาการ 2) แนวคิดการวิจัยและพัฒนา 3) แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างครู ผู้บริหาร และชุมชนในท้องถิ่น และ 4) แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ความต้องการจำเป็น หมายถึง ช่องว่าง (gap) ที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างสภาพการณ์ที่เป็นจริง (what is) กับสภาพการณ์ที่ควรจะเป็น (what should be) ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องปรับปรุง แก้ไขตามความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งได้แก่ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านปัจจัยนำเข้า (input) ด้านกระบวนการ (process) และด้านผลิตผล (output)

การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (priority) ของปัญหาที่ต้องแก้ไข ตามความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนำไปสู่การจัดเป็นโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มาตรฐาน หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบการศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ผู้บริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านผลิตผล (output) หมายถึง ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ หมายถึง คุณลักษณะหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกถึงสภาพหรือปริมาณของสภาพหรือ ลักษณะการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 1) ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง คุณลักษณะของครูครอบคลุมทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอน ความรับผิดชอบในวิชาชีพ ซึ่งวัดได้จากความคิดเห็นของ

ครู ผู้บริหารและผู้เรียน 2) ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง วัดได้จาก ความคิดเห็นของผู้บริหาร และชุมชน 3) ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานด้านผลิตผล หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนในความเป็นคนดี คนเก่ง วัดได้จากครู โดยที่ตัวบ่งชี้เหล่านี้ได้รับการคัดเลือกตามฉันทามติ (consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques)

ตัวบ่งชี้ความต้องการจำเป็น หมายถึง คุณลักษณะหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกถึงสภาพหรือปริมาณของสภาพ หรือลักษณะการดำเนินงานที่บ่งบอกถึงสภาวะของปัญหาในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล ที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งวัดได้จากค่าแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า (input indicators) หมายถึง คุณลักษณะหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกถึงสภาพหรือปริมาณของสภาพ หรือลักษณะการดำเนินงานที่เป็นตัวป้อนในกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับบริบทของครู เช่น คุณวุฒิ คุณลักษณะ ประสิทธิภาพ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (process indicators) หมายถึง คุณลักษณะหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกถึงสภาพหรือปริมาณของสภาพ หรือลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร งานบุคลากร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตัวบ่งชี้ด้านผลิตผล (output indicators) หมายถึง คุณลักษณะหรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบ่งบอกถึงสภาพหรือปริมาณของสภาพ หรือลักษณะการดำเนินงานอันเป็นผลสืบเนื่องจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ ความเป็นคนเก่ง ดี มีสุข

เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลแบบตอบสนองคู่ หมายถึง วิธีจัดลำดับความสำคัญของแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ในความต้องการจำเป็นที่นิยามโดยอิงความแตกต่าง (discrepancy model) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง จากสูตร $PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$

เมื่อ I คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

PNI_{modified} คือ ค่า Priority Needs Index แบบปรับปรุง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

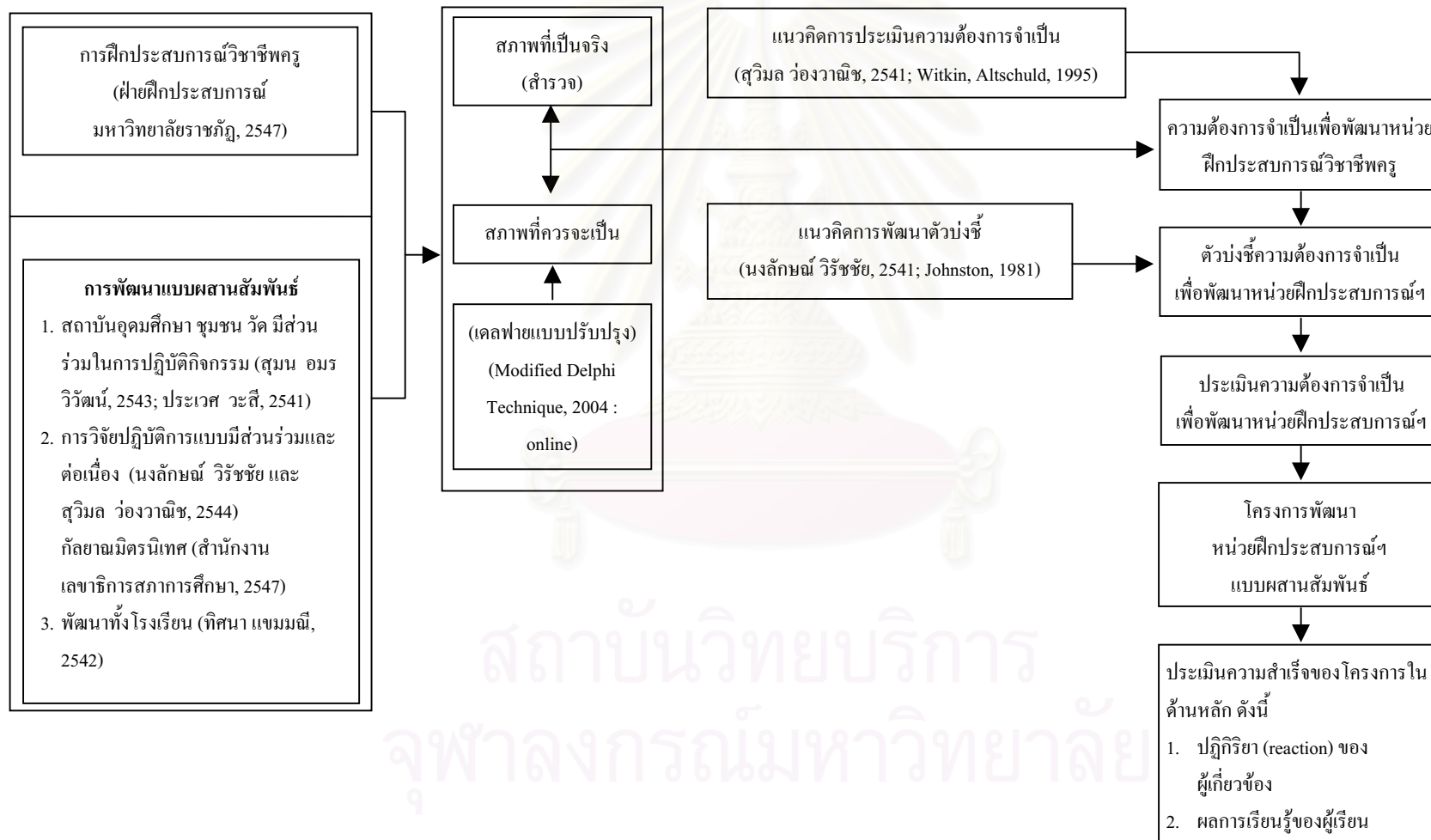
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ สำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ในและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น
2. การพัฒนาตัวบ่งชี้
3. การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques)
4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
5. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ
6. การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด “บวร” บ้าน วัด และ โรงเรียน
7. การพัฒนาทั้งโรงเรียน (whole school approach)
8. การวิจัยและพัฒนา (research and development)
9. การพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ ประมวลเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ สำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย : การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายละเอียดของกรอบแนวคิดของการวิจัย

จากกรอบแนวคิด การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้วยเทคนิคผสานสัมพันธ์ ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดของแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่ผู้วิจัยได้ประมวลมา ดังต่อไปนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (what should be) ส่วนใหญ่จะเน้นความแตกต่างของผลิตผล (outcome gaps) แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังของความแตกต่างนั้น เลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ ความพยายามให้ได้ข้อมูลที่ช่วยเสริมการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์กร (สุวิมล ว่องวานิช, 2542 : 14) การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินก่อนเริ่มวางแผน หรือพัฒนาโครงการเพื่อสะท้อนให้เห็นปัญหาที่มีอยู่จริง อันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการตัดสินใจวางแผนหรือพัฒนาโครงการใหม่ๆ ให้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และสามารถจัดกิจกรรมสนองตอบกับความต้องการที่แท้จริงของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นๆ อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง ทำให้ไม่เกิดความสูญเปล่าในด้านทรัพยากร งบประมาณ และเวลา (สุวิมล ว่องวานิช, 2531; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2537; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2537)

การประเมินความต้องการจำเป็น ประกอบด้วยกระบวนการในการประเมิน 3 ขั้นตอน (Witkin & Altschuld, 1995) คือ 1) ขั้นตอนการประเมิน (pre assessment) เป็นขั้นตอนการวางแผนและกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล 2) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 3) ขั้นตอนใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การสื่อสารความคิดกับผู้เกี่ยวข้อง หาแนวทางแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนในการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ (utilization) การประเมินความต้องการจำเป็นจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (priority setting) ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินความต้องการจำเป็น

2. การพัฒนาตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้มาจากศัพท์ว่า indicator มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกสภาวะหรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของสิ่งที่เราสนใจ ซึ่งสารสนเทศอาจอยู่ในรูปของข้อความ ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข โดยลักษณะดังกล่าวเป็นการนำข้อมูล ตัวแปร หรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดค่าคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นลักษณะสภาพการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงานนั้นในช่วง เวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (อาทิตยา ดวงมณี, 2540 : 13)

เนื่องจากปัจจุบันนี้ ระบบการศึกษามีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบตัวบ่งชี้ (indicator system) ขึ้นใช้ประโยชน์ในหลายกรณี ลักษณะของระบบตัวบ่งชี้ เป็นลักษณะเฉพาะที่ให้สารสนเทศที่สมบูรณ์เป็นองค์รวมของระบบ การศึกษา โดยที่ตัวบ่งชี้แต่ละตัวชี้แสดงสภาพหรือสะท้อนลักษณะแต่ละด้านของระบบการศึกษา (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545 : 21)

ตัวบ่งชี้การศึกษามีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแยกประเภท นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545 : 21 - 26) ได้สังเคราะห์สรุปไว้เป็น 7 ประเภท ดังนี้

- 1) แยกประเภทตามทฤษฎีระบบ มี ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการและตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต
- 2) แยกประเภทตามนิยามของตัวแปร มีตัวบ่งชี้แบบอัตนัย ตัวบ่งชี้แบบปรนัย
- 3) แยกตามวิธีการสร้าง มีตัวบ่งชี้ตัวแทน ตัวบ่งชี้แยกและตัวบ่งชี้รวมหรือตัวบ่งชี้ประกอบ
- 4) แยกประเภทตามลักษณะตัวแปรที่ใช้สร้างตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้ตามบัญญัติ ตัวบ่งชี้เรียงอันดับตัวบ่งชี้อัตราส่วน ตัวบ่งชี้สต็อก ตัวบ่งชี้เลื่อนไหล ตัวบ่งชี้แจกแจก และตัวบ่งชี้ไม่แจกแจก
- 5) แยกประเภทตามลักษณะค่าของตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้สมบูรณ์และตัวบ่งชี้สัมพัทธ์
- 6) แยกประเภทตามฐานการเปรียบเทียบในการแปลความหมาย มีตัวบ่งชี้อิงกลุ่มและตัวบ่งชี้อิงเกณฑ์
- 7) แยกประเภทตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ มีตัวบ่งชี้แสดงความหมายและตัวบ่งชี้ทำนาย

ประโยชน์ของตัวบ่งชี้ นักบริหารการศึกษา นักวางแผนการศึกษา นักประเมินผล และนักวิจัยการศึกษา สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น 1) เพื่อบรรยาย 2) แสดงแนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลง 3) การเปรียบเทียบ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545 : 27 - 28)

3. การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques)

เทคนิคเดลฟายเป็นเทคนิคการระดมสมองแบบไร้ซึ่งสิ่งรบกวน (a silent form of brainstorming) ซึ่งแตกต่างจากการระดมสมองแบบร่วมพบปะ ประชุม (convention brainstorming) โดยสมาชิกสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเป็นอิสระ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันในระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปหรือฉันทมติ (Modified Delphi Technique, 2004 : online)

นอกจากการใช้เทคนิคเดลฟาย สามารถนำไปใช้ในการวิจัย อนาคตยังสามารถนำไปใช้ในการวิจัยในการสำรวจความคิดเห็น สำรวจปัญหา กำหนดรูปแบบ กำหนดนโยบาย และการประเมินความต้องการจำเป็น เนื่องจากเทคนิคเดลฟายแบบเดิม มักมีปัญหาในการตอบกลับแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก จึงมีผู้ปรับปรุงเทคนิคเดลฟาย หลายรูปแบบ เช่น นำการบันทึกคำตอบด้วยเครื่องบันทึกเสียงแทนแบบสอบถามปลายเปิด การนำแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ แทนแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก เป็นต้น

การประเมินความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่าง มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำช่องว่างที่เกิดขึ้นเป็นตัวบ่งชี้สภาพปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็นจึงต้องการข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อลดช่องว่างหรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงเป็นเทคนิคหนึ่งที่จะนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมได้

4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปรับระบบการศึกษาและหัวใจสำคัญของระบบการศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงต้องปรับระบบการศึกษา จากการเป็นระบบที่ไม่เรียนรู้ และปรับตัวไม่ได้ ไปสู่การเป็นระบบการศึกษาที่เรียนรู้และปรับตัวได้ เนื่องจากสาเหตุ 8 ประการของปัญหากระบวนการศึกษาไทย แบ่งเป็น 3 ชั้น (ประเวศ วะสี, 2541 : 40 - 41) จากชั้นลึกสุด คือ ทิฐิ เกี่ยวกับการศึกษาที่ไม่ถูกต้อง ระบบการศึกษาไม่ทั่วถึงและไม่ดีพอ ชั้นนอก ได้แก่ สังคมยังไม่เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วม ขาดระบบการส่งเสริมครูที่ดี ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคม ระบบบริหารการจัดการที่มีปัญหา เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละปัญหาในแต่ละชั้นแล้วจะเป็นว่าปัญหาจากสาเหตุที่ 2 คือ ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะจะทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ก่อให้เกิดความทุกข์ในการเรียนรู้ และความอ่อนแอทางปัญญา เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากจุดนี้ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 จึงกำหนดแนวการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียน

รู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 ข้อ 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และหมวด 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษากำหนดเป็นมาตรา 52 ส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิตบุคลากรใหม่ และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 (2542 : 30) ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต และพัฒนาครูคณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ดังกล่าว หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏจึงได้พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2546 ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนาดังแต่ปีการศึกษา 2546 และเริ่มนำมาใช้ดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นไป ลักษณะหลักสูตรจัดเป็นกลุ่มชุดวิชา โดยมีชุดวิชา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (professional training) เป็น 1 ชุดวิชาใหญ่ ประกอบด้วย ชุดวิชา 5 ชุด จำนวนรวม 25 หน่วยกิต ผู้เรียนต้องเรียนครบทุกชุด ดังนี้ (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2546 : 12)

1) PROF 101 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1	3 หน่วยกิต
2) PROF 102 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 2	3 หน่วยกิต
3) PROF 103 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 3	3 หน่วยกิต
4) PROF 104 การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา 1	8 หน่วยกิต
5) PROF 105 การปฏิบัติงานสอนในสถานศึกษา 2	8 หน่วยกิต

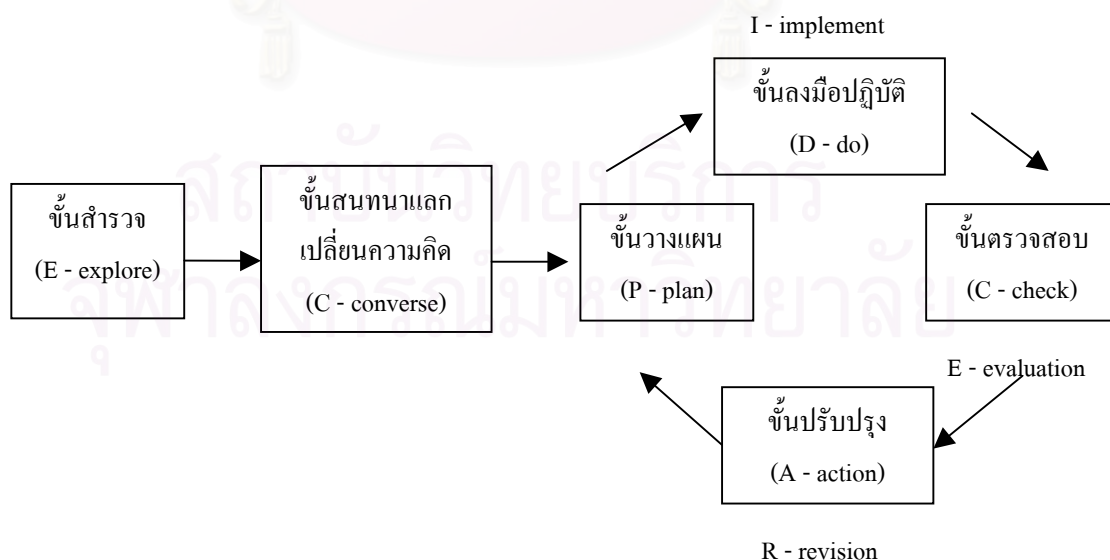
ผลลัพธ์การเรียนรู้ของชุดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพกำหนดไว้ดังนี้ คือ (สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542 : 11) มุ่งพัฒนานักศึกษาคูรุษมีความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ รู้จักรวมชาติของผู้เรียนทั้งผู้เรียนปกติและผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ในส่วนของแนวจัดการเรียนรู้ของชุดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการจัดแบบองค์รวม คือ ผสมผสานระหว่างทฤษฎีกับปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนศึกษาและวิเคราะห์

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงไปสู่ห้องเรียนและสถานศึกษาในสภาพจริง รวมทั้งสามารถนำความรู้มาเสนอแนะแนวทางพัฒนาสภาพที่เป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บูรณาการทั้งในสถานศึกษานอกสถานศึกษา ชุมชน และแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานในวิชาชีพ รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน ผู้สอน ครูพี่เลี้ยง นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

6. การพัฒนาทั้งโรงเรียน

การพัฒนาทั้งโรงเรียนเป็นแนวคิดสำคัญประเภทหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหาระบบการศึกษาไทยที่เป็นปัญหาชั้นกลาง คือ ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี และปัญหาชั้นนอก คือ สังคมยังไม่เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วม ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคม (ประเวศ วะสี, 2541 : 40) เนื่องจากการเรียนรู้ของผู้เรียนมิได้ขึ้นอยู่กับการสอนของครูเพียงอย่างเดียว แต่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลแวดล้อมอีกมาก เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ร่วมงาน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2542 : 22) ดังนั้นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของผู้เรียนจึงใช้แนวคิดการพัฒนาทั้งระบบโรงเรียน

การพัฒนาทั้งโรงเรียนเป็นแนวคิดที่ใช้การร่วมมือร่วมใจการทำงานของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ปัญหาด้วยกัน ด้วยความเข้าใจตรงกัน มีขั้นตอน คือ 1) สำรวจ (E - explore) 2) สนทนาแลกเปลี่ยนความคิด (C - converse) 3) วางแผน (P - plan) 4) ลงมือปฏิบัติตามแผน (I - implement) 5) ประเมินผลการดำเนินงาน (E - evaluation) และ 6) ปรับปรุงแผนงาน (R - revision) การดำเนินงานในขั้น 3, 4, 5, 6 จะมีการดำเนินงานโดยใช้วงจร P - D - C - A หรือวงจร Deming Cycle ดังแผนภูมิต่อไปนี้

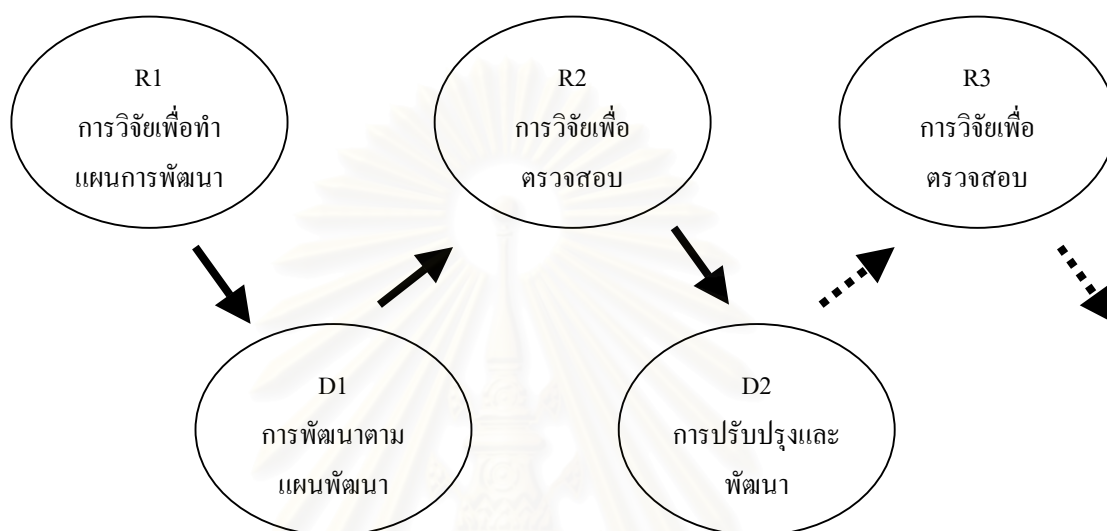

วงจรการพัฒนาทั้งโรงเรียน (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2542 : 22)

7. การวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ที่ประกอบด้วยกระบวนการวิจัย (Research - R) และกระบวนการพัฒนา (Development - D) จึงประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 2 ขั้นตอน ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) ซึ่งอาจดำเนินการตามขั้นตอนทั้งสองซ้ำๆ กันหลายรอบก็ได้ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

กระบวนการวิจัยและพัฒนา (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2544 : 12)

การวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น พัฒนาจากบนลงล่าง (top down) รูปแบบการพัฒนาจากรากหญ้า หรือจากล่างสู่บน (bottom up) รูปแบบการพัฒนาจากบนลงล่าง คือ การดำเนินการโดยเริ่มจากผู้บริหารลงไปสู่ระดับครูผู้ปฏิบัติ ส่วนรูปแบบการพัฒนาจากล่างสู่บน คือ พัฒนาจากผู้ปฏิบัติไปสู่การพัฒนาระดับกว้างขึ้น คือ ระดับโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนโดยทั่วๆ ไปจะมีครูดี ครูเก่งอยู่มาก เช่น ครูต้นแบบ ครูเครือข่าย ครูภูมิปัญญาไทย

ขั้นตอนการวิจัย และพัฒนาโดยทั่วไปจะเริ่มจากการวิจัยก่อน เป็นวงจร ดังนี้

$R_1 \text{ ---> } D_1 \text{ ---> } R_2 \text{ ---> } D_2 \text{ ---> } R_3 \text{ ...}$

กระบวนการดำเนินการวิจัยและปัญหามีลักษณะการดำเนินงานเป็นวงจรเดียวกันกับวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือ วงจร P - D - C - A โดยเริ่มจาก 1) การวางแผนการวิจัย (Plan - P) สร้างความตระหนัก (awareness) ให้กลุ่มครู บุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนาโดยลงมือทำ (Do - D) เป็นขั้นตอนการพัฒนา เช่น พัฒนาแนวทางวิธีสอนตลอดจนสื่อ 3) การวิจัยเพื่อตรวจสอบ

(Check - C) เป็นการตรวจสอบคุณภาพของสิ่งที่ครูพัฒนาขึ้น 4) การพัฒนาโดยการลงมือปฏิบัติ (Action - A) เป็นขั้นปรับปรุงข้อบกพร่องของสิ่งที่พัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้น การวิจัยและพัฒนาจึงมีการวิจัยแบบปฏิบัติการ (action research) คือ เป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ประสบปัญหาเป็นผู้วิจัยเอง เพื่อหาคำตอบมาแก้ปัญหาของตน

8. การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด “บวร” บ้าน วัด และโรงเรียน

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ประเวศ วะสี (2541 : 47) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยเปลี่ยนจากการใช้วิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นใช้คนและสถานการณ์จริงเป็นตัวตั้ง จะทำให้การเรียนง่าย สนุก สร้างความเข้มแข็งทางปัญญาทางจริยธรรมและเป็นการพัฒนาครูให้เก่งขึ้นตลอดเวลา นั่นคือ ครูจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายความว่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และโดยที่แก่นแท้ของปัญหาการศึกษาไทยอยู่ที่การที่ระบบการศึกษาไทยปรับตัวไม่ได้ (non - adaptive system) วิฤตและขาดการเรียนรู้ เป็นระบบราชการที่ขาดการได้รับรู้กลับคืนมาจากการปฏิบัติ (feedback) จากการวิเคราะห์ของประเวศ วะสี สรุปเป็นสาเหตุ 8 ประการของปัญหากระบวนการศึกษาไทย คือ (ประเวศ วะสี, 2541 : 40) 4 ชั้น คือ ชั้นลึกสุด ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาไม่ถูกต้อง ชั้นกลาง ได้แก่ ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ครูดีมีไม่มากพอ และระบบการศึกษาไม่ทั่วถึงและไม่ดีพอ ชั้นนอก ได้แก่ สังคมยังไม่เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วม ขาดระบบส่งเสริมครูที่ดี ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคม และระบบบริหารจัดการที่มีปัญหา

เมื่อพิจารณาสาเหตุปัญหาข้อ 7 คือ การขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคม การศึกษาไม่ใช่เรื่องของโรงเรียนเท่านั้น ทุกคนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการศึกษา (all for education) องค์กรในสังคมควรมีบทบาทในกระบวนการศึกษา เช่น ครอบครัว ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ครอบครัวเข้มแข็ง และชุมชนเข้มแข็ง จะเป็นฐานของความสุขทางการศึกษา เป็นฐานของการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง สุขภาพ ความเป็นประชาสังคม (civil society) องค์กรทางศาสนา โดยเฉพาะวัดในทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นโครงสร้างและทรัพยากรทางสังคมที่มีอยู่อย่างทั่วถึง จึงควรให้วัดที่มีความพร้อมและประสงค์ สามารถจัดการศึกษาที่แตกต่างและแสวงหาคำตอบที่ของโรงเรียนที่ไม่มีคำตอบ เช่น จริยธรรม ถ้าวัดเข้ามามีบทบาททางการศึกษา จะกระตุ้นให้วัดมีชีวิตชีวาขึ้น กระตุ้นการศึกษาและบทบาทของพระสงฆ์ในสังคมเป็นการเชื่อม บ้าน วัด และ โรงเรียน “บวร” เข้าด้วยกัน

ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาไทยสามารถใช้แนวคิด บ้าน วัด และ โรงเรียนมาเป็นหนทางหนึ่งในการแก้ปัญหาระบบการศึกษาไทยที่เป็นระบบการศึกษาที่ปรับตัวไม่ได้ให้เป็นระบบที่ปรับตัวได้

9. การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ได้รับการพัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545-2546 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546 : 3) และพบว่าการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโครงการฝึกอบรมครูนั้นประสบความสำเร็จดียิ่ง เพราะเป็นการฝึก อบรมที่มีประสิทธิภาพและควรใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นเนื่องจากการฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นรูปแบบการพัฒนาครูที่การฝึกอบรมนั้นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมโดยจัดที่โรงเรียน ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรมมีการร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นประจำ มีการปฏิบัติการพัฒนาการเรียน การสอนในสถานการณ์จริงที่โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การฝึกอบรม แบบนี้ประหยัดเวลาในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งผลไปถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ คือ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546 : 11-13)

- 1) ผู้ให้การฝึกอบรม เป็น "ครูผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้" ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นครูแห่งชาติ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ และครูดีเด่นรางวัลต่างๆ
- 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นครูที่มีความจำเป็นในการพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน มีความสมัครใจที่จะเข้ารับการอบรม
- 3) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีจำนวนพอประมาณ
- 4) รูปแบบและกระบวนการของการฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริงในห้องเรียน โดยผู้ให้การฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม ร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนการจัดทำหลักสูตรการสอนแบบบูรณาการ (Collaborative Training) และพบปะปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ "กัลยาณมิตรนิเทศ"
- 5) เนื้อหาสาระ หลักสูตร หรือชุดฝึกอบรม เป็นการอบรมครู เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (learner - centred approach)
- 6) การประเมินผล มีการประเมินก่อน ระหว่างการอบรมและหลังการอบรม ผู้ให้การฝึกอบรมมีการให้คำปรึกษาหารือ แนะนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิเทศ
- 7) สถานที่ฝึกอบรม คือ โรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งสามารถจัดให้มีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง คือ สามารถนำลงสู่ห้องเรียนเพื่อให้การฝึกอบรมไปถึงผู้เรียน
- 8) ผู้บริหารโรงเรียนและเพื่อนครูให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกในการจัดฝึกอบรมเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพหรือให้โรงเรียนเป็นเจ้าของโครงการฝึกอบรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้มาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากเทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุง ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล
2. ได้แนวทางในการพัฒนาเทคนิคเคลฟายให้มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ต้องขอความร่วมมือในการนำไปใช้ประเมินความต้องการจำเป็นและงานวิจัยลักษณะอื่น
3. ได้ทราบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกด้วยเทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุง
4. ได้แผนและโครงการ ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น

- 1.1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย และระดับของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.2 รูปแบบและหลักการสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้

- 2.1 ความหมายและประเภทของตัวบ่งชี้การศึกษา
- 2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษา
- 2.3 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้การศึกษา

ตอนที่ 3 การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง

- 3.1 ความเป็นมาและความหมายของเทคนิคเดลฟาย
- 3.2 กระบวนการของเทคนิคเดลฟายแบบเดิม และข้อค้ำนึ่งเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย
- 3.3 เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 4 มาตรฐานตัวบ่งชี้การศึกษา

- 4.1 มาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- 4.2 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ตอนที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 5.1 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 5.2 การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

5.2.1 การพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน

5.2.2 การวิจัยและพัฒนา

5.2.3 การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

5.3 การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสานสัมพันธ์

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น

1.1 ความหมาย ประเภท ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย และระดับของการประเมินความต้องการจำเป็น

1) ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment)

การประเมินความต้องการจำเป็นมาจากศัพท์ว่า needs assessment คำว่า needs และ คำว่า assessment มีความหมายดังนี้

needs แปลว่า ความต้องการจำเป็น มีความหมาย 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 needs หมายถึง ความต้องการจำเป็นในรูปของความแตกต่าง มีการวัดโดยให้ผู้ตอบให้ข้อมูล 2 ชุด คือ สภาพที่มุ่งหวัง กับสภาพที่เป็นจริง Witkin และ Altschuld (1995 : 9) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นในรูปของค่านาม เป็นช่องว่าง (gap) หรือความแตกต่าง (discrepancy) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ (what is) หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสิ่งที่ดีควรจะเป็น (what should be) ในรูปของคำกริยา จะบ่งถึงสิ่งที่ต้องการ (required) หรือสิ่งที่ปรารถนา (desired) เพื่อเติมเต็มช่องว่างหรือขจัดช่องว่างหรือปัญหา ได้แก่ แนวทางไปสู่จุดมุ่งหมาย (means to end) รูปแบบที่ 2 needs หมายถึง ความต้องการจำเป็น ซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดสถานะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น หรือสิ่งที่แสดงให้เห็นแล้วว่ามีคามจำเป็น และเป็นประโยชน์ซึ่งจะต้องเสริมให้กับส่วนที่ขาดหายไปให้มีความสมบูรณ์ขึ้น นั่นคือองค์กรใดประสบกับสภาพวะที่ไม่พึงประสงค์ในเรื่องใด องค์กรนั้นก็มีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในเรื่องนั้น ความต้องการจำเป็นโดยนิยามนี้จึงเป็นตัวสะท้อนถึงการแก้ไขปัญหาในเรื่องนั้น โดยปกติแล้ว การประเมินความ ต้องการจำเป็นมักใช้ในความหมายที่เป็นค่านาม เนื่องจากกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นเองไม่ได้บอกทางแก้ปัญหา แต่ช่วยชี้แนะในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา (สุวิมล ว่องวานิช, 2542 : 14)

จากความหมายของความต้องการจำเป็นดังกล่าว จึงสรุปได้ดังนี้ ความหมายที่เป็นค่านาม หมายถึง ช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่พึงปรารถนาหรือที่ควรจะเป็น ความแตกต่างดังกล่าวแสดงถึงสถานะที่ไม่เป็นที่พึงพอใจ จึงสะท้อนถึงปัญหา (problem) ที่เกิดขึ้น (สุวิมล ว่องวานิช, 2542 : 13) เช่น นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แสดงว่าจะเน้นวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนคนนี้ ไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน ความแตกต่างของคะแนน แสดงถึงความต้องการจำเป็นที่นักเรียนคนนี้ควรได้รับการแก้ไขสถานะเช่นนี้

คือ นักเรียนคนนี้กำลังมีปัญหาเรื่องผลการเรียนคณิตศาสตร์ ความต้องการจำเป็นของ นักเรียนคนนี้ก็ คือ คะแนนคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนความต้องการจำเป็นที่เป็นคำกริยา หมายถึง สิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่พึงปรารถนาเพื่อนำมาจัดช่องว่าง ได้แก่ แนวทางแก้ไขปัญหา วิธีทาง (mean) ที่จะไปสู่จุดมุ่งหมาย (end) จากตัวอย่างข้างต้น ความต้องการจำเป็นของนักเรียน คือ คะแนนคณิตศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ ดังนั้น แนวทางแก้ไข นักเรียนคนนั้น ได้แก่ การสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนคนนั้น ดังนั้นการนิยามความต้องการจำเป็น จึงจำแนกได้ 2 แบบคือ

1.1) นิยามความต้องการจำเป็นในรูปของความแตกต่าง โมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) การนิยามในรูปแบบนี้สะท้อนถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น (Witkin & Atschul, 1995 : 9) คือเป็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่ป็นจริง

1.2) นิยามความต้องการจำเป็นว่าเป็นสิ่ง ซึ่งหากไม่ได้รับการตอบสนอง จะทำให้เกิดสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ขึ้น (Sciren & Roth, 1978. cited in Witkin, 1984) เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ ซึ่งจะต้องเสริมให้กับส่วนที่ขาดหายไป ให้มีความสมบูรณ์ขึ้น นั่นคือ หากพบว่า องค์กรใดประสบกับสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ในเรื่องใด องค์กรนั้นจึงมีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการตอบสนองในเรื่องนั้น ความต้องการจำเป็นโดยนิยามนี้จึงสะท้อนถึงการแก้ปัญหาในเรื่องนั้น

assessment ศัพท์ภาษาไทยใช้ว่า การประเมินค่า หรือการตีค่า การประเมินค่า หมายถึง กระบวนการในการรวบรวมข้อมูลให้อยู่ในรูปที่สามารถตีความได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การตัดสินใจในการประเมินผล (evaluation) (Anderson, Ball and Murphy, 1978 อ้างถึงใน คมสร วงษ์รักษา, 2540 : 13) และ บราวน์ (Brown, 1976 อ้างถึงใน คมสร วงษ์รักษา, 2540 : 13) ให้ความหมายว่าการประเมินค่า หมายถึง กระบวนการในการสังเคราะห์ข่าวสารข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปสู่การประเมินคุณค่าตามสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป

ส่วนคำว่า evaluation ตรงกับศัพท์ภาษาไทยว่า การประเมินผลนั้น นักการศึกษา และนักประเมิน เช่น ครอนบาค (Cronbach, 1973) อัลคิน (Alkin, 1984) สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam et al., 1971) กู๊ด (Good, 1973) และ บราวน์ (Brown, 1976) ให้ความหมายคล้ายคลึงกันว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล สารสนเทศในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยวิธีการที่มีระบบมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อตัดสินคุณค่าเรื่องนั้น แล้วจัดทำรายงาน สรุปอันจะนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง

เมื่อนำคำ needs คือ ความต้องการจำเป็น และ assessment คือ การประเมินค่ามารวมกันจะได้เป็น การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ซึ่งมีความหมายที่ยอมรับกันทั่วไป ดังนี้ คือ กระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (what should be) ส่วนใหญ่จะเน้นความแตกต่างของผลผลิต

(outcome gaps) แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังของความแตกต่างนั้น เลือความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ ความพยายามให้ได้ข้อมูลที่จะช่วยเสริมการวางแผนการดำเนินงาน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข การจัดสรรงบประมาณ การจัดทำแผนการดำเนินงานขององค์กร (สุวิมล ว่องวานิช, 2542 : 14)

2) ประเภทของความต้องการจำเป็น

มีผู้จัดประเภทของความต้องการจำเป็นไว้หลากหลาย ตามเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น แบ่งตามระยะเวลาในการดำเนินองค์กร วิธีการที่ใช้ในการประเมินองค์กรของผู้รับหรือผู้ให้บริการ การสนองความต้องการจำเป็น ลักษณะของข้อมูล แนวคิดเชิงเหตุและผล สิ่งที่ถูกประเมิน ลักษณะของข้อมูล ที่มาของข้อมูล สิ่งที่ถูกประเมิน ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน สาธารณูปโภค บริบทของความต้องการจำเป็น รายละเอียดการแบ่งประเภทตามเกณฑ์ที่มีชื่อเรียกดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

การแบ่งประเภทความต้องการจำเป็น

เกณฑ์	ชื่อเรียก
1. ช่วงระยะเวลาดำเนินองค์กร	1. ความต้องการจำเป็นชนิดเตรียมการ (preparatory type) 2. ความต้องการจำเป็นชนิดย้อนหลัง (retrospection type)
2. วิธีการประเมิน	1. ความต้องการจำเป็นปกติสถาน (normative needs) 2. ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) 3. ความต้องการจำเป็นที่แสดงออก (express needs) 4. ความต้องการจำเป็นเชิงสัมพัทธ์ (relative needs)
3. แนวคิดความขาดแคลน	1. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลงาน (performance needs) 2. ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสิ่งทดลอง (treatment needs)
4. ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน	1. ระดับกลาง ประเมินเกี่ยวกับปัจจัยป้อน (input) 2. ระดับรอบยอด (comprehensive) ประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลิตผล (outputs) 3. ระดับกลยุทธ์ (strategic) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์รวม รวมทั้งที่เป็น outputs และ outcomes

5. แนวคิดเชิงระบบ	1. input needs ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย 2. process needs ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ 3. outcome needs ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ 4. solution needs ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา Kanfan, Rojas และ Mayer (1993) กล่าวว่า 3 และ 4 นับเป็น ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (true needs) ส่วน 1 และ 2 เป็นความต้องการจำเป็นเทียม (quasi needs)
6. ลักษณะข้อมูล	1. quantitative needs 2. qualitative needs
7. แหล่งที่มา	1. true needs 2. perceived needs
8. องค์กรผู้รับหรือผู้ให้	1. primary needs 2. secondary needs
9. ตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ	1. personal needs 2. group needs 3. organization needs
10. ตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนด	1. present needs 2. future needs
11. ตามขอบเขตของการวิจัย	กำหนดเป็น 3 ระยะ 1. needs identification 2. needs analysis 3. needs solution

รายละเอียดอธิบายได้สรุปดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548 : 47 - 55)

2.1 แบ่งตามช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานขององค์กร แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) ประเภทการเตรียมการ (preparatory type) ซึ่งดำเนินการเมื่อจะวางแผนงานหรือผลผลิต และ (2) ประเภทย้อนหลัง (retrospective type) ดำเนินการเมื่อมีการนำไปปฏิบัติและเกิดผลแล้ว

2.2 แบ่งตามวิธีการประเมิน แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ (1) ความต้องการจำเป็นปทัสถาน (normative needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงอยู่กับมาตรฐาน (standard) (2) ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดหรือนิยามโดยในทัศนะของผู้ถูกประเมิน (3) ความต้องการจำเป็นที่แสดงออก (expressed needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่แสดงด้วยจำนวนของกลุ่มที่ต้องการได้รับบริการอย่างแท้จริง

และ (4) ความต้องการจำเป็นเชิงสัมพัทธ์ (relative needs) เป็นความต้องการจำเป็นตามที่วัดจากความแตกต่างของบริการที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ที่ต่างกัน เน้นที่ความแตกต่างระหว่างกลุ่มหรือพื้นที่

2.3 แบ่งตามแนวคิดความขาดแคลนหรือการแก้ปัญหา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลงานหรือความสามารถในการปฏิบัติงาน (performance needs) และ (2) ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสิ่งทดลอง (treatment needs) ตัวอย่างเช่น "นักเรียนคนหนึ่งมีความต้องการจำเป็นด้านการอ่าน" เป็นการกล่าวถึงความต้องการจำเป็นด้านผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน แสดงว่านักเรียนยังมีความสามารถในการอ่านในระดับที่ไม่น่าพอใจ แต่หากกล่าวว่า "นักเรียนมีความต้องการจำเป็นด้านการสอนการอ่าน" เป็นการกล่าวถึงความต้องการจำเป็นด้านสิ่งทดลองหมายถึงความต้องการวิธีการที่จะทำให้เด็กอ่านออก

2.4 แบ่งตามผลลัพธ์ของการดำเนินงาน แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

2.4.1 ระดับกลาง (middle) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยป้อน (input) และกระบวนการหรือวิธีการ (processes) และผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยทันที (immediate products)

2.4.2 ระดับรวบยอด (comprehensive) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับผลิตผล (outputs) หรือบริการ (services) เป็นความต้องการจำเป็นระดับองค์กร ซึ่งได้ให้บริการกับลูกค้าขององค์กร โดยรวมความต้องการจำเป็นระดับกลางไว้ด้วย

2.4.3 ระดับกลยุทธ์ (strategic) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์กรรวม (holistic level) โดยรวมความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับผลิตผล (outputs) ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นระดับรวบยอดและผลลัพธ์ (outcomes) ซึ่งองค์กรได้ให้บริการที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

Kaufman (1987) ได้จัดประเภทของความต้องการจำเป็นให้ชัดเจนขึ้น โดยจำแนกสิ่งที่ถูกประเมินออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง ได้แก่ ความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ ผลิตผล ผลผลิต และความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการและปัจจัย ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นเทียม (quasi-needs) Kaufman (1987) ให้ความสำคัญกับความต้องการจำเป็นด้านผลผลิตก่อน เนื่องจากการวางแผนงานใดๆ ต้องยึดเป้าหมายของหน่วยงานเป็นหลัก ต้องทำการศึกษาว่าเป้าหมายของหน่วยงานบรรลุผลตามที่ควรจะเป็นหรือไม่

Kaufman, Rojas และ Mayer (1993) ได้จำแนกความต้องการจำเป็นใหม่ตามแนวคิดเชิงระบบได้เป็น 4 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (input needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (process needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (outcome needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (solution needs) ตามความคิดของ Kaufman, Rojas และ Mayer (1993) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ ถือเป็น "ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง" (needs) ส่วนความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยและด้านกระบวนการ ถือเป็น "ความต้องการจำเป็นเทียม" (quasi needs) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (needs) ความต้องการจำเป็นนี้ยังมีการจำแนกเป็น (1) ความต้องการจำเป็นระดับจุลภาค เน้นการวัดผลผลิต (2) ความต้องการจำเป็นระดับมหภาค เน้นการวัดผลิตผล และ(3) ความต้องการจำเป็นระดับเมกะ เน้นการวัดผลลัพธ์ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านผลผลิต (product gap) ผลิตผล (output gap) และผลลัพธ์ (outcome gap) ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นเทียม (quasi-needs) ความต้องการจำเป็นจำแนกเป็น ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ และปัจจัย โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านกระบวนการ (process gap) และด้านปัจจัย (input gap)

2.5 แบ่งตามแนวคิดเชิงระบบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 เป็นความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (input) เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ส่วนประเภทที่ 2 คือ ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (process) เช่น การจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตร ส่วนประเภทที่ 3 เป็นความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต (product) เช่น เกรดเฉลี่ยที่นิสิตได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ส่วนการดำเนินงานทำ คุณภาพการทำงานเป็นความต้องการจำเป็นด้านผลิตผล (output) และประโยชน์ที่สังคมได้รับจากการทำงานของผลิตผล นั่นคือ ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (outcome) ความต้องการจำเป็นในระดับที่ 3 เป็นความจำเป็นที่แท้จริง

2.6 แบ่งตามลักษณะของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (quantitative needs) และ (2) ความต้องการจำเป็นเชิงคุณภาพ (qualitative needs) ความต้องการจำเป็นเชิงคุณภาพสามารถเก็บข้อมูลได้จากกลุ่มคนจำนวนน้อย ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณซึ่งเก็บข้อมูลในวงกว้างกว่า ข้อดีที่สามารถสรุปอ้างอิงผลการประเมินไปยังประชากรได้

2.7 แบ่งตามแหล่งที่มาของข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นจริง (actual หรือ true needs) กับความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived needs) การประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ เนื่องจากใช้ประสบการณ์ การสังเกต หรือความรู้สึกของผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็น

2.8 แบ่งตามองค์กรผู้รับหรือผู้ให้บริการ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ความต้องการจำเป็นระดับปฐมภูมิ (primary needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (service receivers) หรือลูกค้าในทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน ความต้องการจำเป็นระดับทุติยภูมิ (secondary needs) เป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (service providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของบุคลากรในหน่วยงาน ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร และความต้องการจำเป็นระดับตติยภูมิ (tertiary needs) เป็นความต้องการจำเป็นด้านทรัพยากรและการแก้ไขปัญหา (resources solution)

2.9 แบ่งตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น แบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ (1) ความต้องการจำเป็นระดับบุคคล (personal needs) โดยบุคคลแต่ละคนอาจ

มีความต้องการจำเป็นไม่เหมือนกัน เช่น ความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน ที่ครูจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์เพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามสภาพของแต่ละบุคคล แนวทางที่ใช้ในการสนองความต้องการจำเป็นของนักเรียนแต่ละคนอาจจะไม่เหมือนกัน (2) ความต้องการจำเป็นของกลุ่ม (group needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดจากบุคคลที่รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น ความต้องการจำเป็นของครูคณิตศาสตร์ ความต้องการจำเป็นของเด็กพิการ (3) ความต้องการจำเป็นขององค์กร (organization needs) เป็นความต้องการจำเป็นของกลุ่มบุคคลหรือองค์กร เช่น ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูยุคใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.10 แบ่งตามช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (present หรือ current needs) เช่น ความต้องการจำเป็นของครูในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน (2) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (future needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่กำหนดล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพื่อการเตรียมการรับมือ หรือป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

2.11 แบ่งตามขอบเขตของการวิจัย แบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) การระบุความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด (needs identification) (2) การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น (needs analysis) และ (3) การกำหนดทางเลือกของการแก้ไขปัญหา (needs solution) ดังนั้น ความต้องการจำเป็นสามารถจำแนกตามขอบเขตของการวิจัยได้ 3 กลุ่ม

3) ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.1) ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น มีดังนี้

3.1.1) การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางการกำหนดนโยบายและตัดสินใจเพื่อวางแผนงานที่มีความเฉพาะของกลุ่มบุคคล ทำให้ทราบปัญหาที่จะต้องแก้ไข

3.1.2) การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนระบุความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลัง และตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน และการจัดสรรทรัพยากร

3.1.3) การประเมินความต้องการจำเป็น ดำเนินการด้วยวิธีการที่เป็นระบบ ดังนั้นผู้วางแผนและผู้จัดการสามารถตัดสินใจปกป้องตนเองได้ การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการดำเนินการเพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงาน การให้บริการ โครงสร้างและการดำเนินงานขององค์กร เป็นการกำหนดเกณฑ์สำหรับพิจารณาตัดสินใจว่าจะจัดสรร เงิน บุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่ให้ดีที่สุดอย่างไร (Witkin & Altschuld, 1995)

3.2) จุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin (1984) กำหนดว่าการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่มีระบบ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุความต้องการจำเป็น จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ และการจัดสรรทรัพยากรในองค์กร จะได้ว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวข้องกับ การวางแผนและการประเมินโครงการ เพราะการประเมินความต้องการจำเป็นมิได้จบลงเพียงการวิเคราะห์ แต่มีจุดมุ่งหมายที่จะเสนอแนะทางเลือกที่สำคัญในการแก้ปัญหาของโครงการ ประเด็นที่น่าสังเกตอีกประเด็นหนึ่งคือ ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นผลการวินิจฉัยในระดับองค์กรหรือหน่วยงานมิใช่ ผลระดับบุคคล

Suarez (1991) ได้ให้จุดมุ่งหมายในรูปของผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นโดยอธิบายว่า จุดมุ่งหมายที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นมี 4 ประการ (Suarez, 1991) คือ 1) เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อการวางแผน ซึ่งจะส่งผลในการจำแนกเป้าหมาย การตัดสินใจถึงขอบเขตของเป้าหมายว่าจะทำได้แค่ไหน 2) เพราะเป็นการตรวจวิเคราะห์หรือการจำแนกแยกแยะปัญหาหรือหาจุดอ่อนของสิ่งที่ศึกษา อันจะทำให้การวางแผนเป็นไปอย่างเหมาะสม 3) เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบสำหรับการประเมินหลายๆ รูปแบบ และ 4) เพื่อนำไปใช้กับการรับรองสถาบันการศึกษา เช่น การประเมินผลผลิตในเรื่องของนักศึกษา ผลการประเมินชนิดนี้ นำไปจำแนกความพยายามทางการศึกษาของโรงเรียนหรือระบบโรงเรียนว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ และยังใช้จำแนกขอบเขตวิชา หรือสถานที่ตั้ง ซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีน้อย

สำหรับหน่วยงานหรือองค์กรที่ให้บริการแก่ประชาชน เช่น หน่วยงานทางด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านบริการสาธาณูปโภค และที่พักอาศัยนั้น การประเมินความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่ทำเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ระบุสภาพความต้องการจำเป็นในด้านนั้นๆ เพื่อวิเคราะห์การจัดสรรทรัพยากรให้การจัดบริการสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายได้สูงสุด ส่วนหน่วยงานหรือองค์กรรัฐบาลหรือส่วนการบริหารท้องถิ่น ใช้การประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อขอรับการสนับสนุนจากประชาชน ช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนในประเทศ นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สำหรับองค์กรเอกชน จุดมุ่งหมายของการใช้การประเมินความต้องการจำเป็นก็คือ การตรวจสอบเป้าหมายขององค์กรหรือการตรวจสอบเกณฑ์ที่ใช้ในการวางแผน ด้านความตรงและอรรถประโยชน์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาองค์กร นักธุรกิจหลายท่านถือว่า การประเมินความต้องการจำเป็นนี้เป็นการวิจัยการตลาดเพื่อสำรวจวิเคราะห์ศักยภาพของตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการตัวใหม่

สรุป จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ การระบุสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น การค้นหาวิธีการแก้ปัญหา การเลือกวิธีการแก้ปัญหาและการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่มีลำดับความสำคัญสูงสุด จะเห็นได้ว่ากระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวข้องกับวัฏจักรการวางแผน - การดำเนินการ - การประเมินโดยที่การ

ประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกิจกรรมที่ทำได้ทุกขั้นตอนของวัฏจักรนั้น (คมสร วงษ์รักษา, 2540 : 18)

4) ระดับความต้องการจำเป็น

Roth (1974 อ้างถึงใน witkin, 1984) ได้แบ่งระดับของสถานที่ควรจะเป็น ออกเป็น 5 ระดับ ขึ้นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น (target state) ได้แก่ ระดับอุดมคติ (ideal) เป็นระดับที่สูงมากยากจะปฏิบัติให้สำเร็จ รองลงมา คือ ระดับที่พึงปรารถนา (desired) ถ้าสามารถทำได้ก็จะดี ระดับที่คาดว่าจะทำได้ (expected) เป็นระดับที่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้สำเร็จ ระดับปกติวิสัย (norm) เป็นระดับที่โดยทั่วไป สามารถเป็นไปได้อยู่แล้ว และระดับขั้นต่ำสุด (minimal sufficiency) เป็นระดับที่จำเป็นมาก หากไม่ได้น่าจะเกิดวิกฤตมาก

1.2 รูปแบบและหลักการสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

1) รูปแบบการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment models)

การประเมินความต้องการจำเป็นทำได้หลายแบบ หลายวิธีแตกต่างกันตามประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น และจุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็นที่กำหนดขึ้น Witkin (1984) กล่าวว่า ไม่มีวิธีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นวิธีใดเพียงวิธีเดียวเป็นวิธีที่ดีที่สุด นักประเมินความต้องการจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับงานของตน และอาจใช้วิธีต่างๆ หลายวิธีผสมผสานกันได้ เนื่องจากความหลากหลายของวิธีการทำการประเมินความต้องการจำเป็น Witkin จึงได้สรุปรวมวิธีการต่างๆ เป็นหมวดหมู่ สร้างเป็นกรอบความคิดและเรียกกรอบความคิดในการวางแผนการดำเนินการ การกำหนดยุทธวิธีรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดเรียงลำดับความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นทั้งหมดทุกขั้นตอนว่า รูปแบบหรือโมเดล (model) และจัดประเภทของโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็น แยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (คมสร วงษ์รักษา, 2540 : 18 - 21)

1.1) โมเดลการตัดสินใจ (decision making model)

โมเดลในกลุ่มนี้ประกอบด้วยโมเดลย่อยหลายแบบ แต่ละแบบใช้การวิเคราะห์อัตราประโยชน์พหุมิติในการประเมินความต้องการจำเป็น โมเดลที่สำคัญ ได้แก่ โมเดลการตัดสินใจในการบริหารบุคคล และโมเดลการตัดสินใจทางการศึกษา โมเดลการตลาด (marketing model)

โมเดลในกลุ่มนี้เป็นโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้กันมากในกลุ่มธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสินค้าและบริการจากประชากรผู้บริโภคที่เป็นเป้าหมาย เนื่องจากโมเดลในกลุ่มนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา

1.2) โมเดลความแตกต่าง (discrepancy model)

โมเดลการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นโมเดลความแตกต่างมีหลักการในการประเมินความต้องการจำเป็นจากการพิจารณาค่าความแตกต่างระหว่างสถานะที่เป็นอยู่ กับสถานะในอุดมคติที่ควรจะเป็น โมเดลในกลุ่มนี้เป็นที่นิยมใช้กันมากในวงการศึกษามีนักการศึกษาได้พยายามพัฒนาโมเดลขึ้นหลายรูปแบบ เพื่อใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็นทางการศึกษา

2) หลักการสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2542 : 18) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ซับซ้อน สอดคล้องกับนิยามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 2.1) พยายามกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)
- 2.2) พยายามวัดสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)
- 2.3) หาความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1) และข้อ 2.2)
- 2.4) ศึกษาสาเหตุหรือเหตุผลที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (ปัญหา) ในข้อ 2.3)
- 2.5) จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

Witkin & Alschuld (1995) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (complete needs assessment) โดยมีขั้นตอนที่ประกอบด้วย การระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (needs analysis) และการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) เพื่อระบุสุดท้ายว่าความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุดคืออะไร

Witkin & Altschuld (1995) ได้เสนอโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็นที่เรียกว่า three - phase model โดยแบ่งขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระยะเวลาที่หนึ่งคือ ระยะเวลาก่อนการประเมิน เป็นขั้นเตรียมการวางแผนการประเมินความต้องการ การสำรวจข้อมูลต่างๆ เพื่อทำการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การกำหนดลักษณะของความต้องการจำเป็น เทคนิควิธีการเก็บข้อมูล การใช้ผลการประเมิน ระยะเวลาที่สอง คือ ระยะเวลาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น และระยะที่สาม คือ การใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่ การนำเสนอผลที่ได้ การสื่อสารความคิดกับผู้เกี่ยวข้อง การพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ หัวใจสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นอยู่ที่การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

1.3 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

1) ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

Witkin (1984) และ Penta (1994) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นด้วยการสำรวจและการใช้โมเดลความแตกต่าง เป็นวิธีการที่ใช้กันมากที่สุดในหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอวิธีดำเนินการสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นเฉพาะกลุ่มโมเดลความแตกต่าง และใช้วิธีการสำรวจเท่านั้นในหัวข้อนี้ ขั้นตอนและยุทธวิธีในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น มีดังนี้

1. การเตรียมการสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

ผู้ประเมินต้องศึกษาการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นให้ชัดเจน และจำกัดขอบเขตของการประเมินให้แคบ และเหมาะสมกับทรัพยากร แต่มีคุณค่าต่อสถาบันหรือสังคม ต้องมีการประสานงานและแน่ใจว่ารายละเอียดต่างๆ ในการดำเนินงานที่กำหนดขึ้นจะเป็นตัวแทนที่บุคคลที่เกี่ยวข้องยอมรับได้ และจะทำให้มีความสำเร็จตั้งแต่เริ่มต้น ต้องศึกษากลุ่มคนหรือรายบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้ที่จะได้รับผลของการประเมิน นอกจากนี้ผู้ประเมินยังต้องศึกษาว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

2. การออกแบบประเมินความต้องการจำเป็น

การออกแบบที่ดีเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็นและการกำหนดประเด็นการประเมินที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษา ขอบเขตเนื้อหาของความต้องการที่จะประเมินและชนิดของความต้องการจำเป็นที่ต้องการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและตรงเป้าหมายจะนำไปสู่การเก็บรวบรวมการวิเคราะห์ข้อมูล และกระบวนการรายงานผลที่ดี และให้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและสังคม

แบบหรือแบบแผนการประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์การประเมินลักษณะของประชากรกลุ่มเป้าหมาย สภาพขององค์กรที่จะทำการประเมินความพร้อมด้านทรัพยากรตลอดจนความรู้ของนักประเมิน คำว่าแบบของการประเมินความต้องการจำเป็นในที่นี้ครอบคลุมเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดขอบข่าย (scope of area) ของความต้องการจำเป็น การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และวิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งรวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น (Witkin, 1984 ; Kaufman and English, 1979) ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเฉพาะการกำหนดขอบข่ายของความต้องการจำเป็น

และการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเท่านั้น เพราะการกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินได้กล่าวแล้วในข้อ 1.1

การกำหนดขอบข่ายความต้องการจำเป็นที่จะประเมิน หมายถึง การกำหนดประเภท (types) ระดับ (level) ลักษณะ (characteristics) และปริมาณ (amount) ของความต้องการจำเป็น ซึ่งจะช่วยให้นักประเมินกำหนดวิธีการที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป นักประเมินอาจกำหนดได้ล่วงหน้าว่าความต้องการจำเป็นที่จะประเมินเป็นประเภทใด ได้แก่ ความต้องการจำเป็นตามการรับรู้/ความต้องการจำเป็นตามการแสดงออก ความต้องการจำเป็นสัมผัส/ความต้องการจำเป็นสมบูรณ์ ความต้องการจำเป็นภายใน / ความต้องการจำเป็นภายนอก เป็นต้น ระดับของความต้องการจำเป็นที่ต้องกำหนดล่วงหน้า คือ เป็นความต้องการจำเป็นระดับผู้เรียน ห้องเรียน โรงเรียน / สถาบัน ชุมชน หรือหลายระดับผสมกัน ลักษณะและปริมาณความต้องการจำเป็น เป็นสิ่งที่นักประเมินอาจสร้างตารางกำหนดรายละเอียด ว่าความต้องการจำเป็นครอบคลุมมิติใดบ้าง และในแต่ละมิติมีความกว้างมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

แบบการประเมินความต้องการจำเป็นในด้านการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และวิธีการรวบรวมข้อมูลนั้นทำได้หลายวิธี วิธีการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้หลักและการดำเนินการแบบเดียวกับการกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แต่วิธีการรวบรวมข้อมูลนั้นนอกจากจะใช้วิธีการโดยการวิจัยต่างๆ ไปแล้ว ยังมีวิธีการที่ได้รับการพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินความต้องการจำเป็นโดยเฉพาะด้วย Witkin (1984) ได้กล่าวถึงเทคนิควิธีที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลให้ได้ความต้องการจำเป็นไว้ ผู้วิจัยนำมาสรุปได้ คือ การสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสำรวจหรือแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มใหญ่ การประชุมกลุ่มย่อย การจัดกลุ่มสนทนา การได้สวนสาธารณะ การสังเกตโดยตรง (direct observation) การรายงานตนเอง (self report) หรือเทคนิคเหตุการณ์วิกฤติ (critical - incident technique) การใช้เกมและการสร้างสถานการณ์จำลอง (simulation and games) นอกจากนี้โครงการที่นักประเมินต้องการประเมินความต้องการจำเป็น ที่เป็นเรื่องอนาคตยังอาจใช้เทคนิควิธีในการวิจัยอนาคตมาใช้ได้ด้วย เช่น การใช้วงล้ออนาคต (future wheel) การสร้างภาพอนาคต (scenario) การสังเคราะห์ต้นไม้การตัดสินใจ (decision tree) เทคนิคเดลฟาย และการศึกษาแนวโน้ม (trends) เป็นต้น

การประเมินความต้องการจำเป็นในวงการศึกษาส่วนใหญ่ ใช้การรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจ Witkin (1984) อธิบายว่าในการออกแบบเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล นักประเมินต้องกำหนดเป้าหมายการประเมิน กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล กำหนดเนื้อหาสาระที่จะสร้างเครื่องมือ กำหนดประเภทของเครื่องมือ และรูปแบบการตอบ (response formats) ว่าเป็นแบบใด รูปแบบการตอบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ แบบการตอบสนองเดี่ยว แบบการตอบสนองพหุแบบบังคับตัวเลือก แบบมาตรฐานประเมินค่า เป็นต้น ในการประเมินความต้องการจำเป็น นักประเมินจะสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับความสำคัญ ผลการปฏิบัติงานตามการรับรู้ ระดับการเห็นพ้อง ความถี่

ระดับความพึงพอใจ ระดับความยากและความชอบมากกว่า ข้อคำถามเรื่องเหล่านี้ทำให้ได้คำตอบ ในรูปของการประเมินความต้องการจำเป็น

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น เป็นการ วิเคราะห์ เพื่อจัดประเภทความต้องการจำเป็นจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น และ วิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น Witkin (1984) อธิบายว่าการวิเคราะห์สาเหตุของ ความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมาก และนักประเมินสามารถออกแบบโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน เช่น การวิเคราะห์เหตุและผล (cause and effect analysis) การวิเคราะห์สาเหตุ (causal analysis) การวิเคราะห์ต้นไม้แห่งความผิดพลาด (fault tree analysis หรือ FTA) ซึ่งแต่ละวิธีมีเทคนิควิธีที่มีขั้นตอนการดำเนินงานแตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินความต้องการจำเป็น แต่เป็นขั้นตอนที่นักประเมินต้องออกแบบ ตั้งแต่เริ่มต้นการประเมินความต้องการจำเป็น (Witkin, 1984) เทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นมีทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีการเชิงปริมาณยังมีเทคนิควิธีต่างกัน ตามลักษณะข้อมูลชุดเดียว หรือข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบกันได้ โดยทั่วไปเทคนิควิธีเชิงปริมาณคือ การหาค่าดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (priority need index หรือ PNI) ซึ่งมีหลายวิธี เนื่องจากเป็นประเด็นการวิจัยครั้งนี้

การออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นที่กล่าวมาข้างต้นมีความสำคัญอัน มาก ถ้านักประเมินออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นได้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์และ สภาพที่เป็นจริง ผลที่ได้รับย่อมมีส่วนช่วยในการวางแผน การพัฒนา และการประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นเอกประการ

3. การดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น

เมื่อนักประเมินมีแบบการประเมินความต้องการจำเป็นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการ ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดแบบแผนไว้ วิธีการดำเนินงานในขั้นตอนที่ถือเป็นการวิจัยรูปแบบ หนึ่ง และนักประเมินต้องระมัดระวัง รอบคอบในการดำเนินงาน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามแบบแผนที่ ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผลการดำเนินงานมีความตรง ความถูกต้องสูงสุด และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการแล้ว นักประเมินควรให้ความต้องการจำเป็นที่สำคัญเรียงจากลำดับความสำคัญสูงสุดลงมา รวมทั้งสาเหตุของความต้องการจำเป็นเหล่านั้น ซึ่งนักประเมินต้องนำเสนอรายงานและผลักดันให้มีการ ใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ใช้ขั้นตอนการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นนี้ นักประเมินอาจต้อง ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานบ้าง เพื่อความเหมาะสม เช่น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการจัดสรร งบประมาณหรือความต้องการในการใช้ประโยชน์ อาจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในชั้น

ตอนต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบถึงขั้นตอนต่อไป ดังนั้นงานหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการที่กำหนดไว้แล้วต้องพยายามทำให้เสร็จเรียบร้อยภายในช่วงเวลาที่กำหนด หากเกิดปัญหาในขั้นตอนใด หรือต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินการขั้นตอนใด นักประเมินต้องแก้ไขปรับเปลี่ยนขั้นต่อนั้น และขั้นตอนต่อไปจนจบกระบวนการประเมิน ให้เหมาะสมสอดคล้องกันด้วย ทั้งนี้ต้องระวังให้ได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นตรงตามวัตถุประสงค์ด้วย

4. การรายงานผลและการใช้ประโยชน์ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

คุณลักษณะพิเศษเฉพาะของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ ความตั้งใจจริงในการที่จะนำความต้องการจำเป็นไปใช้อย่างจริงจัง ไม่ว่าจะใช้เพื่อการวางแผนใช้ในการแก้ปัญหาใช้ในการกำหนดเกณฑ์สำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ ใช้ในการประเมินผล ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหรือการยกระดับมาตรฐานและการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นจะเสร็จสิ้นสมบูรณ์ถ้ามีการนำผลที่ค้นพบไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง วิทกิน (Witkin, 1984) แนะนำว่าการส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างจริงจัง ต้องใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยเผยแพร่ให้ผู้รับสารรับทราบความหมายได้ในเวลาที่จำกัด และส่งข่าวสารไปยังผู้รับได้เหมาะสมในช่วงเวลาที่มีอยู่

Witkin (1984) กล่าวว่า การรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น หมายถึง การสื่อสารระหว่างนักประเมินกับผู้เกี่ยวข้องและการรายงานผลมิได้หมายถึงการเขียนรายงานฉบับสุดท้ายเมื่อเสร็จสิ้นการประเมินเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายถึงการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ขั้นตอนวางแผนการประเมิน ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการเผยแพร่ผลการประเมินด้วยการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในขั้นตอนวางแผนการประเมินความต้องการจำเป็น จะช่วยให้ได้แผนการประเมินความต้องการจำเป็นที่ดี ซึ่งจะได้อาจมาจากความเข้าใจตรงกันระหว่างนักประเมิน และผู้เกี่ยวข้อง ส่วนการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลจะช่วยให้นักประเมินได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้และได้ข้อมูลส่วนที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย ในขั้นตอนการเผยแพร่ผลการประเมิน และการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน หากนักประเมินสามารถสื่อสารและรายงานผลการประเมินให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้ทราบยอมเอื้อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นได้สูงสุด การใช้ประโยชน์ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในระดับสูงสุดทำได้โดยการนำความต้องการจำเป็นที่ได้ไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร / โครงการประเมินโครงการตามที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น

2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (setting priority) ของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำการประเมิน

ความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ (Witkin, 1984) ได้ผลนำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการต่อไปได้ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี Witkin (1984) กล่าวว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันมากคือ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสำรวจและแบ่งวิธีการตามลักษณะข้อมูลที่ได้มาเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลการตอบสนองชุดเดียว และข้อมูลการตอบสนองหลายชุด ดังนี้

2.1) การจัดเรียงลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองชุดเดียว

ข้อมูลแบบการตอบสนองชุดเดียว ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อคำถามในแบบ สอบถามประเด็นเดียว ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลจัดประเภท วิธีการเรียงลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลประเภทนี้มี 3 วิธี ดังนี้

2.1.1) ข้อมูลจัดประเภทหรือจัดกลุ่ม (category scales) การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประเด็นที่สนใจในรูปของข้อมูลจัดประเภท เช่น การให้ประเมินความสำคัญของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลายๆ หัวข้อ โดยการให้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย หรือน้อยไปหามากนั้นใช้วิธีนำข้อมูลมาจัดอันดับตามค่าสถิติที่ได้แต่ละประเด็น วิธีการใช้การนับจำนวนความถี่ในรายชื่อโดยตรงหรือการให้คะแนนมาตราส่วนความคิดเห็นแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (mean) หรือมัชฌิมหรือฐานนิยม แล้วจึงนำมาจัดเรียงลำดับให้ได้ปัญหาที่มีความสำคัญเรียงกันตามที่ต้องการ

2.1.2) คะแนนจากการประมาณขนาด (magnitude estimation scaling : MES) เป็นกระบวนการที่มีความถูกต้องมากขึ้นกว่าวิธีแรกในการจัดความสำคัญโดยวัดความสัมพันธของปัญหากับวัตถุประสงค์และเปรียบเทียบความชอบมากกว่าระหว่างกลุ่มอ้างอิงในรูปค่าประมาณของการกระจายและค่าเฉลี่ยของกลุ่มอ้างอิง วิธีการนี้พัฒนามาจากการวัดการตอบสนองต่อสิ่งเร้าตามหลักจิตวิทยา การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยวิธีการนี้จะให้สารสนเทศได้มากกว่าการจัดกลุ่ม เพราะมีการกำหนดคะแนนเกณฑ์ไว้ในหัวข้อปัญหาแรก ซึ่งจะมีค่าเท่าไรก็ได้ไม่จำกัด และผู้ตอบต้องให้คะแนนในรายชื่ออื่นๆ เป็นจำนวนเท่าของคะแนนในหัวข้อปัญหาแรก นักประเมินนำค่าคะแนนที่ได้ในรายชื่อมาหาค่าลอการิทึม นำค่าที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และนำผลมาหามัชฌิมเรขาคณิตแล้วจึงนำค่าที่ได้มาจัดเรียงลำดับ

2.1.3) วิธีการเปรียบเทียบน้ำหนักคะแนน (paired weighting procedure or paired comparison rating) เป็นวิธีการบังคับเลือกตอบ (forced - choice method) โดยกลุ่มจะตัดสินความสำคัญในทุกหัวข้อปัญหาเปรียบเทียบกับหัวข้อปัญหาอื่นๆ ทั้งหมด ในการสำรวจเก็บรวบรวมวิธีนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนข้อมากเกินไปอาจเกิดการสับสน แต่ในการประเมินน้ำหนักคะแนนลำดับความสำคัญจะใช้ได้ดีการวิเคราะห์ค่อนข้างสะดวก ข้อดีของวิธีการนี้คือมีการ

บังคับให้กลุ่มตัดสินใจเปรียบเทียบความสำคัญทุกหัวข้อปัญหาจริง ข้อเสียคืออาจมีการสับสนในกรณีที่มีจำนวนหัวข้อปัญหามากเกินไป (เกิน 15 ข้อ) วิธีการนี้จะจำแนกและจัดเรียงลำดับความสำคัญได้ถูกต้องมากกว่า และสะดวกในการวิเคราะห์มากกว่า MES

2.2) การจัดเรียงลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองหลายชุด (multiple data sets)

การสำรวจส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่าสองประเด็นในแต่ละข้อคำถาม และนำเอาคำตอบนั้นมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้แนวคิดพื้นฐานในด้านความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นลบด้วยสิ่งที่เป็นอยู่ตามโมเดลความแตกต่าง รูปแบบความแตกต่างที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างความสำคัญของเป้าหมายกับผลสำเร็จของเป้าหมาย ระหว่างความปรารถนาหรือความคาดหวังในการปฏิบัติกับการปฏิบัติจริงที่รับรู้ได้ระหว่างบริการที่ปรารถนากับการบริการที่พอเพียงเป็นอยู่จริง ระหว่างบริการ / ความต้องการจำเป็น / ทรัพยากรที่ต้องการกับการบริการ / ความต้องการจำเป็น / ทรัพยากรที่เป็นจริง และระหว่างศักยภาพการทำงานที่ปรารถนากับศักยภาพในการทำงานที่เป็นจริงตามการรับรู้ของตนเองหรือคนอื่น เป็นต้น การจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลการตอบสนองหลายชุดมี 5 วิธี ได้แก่

2.2.1) คะแนนเรียงตำแหน่งจากความแตกต่าง (rank - order - of difference scores) ในการสำรวจที่ได้ข้อมูลตอบสนองเป็นสองชุดนั้น ในแต่ละเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ หรือข้อคำถามที่ผู้ตอบถูกขอให้ประเมินสองครั้ง โดยระบุสถานภาพที่คาดหวังกับสถานภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นักประเมินนำคะแนนจากการตอบในแต่ละคำถามมาคำนวณค่าเฉลี่ย (mean) แต่ละข้อ แล้วหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง แล้วจึงนำมาจัดเรียง ลำดับความสำคัญ ดังตัวอย่างการจัดเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (Witkin, 1984)

เป้าหมาย	ความสำคัญ (ค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวัง)	การบรรลุผล (ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริง)	ผลต่างค่าเฉลี่ย (ความสำคัญ)
1	5.4	4.8	0.6
2	6.2	3.6	2.6
3	4.4	3.9	0.5

การจัดเรียงลำดับความสำคัญของเป้าหมาย ตามค่าของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้ สามารถจัดเรียงได้เป็นเป้าหมายข้อ 2, 1 และ 3 ตามลำดับ วิธีการนี้เป็นวิธีที่นิยมกันมาก แต่ก็ เป็นวิธีที่มีความตรงน้อยมากด้วยเหตุผลสามประการ คือ ประการแรกไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะนำสภาพที่สัมฤทธิ์ผลมาลบออกจากความสำคัญ คำถามจากการสำรวจมักจะใช้ว่า “ท่านคิดว่าเป้า

หมายหรือวัตถุประสงค์นี้สำคัญใด” และ “ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์นี้ถูกทำให้สัมฤทธิ์ผลเพียงใด?” ผลที่ได้จากสองคำถามดังกล่าวไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ คำตอบคำถามหนึ่ง ไม่สามารถนำไปลบออกจากคำตอบอีกคำถามหนึ่งได้ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีความผิดพลาดจากการนำเอาคะแนนที่เป็นตัวแปรจัดประเภทมาคำนวณค่าเฉลี่ย ประการที่สอง การจัดลำดับความสำคัญจากการเรียงคะแนนความแตกต่างเป็นทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพราะวิธีการไม่สามารถพิจารณาความสำคัญสัมพัทธ์ของเป้าหมาย กล่าวคือ เป้าหมายที่มีความแตกต่างค่าเฉลี่ยสูงแต่เป็นเป้าหมายที่มีความสำคัญต่ำ อาจจะไม่วิกฤตเท่ากับเป้าหมายที่มีความแตกต่างค่าเฉลี่ยต่ำแต่เป็นเป้าหมายที่มีความสำคัญสูง ประการที่สาม ในการสำรวจข้อมูล เป้าหมายที่มีความสำคัญสูงจะมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันจนไม่เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องดังกล่าว นักประเมินได้ปรับปรุงวิธีการโดยใช้ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการประเมินระหว่างสิ่งที่ปฏิบัติจริงกับสิ่งที่เป็นอุดมคติ คำถามการสำรวจประเภทนี้มักจะใช้คำว่า “ท่านคิดว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นี้มีความสำคัญอย่างไร” โดยความเป็นจริงแล้ว ค่าของความแตกต่างที่ได้ใหม่นี้สมเหตุสมผลดีกว่าความแตกต่างระหว่างสัมฤทธิ์ผลกับความสำคัญ

2.2.2) ดัชนีสามองค์ประกอบ (three - factor index) วิธีนี้เริ่มใช้โดย Westinghouse Learning Corporation ในการสำรวจความต้องการจำเป็น 3 ประเด็น คือ ความสำคัญ (importance) สภาพเป็นจริง (attainment) และความรับผิดชอบ (responsibility)

2.2.3) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis)

2.2.4) การลดส่วนความคลาดเคลื่อน (proportionate reduction in error : PRE) วิธีนี้เป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าสถิติที่บอกความสำคัญในรูปค่าความน่าจะเป็นของการที่ข้อมูล 2 ชุดที่มีการแจกแจงร่วมกันจะเกิดขึ้น และการทดสอบความตรงในการทำนายข้อมูลชุดหนึ่งจากข้อมูลอีกชุดหนึ่ง วิธีนี้ใช้ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสำหรับการฝึกอบรม นักประเมินจะรวบรวมข้อมูลโดยให้ผู้ตอบตอบคำถามทุกข้อคำถาม (items) ใน 3 ประเด็นคือ ศักยภาพหรือความสามารถในการทำงาน ความตรงหรือความเกี่ยวข้องของศักยภาพกับงานที่ทำ และความปรารถนาที่จะฝึกทักษะหรือศักยภาพ ข้อมูลจาก 2 ประเด็นแรกจะถูกนำมาหาความสัมพันธ์กัน และค่าพยากรณ์ศักยภาพและสร้างเป็นดัชนี ค่าดัชนีที่สูงมากแสดงความตรงในการพยากรณ์ที่สูงมาก และแสดงถึงลำดับความสำคัญสูงสุดด้วย วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบนี้มีวิธีการรวบรวมข้อมูลซับซ้อน และการคำนวณค่าค่อนข้างยุ่งยาก จึงไม่ค่อยเป็นที่นิยมใช้

2.2.5) การจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในรูปดัชนี (index) เนื่องจากวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นที่เสนอข้างต้นทั้ง 4 วิธีเป็นวิธีการที่ได้ค่าสถิติหรือค่าประมาณที่นำมาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ โดยที่ค่าสถิติ หรือค่าประมาณเหล่านั้นไม่มีคุณสมบัติของเลขดัชนี นักประเมินจึงได้พัฒนาวิธีการให้ดีขึ้น

โดยให้ได้ค่าสถิติในรูปดัชนีบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ด้วย วิธีการในกลุ่มนี้ ได้แก่ กลุ่มที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่าง กลุ่มวิธีสถิติเดล หรือ เดล - เอ็น (Del - N) และกลุ่มวิธีกำหนดน้ำหนักความต้องการจำเป็น (weighted needs index = WNI) ในที่นี้จะเสนอรายละเอียดเฉพาะวิธีของกลุ่มที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างซึ่งแบ่งเป็น 4 แบบ ดังหัวข้อต่อไป

2.3) การจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างมี 4 วิธีย่อย ดังนี้

2.3.1) Mean Difference Method (MDF) การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นวิธีนี้ เป็นวิธีที่มีหลักการแบบเดียวกับวิธีการคำนวณคะแนนเรียงตำแหน่งจากความแตกต่าง (rank order of difference score) นั่นเอง คือ ในแต่ละเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ 2 ชุด ชุดหนึ่งเป็นคะแนนที่แสดงสถานภาพปัจจุบัน อีกชุดหนึ่งเป็นสถานภาพที่คาดหมายว่าจะเกิดในอนาคตนักประเมินต้องหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อปัญหาแล้วนำค่าเฉลี่ยคะแนนของข้อมูลทั้ง 2 ชุดมาลบกัน นำคะแนนผลต่างมาจัดเรียงลำดับ วิธีนี้มีข้อดีในด้านการออกแบบการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยาก จัดเรียงลำดับได้ง่าย ข้อจำกัดคือ ดัชนียังไม่มีคุณสมบัติของดัชนี คือ ยังไม่สามารถระบุค่าสูงสุดและต่ำสุดได้ และการนำเอาสถานภาพในเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต่างกันมาลบกัน ก็ไม่เหมาะสม หรือเมื่อผลต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาใกล้เคียงกัน ทำให้แปลผลได้ยาก

สูตรการคำนวณ เมื่อมีข้อมูล 2 ชุด จากมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งบอกค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ (I) กับค่าเฉลี่ยระดับที่สนองวัตถุประสงค์ (D) คือ

$$\text{ดัชนีความแตกต่าง} = I - D$$

จะมีค่าพิสัยอยู่ในช่วง 0 - 4

2.3.2) Priority Need Index (PNIa) ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา วิธีนี้ใช้ข้อมูล 2 ชุด เช่นเดียวกับ MDF และอาศัยหลักของโมเดลความแตกต่างของสองสถานภาพ คือ สถานภาพที่เป็นจริง (D) และสถานภาพที่ควรจะเป็นหรือสถานภาพที่สำคัญ (I) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (Witkin, 1984)

$$\text{PNIa} = I \times (I - D)$$

เมื่อ PNIa แทน ค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหามีค่าพิสัยอยู่ในช่วง 0 - 20

I แทน ระดับความสำคัญของปัญหา

D แทน สภาพที่เกิดตามความเป็นจริงหรือระดับสัมฤทธิ์ผล

2.3.3) Modified Priority Need Index (PNI_b) เนื่องจาก PNI_a ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักด้วยค่า I (ความสำคัญ) ซึ่งจะทำให้ดัชนี PNI_a มีขีดจำกัดบนสูงกว่าความเป็นจริง นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช จึงปรับสูตรการคำนวณค่าดัชนี PNI_a โดยใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักด้วยค่า D แต่ถ่วงน้ำหนักโดยการหารเพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน เนื่องจากต้องการให้ค่าดัชนีที่คำนวณได้มีคุณสมบัติเป็นเลขดัชนีและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ค่าพิสัยของดัชนีจะอยู่ในช่วง 0 - 5 สูตรการคำนวณมีดังนี้ คือ

$$PNI_{mod} = (I - D) / D$$

2.3.4) ดัชนีจัดในรูปคะแนนที่ (t - test) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในการประเมินความต้องการจำเป็นวิธีนี้ คิดจากผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ตามวิธี MDF หลักการนี้จะสอดคล้องกับโมเดลความแตกต่างที่ใช้ในการคำนวณหาการจัดเรียงลำดับความสำคัญ แต่ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนักด้วยค่าความแปรปรวนของคะแนนจากสถานภาพ

จากวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น คมสร วงษ์รักษา (2540 : 49) ได้ประมวลลักษณะวิธีข้อดี และข้อจำกัด สรุปได้ ดังต่อไปนี้

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา

วิธีจัดเรียงลำดับ (NA)	ลักษณะของวิธี	ข้อดี	ข้อจำกัด
MDF	นำคะแนนเฉลี่ยจากสถานภาพสองสถานภาพมาลบกัน แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญตามผลต่าง	ใช้กันแพร่หลาย คำนวณง่าย จัดเรียงลำดับง่าย	ข้อตกลงเบื้องต้นเป็น interval scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม พิจารณาแยกกันระหว่างสถานภาพที่เป็นอยู่กับสถานภาพที่ควรจะเป็น ผลต่างที่มีค่าเท่ากัน ในระดับต่ำกับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ
PNI _a , PNI _{mod}	เหมือน MDF แต่ถ่วงน้ำหนักด้วยค่า I, D หลักการ สอดคล้องกับ discrepancy model	คำนวณง่าย แม้จะซับซ้อนกว่า MDF ให้ข้อสรุปที่ดีกว่า MDF เมื่อถ่วงน้ำหนักจะให้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น	เหมือน MDF

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

t - test	คำนวณค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่ม ถ่วงน้ำหนักด้วยค่าความแปรปรวนของคะแนน	สะดวก ค้นหา ได้ข้อสรุปที่ทำให้ทราบว่าเป็นความคิดเป็นของคนส่วนใหญ่	เหมือน MDF
Del - N	จัดลำดับโดยพิจารณาการเกิดร่วมกันของ I และ D ในรูปของเมทริกซ์และน้ำหนักคะแนนในแต่ละเซลล์	ไม่ต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับ interval scale ทำให้ได้ข้อสรุปที่เกิดจากความเกี่ยวข้องของสองสถานภาพร่วมกัน	พิจารณาทั้ง I และ D พร้อมๆ กัน การคำนวณยุ่งยากซับซ้อน มีสูตรคำนวณหลายแบบแต่ยังไม่มีข้อสรุปว่าสูตรไหนดีที่สุด
WNI	เหมือนกับ Del - N น้ำหนักในแต่ละเซลล์จะมีเพียง 8 - 9 เซลล์	เหมือน Del - N คำนวณง่ายกว่า คิดเฉพาะในเซลล์คิดว่าเป็นความต้องการจำเป็นจริงๆ	เหมือน Del - N แต่ยุ่งยากซับซ้อนน้อยกว่า เพราะคิดคำนวณเพียง 8 เซลล์

ตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้

2.1 ความหมายและประเภทของตัวบ่งชี้การศึกษา

1) ความหมายของตัวบ่งชี้ (indicator)

ตัวบ่งชี้มาจากศัพท์ว่า indicator ซึ่งในภาษาไทยมีผู้ใช้คำอื่น เช่น ตัวชี้วัด เครื่องชี้วัด ตัวชี้นำ เป็นต้น แต่ผู้วิจัยจะใช้คำว่า ตัวบ่งชี้ เพราะให้ความหมายที่ชัดเจน เนื่องจากตัวบ่งชี้ทำหน้าที่เพียงระบุ แสดงให้ภาพรวม แต่ไม่ได้ทำหน้าที่วัดโดยตรง ตัวบ่งชี้เพียงแต่แสดงหรือระบุสารสนเทศเท่านั้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2541 : 3) มีผู้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ต่างๆ ดังนี้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2541 : 2) อธิบายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง เครื่องมือ (device) เครื่องวัด ระบุปริมาณ (gauge) หน้าปัด (dial) เครื่องบันทึก (register) หรือตัวชี้ (pointer) ใดๆ สำหรับวัด หรือบันทึก หรือแสดง

Johnstone (1981) อธิบายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศ ที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพัทธ์หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง ตัวบ่งชี้ไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสภาพที่เจาะจงหรือชัดเจน แต่จะบ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการหรือทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งบอกถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต โดยตัวบ่งชี้จะเป็นสิ่งที่บ่งชี้อย่างกว้างถึงสถานะหรือสภาพการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) อธิบายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งบอกสถานภาพหรือสะท้อนการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงาน ตัวอย่าง เช่น ตัวบ่งชี้ผลสำเร็จของการเรียนการสอน อาจเป็น GPA ของนักศึกษา อัตราการได้งานทำ ตัวบ่งชี้สถานะเศรษฐกิจของสังคม เช่น ดัชนีราคาสินค้า อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน เป็นต้น

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปร ตัวประกอบ หรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสถานภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวบ่งชี้แสดงบ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมอย่างกว้างๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ และใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาให้

2) ประเภทของตัวบ่งชี้การศึกษา

เนื่องจากการศึกษามีขอบข่ายกว้างขวาง จึงมีการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้การศึกษาขึ้นเป็นจำนวนมาก นางลักษณ์ วิรัชชัย (2545 : 21-26) ได้สรุปแยกประเภทตามเกณฑ์ต่างๆ ไว้ 7 แบบ ดังนี้ คือ

2.1) แยกประเภทตามทฤษฎีระบบ มี 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย (input indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงปัจจัยป้อนของระบบการศึกษา เช่น ร้อยละของนักเรียนหญิงระดับประถมศึกษา ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (process indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงวิธีการดำเนินงานขั้นตอนต่างๆ ในระบบการศึกษา เช่น ร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเทียบกับระดับประถมศึกษา และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (output indicator) เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงผลลัพธ์ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของโรงเรียน ความแตกต่างระหว่าง Input / Process / Output Indicators มีดังนี้ (อาทิตยา ดวงมณี, 2540 : 21) Input Indicators เป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับทรัพยากรและมักให้ค่าในเชิงปริมาณ (เช่น เงิน อาคาร/สถานที่ และอุปกรณ์ต่างๆ) รวมถึงมนุษย์ที่เข้ามาอยู่ในสถาบันหรือองค์กรนั้นๆ ด้วย Process Indicators เป็นตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากร หรือประโยชน์จากปัจจัยนำเข้าและการปฏิบัติการขององค์กร เป็นวิถีทางการบริการและต้องการการวัดในเชิงคุณภาพ Output Indicators เป็นตัวบ่งชี้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ขององค์กร เป็นผลที่เกิดขึ้นทันทีและมักให้ค่าในเชิงปริมาณ ซึ่งต่างจาก Outcome ตรงที่มีขอบเขตที่ยาวและนานกว่า ให้ผลกระทบเชิงคุณภาพมากกว่าด้วย

2.2) แยกประเภทตามลักษณะนิยามของตัวบ่งชี้ มี 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้แบบอัตนัย (subjective indicators) และตัวบ่งชี้แบบปรนัย (objective indicators)

2.3) แยกประเภทตามวิธีสร้าง มี 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ตัวแทน (representative indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นจากตัวแปรเพียงตัวเดียวให้เป็นตัวแทนตัวแปรอื่นๆ ที่บอกลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาได้ เช่น สัดส่วนจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา ตัวบ่งชี้แยก (disaggregative indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีสถานะคล้ายกับตัวแปร หรือเป็นตัวบ่งชี้ย่อย โดยที่ตัวบ่งชี้ย่อยแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน และบ่งชี้ลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว การที่จะบ่งชี้สภาพองค์รวมจะต้องใช้ตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัวรวมกันทั้งหมด และตัวบ่งชี้ประกอบตัวบ่งชีรวม (Composite indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการรวมตัวแปรทางการศึกษาหลายๆ ตัวเข้าด้วยกัน โดยให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรตามที่เป็นจริง ตัวบ่งชี้ชนิดนี้ให้สารสนเทศที่มีคุณค่า มีความเที่ยง และความตรงสูงกว่าตัวบ่งชี้สองประเภทแรกจึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการศึกษา การกำกับ ติดตามดูแล และการประเมินการศึกษา และเป็นที่ยอมรับกันมากรในปัจจุบัน

2.4) แยกประเภทตามลักษณะตัวแปรที่ใช้สร้างตัวบ่งชี้ มีหลายประเภท เช่น ตัวบ่งชี้นามบัญญัติ (nominal indicators) ตัวบ่งชี้เรียงอันดับ (ordinal indicators) ตัวบ่งชี้ช่วงอัตราภาค (interval indicators) และตัวบ่งชี้อัตราส่วน (ratio indicators)

2.5) แยกประเภทตามลักษณะค่าของตัวบ่งชี้ มี 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้สมบูรณ์ (absolute indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้ออกปริมาณที่แท้จริง และมีความหมายในตัวเอง เช่น จำนวนโรงเรียน จำนวนครู ส่วนอีกประเภท คือ ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์หรือตัวบ่งชี้อัตราส่วน (relative or ratio indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้เป็นปริมาณเทียบเคียงกับค่าอื่นเช่น จำนวนนักเรียนต่อครูหนึ่งคน สัดส่วนของครูวุฒิปริญญาโท ตัวบ่งชี้ทั้งสองประเภทนี้ ตัวบ่งชี้สมบูรณ์ใช้เปรียบเทียบได้เฉพาะระบบที่มีขนาด หรือศักยภาพเท่าเทียมกัน ถ้าเป็นระบบที่มีขนาดหรือศักยภาพต่างกัน ควรใช้ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์ในการเปรียบเทียบ

2.6) แยกประเภทตามฐานการเปรียบเทียบในการแปลความหมาย มี 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้อิงกลุ่ม (norm - referenced indicators) ตัวบ่งชี้อิงเกณฑ์ (criterion - referenced indicators) และตัวบ่งชี้อิงตน (self - referenced indicators)

2.7) แยกประเภทตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ มี 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้แสดงความหมาย (expressive indicators) และ ตัวบ่งชี้ทำนาย (predictive indicators)

การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ที่สำคัญอีกแบบหนึ่ง คือ การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามสาขาวิชา หรือเนื้อหาสาระ เนื่องจากตัวบ่งชี้มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการในศาสตร์ทุกสาขา มิใช่เฉพาะแต่สาขาการศึกษาเท่านั้น เมื่อจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามสาขาวิชา หรือตามเนื้อหาสาระ จึงแยกได้เป็นตัวบ่งชี้ประเภทต่างๆ อีกหลายประเภท เช่น ตัวบ่งชี้การศึกษา (education indicators) ตัวบ่งชี้สังคม (social indicators) ตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิต (quality of life indicators) ตัวบ่งชี้

การพัฒนา (development indicators) ตัวบ่งชี้การศึกษาระดับประถมศึกษา (primary education indicators) ตัวบ่งชี้การศึกษาระดับอุดมศึกษา (higher education indicators) เป็นต้น

2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา

การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยทั่วไป มี 2 วิธี คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533 ; Johnstone, 1981 อ้างถึงใน อาทิตยา ดวงมณี, 2540 : 25) 1) การจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสถานะที่ต้องการจะแสดง โดยยึดหลักเหตุผลทางทฤษฎีแล้วดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้นตามหลักเกณฑ์ เพื่อสังเคราะห์ตัวแปรขึ้นเป็นตัวบ่งชี้ 2) การสร้างตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นำมาวิเคราะห์แล้วจัดกลุ่มตัวแปรโดยใช้หลักเกณฑ์ทางสถิติเป็นพื้นฐานในการสร้างตัวบ่งชี้ทางการศึกษา วิธีนี้มีกระบวนการคล้ายคลึงกับวิธีแรก แต่มีจุดเด่นที่การกำหนดน้ำหนักตัวแปรที่จะนำมาสร้างเป็นตัวบ่งชี้ โดยใช้สถิติวิเคราะห์แล้วระบุความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างตัวแปรด้วยกัน การวิเคราะห์สถิติที่นิยมใช้ เช่น factor analysis, cluster analysis.

โดยทั่วไปการพัฒนาตัวบ่งชี้ควรคำนึงถึงขั้นตอน 3 ประการ (อาทิตยา ดวงมณี, 2540 : 25) คือ

1. การคัดเลือกตัวแปรที่จะอธิบายสภาพการณ์ของสิ่งที่มุ่งศึกษาในขั้นตอนนี้จะต้องระบุสิ่งที่จะศึกษาอย่างชัดเจน โดยอาศัยทฤษฎี เอกสาร ตลอดจนฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ (expert consensus) ในการนำเอาตัวแปรที่เกี่ยวข้องมารวมกันสร้างเป็นตัวบ่งชี้

2. สังเคราะห์ตัวแปรเข้าด้วยกัน แนวคิดการรวมตัวแปรมี 2 แนวใหญ่ๆ คือ การรวมทางพีชคณิต (additive) การรวมแบบทวีคูณ (multiplicative)

3. การสังเคราะห์หรือการรวมตัวแปรเข้าด้วยกัน จึงมีสมการการรวมตัวแปรหลายประการ เช่น การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วใช้แนวคิดการรวมตัวแปรทางพีชคณิตการหาค่าเฉลี่ยแบบทวีคูณ

4. การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร Johnstone (1981 อ้างถึงใน อาทิตยา ดวงมณี, 2540 : 27) มี 3 วิธี คือ 1. วิธีลงความเห็นในหมู่นักวิจัยและนักวางแผน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบจากคำร้อยละที่ผู้ตอบเห็นด้วยกับความสำคัญของตัวแปรหรืออาจใช้วิธีที่มีระบบที่เรียกว่า เทคนิค Delphi 2. ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อกำหนดค่าน้ำหนัก เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) 3. การคำนวณค่ามาตรฐานตามสูตรของ Shants และ Bean champ ในทางปฏิบัติมักใช้ทั้ง 2 วิธีในการพัฒนาตัวบ่งชี้

2.3 ประโยชน์ของตัวบ่งชี้การศึกษา

ประโยชน์ของตัวบ่งชี้การศึกษา มีดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2541 : 10)

1. ด้านการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์การศึกษา
2. ด้านการกำกับและประเมินระบบการศึกษา
3. ด้านการจัดลำดับหรือการจัดประเภทระบบการศึกษา
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา
5. ด้านการประกันคุณภาพ (quality assurance) และการแสดงความรับผิดชอบต่อ
ภาระหน้าที่ (accountability)
6. ด้านการกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบได้ (benchmarking)

ตอนที่ 3 การใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง

3.1 ความเป็นมาและความหมายของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย สามารถกล่าวได้ว่า เป็นเทคนิคการระดมสมองแบบเงียบ (a silent form of brainstorming) ซึ่งแตกต่างจากการระดมสมองแบบร่วมประชุมกัน (conventional brainstorming) โดยสมาชิกจะแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ และปราศจากการรบกวน หลีกเลี่ยงการปะทะกัน ในระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงทำข้อคิดเห็นนั้นมาหาข้อสรุปต่อไป (modified Delphi technique, 2004 : online)

เทคนิคเดลฟาย ค้นพบโดยนักวิจัยของบริษัทแรนด์ (The Rand Corporation) เมื่อปี ค.ศ. 1950 ซึ่งโอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมนด์ ดาลกี (Norman Dalkey) และนิโคลัส เรสเซอร์ (Nicholas Rescher) เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำนาย วางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต (Linstone and Turoff, 1975; Mursy and Harmmmons, 1995; สุวรรณ เชื้อรัตนพงษ์, 2528; โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2535)

สุวดี ทวีบุตร (2540 : 32) ได้สรุปความหมายของเทคนิคเดลฟายจากความหมายของผู้รู้หลายท่านว่า เทคนิคเดลฟาย คือ กระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ข้อมูล และผลย้อนกลับที่เป็นฉันทามติ หรือสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (consensus) อย่างถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

3.2 กระบวนการของเทคนิคเดลฟายแบบเดิมและข้อคำนึงถึงเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย

1) กระบวนการของเทคนิคเดลฟายแบบเดิม (tradition Delphi techniques)

กระบวนการของเทคนิคเดลฟายแบบเดิมนั้น การรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (concensus) ของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาทิเช่น การรวบรวมลักษณะความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาวิชาวิจัยทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ การ

รวบรวมโครงสร้างของรูปแบบการกำหนดนโยบายการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น สามารถดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้ (Linstone and Turoff, 1975)

ขั้นที่ 1 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในประเด็นกว้างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ศึกษา เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วรวบรวมคำตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน และแยกความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามปลายเปิด ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับในรอบที่ 2

ขั้นที่ 2 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่พัฒนามาจากแบบสอบถามปลายเปิดรอบแรก ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบ เพื่อลงน้ำหนักความสำคัญในแต่ละข้อคำถาม แล้วนำคำตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่าสถิติ มัชฐาน (median) ค่าฐานนิยม (mode) ร้อยละ (percentage) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (interquartile range) ของแต่ละคำตอบ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับในรอบที่ 3 โดยมีข้อความเดิมเหมือนแบบสอบถามปลายเปิดรอบที่ 2 แบบสอบถามนี้จะนำไปส่งให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตอบในรอบที่ 3 แต่เพิ่มการการแสดงตำแหน่งมัชฐาน ขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ผ่านมา เพื่อประกอบการพิจารณาเปลี่ยนแปลงคำตอบให้เป็นไปตามภาพรวมของกลุ่ม กรณีคำตอบรอบที่ผ่านมาอยู่นอกเหนือขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์และผู้ตอบต้องการยืนยันคำตอบเดิม ให้แสดงผลประกอบ

ขั้นที่ 3 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่ได้รับการพัฒนาจากรอบที่ 2 ดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งคนใดที่เคยตอบ นอกเหนือขอบเขตที่มีระหว่างควอร์ไทล์ และยืนยันเหมือนเดิมให้แสดงผลประกอบ แล้วนำผลจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 ดำเนินการเช่นเดียวกับรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามรอบที่ 4

ขั้นที่ 4 ส่งแบบสอบถามรอบที่ 4 แล้วดำเนินวิธีการเช่นเดียวกับขั้นที่ 3 สำหรับขั้นที่ 4 ซึ่งเป็นการส่งแบบสอบถามรอบที่ 4 นั้น งานวิจัยจำนวนมากได้ตัดออกไป เพราะคำตอบความคิดเห็นจากรอบที่ 3 และรอบที่ 4 แตกต่างกันน้อยมาก จึงไม่คุ้มกับความพยายามในการดำเนินจัดกระทำในรอบที่ 4 (Alfred Fasp อ้างถึงใน นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม, 2535 : 48)

2) ข้อคำนึงถึงเกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย

2.1) ผู้เชี่ยวชาญและจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องนั้นๆ อย่างแท้จริง หรือเป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบ มีประสบการณ์ในเรื่องที่ศึกษา (Murry and Hammons, 1995 อ้างถึงใน สุวดี ทวีบุตร, 2540 : 17) ในส่วนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญต้องกำหนดให้เหมาะสมนั้น Thomas T. Macmillan ได้เสนอผลการวิจัย

เกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญว่า หากจำนวนผู้เชี่ยวชาญมีตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลง ความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ (Macmillan, The Delphi Techniques, 1971 อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, เดลฟาย เทคนิคในการวิจัย, 2522)

2.2) ผู้วิจัย ผู้วิจัยต้องรอบคอบถี่ถ้วนในการวิเคราะห์คำตอบในแต่ละรอบให้ความสำคัญต่อคำตอบที่ได้เท่าเทียมกัน โดยวางตัวเป็นกลาง มีความอดทนในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ขนิษฐา วิทยาอนุมาส, 2531 อ้างถึงใน สุวลี ทวีบุตร, 2540 : 20)

2.3) เวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแต่ละรอบ Norvin and Ford (1972) พบว่า อัตราการตอบกลับจะมากในช่วง 7 วัน การติดตามแบบสอบถาม กอบแก้ว ภูติชนารักษ์ (2537) พบว่า กลุ่มที่ได้รับการเตือนติดตามด้วยโทรศัพท์ที่มีอัตราการตอบกลับ แบบสอบถามสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการติดตามด้วยการ์ด และไปรษณียบัตร

2.4) จำนวนรอบในการส่งแบบสอบถามที่เหมาะสม โดยปกติการรวบรวมข้อมูล อย่างน้อยที่สุด 2 รอบ แต่ไม่เกิน 4 รอบ (Murry and Hammons. 1995)

2.5) ระดับฉันทามติที่เหมาะสม จากงานวิจัยของ Murry และ Hammon (1995) ได้ตั้งระดับฉันทามติไว้ ณ ระดับ 75% และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความคงที่ของคำตอบจากระดับฉันทามติที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 20% ของรอบที่ผ่านมาในขณะที่ Flander (1989) กำหนดระดับฉันทามติที่เหมาะสมไว้ ณ ระดับ 60% และ Linstone (1978) ให้ข้อเสนอว่า ควรยุติการวิจัยในรอบต่อไป เมื่อระดับฉันทามติเพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 15% เมื่อเปรียบเทียบกับรอบที่ผ่านมา สำหรับเกณฑ์พิจารณาฉันทามติ พิจารณาด้วยค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐานน้อยกว่า 1.00 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์น้อยกว่า 1.50

2.6) ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย มีดังนี้ (Delphi. Cited in Bunning, 1979; online 10/10/2004)

2.6.1) ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบแบบสอบถามโดยได้แสดงความคิดเห็นที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากผู้อื่น

2.6.2) ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามจากข้อมูลย้อนกลับในรอบต่อๆ ไป ทำให้สามารถทบทวนความคิดของตนเองและให้ข้อคิดที่ละเอียด ถูกต้องมากขึ้น ผู้ใช้เทคนิคเดลฟายในการวิจัย มีความคิดเห็นว่าการตอบแบบสอบถามตามเทคนิคเดลฟาย ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์มากกว่าการสัมภาษณ์หรือให้ผู้เชี่ยวชาญนั่งอภิปรายประชุมร่วมกัน

2.6.3) ลดการถกเถียงกัน การให้เหตุผลด้วยการทำให้สับสน

2.6.4) สนับสนุนให้ผู้ตอบคิดด้วยตนเองโดยปราศจากการรบกวน

2.6.5) สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระโดยไม่ต้องเกรงต่อการถูกดูแคลน

2.6.6) การไม่ต้องเผชิญหน้ากันสามารถใช้การตอบทาง e-mail ได้

2.7) ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย (modified Delphi technique, 2004 : online)

2.7.1) การตอบแบบสอบถามหลายรอบ อาจทำให้ผู้ตอบรำคาญ โดยเฉพาะการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก

2.7.2) เสียเวลาในการวิจัยมาก

2.7.3) อาจได้รับความคิดที่ไม่ดี เนื่องจากไม่มีการอภิปราย

2.7.4) ปิดกั้นโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น

3.3 เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงกับการประเมินความต้องการจำเป็น

โดยทั่วไปนอกจากเทคนิคเดลฟายจะใช้ในการวิจัยอนาคตแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในการวิจัยในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยรูปแบบอื่นได้อีก เช่น การวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นสำรวจปัญหา กำหนดรูปแบบ กำหนดนโยบาย การประเมินความต้องการจำเป็นและเนื่องจากเทคนิคเดลฟายแบบเดิม มักมีปัญหาในการตอบกลับของแบบสอบถามปลายเปิดรอบแรก เพราะผู้ตอบต้องใช้เวลาในการตอบมาก อาจทำให้ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบกลับ จึงนำมาสู่การปรับปรุงเทคนิคเดลฟายในรูปแบบต่างๆ เช่น ในการวิจัยเชิงสำรวจ เทคนิคเดลฟายในรูปแบบต่างๆ เช่น ในการวิจัยเชิงสำรวจ เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การบันทึกคำตอบด้วยเครื่องบันทึกเสียงแทนแบบสอบถามในการวิจัยอนาคต เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่ได้รับการพัฒนาวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การนำแบบสอบถามปลายเปิดชนิดมาตรฐานค่า มาใช้แทนแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก และเพื่อมิให้เป็นการปิดกั้นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรกมากเกินไป จึงมีผู้นำกระบวนการกลุ่มแบบจัดกลุ่มสนทนา (focus group) มารวบรวมความคิดเห็นที่หลากหลาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ และเรียกชื่อว่า เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (group/modified Delphi techniques) (สุวดี ทวีบุตร, 2540)

เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (what should be) เพื่อนำช่องว่าง (gap) ที่เกิดขึ้นเป็นตัวบ่งชี้สภาพปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข (สุวิมล ว่องวานิช, 2538 ; Witkin, 1984 ; Witkin and Altschuld, 1995) ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็นจึงต้องการข้อมูลที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้รับบริการ (service receivers) และผู้ให้บริการ (service providers) เพื่อลดช่องว่าง (gap) หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นให้น้อยลง หรือหมดไป จึงส่งผลให้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่เรียกว่า group / modifield

Delphi techniques ที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นมีรูปแบบต่างต่างจากการนำไปใช้ในการวิจัยลักษณะอื่น

Johnson (1986) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับนักการศึกษาที่จะพัฒนาการศึกษา เพราะการจะเริ่มต้นพัฒนาโครงการใดก็ตาม สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือ สิ่งที่จะพัฒนามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เกี่ยวข้องเพียงใด เพื่อให้ผล ทำให้สามารถนำมาใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นการสำรวจเพื่อหาจุดเริ่มต้นของการวางแผนพัฒนาด้วยการประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความสำคัญยิ่งและเทคนิคเดลฟายเป็นเทคนิคหนึ่งที่น่านำมาใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์หรือเกี่ยวข้อง เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงที่นำมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น (group/ modified Delphi techniques) ได้นำลักษณะการกระทำซ้ำ (iterative feature) ของเทคนิคเดลฟายประยุกต์กับสถานการณ์ของกลุ่ม (group situation) ดังตัวอย่างของ Witkin and Altschuld (1995 อ้างถึงใน สุวดี ทวีบุตร, 2540 : 28) มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และเชิญเข้ามีส่วนร่วมในการประชุม
2. ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มดังกล่าวก่อนการประชุม
3. หลังจากนั้นก่อนหรือหลังการประชุมประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้รับแบบสอบถามฉบับที่ 2
4. ผู้เชี่ยวชาญใช้เวลาระหว่างพักประชุมตอบแบบสอบถามประมาณ 20 นาที
5. ผู้ประเมินรวบรวมคำตอบอย่างรวดเร็ว แล้วสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3
6. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 แล้วผู้ประเมินนำข้อเสนอแนะหรือประเด็นที่ผู้ไม่เห็นด้วย พิจารณาร่วมกันแบบเผชิญหน้าเพื่อหาข้อสรุป

งานวิจัยของสุวดี ทวีบุตร (2540 : 36) ได้กำหนดกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเตรียมการประชุม
2. นัดหมายการประชุมกับผู้เชี่ยวชาญ
3. ประชุมระดมสมองจากผู้ร่วมระดมสมอง 6 คน เพื่อรวบรวมความคิดเห็นรอบที่ 1
4. สร้างแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากข้อมูลในการประชุมรอบที่ 1
5. ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มใหม่ จำนวน 35 คน ตอบเป็นการส่งแบบสอบถามรอบแรก

6. นำคำตอบที่ให้ค่านวนหาพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ / มัธยฐาน / ฐานนิยม / ร้อยละ สร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 มีข้อความเหมือนเดิม แสดงตำแหน่งคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญและขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ มัธยฐานของกลุ่ม

7. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาแก้ไข ยืนยันคำตอบ เป็นการส่งแบบสอบถามรอบที่ 2

8. นำคำตอบที่ได้ค่านวนหาพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ มัธยฐาน สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่มีข้อความเหมือนเดิม แสดงตำแหน่งความคิดเดิมของผู้เชี่ยวชาญ และขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ มัธยฐานของกลุ่มเดิม

9. ดำเนินการตามข้อ 6 - 8 พิจารณาดำเนินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สรุปผล

งานวิจัยของ Rockwell, Ferguson และ Marx (2000) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงในการวิจัยและประเมิน เพื่อเรียงลำดับก่อนหลังของการจัดการศึกษาทางไกลใน Midwest state โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (Modified Delphi Technique, 2004 : online) 1) เพื่อทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกล 2) หาข้อสรุปในการจัดการศึกษาทางไกล 3) ดำเนินตามกระบวนการศึกษาทางไกลตามแผน และ 4) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นจากโครงการที่พัฒนา ผู้วิจัยและคณะใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของ Stufflebeams (1971) เพื่อหาคำตอบของการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ 43 คน และมีขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม 3 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 สมาชิก 20 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามรอบที่ 1 จากแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเรียงจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พร้อมทั้งให้ข้อชี้แจงจากคำถามแต่ละข้อ

รอบที่ 2 สมาชิก 28 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตอบคำถามรอบที่ 2 จากแบบสอบถามที่ตอบกลับจากรอบที่ 1 ซึ่งผ่านการหาค่าเฉลี่ยแล้ว โดยแบบสอบถามรอบนี้จะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ เรียงจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด โดยให้สมาชิก 10 คน พิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว จัดอันดับ 10 อันดับ พร้อมทั้งให้แสดงเหตุผลประกอบ โดยแบบสอบถามรอบที่ 2 มีลักษณะข้อคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามรอบแรก

รอบที่ 3 ผู้เข้าร่วมประชุม 14 คน ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมประชุมในการประชุม เรื่องการเรียนทางไกล ตอบแบบสอบถามของรอบที่ 2 แล้วจัดเรียงลำดับความสำคัญตามค่าเฉลี่ยที่ได้ คำนวณไว้แล้ว

หลังจากนั้น ให้สมาชิก 5 คน ซึ่งเป็นสมาชิกใน Steering Committee ในท้องถิ่น ซึ่งมีความสนใจการศึกษาทางไกล ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เป็นผู้วิจารณ์รายงาน ยืนยันข้อค้นพบและการแปลในรายงาน และยังมีผู้นำเทคนิคเดลฟายแบบเดิมมาปรับแล้ว เรียกชื่อ

ใหม่ต่างๆ เช่น Rothwell (1996) ได้ใช้เทคนิคเดลฟายปรับปรุงโดยเรียกชื่อว่า a reverse Delphi procedure (Nelson, 2002 : online) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ระยะ

อย่างไรก็ตาม Rothwell (1996) กล่าวว่า เทคนิคเดลฟายแบบเดิมจะให้ผลการศึกษามีความตรง (validity) และความเที่ยง (reliability) สูงกว่าเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง แต่ก็ใช้เวลามากเกินไป ซึ่งไม่ทันการณ์กับการเปลี่ยนแปลง เพราะกว่าจะได้ข้อสรุปก็ใช้เวลานานเกินกว่าที่จะได้ใช้ประโยชน์ (Nelson, 2002 : online)

ตอนที่ 4 มาตรฐานตัวบ่งชี้การศึกษา

4.1 มาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

มาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านผู้เรียนมี 7 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มี 4

ตัวบ่งชี้ คือ

1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ

1.2 ผู้เรียนมีความประหยัด

1.3 ผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เพื่อ

แม่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

1.4 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสังเคราะห์

4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง

4.4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้
คือ

5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

6.1 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

6.2 ผู้เรียนรักการอ่านและสามารถค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด และสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

6.3 ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

9.1 ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอน และผลงานมีประสิทธิภาพ

9.2 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้

9.3 ผู้เรียนที่รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ

10.1 ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

- 10.2 ผู้เรียนที่มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543)
- 10.3 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น
- 10.4 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
- 10.5 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติด และปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

- 12.1 ผู้เรียนที่มีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านศิลปะ
- 12.2 ผู้เรียนที่มีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 12.3 ผู้เรียนที่มีความชื่นชม และชอบกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ

2. มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 13.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ
- 13.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 13.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม
- 13.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุลย์

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

- 14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
- 14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 18.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

18.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

18.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

18.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น

18.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อ ส่วนรวม

18.6 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

18.7 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

18.8 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และรักสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

20.1 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์

20.2 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหาร

20.3 ผู้บริหารมีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ

20.4 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการทำงาน และเป็นแบบอย่างที่ดี

20.5 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

20.6 สถานศึกษามีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

ในการบริหาร

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

25.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

25.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

3. มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 10 ตัวบ่งชี้ คือ

22.1 ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายของหลักสูตร

22.2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

22.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.5 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.6 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.8 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 ถึง ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 ถึง ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 ถึง ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 ถึง ม.6)

22.9 ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

22.10 ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 24.1 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- 24.2 ครูที่สอนตรง ตามวิชาเอก/โท
- 24.3 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี
- 24.4 ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด
- 24.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ภาระงานสอน
- 24.6 สถานศึกษามีครูเพียงพอตามเกณฑ์ กค. (ศช 1305/466 ลงวันที่

11 มิถุนายน 2545)

4.2 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สรุปได้สังเขปดังนี้

1. มาตรฐานวิชาชีพครู มีดังนี้

มาตรฐานด้านความรู้ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และ 9) ความเป็นครู

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังนี้ 1) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน และ 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
 มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่
 ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

มาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

มาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

มาตรฐานด้านความรู้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง

2. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

1. มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ

2. มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด/หัวหน้าสาย/หัวหน้างาน/ตำแหน่งบริหารอื่นๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

มาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

มาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตอนที่ 5 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

5.1 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1) ความหมายของประสบการณ์วิชาชีพครู

"ประสบการณ์วิชาชีพ" (professional experience) หมายถึง กระบวนการและมวลงประสบการณ์ที่สถาบันผลิตครูดำเนินขึ้น เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้นำความรู้ภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ด้วยการปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ตรง จากการทำงานในวิชาชีพพร้อมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้สอน ครูพี่เลี้ยง นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2) ความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2541 : 221) กล่าวว่า การส่งนักศึกษาวิชาชีพครูออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็นการเตรียมนักศึกษาให้มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพที่แท้จริงได้รู้จักเด็ก ไปทำงานร่วมกับครูและบุคคลอื่นๆ ได้มีโอกาสเป็นผู้นำซึ่งช่วยให้นักศึกษาไปปรับปรุงตนเองในทุกๆ ด้าน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ดีมีได้หมายความว่า การจัดการสภาพห้องเรียนที่หรูหรา สะดวกสบาย มิได้หมายความว่า ความพร้อมทางวัตถุ เทคโนโลยี และการบริการอันเลิศ หากหมายถึงโอกาสที่บัณฑิตจะได้รับฝึกฝนอย่างหลากหลาย ได้เรียนรู้แบบอย่างที่ดี ค้นคว้าแก้ปัญหาที่ท้าทาย รู้จักและเข้าใจตนเองมากขึ้น สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนทุกฝ่ายในองค์กร เกิดความรู้สึกที่ดี ภาคภูมิใจในสถานภาพของวิชาชีพครู

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2538) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ในการสร้างครูที่ดีให้แก่สังคม สถาบันฝึกหัดครู ควรให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนซึ่งควรพิจารณาในหัวเรื่องสำคัญได้แก่ วิชาชีพพื้นฐานทั่วไป เนื้อหาวิชาชีพครู วิชาเตรียมประสบการณ์และวิชาฝึกสอน ในการเตรียมประสบการณ์ควรเริ่มจากการทำความเข้าใจเชิงความรู้ก่อนเป็นความรู้ที่เหมาะสมกับงาน จากนั้นจึงจัดให้มีประสบการณ์ทั้งสถานการณ์จำลองและประสบการณ์ตรงจากการศึกษา สังเกตมีส่วนร่วมในโรงเรียนภายใต้การดูแลแนะนำของอาจารย์โดยเน้นความเข้าใจพื้นฐานและวิธีการที่จะพัฒนาต่อไปในอนาคตเป็นสำคัญ รวมถึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมความเป็นไปได้ในแต่ละองค์กร ฉะนั้นการฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงถือเป็นงานสำคัญ จุดเน้นจะต้องอยู่ที่การทดลอง ทดสอบและประเมินตนเองว่าคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร ทำได้เพียงใด มองเห็นและเข้าใจแนวทางที่จะพัฒนาตนเอง

3) จุดมุ่งหมายและวิธีการจัดกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่จะช่วยเสริมสร้างนักศึกษาวิชาชีพครูให้เป็นผู้ที่มีความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพและมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานที่ไ้ครู สำหรับแนวคิดการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในหลักสูตรการผลิตครูนั้น สถาบันฝึกหัดครูแต่ละแห่งได้กำหนดแนวทางจุดมุ่งหมายและวิธีการจัดกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้หลายลักษณะ ซึ่งอาจคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับพื้นฐานแนวคิดและบริบท (context) ของแต่ละสถาบัน ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยต่างๆ ไว้ดังนี้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดขอบข่ายและสาระสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543)

1. มีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานวิชาชีพเต็มเวลาในสาขาที่ตนได้เลือกศึกษา
2. นำทฤษฎีและหลักการที่ได้ศึกษาไปประยุกต์ใช้ในสภาพที่เป็นจริง
3. สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เรียนรู้การทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นในวิชาชีพครูและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
5. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะครุศาสตร์และโรงเรียน/สถาบันอื่น ๆ
6. พัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ
7. มีทัศนคติที่ดีและศรัทธาในวิชาชีพครู

เนื้อหารายวิชาต่อสัปดาห์ มีดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบัน พบนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อแนะนำเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน/สถาบัน เช่น การบริหารโรงเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน หลักสูตรระดับชั้นที่ต้องสอน แหล่งข้อมูลการเรียนการสอน แผนการสอนระยะยาว บันทึกการสอนประจำวัน โดยอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบันให้คำแนะนำและตรวจความถูกต้อง

สัปดาห์ที่ 2 นักศึกษาวิชาชีพครูสังเกตการสอนและปฏิบัติงานครูในห้องเรียน จากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบัน นักศึกษาวิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบัน วิเคราะห์การสอนและการปฏิบัติงานครูร่วมกัน

สัปดาห์ที่ 3 นักศึกษาวิชาชีพครูเริ่มปฏิบัติการสอนโดยมีอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบันให้คำปรึกษา อาจารย์นิเทศก์ต้องตรวจบันทึกการสอนล่วงหน้า ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้ถูกต้อง นิเทศการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูทุกครั้งปฏิบัติการสอนเพื่อให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่างๆ และติดตามพัฒนาการทางการเรียนการสอนในครั้งต่อไป

สัปดาห์ที่ 4 การประเมินผลครั้งที่ 1 อาจารย์นิเทศก์ประเมินผลพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งแจ้งข้อดี ข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีการแก้ไข

สัปดาห์ที่ 5 - 6 นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติการสอน โดยพยายามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากการประเมินผลครั้งที่ 1 ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์เน้นการคุมชั้นเรียน การกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของเด็กนักเรียนและเวลาในการสอน ตรวจสอบการปฏิบัติงานครูอื่นๆ เช่น การตรวจงานนักเรียน การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการต่างๆ การร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

สัปดาห์ที่ 7 ประเมินผลครั้งที่ 2 อาจารย์นิเทศก์ประเมินผลพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งแจ้งข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีการแก้ไข

สัปดาห์ที่ 8 - 10 นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติการสอน โดยพยายามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากการประเมินผลครั้งที่ 2 ของอาจารย์นิเทศก์ โดยเน้นการผลิตสื่อการสอนที่สร้างสรรค์ การสอนแบบใหม่ๆ การประเมินผลนักเรียนและยังคงติดตามสังเกตพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไปของนิสิต ซึ่งแจ้งข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีการแก้ไข

สัปดาห์ที่ 11 ประเมินผลครั้งที่ 3 อาจารย์นิเทศก์ประเมินผลพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมทั่วไปของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งแจ้งข้อดี ข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีการแก้ไข

สัปดาห์ที่ 12 - 14 นักศึกษาวิชาชีพครูปฏิบัติการสอนอย่างอิสระและเตรียมพร้อมในการสอบสวน

สัปดาห์ที่ 15 - 18 นักศึกษาวิชาชีพครูสอบสวนและประเมินผลการสอนของตนเอง โดยเขียนสรุปไว้ตอนท้ายสมุดบันทึกการสอน

วิธีการเรียนการสอน 1) ประชุมและอภิปรายกลุ่มใหญ่ในการประชุมนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนไปปฏิบัติการสอนโดยศูนย์ประสานการณ์วิชาชีพ 2) สาธิตการสอนในชั้นเรียนโดยอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบัน 3) สังเกตการสอนแบบมีส่วนร่วมและศึกษางานครูที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบันปฏิบัติ 4) ปฏิบัติการสอนและงานครูอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย 5) ทดลองวิธีสอนแบบใหม่ๆ และผลิตสื่อการสอนที่สร้างสรรค์ 6) นิเทศการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบัน 7) อภิปรายกลุ่มย่อยระหว่างอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และนักศึกษาวิชาชีพครูสาขา/วิชาเอกต่างๆ ประมาณ 6 ครั้งในระหว่างปฏิบัติการสอน 8) ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแก่นักศึกษาวิชาชีพครูโดยอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบันในเรื่องการเรียนการสอนและปัญหาต่างๆ 9) ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน/สถาบันและอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ 10) สัมมนาหลังการปฏิบัติงานวิชาชีพเพื่อสรุปเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับการพัฒนาตนเองและวิชาชีพครูในอนาคต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้กำหนดให้วิชาประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพครูบังคับที่สำคัญส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. มีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพครูและวิชาเฉพาะด้าน ใฝ่หาความรู้ - ความคิดใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง มีความซาบซึ้งลาดในการนำความรู้ไปใช้และถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีความเพียบพร้อมในความเป็นครูและความเป็นผู้นำทางการศึกษา มีจิตสำนึกในความเป็นครู ยึดมั่นในมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. มีโลกทัศน์ที่ดีและกว้างไกล ยึดมั่นในหลักเหตุผลและคุณธรรม มีบุคลิกภาพ ทักษะคิดและค่านิยมที่ดีตามแบบของวัฒนธรรมไทย

ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมฝึกสอนใช้เวลาประมาณ 1 ภาคเรียน หรือประมาณ 16 - 18 สัปดาห์ ทั้งนี้มีข้อกำหนดสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพต้องสอบผ่านรายวิชาศึกษาศาสตร์ที่สำคัญ จำนวน 8 - 9 รายวิชาที่อยู่ไว้ในหลักสูตร โดยแบ่งการฝึกสอนออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อยๆ ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูต้องผ่านกิจกรรมตามลำดับขั้น คือ

1. ขั้นเตรียมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มุ่งให้นักศึกษาวิชาชีพครู เข้ารับการปฐมนิเทศที่คณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ขั้นฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครูออกปฏิบัติงานตามเวลาในโรงเรียนที่คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาเห็นชอบ โดยมีภารกิจงานสอนในชั้นเรียนและการปฏิบัติโครงการพิเศษอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอนที่เป็นงานในหน้าที่ครูเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียน ชุมชน สังคมที่อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียน

3. ขั้นกลับจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครูทุกคนต้องเข้าร่วมการสัมมนาหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่คณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้นและต้องปฏิบัติงานครบตามกำหนด

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดขอบข่ายและสาระสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541 : 1 - 3)

1. เพื่อให้มีประสบการณ์การสอนและนำความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองปฏิบัติในสถานการณ์จริง

2. เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน

3. เพื่อสร้างศรัทธาและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

4. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสมจะเป็นครู

การปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติงานของนักศึกษาวิชาชีพครู มีรายละเอียดดังนี้ 1) สังเกตการสอนจากอาจารย์พี่เลี้ยง 2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน 3) เตรียมการสอนและส่งแผน

การสอนล่วงหน้า 1 สัปดาห์ก่อนทำการสอน 4) ปฏิบัติและปรับปรุงการสอนให้ได้ผลดีขึ้น 5) ฟังความคิดเห็นและคำแนะนำของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง 6) มีวิธีการปกครองชั้นเรียน เพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น 7) รู้จักพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล 8) มีความรับผิดชอบงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย 9) ให้ความร่วมมือประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่าย ของโรงเรียนและไม่ก้าวล่วงงานที่ไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง 10) ปฏิบัติงานโดยไม่ขาด ลา ป่วย สาย โดยไม่จำเป็น ถ้ามีความจำเป็นให้ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หรือ อีกนัยหนึ่งคือการฝึกสอน เป็นกระบวนการภาคปฏิบัติที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะวิชาชีพ ครูด้านต่างๆ และสร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูจึงได้กำหนดขอบข่ายของการฝึก สอนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูไว้ 6 ด้าน คือ การฝึกประสบการณ์สอน การฝึกกิจกรรม การฝึก หน้าที่ครูนอกเหนือจากงานสอน การฝึกการทำงานร่วมกัน การฝึกการบริหารชุมชนและการฝึก การจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (พัฒนา จันทนา, 2542 : 26 - 33)

ระยะเวลาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคือ 1 ภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และนักศึกษาต้องมีชั่วโมงปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในกรณีที่ได้รับชั่วโมง ไม่ครบตามกำหนดต้องทำโครงการพิเศษเสริมทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ครบ จำนวนคาบที่ขาดไปเสนอต่ออาจารย์นิเทศก์สาขาวิชาซึ่งนักศึกษาจะได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์อย่างน้อย 6 ครั้ง จากอาจารย์พี่เลี้ยงและผู้บริหารอย่างน้อย 6 ครั้งเช่นกัน

เกณฑ์การพัฒนาสมรรถภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาควรได้พัฒนา ด้านต่างๆ พร้อมกัน ดังนี้ คือ การพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้ การพัฒนาสมรรถภาพด้านการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูและการพัฒนาสมรรถภาพด้านคุณลักษณะความเป็นครูที่ดี

มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้กำหนดขอบข่ายและสาระสำคัญของการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ดังนี้

กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กำหนดแนวทางปฏิบัติเป็น 5 ขั้นตอน (คณะกรรมการฝึกสอนฝึกงาน มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543) คือ

ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศที่คณะศึกษาศาสตร์มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อม และสร้างความเข้าใจระหว่างนิสิตกับอาจารย์นิเทศก์ ให้นิสิตเข้าใจบทบาท หน้าที่ ขั้นตอน กระบวนการและเกณฑ์ประเมินผลการฝึกสอน รวมทั้งฝึกการทำแผนการสอน จากนั้นรับการปฐมนิเทศที่โรงเรียนฝึกสอน

ขั้นที่ 2 การศึกษาข้อมูลโรงเรียนและการสังเกตการสอน โดยให้นิสิตศึกษาข้อมูลและศึกษางานที่ได้รับมอบหมาย การศึกษาข้อมูลโรงเรียนครอบคลุมทั้งด้านการบริหาร ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านข้อมูลบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ทำความรู้จักผู้บริหารทุกระดับและบุคลากรในโรงเรียน นอกจากนี้ต้องศึกษาข้อมูลทางวิชาการอื่นๆ เรียนรู้งาน

ในหน้าที่ครู ศึกษาปฏิทินงานวิชาการของโรงเรียนแล้วทำกำหนดการสอนรายจุดประสงค์หรือหน่วยบทเรียนลงในแผนการสอน พร้อมทั้งให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีการสังเกตการสอนเพื่อให้ศึกษาสภาพความเป็นจริงในห้องเรียน ศึกษาพฤติกรรมนักเรียนรวมทั้งสังเกตเทคนิควิธีการที่อาจารย์พี่เลี้ยงใช้ในการสอน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการสอนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ในด้านการปฏิบัติการสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อรับประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติการสอนและเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครู เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ก่อนสอนต้องค้นคว้าด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจแล้วทำการวางแผนการสอนโดยหารือร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยง ทำการวิเคราะห์แผนการสอนและส่งแผนการสอนล่วงหน้าก่อนปฏิบัติการสอน 1 สัปดาห์

2. ปฏิบัติการสอน โดยต้องสอนด้วยความตั้งใจ เต็มเวลา ตรงเวลา เต็มความสามารถ สามารถผลิตสื่อการสอน สร้างเครื่องมือวัดผลประจำจุดประสงค์และภาคเรียน มีการจัดป้ายนิเทศสนับสนุนการสอนและบันทึกการจัดป้ายนิเทศ เตรียมพร้อมรับการนิเทศ เตรียมการสอนและคุณลักษณะครู ประเมินตนเองหลังวิเคราะห์การนิเทศของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศวิชาเอกและอาจารย์นิเทศกวีวิชาชีพครู

3. หลังการสอน มีการปรับปรุงงานสอนและงานในหน้าที่ครูตามคำแนะนำของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

สำหรับด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูด้านต่างๆ นอกจากการสอนครอบคลุมภาระงาน 3 ด้าน คือ งานกิจกรรมนักเรียนและแนะแนว งานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน งานธุรการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 การสัมมนาระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู/ฝึกงาน เพื่อวิเคราะห์ปรับปรุง พัฒนาการสอนและงานในหน้าที่ครูระหว่างฝึกสอน

ขั้นที่ 5 การสัมมนาหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกงานเพื่อประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานและด้านที่เป็นปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้กำหนดขอบข่ายและสาระสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

หลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2541 ได้กำหนดรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ 3 ราย โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติเป็น 3 ขั้นตอน (ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. 2545 : 1 - 2) คือ

1. ขั้นการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม

- 1.1 ระดับปริญญาตรี 4 ปี จัดในปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ใช้เวลา 60 ชั่วโมง ฝึก
ประสบการณ์ที่โรงเรียน 2 สัปดาห์
- 1.2 ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จัดในปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ใช้
เวลา 60 ชั่วโมง ฝึกประสบการณ์ที่โรงเรียน 2 สัปดาห์
2. ชั้นทดลองสอน
  - 2.1 ระดับปริญญาตรี 4 ปี จัดในปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ใช้เวลา 60 ชั่วโมง ฝึก
ประสบการณ์ภายในสถาบัน
  - 2.2 ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จัดในปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ฝึก
ประสบการณ์ภายในสถาบัน จำนวน 60 ชั่วโมง
3. ชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบ
  - 3.1 ระดับปริญญาตรี 4 ปี จัดในปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ใช้เวลา 1 ภาคเรียน ฝึก
ประสบการณ์ที่โรงเรียน
  - 3.2 ระดับปริญญาตรี 2 ปี (หลังอนุปริญญา) จัดในปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ใช้
เวลาครึ่งภาคเรียน ฝึกประสบการณ์ที่โรงเรียน

หลักสูตรและการกำหนดเวลาของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตร
ใหม่ (5 ปี) พ.ศ. 2546

หลักสูตรกำหนดเป็นชุดวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (professional training)
ประกอบด้วยชุดวิชา 5 ชุด จำนวน 25 หน่วยกิต ดังนี้ (คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. 2542 : 12)

PROF 101 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1 (Practicum 1) 3 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 135
ชั่วโมง

PROF 102 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 2 (Practicum 2) 3 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 135
ชั่วโมง

PROF 103 การปฏิบัติงานวิชาชีพครู 3 (Practicum 3) 3 หน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 135
ชั่วโมง

PROF 104 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Intership 1) 8 หน่วยกิต ไม่
น้อยกว่า 360 ชั่วโมง

PROF 105 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 5 (Intership 2) 8 หน่วยกิต ไม่
น้อยกว่า 360 ชั่วโมง

ชุดวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีแนวทางจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ให้บูรณาการทั้งในสถานศึกษา นอกจากสถานศึกษาชุมชนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานในวิชาชีพพร้อมกับเพื่อนร่วมงาน ผู้สอน ครู พี่เลี้ยง นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

สรุปโดยภาพรวมแล้ว รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครูที่กล่าวมา มีดังนี้

1. โครงสร้างของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละสถาบันมีความสอดคล้องกัน คือ นักศึกษาวิชาชีพครูจะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเต็มรูปแบบในปีสุดท้ายของการเรียนการสอนโดยฝึกเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน และจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกัน คือ มุ่งให้นักศึกษาวิชาชีพครูนำความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองปฏิบัติในสถานการณ์จริงทั้งในส่วนของงานสอนและงานครูในหน้าที่อื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานวิชาการ งานธุรการ งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน งานพัฒนาสังคมและชุมชน และมีการจัดกิจกรรมสัมมนาในระหว่างฝึกและหลังฝึกเพื่อแนะแนวทางและแก้ไขปัญหาให้แก่นักศึกษาวิชาชีพครู

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า สถาบันการผลิตครูทุกสถาบันให้ความสำคัญกับคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูนอกเหนือจากงานสอนและคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี ความศรัทธาและเจตคติต่อวิชาชีพครูและบุคลิกภาพความเป็นครู นอกจากนี้บางสถาบันก็ได้มีการเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน ความเป็นผู้นำทางการศึกษาและความสามารถในการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

4) บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การจัดประสบการณ์วิชาชีพจะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จะต้องประกอบด้วยองค์การที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะด้านบุคลากรซึ่งประกอบด้วยหลายฝ่าย ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Director of Student Teaching) อาจารย์นิเทศก์ (Supervisor) ครูพี่เลี้ยง (Classroom Co-operating Teacher) ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (School Administrator) (Montana State University, 1989 ; Southwest State University, 1989) ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้ (บุญธรรม ธรรมชัย, 2546 : 18 - 19)

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	บทบาทหน้าที่
1. หัวหน้าฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Director of Student Teaching)	<p>บทบาทหน้าที่ต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เป็นผู้จัดส่งและปฐมนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามโรงเรียนต่างๆ ที่ได้เลือกเป็นโรงเรียนสำหรับฝึกประสบการณ์ 2) เป็นผู้ประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่จะแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ บทบาทและหน้าที่ของทางโรงเรียนต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 3) เป็นผู้ประกาศให้นักศึกษาวิชาชีพครูทราบเกี่ยวกับระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ งานที่ต้องปฏิบัติ 4) จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนให้กับนักศึกษา ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ 5) ประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับภาควิชาต่างๆ ที่ส่งนักศึกษาวิชาชีพครูไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 6) จัดงบประมาณค่าดำเนินการให้กับครูพี่เลี้ยง 7) บันทึกระดับคะแนน (Grade) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพครู
2. ผู้บริหาร โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (School Administrator)	<p>บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาวิชาชีพครูในเรื่องบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนและข้อมูลที่เป็นของสถานศึกษา 2) สังเกต สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำในด้านความประพฤติ และการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
3. อาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน (Classroom Co-operating Teacher)	<p>บทบาทต่อนักศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ชี้แนะนักศึกษาวิชาชีพครูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และงานของครู 2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา การปฏิบัติงาน และการแต่งกาย ฯลฯ 3) ช่วยเหลือ แนะนำนักศึกษาศึกษาวิชาชีพครูในเรื่องการเรียนการสอน ในด้านการเลือกจัดหา จัดทำ ตลอดจนแหล่งวิทยาการต่างๆ ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา 4) ควบคุมดูแลนักศึกษาวิชาชีพครู ที่รับผิดชอบให้ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามหน้าที่สถาบันฯ กำหนดด้วยความรับผิดชอบ

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ต่อ)

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	บทบาทหน้าที่
3. อาจารย์พี่เลี้ยงหรืออาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน (Classroom Co-operating Teacher) (ต่อ)	<p>บทบาทต่อนักศึกษา (ต่อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) ให้คำแนะนำช่วยเหลือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษาตามควรแก่กรณี 6) จัดให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีโอกาสร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมโรงเรียน 7) ประเมินผลความก้าวหน้าด้านพฤติกรรมการสอน ได้แก่ การสอนตลอดภาคการทำแผนการสอน ความรับผิดชอบและตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา <p>บทบาทต่อสถานศึกษา (โรงเรียน, มหาวิทยาลัย)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รับนโยบาย และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแก่นักศึกษาวิชาชีพครู 2) ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพครู 3) ติดต่อและประสานระหว่างนักศึกษาวิชาชีพครูกับผู้บริหารสถานศึกษา 4) ให้ข้อมูลและผลการนิเทศนักศึกษาวิชาชีพครูแก่สถานศึกษาส่งผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้กับสถานศึกษา
4. อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายคณะ (Supervisor)	<p>บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ตรวจสอบและให้คำแนะนำ/ปรับปรุง/แก้ไข กำหนดการสอน และแผนการสอน แผนปฏิบัติการสอน แผนปฏิบัติงาน 2) สังเกตการสอน ให้คำแนะนำและบันทึกข้อเสนอแนะต่างๆ ในสมุดประจำตัวนักศึกษาหรือแบบสังเกตการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) นิเทศและประเมินผลตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในปฏิทิน 4) ปรึกษาหารือกับผู้บริหาร โรงเรียนและอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครู

5) แนวคิดพื้นฐานของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครูจะได้ประสบการณ์ให้ความรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในลักษณะที่บูรณาการกันจึงจะทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีคุณค่า (Erdman, 1983 อ้างถึงใน สมบัติ คชสิทธิ์, 2534) โดยการจัดประสบการณ์จะมุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นหลักโดยพิจารณาว่าประสบการณ์อะไรที่ผู้เรียนควรได้รับเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2530 : 98 - 101) ได้กล่าวถึงสมมติฐานหรือแนวคิดพื้นฐานบางประการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพว่าควรตั้งอยู่บนรากฐาน 3 ประการคือ

5.1) การทดสอบทฤษฎีในสภาพการณ์จริง ประสบการณ์วิชาชีพเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามาก มีการประสานกันระหว่างทฤษฎีและสภาพการณ์จริงและนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติซึ่งทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ได้นานและช่วยให้แต่ละคนมีสมรรถภาพสูงขึ้น ผู้เรียนระดับอุดมศึกษามีธรรมชาติของความเป็นผู้ใหญ่เขาต้องการการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นความจริง (Relevance) มีความหมาย (Meaningfulness) และนำไปปฏิบัติได้ เขาต้องการเรียนรู้สภาพปัญหาที่แท้จริงโดยการเข้าไปมีส่วนรับรู้และช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการณ์ที่พึงปรารถนา

5.2) การสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดประสบการณ์วิชาชีพจะเป็นไปตามความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในด้านความต้องการ ความสนใจและความสามารถ โดยกำหนดสมรรถภาพขั้นต่ำสุด และเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงสมรรถภาพเหล่านั้นได้ในเวลาที่เหมาะสมและตามความต้องการของแต่ละคน

5.3) การพัฒนาตนเอง เมื่อนักศึกษามีโอกาสที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง เขาเหล่านั้นจะเริ่มคิดถึงตนเองในด้านที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและสังคม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีแนวทางของตนเองก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพนั้นๆ

6) แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูวิชาชีพ

คุณลักษณะของครูวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

คำอธิบาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนาและการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน

คำอธิบาย การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

คำอธิบาย การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัด ความสนใจความต้องการ โดยวิเคราะห์ วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง

คำอธิบาย การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

คำอธิบาย การประดิษฐ์คิดค้นผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสาร สิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

คำอธิบาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

คำอธิบาย การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนา
2. เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้นๆ
3. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

คำอธิบาย การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยาวาจาและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

คำอธิบาย การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็นยอมรับในความรู้ความสามารถให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมมือด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

คำอธิบาย การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้ชุมชนและสถานศึกษามีการร่วมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

คำอธิบาย การค้นหา สังเกต จดจำและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

คำอธิบาย การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนมากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่างๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่างๆ ได้ กล้าที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ มีสติในการแก้ไขปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่างๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่ลบแบบตรงตัว ครูสามารถมองหามุมในทุกๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำไปสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

5.2 การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

นิยามของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น หมายถึง โรงเรียนสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู ซึ่งเป็นโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเป็นโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัด ที่เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ดังนั้น แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงอาศัยแนวคิดที่เหมือนกับแนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั่วไป

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในที่นี้เสนอแนวคิดดังนี้ คือ 1) แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2) แนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน 3) แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และ 4) แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1.1) แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้

ปฏิรูปการเรียนรู้ ประกอบด้วยคำ 3 คำ คือ “ปฏิรูป” “เรียน” และ “รู้” ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ “ปฏิรูป” หมายถึง “สมควรเหมาะสม” ดังนั้น ปฏิรูป ก็คือ การปรับปรุงให้สมควร ให้เหมาะสม คำว่า “เรียน” หมายถึง “ศึกษาเพื่อให้สนใจ จำได้ ให้เกิดความเข้าใจ หรือความชำนาญ” คำว่า “รู้” หมายถึง “แจ้ง เข้าใจ ทราบ” ดังนั้น “การปฏิรูปการเรียนรู้” ตามความหมายของศัพท์ จึง หมายถึง การปรับปรุงให้การศึกษามีความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ หรือความชำนาญ (ทิสนา แคมมณี และคณะ, 2542 : 8)

ในศาสตร์ทางการศึกษา การเรียนรู้ จะใช้คำว่า “กระบวนการเรียนรู้” ซึ่งมีความหมายถึง การดำเนินการอย่างมีขั้นตอน หรือการใช้วิธีการต่างๆ ในการศึกษาข้อมูล เนื้อหาสาระ หรือประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ดังนั้น กระบวนการเรียน คือ การดำเนินการอย่างมีขั้นตอน ในการสร้างความหมายและสร้างความเข้าใจในข้อมูล เนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมีเป้าหมายรวมถึงความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม และการเรียนรู้กระบวนการต่างๆ อีกด้วย จึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้มีขอบเขตครอบคลุมความหมาย 2 ประการ คือ 1) ในความหมายของกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างมีขั้นตอน หรือวิธีการใช้ในการสร้างความหมาย ความเข้าใจในข้อมูล เนื้อหาสาระ หรือประสบการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการรับรู้ในระดับใดระดับหนึ่ง 2) ในความหมายของผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมหรือการกระทำและความชำนาญต่างๆ รวมทั้งความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม และทักษะกระบวนการต่างๆ ดังนั้น การเรียนรู้จึงมีลักษณะเป็นทั้งผลลัพธ์และวิธีการ (means) ที่นำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งลักษณะทั้งสอง นับเป็นองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อกัน หากบุคคลมีวิธีการแสวงหาความรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับตน บุคคลนั้นก็ย่อมมีโอกาสที่จะเกิดการเรียนรู้หรือความเข้าใจในสาระหรือกระบวนการต่างๆ ได้อย่างกระจ่าง ถ่องแท้และลึกซึ้ง เกิดความรู้สึกหรือเจตคติไปในทางที่เหมาะสมและเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการกระทำหรือพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ดัง

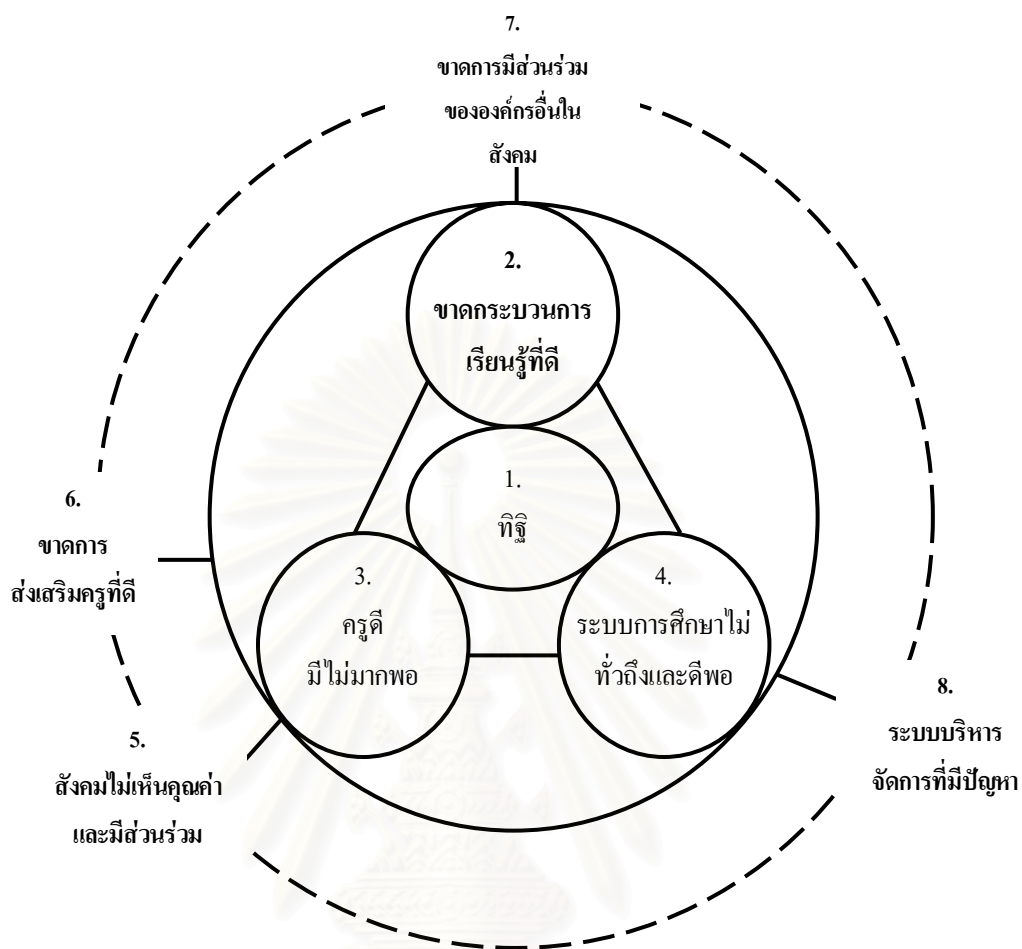
นั้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้น จึงหมายรวมทั้งการปฏิรูปทางด้านกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ด้วย

การปฏิรูปการศึกษาตามความหมาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความหมายสรุปรวม 3 ประการดังนี้ คือ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2544 : 3) 1) การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) การให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ประเวศ วะสี (2544 : 61) สรุปหลัก 3 ประการของการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาสำหรับคนทั้งมวล (Education for all) 2) คนทั้งมวลเพื่อการศึกษา (all for education) และ 3) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ หลัก 3 ประการของการปฏิรูปการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน โดยมีหลักข้อ 3 เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามเป้าหมายที่ระบุไว้ในหลักประการแรก และมีหลักประการที่ 2 เป็นแนวทางไปสู่เป้าหมาย นั่นคือ การปฏิรูปการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับผู้เรียนทุกคน โดยทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และวิจิตร ศรีสอาน (2544) กล่าวว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ คือ หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาเป็นการปฏิรูปทั้งระบบและครบกระบวนการ ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทุกระดับ ทุกประเภท อยู่ในขอบข่ายของการปฏิรูปทั้งสิ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ คุณภาพของคนไทยเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม กล่าวโดยสรุปก็คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา และเมื่อพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สามารถสรุปได้ว่าการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงหมายถึง การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน นั่นเอง

ประเวศ วะสี (2541 : 21 - 23) กล่าวว่า ปัญหาการศึกษาไทยในภาพใหญ่ คือ การไม่สามารถเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง ทำให้สังคมไทยอ่อนแอ ขัดแย้ง ทำลายตัวเอง และวิกฤติ ซึ่งเกิดจากปัญหา 8 ประการของระบบการศึกษาไทย แบ่งเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นลึกที่สุด ได้แก่ ทิวทัศน์เกี่ยวกับการศึกษาที่ไม่ถูกต้อง (มิจนาทิวทัศน์) ชั้นกลาง ได้แก่ ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ครูดีมีไม่มากพอ และระบบการศึกษาไม่ทั่วถึงและไม่ดีพอ ชั้นนอก ได้แก่ สังคมยังไม่เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วม ขาดระบบส่งเสริมครูที่ดี ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่นในสังคม และระบบบริหารการจัดการที่มีปัญหา (ประเวศ วะสี, 2542 : 40-57)

ปัญหาทั้ง 8 ประการนี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันเป็น 3 ชั้น ดังรูป

สาเหตุ 8 ประการของปัญหาการศึกษาไทย (ประเวศ วะสี, 2542 : 41)

จากแผนภูมิแสดง สาเหตุปัญหา 8 ประการของระบบการศึกษาไทย อธิบายได้ว่า ปัญหาชั้นลึกที่สุด คือ ทักษะไม่ถูกต้อง กล่าวคือ สังคมไทยมีวัฒนธรรมอำนาจ เน้นการศึกษาที่ “การสอน” และ การ “หล่อหลอม” ไม่นับที่เรียน และความ “งอกงาม” ปัญหาชั้นที่ 2 ขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี คือ เน้นวิชาเป็นตัวตั้ง ครูถ่ายทอด นักเรียนท่องจำ ทำให้เกิดผลเสียคือ ผู้เรียนขาดความเป็นจริง คิดไม่เป็น ทำไม่เป็น เนื้อหาวิชามีมาก ทำให้เบื่อ เหนื่อย ทำให้ครูล่าหลัง ทำให้นักเรียนเรียนรู้ไม่เป็น เพราะครูควรสอน เพื่อเรียนให้เรียนรู้เป็น “learning how to learn” ปัญหาชั้นที่ 3 อยู่ที่ครู คือ ครูดีไม่มากพอ สาเหตุ กระบวนการเรียนรู้ไม่ถูกต้อง สังคมไม่เห็นคุณค่า ระบบบริหารภูมิปัญญา ปัญหาชั้นที่ 4 ระบบการศึกษาไม่ทั่วถึง ไม่ยืดหยุ่น และเหมาะกับคนทุกกลุ่ม (education for all) สาเหตุที่ 5 สังคมไม่เห็นคุณค่า และมีส่วนร่วมผลักดันการศึกษา สาเหตุที่ 6 ขาดระบบส่งเสริมวิชาชีพครู ขาดแรงจูงใจสำหรับอาชีพครู สาเหตุที่ 7 ขาดการมีส่วนร่วมขององค์กรในสังคม ทุกคนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการศึกษา (all for education) ระบบการศึกษาไทยยังค่อนข้าง

ข้างจำกัดอยู่กับโรงเรียน ขาดการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย สาเหตุที่ 8 ระบบการบริหารจัดการศึกษา ไทยมีปัญหาใหญ่ๆ 3 ประการ การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางสูง ขาดการตรวจสอบที่อิสระ มีคุณภาพสูง ระบบการเงินเพื่อการศึกษา ไม่ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมของสถาบันการศึกษาไปทางบวก จากการวิเคราะห์ปัญหาการศึกษาไทยดังกล่าว นายแพทย์ประเวศ วะสี (2541 : 61-62) ได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ 5 ประการของการปฏิรูปการศึกษา ดังนี้คือ

1. เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (education for all) อย่างทั่วถึง ยืดหยุ่น หลากหลาย เหมาะสมกับคนทุกกลุ่มในสังคม
2. ให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (all for education)
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ให้มีกระบวนการเรียนรู้ที่ง่าย สนุก และพัฒนาคนได้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง และสุขภาพ ไปพร้อมกัน
4. สร้างระบบส่งเสริมวิชาชีพครู
5. ปฏิรูประบบบริหารจัดการการศึกษา ให้มีความสมบูรณ์และประสิทธิภาพในการจัดการและตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกาศใช้เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน คือ ให้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ให้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาในหมวด 4 นี้ เป็นแนวนโยบายเรื่องของปฏิรูปการศึกษาหรือปฏิรูปการเรียนรู้

ส่วนในหมวด 7 ว่าด้วย ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพิจารณาใน มาตรา 52 คือ ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และ บุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการ กำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำ การอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณ และจัดตั้งกองทุน พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทาง การศึกษาอย่างเพียงพอ

ส่วนมาตรา 57 คือ ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้ มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าประเด็นสำคัญของสองมาตรา คือ เรื่องของการผลิตครู พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเน้นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากประเด็นสำคัญดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐที่จะหาแนวทางเพื่อพัฒนา กระบวนการผลิตครู โดยเฉพาะเรื่องราวการพัฒนาโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีคุณสมบัติ เพียงพอเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์จริงสำหรับนักศึกษาครู เพื่อเตรียมเป็นบุคลากรรุ่นใหม่ในวิชาชีพ ครูต่อไป

2) แนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน

แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในทางการศึกษา เช่น ในเรื่อง การปฏิรูปการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำให้เกิดได้ ง่ายนัก เพราะกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการสอนของครูผู้เดียว (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2542 : 22) แต่มีความเกี่ยวพันเกี่ยวข้องกับบุคคลแวดล้อมหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ ร่วมงาน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งตัวครูผู้สอน หากขาดประสบการณ์ ไม่ เห็นคุณค่าของกระบวนการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้น การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยใช้แนวคิดการพัฒนาทั้งระบบโรงเรียน ซึ่งต้องดำเนินการ อย่างครอบคลุมทุกองค์ประกอบของโรงเรียนในทุกขั้นตอนของกระบวนการ และอาศัยการมี ส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่าย จะเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการ การเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายการปฏิรูปการเรียนรู้ได้

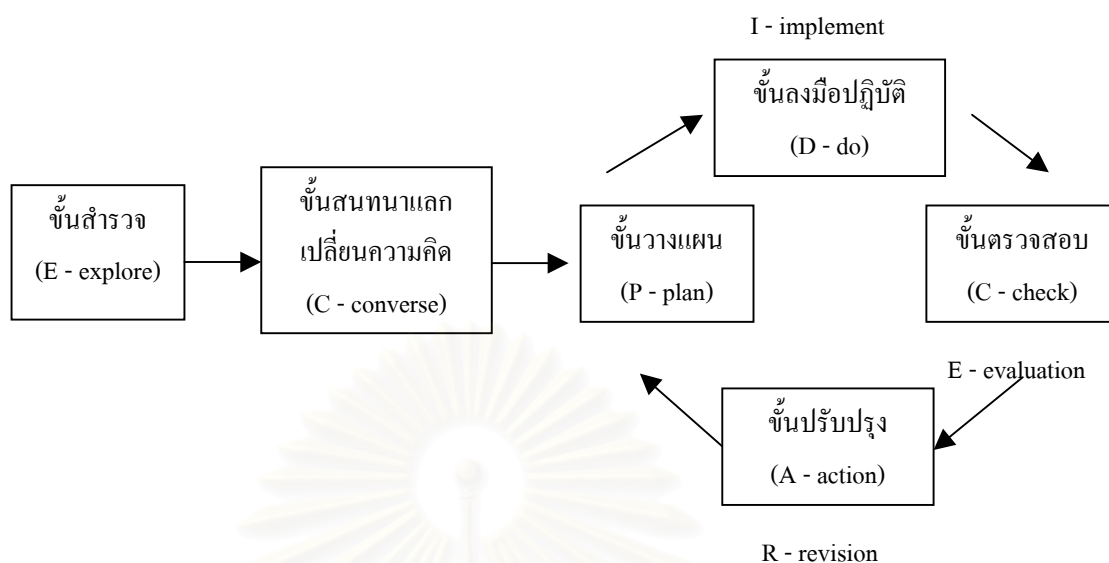
ลักษณะการดำเนินการ ดังนี้ (ทิสนา แจมมณี และคณะ, 2542 : 23)

1. การบูรณาการเข้าสู่ระบบงาน (built - in) โดยนำเรื่องที่ต้องการนำเข้าสู่ระบบโรงเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานและภาระงาน ไม่ใช่การเพิ่มเติมหรือโครงการชั่วคราว เฉพาะกิจ
2. การจัดให้ครบวงจร (complete cycle) โดยนำเรื่องเข้าไปอยู่ในขั้นตอนต่างๆ ของระบบและภาระงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล
3. การจัดให้ครอบคลุมทุกส่วนของระบบโรงเรียน (total development) โดยให้เรื่องที่ต้องการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ไม่ใช่เป็นโครงการเอกเทศ
4. การจัดปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวย (basic requirement) โดยพัฒนาปัจจัย พื้นฐาน เช่น ระบบงาน กระบวนการทำงาน บุคลากร โครงสร้างของโรงเรียนทางกายภาพ เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมของเรื่องที่ต้องการ
5. การส่งเสริมให้พัฒนาตนเอง (self development) โดยให้ฝ่ายต่างๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้องทำการประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงานและพัฒนาตนเองในเรื่องนั้นอย่างต่อเนื่อง
6. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (full participation) โดยให้ทุกฝ่ายทุกคนที่เกี่ยวข้อง กับโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเรื่องนั้นบนพื้นฐานของความเข้าใจการยอมรับ และตระหนักในความสำคัญ

การจัดการที่มีลักษณะดังกล่าว จะครอบคลุมองค์ประกอบหลักของโรงเรียน ดังนี้

1. การบริหารจัดการ ได้แก่ เป้าหมาย ธรรมนูญโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน แผนระยะยาวและแผนปฏิบัติงาน ระบบงานและภาระงานของฝ่ายต่างๆ การพัฒนาบุคลากร การนิเทศและการประเมินภายใน และโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ และสื่อสารสัมพันธ์
2. การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การจัดสภาพห้องเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการประเมินผล
3. กิจกรรมในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน กิจกรรมประจำภาคการศึกษา กิจกรรมวันสำคัญ และกิจกรรมนอกหลักสูตร
4. กิจกรรมที่ทำร่วมกับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง หน่วยงานราชการ หรือองค์กรทางสังคม

ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทั้งโรงเรียนเริ่มจาก (1) ขั้นสำรวจ (E - explore) (2) ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน (C - converse) (3) ขั้นการวางแผนงาน (P - plan) (4) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (I - implement) (5) ขั้นประเมินผลการดำเนินงาน (E - evaluation) และ (6) ขั้นตอนการปรับปรุงแผนงาน (R - revision) ดังแสดงในแผนภูมิ

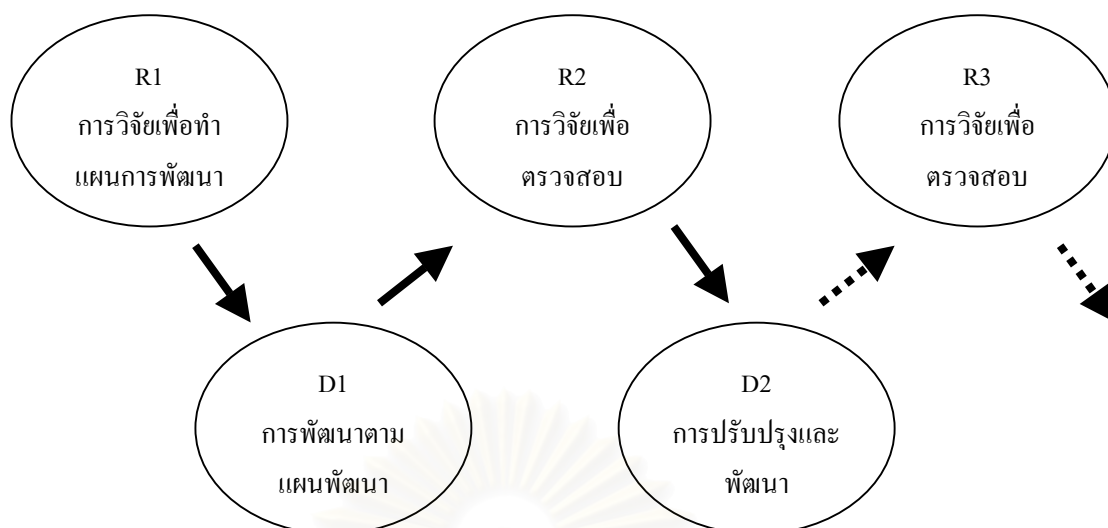
ขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน
(ที่มา : ทิศนา เขมมณีและคณะ, 2542 : 21)

การดำเนินงานในขั้น 3, 4, 5 และ 6 ซึ่งเป็น 4 ขั้นตอนสุดท้าย มีการดำเนินงานต่อเนื่องซ้ำเป็นวงจรหลายรอบ มีลักษณะเหมือนกับวงจรการบริหารที่มีการพัฒนาคุณภาพงานโดยวงจร P - D - C - A หรือวงจร Deming Cycle

3) แนวคิดการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา (research and development) เป็นการพัฒนาแบบหนึ่งที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือหรือเป็นยุทธวิธีในการดำเนินงานกล่าวคือ เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทิศทางหรือลักษณะที่ต้องการ โดยใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนางาน กระบวนการวิจัยและพัฒนา จึงเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ใหม่หรือประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ที่ประกอบด้วยกระบวนการวิจัย (Research - R) และกระบวนการพัฒนา (Development - D)

ขั้นตอนหลักในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญแบ่งตามกระบวนการหลักเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิจัย (R) และขั้นตอนการพัฒนา (D) ซึ่งอาจดำเนินการตามขั้นตอนทั้งสองซ้ำๆ กันหลายรอบก็ได้ กระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงมีขั้นตอนเรียงดังนี้คือ R1 → D1 → R2 → D2 ... ซึ่งอาจมีขั้นตอนต่อเนื่องกันไปจนกว่าจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ดังแสดงในแผนภูมิ

การวิจัยและพัฒนา

(ที่มา : นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2544 : 18)

การวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไปเป็นวงจรที่เริ่มจากขั้นตอนการวิจัยก่อน เป็นวงจร $R1 \rightarrow D1 \rightarrow R2 \rightarrow D2 \dots$ แต่การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมิได้เริ่มต้น โดยขั้นตอนการวิจัยแต่เน้นการใช้ประสบการณ์ของครุณักวิจัยร่วมกันหาแนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จึงมักเริ่มต้นโดยขั้นตอนการพัฒนาก่อน เป็นวงจร $D1 \rightarrow R1 \rightarrow D2 \rightarrow R2 \dots$ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2544 : 18-19)

การวิจัยและพัฒนาควรมีลักษณะเป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) กล่าวคือ เป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นผู้ที่ประสบปัญหาเป็นผู้วิจัยเองเพื่อหาคำตอบมาแก้ปัญหาของตน

การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่เชื่อมการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านของครู คืองานด้านการเรียน การสอน ด้านการวิจัยและด้านการปรับปรุงพัฒนางาน ให้ประสานสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียว

การวิจัยปฏิบัติการแบบหนึ่งมีลักษณะเป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะการผสมผสานแนวคิดระหว่างการวิจัยปฏิบัติการ (action research) กับการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory Research) รวมเรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) เป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติและนำข้อค้นพบไปใช้ในการปฏิบัติจริง โดยในกระบวนการวิจัยประกอบด้วยคณะทำงาน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลภายนอกได้แก่ นักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิจัยกับกลุ่มผู้ปฏิบัติซึ่งเป็นบุคลากรในหน่วยงาน เป็นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน

สรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาที่มีลักษณะเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นยุทธวิธีที่บุคคลสามารถนำไปใช้ในการพัฒนางานของตนเองได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

โดยอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การวิจัยในลักษณะนี้น่าจะเป็นการวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

4) แนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4.1) สาระสำคัญการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีสาระสำคัญดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547 : 5 - 7)

4.1.1) เป็นการพัฒนาที่เกิดขึ้นตามสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของครูในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

4.1.2) เป็นการพัฒนาครูที่โรงเรียนหรือชุมชนของโรงเรียน โดยโรงเรียนเป็นเจ้าของโครงการ

4.1.3) เป็นการพัฒนาครู โดยครูหรือกลุ่มครูที่เป็นผู้นำการปฏิบัติการเรียนรู้ ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติการเรียนรู้ และมีความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4.1.4) เป็นการฝึกอบรมที่เกิดจากความสมัครใจ ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม มิใช่เป็นการบังคับ

4.1.5) เป็นการร่วมคิดร่วมศึกษา ร่วมวางแผน ร่วมกันพัฒนาระหว่างผู้ให้และผู้รับการฝึกอบรม

4.1.6) เป็นวิธีการฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ใช้อุปกรณ์ และกิจกรรมประกอบการอบรม และนำลงสู่ห้องเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง

4.1.7) เป็นการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง หลายวิธีการทั้งในลักษณะการประชุมกลุ่ม

4.1.8) เป็นการฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการ PDCA คือ มีการวางแผนนำไปปฏิบัติ ตรวจสอบหรือประเมินผล ลงมือแก้ไขและนำไปปรับปรุง

4.1.9) เป็นการฝึกอบรมที่มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้กระบวนการ “กัลยาณมิตรนิเทศ” มีการประเมินหลากหลายรูปแบบทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการอบรม และประเมินผลจากการฝึกอบรมของครูเข้ารับการฝึกอบรมและประเมินผลจากผู้เรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย

4.1.10) เป็นการทำหน้าที่ตามภาระปกติของครูเพื่อยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพครู

4.2) องค์ประกอบการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

4.2.1) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้การพัฒนาครูในโรงเรียนให้สำเร็จตามเป้าหมาย

4.2.2) ผู้จัดฝึกอบรมครู ได้แก่ ครูหรือกลุ่มครูที่มองเห็นปัญหาหรือ ความต้องการในการจัดฝึกอบรมครู ร่วมกันจัดทำโครงการฝึกอบรม อาจเป็นผู้ให้การฝึกอบรมครู ด้วย

4.2.3) ผู้ให้การฝึกอบรม ได้แก่ ครูที่มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นที่ยอมรับและศรัทธา ของเพื่อนครูอย่างแท้จริง

4.2.4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ครูที่มีความสนใจ และสมัครใจเข้า รับการฝึกอบรม

4.2.5) ระยะเวลาการอบรม ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้จัดฝึกอบรม และผู้ ให้การฝึกอบรม ควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องไปจนกว่าจะเห็นผล

4.2.6) รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใช้กระบวนการ ประเมินครบวงจร PDCA และ กระบวนการ “กัลยาณมิตรนิเทศ” ได้แก่

4.2.6.1. กระบวนการ PDCA ประกอบด้วย ขั้นวางแผน (PLAN) ขั้น นำไปปฏิบัติ (DO) ขั้นตรวจสอบหรือประเมิน (CHECK) และขั้นลงมือแก้ไขและปรับปรุง (ACTION)

4.2.6.2. กระบวนการ “กัลยาณมิตรนิเทศ” ประกอบด้วย (1) ให้ใจ คือ การสร้างศรัทธา (2) ร่วมใจ คือ ผู้ให้และผู้รับการฝึกอบรมร่วมกันทำงานเป็นทีม (3) ตั้งใจ คือ ทุกคนมีความแน่วแน่ที่จะแก้ไขและปรับปรุงเพื่อสร้างสรรค์คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน (4) เปิดใจ คือ ทุกคนพร้อมยอมรับการพัฒนาตนเอง

เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ผู้บริหาร โรงเรียนต้องให้ความเอาใจใส่และสนับสนุนอย่างจริงจัง ผู้ให้การฝึกอบรมต้องเป็นผู้นำการปฏิรูป การเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความร่วมมือ การฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานควรมีเป้าหมายสร้าง “ครูผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้”

แนวคิด 4 แบบ คือ แนวคิดปฏิรูปการเรียนรู้และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวคิดการพัฒนาโรงเรียนทั้งโรงเรียน แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 สรุป แนวคิดปฏิบัติการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน แนวคิดการวิจัยและ พัฒนา และแนวคิดการพัฒนาคูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

แนวคิดปฏิบัติการเรียนรู้ (ประเวศ วะสี, 2544)	แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน	แนวคิดการวิจัยและ พัฒนา	แนวคิดการพัฒนาคูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
<p>1. การจัดการศึกษา สำหรับคนทั้งหมด (education for all)</p> <p>2. คนทั้งหมดเพื่อการศึกษา (all for education) ครอบครัว (บ้าน) ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กร ทางศาสนา (วัด)</p> <p>3. การปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้ (โรงเรียน)</p> <p>Ed. for all</p> <p>1 เป้าหมาย</p> <p>↓</p> <p>all for Ed.</p> <p>แนวทาง (องค์กรทางสังคม ;</p> <p>2 บ้าน, วัด)</p> <p>↓</p> <p>ปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้</p> <p>3 โรงเรียน</p>	<p>(ทศนา เขมมณี และ คณะ, 2542)</p> <p>กระบวนการเรียนรู้ของผู้ เรียนเกี่ยวข้องกับบุคคล ต่าง ๆ (ผู้บริหาร ครู ผู้ ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุม ชน)</p> <p>ขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาทั้งโรงเรียน</p> <p>1. ขั้นสำรวจ</p> <p>2. ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น</p> <p>3. วงจร Deming Cycle (P-D-C-A)</p> <p>1) Plan</p> <p>2) Do</p> <p>3) Check</p> <p>4) Action</p>	<p>(นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช, 2544)</p> <p>เป็นการวิจัยปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เชื่อมโยงการ ปฏิบัติงาน 3 ด้านของครู</p> <p>- การเรียนการสอน</p> <p>- วิจัย (R₁)</p> <p>↓</p> <p>- ปรับปรุงพัฒนางาน (D₁)</p> <p>↓</p> <p>วิจัย (R₂)</p> <p>↓</p> <p>ปรับปรุงพัฒนางาน (D₂)</p> <p>↓</p> <p>วิจัย (R₃)</p> <p>↓</p> <p>ปรับปรุงพัฒนางาน (D₃)</p> <p>↓</p> <p>กระบวนการทั้งหมด อาศัยความร่วมมือทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน</p>	<p>(สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2542)</p> <p>พัฒนาคูโดยมีลักษณะ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • โรงเรียน / ชุมชน เป็น เจ้าของ • P-D-C-A • กัลยาณมิตรนิเทศ • ผู้ให้การอบรม (ครูเชี่ยวชาญ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ ฯลฯ)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบแนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน
แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และแนวคิดการพัฒนาคูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

แนวคิด	การมีส่วนร่วม ของชุมชน บ้าน วัด สถานศึกษา	การวิจัย และพัฒนา	กัลยาณมิตร นิเทศ	P - D - C - A
1 ปฏิรูปการเรียนรู้	✓			
2 พัฒนาทั้งโรงเรียน	✓	✓		✓
3 การวิจัยและพัฒนา	✓	✓		
4 การพัฒนาคูโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน	✓		✓	✓

จากการเปรียบเทียบแนวคิดทั้ง 4 แบบ ผู้วิจัยนำส่วนที่คล้ายกันและต่างกัน มาบูรณาการได้เป็นแนวคิดการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาหน่วยฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้คือ

1. สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน ชุมชน บ้าน วัด มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
2. วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง
3. กัลยาณมิตรนิเทศ
4. สถาบันอุดมศึกษา ชุมชน องค์กรศาสนา มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนา

การพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ อธิบายรายละเอียดของการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ ได้ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน ชุมชน บ้าน วัด ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน หมายความว่า การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันนั้น ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันครบทุกองค์กร ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของกิจกรรมนั้น ๆ ว่าเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องใด เช่น ถ้าเป็นกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อาจสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปบ้าง โดยไม่จำเป็นต้องมีวัดเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง

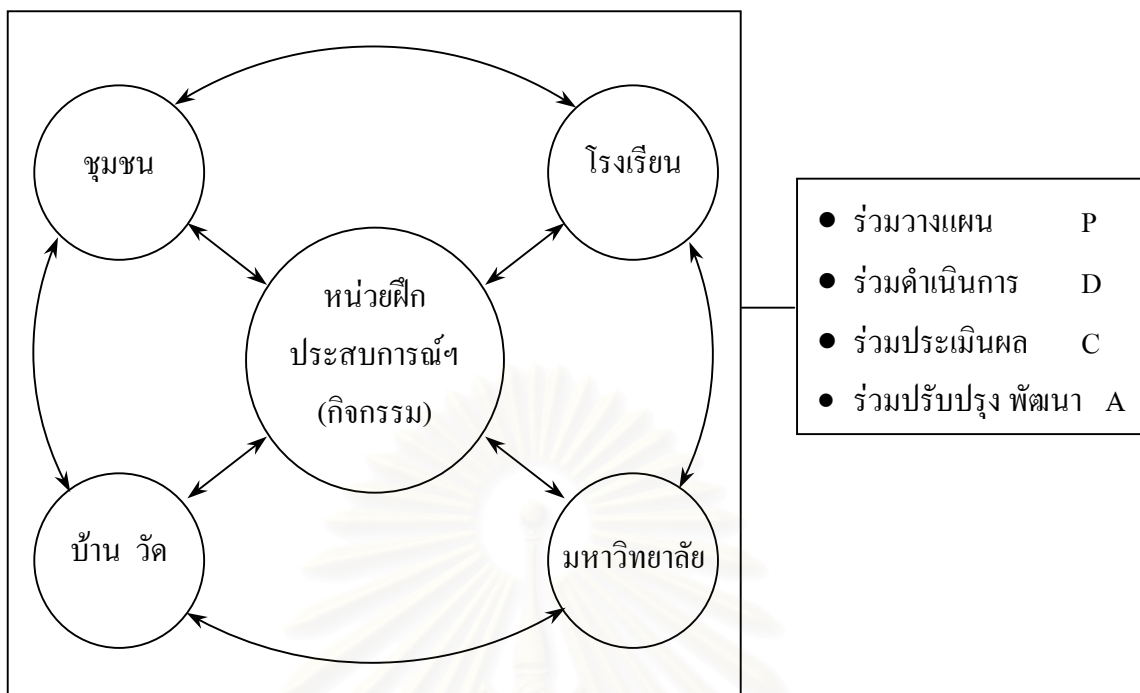
2. วิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนานั้น มีการกำหนดปัญหา หรือความต้องการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีมหาวิทยาลัยเป็นแกนนำ โดยความร่วมมือจากชุมชน องค์กรท้องถิ่น สถาบันศาสนา ทั้งนี้การแก้ปัญหานั้นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. กัลยาณมิตรนิเทศ หมายความว่า การดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ โดยลักษณะแล้วจะประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่าย ที่มีส่วนร่วมดำเนินการ เช่น มหาวิทยาลัย เขตพื้นที่การศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น แม้ว่าจะมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติ แต่ก็สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะที่ปรึกษา แนะนำ อย่างใกล้ชิดเชิงสร้างสรรค์ เรียกว่า กัลยาณมิตรนิเทศ

4. ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล ร่วมปรับปรุงพัฒนา โดย สถาบันอุดมศึกษา ชุมชน องค์กรศาสนา ความหมายของข้อนี้ มีลักษณะใกล้เคียงกันกับข้อ 2 หากแต่แตกต่างกันที่ว่ามีขั้นตอน กระบวนการ ที่ต้องอาศัยบุคลากร ระดับผู้นำชุมชน หรือผู้มีบทบาทสูงในการกำหนดแนวนโยบาย และสามารถทำแผนโครงการเข้าสู่แผนปฏิบัติการได้ เนื่องจากว่าการพัฒนาใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องใช้งบประมาณ บุคลากร และปัจจัยอื่น ๆ เพื่อให้แผนโครงการบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น ๆ

5.3 การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์

การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์ เกิดจากการที่ผู้วิจัย นำความสำคัญของแนวคิด 4 แบบ ที่กล่าวมาแล้วในข้างต้นมาบูรณาการ กล่าวคือ การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์ เป็นการพัฒนาแบบบูรณาการ ที่ใช้การดำเนินกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ในองค์กร ชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบุคคล ชุมชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยร่วมกันวางแผน ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นวงจร คือ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินปรับปรุง และร่วมปฏิบัติ (Plan Do Check Act) อย่างต่อเนื่อง โดยกิจกรรมนั้น ๆ อาจใช้สถาบันการศึกษาเป็นฐาน เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัยในท้องถิ่นนั้น โดยสรุปได้เป็นโมเดลการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเสนอเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเสนอออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิคต่างๆ ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ ตอนที่ 3 เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาด้วยรูปแบบต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยเปรียบเทียบระหว่างการใช้เทคนิคเสียงจากภาพ และเทคนิคการสนทนากลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นแบบมีส่วนร่วมด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน โดยใช้เทคนิคเสียงภาพและเทคนิคการสนทนากลุ่ม 2) เปรียบเทียบความสอดคล้องของความต้องการจำเป็นและลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นระหว่างการใช้เทคนิคเสียงจากภาพ และเทคนิคการสนทนากลุ่มด้านคุณลักษณะของผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหลังการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจให้มีการใช้เทคนิคทั้งสองในการประเมินความต้องการจำเป็น และความคิดเห็นที่มีต่อการใช้เทคนิค สนามที่ใช้วิจัยเป็น

โรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคใต้ โดยมีผู้มีส่วนร่วมแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คนและชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ได้ผลการวิจัยดังนี้ 1) ความต้องการจำเป็นที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิคทั้งสองเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพในโรงเรียน 2) เมื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องของทั้งสองเทคนิค พบว่า ได้ผลต่างกัน คือ เทคนิคเสียงจากภาพมี 46 รายการ และเทคนิคการสนทนากลุ่มมี 25 รายการ สอดคล้องกัน 21 รายการ คิดเป็นร้อยละ 42 ในส่วนด้านลำดับความสำคัญนั้น เทคนิคทั้งสองให้ผลความสอดคล้องกัน 4 รายการ จาก 10 ลำดับแรกที่จัดเรียง

คมศร วงษ์รักษา (2540) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญในการประเมินความต้องการจำเป็น มี 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 มี 4 วิธี คือ MDF, PNIa, PNIb และ t - test กลุ่มที่ 2 มี 5 วิธี ได้แก่ Del - Na, Del - Nb, Del - Nc, Del - Nd และ Del - Ne กลุ่มที่ 3 มี 5 วิธี ได้แก่ WNIa, WNIb, WNIc, WNI d และ WNIe โดยศึกษาในบริบทของการพัฒนาบุคลากร ของกรมอาชีวศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ผู้สอนอยู่ในแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม จากวิทยาลัยเทคนิค 27 แห่งที่อยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน 1,200 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ประกอบการทำกระบวนการกลุ่ม สมมุติฐาน แบ่งการวิจัยเป็น 2 ตอน คือ 1) หากความสอดคล้องของผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญโดยใช้วิธีศึกษาจากข้อมูลประชากร และเทคนิคมอนติ คาร์โล 2) หากคุณภาพของเทคนิควิธี จากค่าความเที่ยงแบบสอบซ้ำ และค่าความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ ในการเรียงลำดับ ผลการวิจัย พบว่า ความสอดคล้องของเทคนิควิธีทั้งหมดในกลุ่มที่ 1, 2, 3 มีค่าสูง คือ .9242, .9811 และ .9743 ตามลำดับ ผลจากเทคนิค มอนติ คาร์โล พบว่าวิธี PNIb มีผลการจัดเรียงลำดับใกล้เคียงกับที่เกิดขึ้นในประชากรมากกว่าวิธีอื่นๆ ความเที่ยงแบบการวัดซ้ำของทุกเทคนิควิธีมีค่าสูงและใกล้เคียงกัน วิธีที่ให้ค่าความตรงในการจัดลำดับสูงสุด คือ Del - Nd และ Del - Ne

ปิยมารณ์ โชคอวยชัย (2540) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่ต่างกันโดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดี่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นที่ได้จากการจัดเรียงลำดับด้วยเทคนิคการจัดเรียงลำดับ 5 วิธี คือ การจัดอันดับ การประมาณค่าตามสเกล การเรียงบัตรรายการ การให้น้ำหนักคะแนนรายคู่ และมาตราประมาณขนาด 2) ศึกษาความสอดคล้องของผลการจัดเรียงลำดับทั้ง 5 วิธี และ 3) เปรียบเทียบคุณภาพในการจัดเรียงลำดับ โดยพิจารณาจากความเที่ยง ความตรง และความไวในการจัดเรียงลำดับ ประชากร คือ นักเรียนพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 - 4 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ จำนวน 179 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่

มีการตอบสนองเดียว วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความสอดคล้อง ความเที่ยง และความตรงด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์แมน และค่าสัมประสิทธิ์คอนคอร์แดนซ์ของเคนดอลล์ ได้ผลการวิจัยดังนี้ 1) ผลการจัดเรียงลำดับทั้ง 5 วิธี มีความสอดคล้องกันสูง 2) ผลการเรียงลำดับทั้ง 5 วิธี วิธีที่ให้ความเที่ยงสูงสุด คือ การให้น้ำหนักคะแนนรายคู่ 3) ผลการการจัดเรียงลำดับความสำคัญทั้ง 5 วิธี สอดคล้องกับเกณฑ์ในการจัดเรียงลำดับที่ได้มาจากระบวนการกลุ่มสมมุติฐาน 4) เทคนิคที่ไวในการตรวจสอบสิ่งที่ไม่ใช่ความต้องการจำเป็นได้ดีที่สุด คือ การให้น้ำหนักคะแนนรายคู่ 5) โดยสรุปรวมเทคนิคการจัดการเรียงลำดับที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้มากที่สุด คือ การเรียงบัตรรายการ

สุวลี ทวีบุตร (2540) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญระหว่างการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการสร้างฉันทามติและระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญระหว่างการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย นิสิตมหาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 76 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลหาฉันทามติโดยใช้ฐานนิยม มัชยฐาน พิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ร้อยละ ทดสอบสมมุติฐาน โดยสถิติทดสอบที และทดสอบความเป็นอิสระด้วยไค - สแควร์ ได้ผลดังนี้ 1) การสร้างฉันทามติพบว่า 1.1) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มีความกว้างขวางและลึกซึ้งของข้อมูลเริ่มต้นมากกว่าเทคนิคเดลฟายแบบเดิม 1.2) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มีสัดส่วนจำนวนข้อที่ได้รับคะแนนฉันทามติสูง เท่ากันกับเทคนิคแบบเดิม ในรอบที่ 2 ส่วนรอบที่ 3 เทคนิคแบบเดิมมีสัดส่วนจำนวนข้อที่ได้รับคะแนนฉันทามติสูง สูงกว่าเทคนิคแบบปรับปรุง 1.3) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มีสัดส่วนจำนวนข้อที่ได้รับฉันทามติ สัมพันธ์กับเทคนิคแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในรอบที่ 2 ส่วนในรอบที่ 3 ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า เทคนิคแบบปรับปรุงมีสัดส่วนจำนวนข้อที่ได้รับฉันทามติ สัมพันธ์กับเทคนิคแบบเดิม 1.4) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มีสัดส่วนจำนวนข้อที่มีความคงที่ของระดับคะแนนฉันทามติ สูงกว่าเทคนิคแบบเดิม 1.5) เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงและแบบเดิม ใช้จำนวนรอบไม่แตกต่างกัน และ 1.6) ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อยกว่าเทคนิคแบบเดิม 2) ด้านระดับการให้ความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าเทคนิคเดลฟายแบบเดิม มีสัดส่วนจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามในระยะเวลา 1 - 7 วัน สูงกว่าเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ในรอบที่ 2 ส่วนในรอบที่ 3 พบว่าเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงมีสัดส่วนจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามในระยะเวลา 1 - 7 วัน สูงกว่าเทคนิคเดลฟายแบบเดิม และเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงมี

สัดส่วนจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถาม ต่ำกว่าเทคนิคเดล ฟายแบบเดิม

อนุชา กอนพวง (2539) ทำการวิจัยเรื่องการใช้เทคนิคการสร้างแผนที่มโนทัศน์ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการแผนงานกิจกรรมนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เพื่อนำเทคนิคการสร้างแผนที่มโนทัศน์ (concept mapping) มาประยุกต์ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผนงานกิจกรรมนิสิต กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิตในปีการศึกษา 2539 จำนวน 72 คน ใช้กระบวนการสร้างแผนที่มโนทัศน์เป็นวิธีดำเนินการวิจัย เริ่มจากระดมความคิด ได้ความต้องการจำเป็น 117 ข้อความ แล้วทำการจัดกลุ่มข้อความ และประมาณค่าความสำคัญของข้อความ นำผลผลิตนี้วิเคราะห์ด้วยสถิติ MDS และ CA โดยใช้โปรแกรม CONCEPT SYSTEM สร้างเป็นแผนที่มโนทัศน์ชนิดต่างๆ ที่จะถูกนำมาตีความและสรุปผล รวมทั้งทำการเปรียบเทียบแบบแผนการคิดระหว่างนิสิตกับอาจารย์โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบแผน (pattern matching) ได้ผลการวิจัยว่า ความต้องการจำเป็นที่สะท้อนปัญหาอันวิฤตจากแนวคิดของนิสิตและอาจารย์มีลักษณะครอบคลุมองค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิต ซึ่งได้แก่ ความต้องการจำเป็นในกลุ่มประสบการณ์การดำเนินงานของนิสิต กลุ่มทัศนคติและความสนใจที่มีต่อกิจกรรม กลุ่มประโยชน์ที่พึงเกิดขึ้นจากกิจกรรม กลุ่มโครงสร้างองค์กรนิสิต กลุ่มการวางแผนและการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต กลุ่มการสนับสนุนจากอาจารย์และบุคลากร กลุ่มสภาพแวดล้อมและการอำนวยความสะดวก กลุ่มการประสานงานระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต และกลุ่มนโยบายของสถาบันในภาพรวม โดยที่นิสิตคิดว่าความต้องการจำเป็นด้านนโยบายกิจกรรมนิสิตของสถาบันในภาพรวม และด้านการวางแผนและระบบบริหารกิจกรรมนิสิต เป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง ในขณะที่อาจารย์คิดว่า ความต้องการจำเป็นด้านการสนับสนุนของอาจารย์โดยทั่วไป และด้านการประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ ในการจัดกิจกรรมนิสิตเป็นความต้องการจำเป็นที่เร่งด่วนที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบแบบแผนความคิดของอาจารย์และนิสิต พบว่าในภาพรวมไม่มีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์กัน สำหรับคุณภาพด้านความเที่ยงของกระบวนการสร้างแผนที่มโนทัศน์พบว่ามีความเที่ยงของการประมาณค่าสูงในขั้นตอนการจัดกลุ่ม ทั้งกลุ่มนิสิตและอาจารย์

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2549) ได้สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ.2544 – 2548) จำนวน 30,000 แห่ง ดังนี้ ด้านผู้เรียนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน คือ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้บริหารที่ยังไม่ได้มาตรฐาน คือ การบริหารวิชาการ โดย

เฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรม และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมแล้ว ร้อยละ 65 เกือบทั้งหมดเป็นสถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท เมื่อจำแนกสถานศึกษาที่ได้ผลประเมินระดับมาตรฐานอยู่ในระดับดี จำแนกตามภาค พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหารในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกมาตรฐานมีจำนวนร้อยละของสถานศึกษา สูงกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคอื่น ๆ เมื่อจำแนกสถานศึกษาตามสังกัด พบว่า สถานศึกษาสังกัดโรงเรียนสาธิตฯ จำนวน 29 แห่ง มีมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านผู้บริหาร และด้านครู ที่ได้มาตรฐานถึงร้อยละ 72 ส่วนที่เหลือร้อยละ 28 ยังไม่ได้มาตรฐาน เป็นสถานศึกษาขนาดกลางในเมือง ซึ่งยังไม่ได้มาตรฐานในด้านผู้เรียน คือ มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ด้านผู้บริหาร คือ การมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนมาตรฐานด้านครู พบว่า ทุกมาตรฐาน อยู่ในเกณฑ์ได้รับมาตรฐานทุกรายการ

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้

มนัสวีร์ โนนห้าวร (2545) ทำการประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลำดับลดหลั่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษารายด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และตัวบ่งชี้รวมทั้งหมด โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลดหลั่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ ผู้บริหาร ครู จำนวน 867 คน จาก 3 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบในการพัฒนาแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไอเกนเวกเตอร์ (eigenvector) ได้ผลการวิจัย ดังนี้ 1) ผลการเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานหลัก พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียนมีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านกระบวนการและด้านปัจจัยตามลำดับ 2) เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของมาตรฐานรอง พบว่า ในด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 11, 9 และ 1 มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุด ในมาตรฐานด้านกระบวนการนั้น มาตรฐานที่ 18, 16 และ 17 มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุด ส่วนมาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานที่ 22, 23 และ 21 มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุด 3) ส่วนการประเมินตัวบ่งชี้รวมรายด้าน พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มีตัวบ่งชี้รวม 19 ตัว ด้านกระบวนการมีตัวบ่งชี้รวม 12 ตัว และด้านปัจจัยมีตัวบ่งชี้รวม 11 ตัว 4) ตัวบ่งชี้รวมทั้งหมดมี 42 ตัว เรียงตามลำดับน้ำหนักความสำคัญสูงสุด ตามลำดับ โดยมี 1) การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม

ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ และนำไปปฏิบัติได้จริง 2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา และ 3) ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

วิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2546) ทำการวิจัยพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดสถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด พร้อมทั้งประเมินประสิทธิผลของตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าว ได้ผลการวิจัยดังนี้ 1) ตัวบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด แต่ละระดับประกอบด้วยปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาทั้งหมด 17 ปัจจัย 2) จำนวนตัวบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เท่ากับ 63, 60, 60 และ 58 ตัวบ่งชี้ ตามลำดับ 3) เกณฑ์ชี้วัดสถานภาพทางการศึกษาของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ได้กำหนดไว้เป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง 4) ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ให้ความเห็นว่า ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ชี้วัดสถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ประเมินสถานภาพทางการศึกษาในแต่ละระดับ

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาด้วยรูปแบบต่างๆ

วิชรารกรณ์ อภิวัชรางกูร (2546) ได้วิจัยรูปแบบการสร้างแรงจูงใจชุมชนในการร่วมพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดห้วยหิน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างแรงจูงใจชุมชนในการร่วมพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และศึกษายุทธวิธีในการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างรูปแบบ มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 40 คน โดยทำการสัมภาษณ์ระดับลึก การจัดกลุ่มสนทนา และการสังเกต 2) ศึกษายุทธวิธีในการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานของชุมชน จากผู้เข้าร่วมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 24 คน และ 3) พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จากผู้นำชุมชน 4 คน ตัวแทนชุมชน 8 คน และตัวแทนชาวบ้าน 30 คน ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่ามีปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และสังคมวัฒนธรรม ด้านชุมชนประกอบด้วยความสัมพันธ์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความหวังใยสวัสดิภาพของบุตรหลาน

ความผูกพันและความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ความสามารถของผู้นำชุมชน และการเห็นความสำคัญของส่วนรวม ส่วนด้านโรงเรียน ประกอบด้วย บุคลากร วิธีการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงาน

ประยูร อองกุลนะ (2538) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน พบว่า ครูจะต้องเป็นผู้กำหนดแผนการจัดกิจกรรม โดยการนำครอบครัวของนักเรียนมามีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจะช่วยก่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพขั้นพื้นฐาน

บุญศรี เต็มชัย (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อใช้ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันผลิตครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ 2) สร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้แหล่งการประเมินจากหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย 3) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นด้านความเที่ยง (reliability) และความตรง (validity) 4) เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มละ 78 คน และนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 1,560 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ได้แบบประเมินฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 5 ฉบับ มีองค์ประกอบในการประเมิน 9 องค์ประกอบ

ประไพจิตร หิรัญชัยฉิทธิ (2545) ได้วิจัยองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนานักเรียน : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ความสามารถในการพัฒนานักเรียน และลักษณะกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง วิธีการศึกษามี 2 ประเภท คือ 1) ศึกษาเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน และ 2) การศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในเชิงปริมาณ คือ ผู้ปกครองนักเรียนในเขตการศึกษา 6 จำนวน 1,687 คน เครื่องมือที่ใช้มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กรณีตัวอย่าง ใช้สถิติภาคบรรยายและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพใช้กรณีตัวอย่างเป็นผู้ปกครอง 8 คน ได้ผลการวิจัย ดังนี้ 1) ผลการศึกษาเชิงปริมาณ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 9 ตัวแปร ได้แก่ เพศของผู้ปกครอง อายุ ความ

สัมพันธ์กับนักเรียน ความเข้าใจในหลักสูตรการเรียนการสอน หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของนักเรียน สังกัดโรงเรียน ความพอใจในลักษณะของนักเรียน การปฏิบัติงานและการจัดกิจกรรมของโรงเรียน และการเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน 2) ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่าตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 6 ตัวแปร ได้แก่ สถานภาพสมรส อาชีพ ลักษณะเวลาการทำงาน รายได้ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน 3) จากการสังเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้ข้อสรุปว่าตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มี 2 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน

พิมพา ตามี (2536) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาด้วยแบบสอบถามกับนักเรียน 212 คน พบว่าผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ปรับปรุงอาคารเรียน การเอาใจใส่ของครูและผู้บริหาร วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมกีฬา และสภาพแวดล้อม โดยผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ร่วมกำหนดนโยบายวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน และร่วมประเมินผลการทำงานของโรงเรียน นอกจากนี้ยังต้องการเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียน มีส่วนร่วมในด้านแรงงาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การประชุม และอื่นๆ

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล 2 แห่ง ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสภาพแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคมและวัฒนธรรม กลุ่มปัจจัยชุมชน และกลุ่มปัจจัยโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรโรงเรียน วิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน ผลการปฏิบัติงานและอื่นๆ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสภาพแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง กลุ่มปัจจัยชุมชน และกลุ่มปัจจัยโรงเรียน

सनาน ธรรมรส (2541) ทำการศึกษาคณะกรรมการโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 298 คน ด้วยแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การรับประโยชน์ การดำเนินกิจกรรมการจัดการศึกษาและประเมินผลการดำเนินงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม คือ ความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการศึกษา การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น และการสนับสนุนของหน่วยงานราชการ ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม คือ เพศ อายุ ระดับการ

ศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ การคำนึงถึงประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมและคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน

สัมพันธ์ อุปลา (2541) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษา 35 โรงเรียน ด้วยแบบสอบถาม และสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญคือ ชุมชนเข้าใจว่าภารกิจจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น ข้อเสนอแนะ คือ บุคลากรโรงเรียนควรมีนุชยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดนโยบายของโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในระดับมาก ปัญหาสำคัญคือ คณะกรรมการโรงเรียนไม่ค่อยยอมแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการประชุม ข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนต้องยอมรับการตัดสินใจของคณะกรรมการโรงเรียนให้มากขึ้น

Swick (1992) ศึกษาลักษณะการสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับครู พบว่าบทบาทผู้ปกครอง คือ บทบาทในการเรียนรู้ การสนับสนุนและการตัดสินใจ บทบาทครู คือ สนับสนุนการศึกษา การแนะแนวทาง ซึ่งแนวทางที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ การเยี่ยมบ้าน เข้าร่วมประชุม สนับสนุนให้ผู้ปกครองเป็นศูนย์กลาง ติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียน ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ ความอบอุ่นในครอบครัว ความมั่นคง ความสุขในชีวิตสมรส ความเป็นหนึ่งเดียวในครอบครัว ความสามารถในการฟัง ทักษะคิดเชิงบวกกับโรงเรียน ความสำเร็จจากการร่วมมือครั้งก่อน การรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น สมรรถภาพส่วนตัว ทักษะการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งผู้ปกครองที่มีเกียรติภูมิแห่งตนสูงจะแสดงสิทธิในครอบครัว และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสูง ส่วนลักษณะของครูที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ความเปิดเผยจริงใจ ความยืดหยุ่น การให้ความไว้วางใจผู้ปกครอง และการเข้าใจถึงเหตุผลของบุคคลอื่น

Pryor (1995) ทำการศึกษาความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนกับนักเรียน ผู้ปกครอง และครู เกรด 9 ด้วยวิธีการ 4 แบบ คือ แบบสอบถามนักเรียนและผู้ปกครอง 5 โรงเรียน จำนวน 516 ชุด แต่มีเพียง 301 ชุด ที่สามารถจัดคู่กับนักเรียนกับผู้ปกครองได้ แบบสอบถามครู 38 คน การอภิปรายกลุ่มผู้ปกครอง 21 คน การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ 29 คน และกรณีศึกษา พบว่านักเรียนเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถทำให้การเรียนรู้สมบูรณ์ขึ้น ร้อยละ 59 และนักเรียนต้องการความสัมพันธ์ที่ดีสนใจ และใส่ใจนักเรียน ขณะที่ผู้ปกครองต้องการมีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านเป็นอาสาสมัครให้โรงเรียน การเข้าร่วมประชุม และต้องการที่จะมีส่วนร่วมตัดสินใจในหลักสูตรและนโยบาย กำหนดเนื้อหาตารางเรียน ขนาดชั้นหรือห้องเรียนและการประเมินครู ปัจจัยที่ทำให้ไม่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะไม่ทราบว่าช่วยได้อย่างไร ต้องการการยอมรับและการเอาใจใส่เมื่อแสดงความคิดเห็น ไม่มีเวลา ไม่สะดวกในการเดินทาง โรงเรียนมี

ถูกระเบียบมากมาย ส่วนแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ โรงเรียนเปิดโอกาสและรับฟังมากขึ้น ติดต่อกับโทรศัพท์อย่างต่อเนื่อง ส่วนครูต้องการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมร้อยละ 79 ต้องการให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของบุตรหลานที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียนถึงร้อยละ 50 และคิดว่าผู้ปกครองยังขาดความสนใจในการศึกษาของนักเรียนถึงร้อยละ 69 แนวทางแก้ไข คือ ติดต่อกันมากขึ้น มีการชมเชยหรือรายงานพฤติกรรมเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งแจ้งการทำงานของโรงเรียน นอกจากนี้ครูยังเห็นว่าผู้ปกครองไม่เข้ามามีส่วนร่วมเพราะไม่ไว้วางใจครูและปัญหาครอบครัวโดยเฉพาะการหย่าร้าง

Anne (1996) ศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนในชนชั้นทางสังคมต่ำ ทั้งหมดเห็นพ้องกันว่าเหตุผลสำคัญที่ผู้ปกครองไม่เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อย คือ ผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่ทราบว่าโรงเรียนกำลังทำอะไรและต้องการให้ผู้ปกครองช่วยเหลือสิ่งใด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยปกติจะเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมมีเพียงบางโรงเรียนที่ประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ โรงเรียนต้องสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครองและสร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับทางโรงเรียน ให้การยอมรับและเชื่อเชิญเพื่อให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าเขาเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของโรงเรียน

Gerald (1996) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในชนชั้นต่างกัน ด้วยวิธีการร่วมประชุมกับผู้ปกครองที่มีทั้งชนชั้นทางสังคมต่ำ ชนชั้นกลาง และสูงกว่าชนชั้นกลาง พิจารณาจากบริเวณและสถานที่ตั้งของโรงเรียนและชุมชนที่อาศัย งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้ปกครองชนชั้นทางสังคมสูงมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมสูงด้วย จากการศึกษาผู้ปกครองที่เป็นชนชั้นกลางจะเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมมากที่สุด นอกจากนี้ปัจจัยการมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากถูกระเบียบของโรงเรียนที่เข้มงวด แต่ก็มีส่วนที่ยังไม่เข้าร่วมประชุมทั้งที่โรงเรียนมีของขวัญล่อใจให้ก็ตาม อาจเนื่องจากผู้ปกครองต้องทำงาน หรือการทำงานที่เป็นกะทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

Maynard และ Howley (1997) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสังคมชนบท ชุมชนเมือง และชานเมือง โรงเรียน 269 แห่ง ในรัฐมิซซูรี พบว่าผู้ปกครองในสังคมชนบทให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองในชุมชนเมืองและชานเมือง ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยระดับประเทศที่ผู้ปกครองชุมชนเมืองและชานเมืองจะมีส่วนร่วมด้วยโรงเรียนมากกว่า โดยมาจากผู้ปกครองในชนชั้นกลางและสูง ปัจจัยสำคัญของผู้ปกครองในชนบท คือ ความยากจน การขาดโอกาสในการทำงาน การถูกจำกัดทางภูมิศาสตร์และโอกาสในการใช้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้ปกครองในชนบทจะเห็นโรงเรียนเป็นเสมือนศูนย์กลางของชุมชนและผู้ปกครองยังกำหนดคุณค่าทางการศึกษาไว้ต่ำ แนวทางการสร้างความร่วมมือ คือ การเสริมสร้างให้มีกิจกรรมร่วมกัน

Waggoner และ Griffith (1998) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้วยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองที่มีเชื้อสายแอฟริกัน - อเมริกัน อาสาสมัครโรงเรียน ครู และผู้บริหาร 4 แห่งในรัฐหลุยเซียน่า กับครอบครัวผู้ปกครองที่รายได้ต่ำ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคงเป็นการมีส่วนร่วมรูปแบบเดิม คือ การช่วยเหลือครูในโรงเรียน การร่วมประชุมผู้ปกครองและการช่วยเหลือในการทำงานร่วมกับเด็ก โดยปัจจัยที่พบประกอบด้วย ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมจะเป็นหญิงมากกว่าชาย ประสบการณ์การศึกษา บุตรหลาน ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน สุขภาพ อายุของเด็ก การเปลี่ยนแปลงในครอบครัว ขอบเขตที่โรงเรียนกำหนด สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ภาวะผู้นำของโรงเรียน นโยบายทางการศึกษาของโรงเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมเพียงใด รูปแบบกิจกรรมและที่สำคัญ คือ เชื้อชาติผู้ปกครอง

West และ Noden (1998) ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลานทั้งในและนอกโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน เกรด 6 จาก 19 โรงเรียน ด้วยการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ปกครองโรงเรียนเอกชนมีส่วนช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนรัฐบาล คือ ร้อยละ 41 และร้อยละ 71 ตามลำดับ อาจเกิดจากนโยบายของโรงเรียนเอกชนที่มีไม่สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือในชั้นเรียน เนื่องจากมีทุนสูงกว่าทำให้ห้องเรียนมีขนาดเล็กกว่าครูสามารถดูแลได้ด้วยทั่ว การเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองในโรงเรียนรัฐบาลจะมากกว่าโรงเรียนเอกชน และจากการศึกษาชนชั้นทางสังคมและระดับการศึกษาต่อการมีส่วนร่วม พบว่าทั้ง 2 ปัจจัยไม่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วม ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยอื่นอาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มผู้ปกครองที่มีความกระตือรือร้นสูง แต่พิจารณาเพศพบว่าผู้หญิงหรือแม่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากกว่าผู้ชายหรือพ่อ และระดับการศึกษาของแม่เท่านั้นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาปริมาณงานในโรงเรียนเอกชน นักเรียนมีงานที่ต้องใช้เวลาทำประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ขณะที่โรงเรียนรัฐบาลใช้เวลาทำงานประมาณ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง และในโรงเรียนเอกชนแม่จะเข้ามาช่วยเหลืองานของเด็กและสนับสนุนให้ได้เรียนเสริมมากกว่าในโรงเรียนรัฐบาล

Abrams (2000) ทำการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจากกรณีศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่าอุปสรรคของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยชนชั้นทางสังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันตามความแตกต่างทางเชื้อชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน รายได้ของครอบครัว ซึ่งผู้บริหารและครูมีแนวโน้มที่จะไม่คำนึงถึงคุณค่าและละเอียด อีกทั้งมีทัศนคติในเชิงลบกับนักเรียนหากเป็นผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำหรือเป็นชนกลุ่มน้อย ทำให้ผู้ปกครองขาดความเข้าใจและการให้ความรู้ทั้งที่โรงเรียนและบ้านสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันได้ โดยผู้ปกครองที่เป็นคนผิวขาวหรือผู้หญิงในชนชั้นกลางจะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนสูงสุด ซึ่งแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม คือ เพิ่มการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง เสริมสร้างพลังอำนาจ และความร่วมมือให้ผู้ปกครองมากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่เสนอมาข้างต้น เมื่อนำมาบูรณาการกัน ทำให้ได้เป็นแนวคิดในการพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยจุดเด่นของวิธีการดังกล่าว เป็นการรวบรวม ทรัพยากรและความร่วมมือร่วมใจกันจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชน มาร่วมกันเพื่อการพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษา องค์กรศาสนา มหาวิทยาลัย ชุมชน บ้าน (ผู้ปกครอง) ถือว่าเป็นการผสานทั้งวิธีการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แล้วดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์ รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีดังนี้ คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 41 แห่งใน 4 ภูมิภาคและกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 41 แห่ง ซึ่งอยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 105 เขต ในจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ราชภัฏนั้นๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2005 : online)

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1. อาจารย์นิเทศก์และผู้เกี่ยวข้องกับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง
2. ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นๆ
3. ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย 2) กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยที่กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 4 ภูมิภาค ใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3

ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างดังกล่าว เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกตัวอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏจากกรอบประชากรในกลุ่มที่ 1 โดยเลือกตัวอย่างแบบสุ่มกลุ่ม (cluster random sampling) กำหนดภาคที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏตาม 4 ภูมิภาคศาสตร์เป็นกลุ่มในการเลือก และให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งในแต่ละกลุ่ม เป็นหน่วยของการสุ่ม จากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง เป็นหน่วยตัวอย่างดังนี้ คือ ภาคเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคกลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนที่ 2 เลือกตัวอย่างโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง ที่เลือกได้จากขั้นตอนที่ 1 ซึ่งมีกลุ่มโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งหมด 200 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบสุ่มแบ่งชั้น (stratified random sampling) กำหนดขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก ให้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์แบ่งขนาดของโรงเรียนโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป และโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน แล้วทำการเลือกตัวอย่างโรงเรียนจากแต่ละชั้นในสัดส่วนร้อยละ 10 จาก 4 ภูมิภาค 5 มหาวิทยาลัย จะได้โรงเรียนที่เป็นหน่วยของการสุ่มจาก 5 มหาวิทยาลัย มามหาวิทยาลัยละ 4 โรงเรียน ได้โรงเรียนตัวอย่างจำนวน 20 โรงเรียน รายชื่ออยู่ในภาคผนวก

กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกำหนดระดับโรงเรียนเป็นชั้น คือ แบ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา แล้วทำการเลือกตัวอย่าง จากโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งมีทั้งหมด 33 แห่ง โดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นแบบโควต้า กล่าวคือ เลือกตัวอย่างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองมา 3 แห่ง นอกอำเภอเมือง 1 แห่ง เลือกตัวอย่างโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตอำเภอเมือง 3 แห่ง นอกเขตอำเภอเมือง 2 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก 3 แห่ง ขนาดใหญ่ 2 แห่ง รวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 9 แห่ง เหตุผล คือ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวน่าจะเป็นตัวแทนจากทั้งหมด 33 แห่ง ได้ เนื่องจากมีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก และอยู่ในเขตที่ตั้งทั้งในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง และโดยปกติในเขตอำเภอเมืองจะมีโรงเรียนหนาแน่นกว่านอกเขตอำเภอเมือง

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ใน 4 ภูมิภาค 20 โรงเรียน ประกอบด้วย

1. ครูในโรงเรียน ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย โดยเลือกครูจากโรงเรียน ตัวอย่าง 20 แห่ง แต่ละแห่งเลือกตัวอย่างครูมา 10 คน ได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 200 คน

2. ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน รวมทั้งกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(purposive sampling) คือ แต่ละโรงเรียนตัวอย่างกำหนดให้เป็นตัวแทนจากผู้บริหาร 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ตัวแทนจากกรรมการสถานศึกษาที่ไม่ใช่ครู 2 คน ตัวแทนจากผู้ปกครองนักเรียน 2 คน และตัวแทนนักเรียนที่สามารถตอบแบบสอบถามได้ โรงเรียนละ 10 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 16 คนต่อ 1 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมี 20 โรงเรียน ทั้งหมด 20 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง ข้องทั้งสิ้น 320 คน ดังนั้น จำนวนผู้ให้ข้อมูลเพื่อตอบแบบสอบถามในกลุ่มที่ 1 จึงมีรวมทั้งสิ้นเป็น 520 คน จะเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามชุดที่ 1 ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประเภทผู้ให้ข้อมูล	ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน (คน)	จำนวนโรงเรียน (โรงเรียน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (คน)
ครูผู้สอน	10	20	200
ผอ./ผู้ช่วย ผอ. โรงเรียน	2	20	40
กรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครองนักเรียน	4	20	80
นักเรียน	10	20	200
รวมจำนวนตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 1, 2, 3 และ 4			520

ตารางที่ 4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับและใช้ได้ จำแนกตามประเภทแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดที่ 1	จำนวนที่ส่งไป (ชุด)	จำนวนที่ได้รับ (ชุด)	จำนวนที่ใช้ได้ (ชุด)
แบบที่ 1 (ครู)	200	150	105
แบบที่ 2 (ผู้บริหาร)	40	32	29
แบบที่ 3 (นักเรียน)	200	173	148
แบบที่ 4 (ผู้เกี่ยวข้อง)	80	54	46
รวม	520	409	328

ตารางที่ 5 ขนาดกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย และ โรงเรียนใน 4 ภูมิภาค

ภาค	ขนาดประชากร		ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	
	มหาวิทยาลัย	หน่วยฝึก	มหาวิทยาลัย	หน่วยฝึก
		ประสบการณ์วิชา ชีพครู		ประสบการณ์วิชา ชีพครู
เหนือ	7	≈ 210	1	5
กลาง (รวม กทม.)	15	≈ 400	2	10
ตะวันออกเฉียงเหนือ	14	≈ 400	1	5
ใต้	5	≈ 150	1	5
รวม	41	≈ 1160	5	25

กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จำนวน 9 คน จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จะเป็นข้อมูลรอบที่ 1 ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ข

2. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 35 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 เพื่อหาฉันทามติ ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง โดยเป็นตัวแทนผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จาก 4 ภูมิภาค ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ใน เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1. รองคณบดีฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ / หัวหน้าฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัยราชภัฏ	7
2. อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ	8
3. อาจารย์นิเทศก์ / ครูพี่เลี้ยง โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ	8
4. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการสถานศึกษา โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ	7
5. กรรมการสถานศึกษา / ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ	6
รวม	36

การกำหนดเกณฑ์ผู้ให้ข้อมูล (ผู้เชี่ยวชาญ) ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 มีเกณฑ์ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศ การบริหารอย่างน้อย 3 ปี
2. กรรมการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนดี

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 36 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามปลายปิด รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดโดยอาศัยแนวคิดของ Cochran (1983) และ ชนิตา รักษ์พลเมือง (2531) ที่กล่าวว่า หากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์อาจใช้เพียง 10-15 คน และหากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นวิวิธพันธุ์อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก แต่จากการศึกษาของ Macmillan (1971 อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522) หากผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 17 คนขึ้นไป อัตราของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา 8 กลุ่มสาระ จากโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 9 โรงเรียน โดยขนาดกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) กำหนดโควตาโรงเรียนละ 25 คน แบ่งเป็น ผู้บริหาร 2 คน อาจารย์หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 คน อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง 8 คน และอาจารย์ทั่วไปอีก 7 คน รวมทั้งหมดเป็น 210 คน ในกรณีที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างจะมีใกล้เคียงกับจำนวนอาจารย์ทั้งหมดในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างนี้จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 3 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวนผู้ให้ข้อมูล	จำนวนโรงเรียน	
	ใน 1 โรงเรียน	ใหญ่ / เล็ก	รวม (คน)
	ใหญ่ / เล็ก (คน)	(โรงเรียน)	
ผู้บริหาร	2/1	6/3	12 + 3 = 15
หัวหน้ากลุ่มสาระ	8/8	6/3	48 + 24 = 72
อาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง	8/6	6/3	48 + 18 = 66
อาจารย์	7/5	6/3	42 + 15 = 57
รวม	25/20	6/3	150 + 60 = 210

กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4 ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในด้านปฏิกริยาของผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 200 คน
2. กลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบ (test) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในด้านการเรียนรู้ (learning) เป็นนักเรียนที่เข้ารับการอบรมระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา รวม 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือและวิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) แบบทดสอบ รายละเอียดของเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. แบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ใช้เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 20 โรงเรียน ใน 4 ภูมิภาค ดังรายชื่อในภาคผนวก แบบสอบถามชุดที่ 1 ผู้วิจัยได้ประมวลจากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของ มนต์วีร์ โนนหัวรอ (2545) เรื่องการประเมินตัวบ่งชี้รวมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลำดับลดหลั่น งานวิจัยของ อัญชลี คนหมั่น (2546) เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้รวมที่เหมาะสมสำหรับการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน เน้นทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม หนังสือ ตำรา เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (ปทีป เมธคุณวุฒิ, 2544) และเอกสารจากเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ เช่น แบบประเมินสมรรถภาพทางวิชาชีพครู (The Four Domain for Professional Competency) ของ Riverdal Community Unit School District#100 (2005) แบบประเมินครู (Teacher Performance Evaluation Form) ของ Cambridge Public School (2005)

แบบสอบถามชุดที่ 1 มี 4 แบบ คือ แบบที่ 1-1 สำหรับครู แบบที่ 1-2 สำหรับผู้บริหาร แบบที่ 1-3 สำหรับนักเรียน และแบบที่ 1-4 สำหรับกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง โดยมีรายละเอียดของวิธีสร้างแบบสอบถามทั้ง 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1-1 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ/เติมคำ มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหน้าที่ในบทบาทความเป็นครู ด้านการสอน ความรับผิดชอบในวิชาชีพ จำนวน 57 ข้อ และด้านหน้าที่ในบทบาทการเป็นครูที่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 16 ข้อ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาในบทบาทความเป็นครู อาจารย์นิเทศก์/ครูที่เลี้ยง และความต้องการพัฒนาตนเองตามบทบาทหน้าที่ของครู อาจารย์นิเทศก์

แบบที่ 1-2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ/เติมคำ มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ

หน้าที่ในบทบาทความเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 ข้อ ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู จำนวน 57 ข้อ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และความต้องการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

แบบที่ 1-3 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ/เติมคำ มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอน จำนวน 36 ข้อ และคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะของโรงเรียนและครูที่นักเรียนต้องการ

แบบที่ 1-4 เป็นแบบสอบถามสำหรับกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ/เติมคำ มีข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 ข้อ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา จำนวน 19 ข้อ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาความต้องการในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ในด้านบุคลากร สถานที่ การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แบบสอบถามชุดที่ 1 ทั้ง 4 แบบ ผู้วิจัยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 จำนวน 520 คน (โดยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์และบางส่วนส่งรับด้วยตนเอง ในกรณีที่อยู่ในเขตจังหวัดเดียวกัน) เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 จำนวน แบบสอบถามทั้ง 4 แบบที่ส่งไป คือ 520 ชุด และได้รับกลับคืนจำนวน 409 ชุด

แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 36 คน จะเป็นผู้ให้คำแนะนำในมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi technique) แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ฉบับ คือ

แบบสอบถามชุดที่ 2 ฉบับที่ 1 มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แต่ละข้อคำถามสร้างจากกรอบเนื้อหาที่ผู้วิจัยประมวลจาก 1) ผลวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ข 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 และ 3) มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 4) มาตรฐานทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผลการสังเคราะห์ได้เป็นมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ประกอบด้วยมาตรฐานด้านครู ด้านผู้บริหาร มี 9 มาตรฐาน 50 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ และด้านผู้เรียน (ผลิตผล) มี 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ รวม

3 ด้าน มี 23 มาตรฐาน 115 ตัวบ่งชี้ แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 นี้ ใช้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 36 คน โดยส่งทางไปรษณีย์ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ได้รับกลับคืน 35 ชุด จากทั้งหมด 36 ชุด แบบสอบถามชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อได้รับการตอบกลับจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐานของคำถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาฉันทามติแต่ละข้อตามเกณฑ์ หลังจากนั้นนำผลที่ได้ไปดำเนินการสร้างเป็นแบบ สอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2 ต่อไป

แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้เป็นกลุ่มเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 คือ ผู้เชี่ยวชาญ 36 คนเดิม ข้อคำถามแต่ละข้อกระทงมีลักษณะเช่นเดียวกับแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 ทุกข้อ ส่วนที่แตกต่างคือ จำนวนข้อกระทงของแบบสอบถามชุดนี้ลดลงจากเดิม 115 ตัวบ่งชี้ เหลือ 112 ตัวบ่งชี้ เนื่องจากมาตรฐานผู้เรียนตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข้อ 5 และมาตรฐานด้านกระบวนการตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 2 และตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ข้อ 4 ไม่ได้รับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้ และนอกจากนั้นคำถามแต่ละข้อกระทงในแบบสอบถามชุดนี้ จะระบุค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (interquartile range) ค่ามัธยฐาน ผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน และตำแหน่งเดิมของผู้ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 แบบสอบถามชุดนี้ใช้เพื่อหาค่าความคงที่ของระดับฉันทามติของคำถามแต่ละข้อ

เกณฑ์การคัดเลือกตัวบ่งชี้

เกณฑ์การคัดเลือกตัวบ่งชี้จากการใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ในผลการตอบกลับแบบสอบถามชุดที่ 2 ทั้ง 2 รอบ มีดังนี้คือ

1. ตัวบ่งชี้ดังกล่าวต้องได้รับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ ว่ามีความสอดคล้องกัน โดยยึดเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ คือ มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ น้อยกว่า 1.5 และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน น้อยกว่า 1 หมายความว่า ข้อความนั้นผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องต้องกัน (นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม, 2535; วิจิต คชชาญ, 2536)
2. ตัวบ่งชี้ดังกล่าวต้องมีระดับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป (Murry and Hammons, 1995) และ
3. ตัวบ่งชี้ดังกล่าวต้องมีความคงที่ของคำตอบ (stability) จากระดับฉันทามติเพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า ร้อยละ 20 (Murry and Hammon, 1995)

ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้/มาตรฐานตามเกณฑ์ดังกล่าว พบว่า เป็นไปตามเกณฑ์ จึงยุติการเก็บข้อมูลในรอบที่ 2 ได้เป็นตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นจำนวน 112 ตัวบ่งชี้ ซึ่งนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 3 ในการประเมินความต้องการจำ

เป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยมีลักษณะของคำถามแต่ละข้อเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ลักษณะรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุดหรือการตอบสนองคู่ (Dual Response Formant) (ศุวิมล ว่องวานิช, 2548 : 199)

แบบสอบถามชุดที่ 3 ใช้สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีข้อกระทงคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2 ทุกประการ คือ มี 23 มาตรฐาน 112 ตัวบ่งชี้ มีลักษณะเป็นรูปแบบการตอบข้อมูลสองชุด หรือการตอบสนองคู่ แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มตัวอย่าง ครู อาจารย์ จำนวน 210 คน จาก 9 แห่ง ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ทั้งหมด 33 แห่ง

แบบสอบถามชุดที่ 4 เป็นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการอบรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 8 ข้อ และแบบปลายเปิด 1 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์

รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์จาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์มีข้อคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 คำถาม รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ และอยู่ในภาคผนวก ก

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ อยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2549 ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 1 เดือน วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาประมวลกับผลการสำรวจจากแบบสอบถามชุดที่ 1 รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และมาตรฐานทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สร้างเป็นมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในแบบสอบถามชุดที่ 2 ของการใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2 กระบวนการประมวลผลดังกล่าวจึงเป็นขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1

3. แบบทดสอบ

แบบทดสอบ (test) ใช้วัดผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามสำหรับวัดผลการเรียนรู้ในพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) ระดับความรู้ความจำ จำนวน 3 ข้อ ระดับความเข้าใจ จำนวน 6 ข้อ ระดับวิเคราะห์ จำนวน 3 ข้อ ระดับประเมินค่า จำนวน 2 ข้อ และคำถามวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย จำนวน 6 ข้อ ในคำถามวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยนั้น จะมีลักษณะเป็นคำถามวัดระดับจริยธรรม โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับจริยธรรมของโคลห์เบิร์ก (Kohlberg's Description of Moral Development) (พรรณี ช. เจนจิต, 2538 : 164 - 166)

รายละเอียดทั้งหมดของการใช้เครื่องมือวิจัย ผู้ให้ข้อมูล และวัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือเรียงลำดับ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือ

เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล	วัตถุประสงค์
แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบที่ 1	ครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบ การณืวิชาชีพรูมมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 ภูมิภาค จาก 20 โรงเรียน จำนวน 200 คน	สำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของครู
แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบที่ 2	ผู้บริหารในโรงเรียนเครือข่ายฝึก ประสบการณืวิชาชีพรูมมหาวิทยาลัย ราชภัฏ 4 ภูมิภาค จาก 20 โรงเรียน จำนวน 40 คน	สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยว กับหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร
แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบที่ 3	นักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายฝึก ประสบการณืวิชาชีพรูมมหาวิทยาลัย ราชภัฏ 4 ภูมิภาค จาก 20 โรงเรียน จำนวน 200 คน	สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของครู และลักษณะ ของครูและโรงเรียนที่นักเรียน ต้องการ
แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบที่ 4	กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองใน โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณื วิชา ชีพรูมมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 ภูมิ ภาค จาก 20 โรงเรียน จำนวน 60 คน	สำรวจความคิดเห็นของกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยว กับกระบวนการบริหารจัดการของ โรงเรียนและการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาโรงเรียน

ตารางที่ 8 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องมือ (ต่อ)

เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูล	วัตถุประสงค์
แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2.1)	เพื่อนำผลมากำหนดเป็นแบบ สอบถาม ชุดที่ 2 รอบที่ 1 ในเทคนิคเดลฟายแบบ ปรับปรุง รอบที่ 1
แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 36 คนที่เกี่ยวข้องกับ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 4 ภูมิภาค (ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2.2)	เพื่อนำผลการตอบกลับมาหา จินตภาพและระดับจินตภาพของ ข้อคำถามแต่ละข้อ ในเทคนิค เดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2
แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับที่ตอบแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบแรก	เพื่อนำผลการตอบกลับมาหาความคงที่ ของระดับจินตภาพในแต่ละข้อคำถาม ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงรอบที่ 3 และนำผลมากำหนดเป็นมาตรฐาน/ตัว บ่งชี้ของ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ ในแบบสอบถามชุดที่ 3
แบบสอบถามชุดที่ 3	อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง หัวหน้า กลุ่ม สาระ 8 กลุ่ม และผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์ จาก 9 โรงเรียน จำนวน 206 คน (ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3)	เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการ พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ โดยการวิเคราะห์หาค่า priority needs index แบบปรับปรุง (modified priority needs index)
แบบสอบถามชุดที่ 4	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการพัฒนา หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบ ผสานสัมพันธ์ ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง จำนวนประมาณ 300 คน (ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4.1)	ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการอ บรมที่จัดขึ้นตาม priority needs index ในด้านปฏิกิริยาของผู้ร่วมกิจกรรมใน โครงการ (ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน และผู้ ปกครอง)
แบบทดสอบ (test) 20 ข้อ	กลุ่มเดิมกับกลุ่มที่ 5 โดยเลือกตัวอย่าง มา จำนวน 100 คน เป็นนักเรียนระดับ ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มละ 50 คน (ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4.2)	เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ (learning) ของผู้รับการอบรมในโครงการ (นัก เรียน)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 ทั้ง 4 แบบ ผู้วิจัยตรวจสอบหาคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยง (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach's Alpha Coefficient) (Chronbach, 1990 : 202 - 204) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ในแบบสอบถามชุดที่ 1 แบบที่ 1 แบบที่ 2 แบบที่ 3 และ แบบที่ 4 เป็น 0.98, 0.98, 0.95 และ 0.98 ตามลำดับ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 มาสร้างเป็นกรอบคำถามสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง

3. แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง สำหรับผู้เชี่ยวชาญให้นำน้ำหนักความสำคัญของแต่ละมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ โดยแต่ละข้อคำถามนั้นผู้วิจัยประมวลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และจากมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพสถานศึกษา (สมศ.) และมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้เป็นมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ จำนวน 23 มาตรฐาน 115 ตัวบ่งชี้ ก่อนนำไปหาฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญ 36 คน ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเช่นเดียวกัน

4. แบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 ตอบ จุดประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อหาค่า priority needs index หลังจากการยุติลงของเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 3 ซึ่งมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตอบสนองคู่ ก่อนนำไปใช้กับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4 ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเช่นเดียวกัน

5. แบบสอบถามและแบบทดสอบที่ใช้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยสร้างให้ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนั้นจึงมีความตรงตามเนื้อหา (content validity) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความคิดของครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนในเครือข่ายศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ

- 4 แห่ง จาก 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ปัญหาและความต้องการ
พัฒนากระบวนการเรียนการสอน
- ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุง (modified Delphi techniques)
- ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ
ด้านผลิตผล (outcome) โดยใช้สูตร modified priority needs index (PNI_{mod})
- ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
แบบผสมผสานสัมพันธ์

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความคิดเห็นครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครอง
และกรรมการสถานศึกษา) ด้วยแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งมี 4 แบบตามลำดับ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียดของการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม 4
แบบ มีดังนี้

1.1 สำรวจความคิดเห็นของครู จำนวน 200 คน จากโรงเรียน 20 โรงเรียนใน 4
ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้) เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ใน
บทบาทของครู ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถามชุดที่
1 - 1

1.2 สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 40 คน จาก 20 โรงเรียน ใน 4 ภูมิ
ภาค ดังกล่าว เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร ปัญหา และความต้องการพัฒนาใน
บทบาทของผู้บริหาร โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 - 2

1.3 สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 200 คน จากโรงเรียน 20 โรงเรียน
ใน 4 ภูมิภาค ดังกล่าว เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอน และความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของ
ครูและโรงเรียนที่นักเรียนต้องการ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 - 3

1.4 สำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา)
จำนวน 60 คน จากโรงเรียน 20 โรงเรียนใน 4 ภูมิภาค ดังกล่าว เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ
ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ปัญหา และความต้องการพัฒนาสถาน
ศึกษา ด้วยแบบสอบถามชุดที่ 1 - 4

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามชุดที่ 1 ทั้ง 4 แบบ คือ ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2548 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับกลับมา เสนอในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับ จำแนกตามประเภทแบบสอบถาม

ประเภทแบบสอบถาม	จำนวนที่ส่งไป (ชุด)	จำนวนที่ตอบกลับ (ชุด)	ร้อยละ
ชุดที่ 1 - 1	200	150	75.00
ชุดที่ 1 - 2	40	32	80.00
ชุดที่ 1 - 3	200	173	86.50
ชุดที่ 1 - 4	80	54	90.00
รวม	520	409	78.65

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้อ 1) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่ แล้ววิเคราะห์เป็นร้อยละ

2.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 คือข้อมูลแสดงความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และรายด้าน จากนั้นทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบอิสระจากกัน (independent t - test) รวมทั้งทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ในกรณีประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) (Kirk, 1995)

2.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการจำแนกประเภท แจกแจงความถี่ แล้วสรุปแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 1 ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques)

ดำเนินการคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1 ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ติดต่อขอความอนุเคราะห์ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับการศึกษา และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 9 คน แล้วนัดวันเวลาทำการสัมภาษณ์ ณ หน่วยงานที่ผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติงาน เป็นการสัมภาษณ์แบบรายบุคคลแบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำถามที่ประมวลได้จากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 เป็นข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ ในขณะที่ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตผู้ทรงคุณวุฒิบันทึกเทปการสัมภาษณ์แล้วนำมาถอดเทปเพื่อทำการวิเคราะห์ผลต่อไป การสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 30 นาที ดำเนินการสัมภาษณ์เป็นเวลา 15 วัน ในช่วงเดือน พฤษภาคม 2549

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มาจำแนกประเภทจัดกลุ่ม แล้วสรุปเป็นแบบความเรียง

1.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ข้อคำถามในแบบสอบถามชุดนี้ สืบเคราะห์จากข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งที่ 1 เป็นข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน แหล่งที่ 2 เป็นข้อมูลจากผลการวิจัยในขั้นที่ 1 ของขั้นตอนการวิจัย แหล่งที่ 3 เป็นข้อมูลจากมาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สม.ศ.) และมาตรฐานทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผลจากการสังเคราะห์ได้เป็นมาตรฐานตัวบ่งชี้หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 23 มาตรฐาน 115 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็นมาตรฐานด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 50 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ และด้านผู้เรียน 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้เหล่านี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับความสำคัญ คือ

ระดับความสำคัญ 5	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในระดับมากที่สุด
ระดับความสำคัญ 4	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในระดับมาก
ระดับความสำคัญ 3	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในระดับปานกลาง
ระดับความสำคัญ 2	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในระดับน้อย
ระดับความสำคัญ 1	หมายถึง	ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 นี้ นอกจากมีส่วนที่เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วยังมีส่วนคำถามให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะด้วย

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามชุดนี้ ไปให้ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 36 คน แสดงความคิดเห็นเพื่อหาฉันทมติของกลุ่ม ของแต่ละตัวบ่งชี้ โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

ติดต่อขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 36 คน จาก 4 ภูมิภาค ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในบทบาทหน้าที่ ดังได้กล่าวมาแล้วคือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง จากหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 4 ภูมิภาค ๆ ละ 1 แห่ง แห่งละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จำนวน 16 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหาร จากหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 4 ภูมิภาคๆ ละ 1 แห่ง แห่งละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จำนวน 16 คน

กลุ่มที่ 3 กรรมการสถานศึกษา จากหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจาก 4 ภูมิภาคๆ ละ 1 แห่ง แห่งละ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จำนวน 4 คน

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 1 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 รอบ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปให้ และมีการตอบกลับทางไปรษณีย์ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 รอบประมาณ 3 สัปดาห์ ระหว่างปลายเดือนธันวาคม 2549 ถึงต้นเดือนมกราคม 2550

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2 ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 2 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบกลับแบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมีชฐาน และค่าร้อยละ นำข้อวิจารณ์ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาสังเคราะห์ แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในรอบที่ 2 โดยเพิ่มตำแหน่งค่ามัชฐาน ขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ และตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในรอบที่ผ่านมา เพื่อประกอบการพิจารณาเปลี่ยนแปลงคำตอบให้ไปตามภาพรวมของกลุ่ม กรณีที่คำตอบรอบที่ผ่านมาอยู่นอกเหนือขอบเขตพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ และผู้ให้ข้อมูลต้องการยืนยันคำตอบเดิม ให้แสดงเหตุผลประกอบ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามชุดที่ 2 ทั้ง 2 รอบ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องตามเทคนิควิธี และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเช่นเดียวกับการเก็บข้อมูลในรอบ ที่ 1 กล่าวคือ ใช้วิธีส่งให้และตอบกลับทางไปรษณีย์ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเป็นผู้ตอบกลับแบบสอบถามชุดนี้

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาลักษณะ เนื่องจากข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การพิจารณาลักษณะ ดังนี้

2.4.1 ความสอดคล้อง (consensus) ของคำตอบแต่ละข้อ พิจารณาจากข้อ ความที่มีพิสัยระหว่างควอร์ไทล์น้อยกว่า 1.50 และมีค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐานน้อยกว่า 1

2.4.2 ระดับนันทามติ คำตอบ (ตัวบ่งชี้) แต่ละข้อจะต้องมีระดับนันทามติ จากผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป คือ มีความสอดคล้องต้องกันจากผู้เชี่ยวชาญ 75%

2.4.3 ความคงที่ (Stability) ของระดับคะแนนนันทามติ กรณีข้อความใด ไม่ได้รับนันทามติตามที่กำหนด จะพิจารณายุติการวิจัยเมื่อข้อความนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ของระดับนันทามติ หรือคะแนนนันทามติที่ได้เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น หรือลดลงน้อยกว่าร้อยละ 20 จากรอบที่ผ่านมา (Murry and Hammons, 1995)

ผลจากการพิจารณาตามเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตัวบ่งชี้ผ่านเกณฑ์เกือบทั้งหมด คือ ได้ตัวบ่งชี้ผ่านเกณฑ์ 112 ตัวจาก 115 ตัว

3. การสร้างแบบสอบถามชุดที่ 3 มีขั้นตอนการสร้างและดำเนินการ ดังนี้

ดำเนินการสร้างแบบสอบถามชุดที่ 3 โดยนำตัวบ่งชี้มาตรฐานแต่ละข้อ จากแบบ สอบถามชุดที่ 2 ที่พัฒนาและผ่านกระบวนการได้มาซึ่งนันทามติจากเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รูปแบบการตอบ สอนองคู่ (Dual - Respons Format)

เหตุผลที่ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบการตอบสนองคู่ เนื่องจากผู้วิจัยได้ นิยามความต้องการจำเป็นโดยอิงโมเดลความแตกต่าง ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 3 ซึ่งเป็น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 จึงต้องตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสภาพที่ควร จะเป็น และอีกส่วนหนึ่งคือสภาพที่เป็นจริง จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถามชุดที่ 3 มีตัวบ่งชี้ มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 23 มาตรฐาน 112 ตัว บ่งชี้ ใช้สำหรับผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ขั้นตอนที่ 2 ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลิตผล โดย ใช้สูตร modified priority needs index (PNI_{modified}) ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามชุดที่ 3 ไปแจกและรับกลับด้วยตนเองในเดือนมกราคม 2550 ใช้เวลา 1 สัปดาห์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ หัวหน้ากลุ่มสาระวิชา อาจารย์นิเทศก์ รวมเป็นจำนวน 206 คน จากโรง

เรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 9 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 5 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 4 แห่ง ซึ่งมีที่ตั้งทั้งในเขตอำเภอเมือง และอำเภออื่น จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับตอบกลับ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับ จำแนกตามเขตที่ตั้งและระดับของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	จำนวนที่ส่งไป (ชุด)	จำนวนที่ตอบกลับ (ชุด)	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา			
▪ เขตอำเภอเมือง	62	58	93.55
▪ เขตอำเภออื่น	44	42	95.45
รวม	106	100	94.34
ระดับมัธยมศึกษา			
▪ เขตอำเภอเมือง	75	62	82.67
▪ เขตอำเภออื่น	25	18	72.00
รวม	100	80	80.00
รวม	206	180	87.38

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 206 คน จะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามชุดที่ 3 ในลักษณะการตอบคำถามแต่ละข้อแบบตอบสนองคู่ คือ ผู้ตอบคำถามจะต้องกาคำถามแต่ละข้อ 2 ครั้ง คือ กาเครื่องหมายในช่องที่เป็นสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริง เพื่อนำมาหาผลต่างของแต่ละข้อกระทง ความแตกต่างที่เกิดขึ้น จะเป็นความต้องการจำเป็นที่ยึดโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) (สุวิมล ว่องวานิช, 2542)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามชุดที่ 3 มาทำการวิเคราะห์หาค่า priority needs index (ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น) โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I - D}{D}$$

PNI_{modified} คือ ค่าดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I คือ สภาพที่ควรจะเป็น หรือ สภาพที่สำคัญ

D คือ สภาพที่เป็นจริง

แล้วจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (priority) แต่ละข้อ และนำข้อที่เป็นปัญหา ระดับต้นๆ ไปพิจารณาร่วมกับปัญหาที่สรุปได้ในขั้นตอนการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 เพื่อพิจารณาตัดสินใจ ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามลำดับความต้องการจำเป็นก่อน หลัง

ตัวอย่างการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	PNI _{modified}
1	4.8	5.4	0.125 (3)
2	3.6	6.2	0.722 (1)
3	3.9	4.4	0.128 (2)

ขั้นตอนที่ 3 ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3

การวิเคราะห์ผลข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 ถึงชุดที่ 4 ข้อมูลจากข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยจำแนกประเภท แล้วสรุปเป็นความเรียง ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิง

การแปลผลข้อมูล

การแปลผลข้อมูลจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีพิสัยการตอบ 5 ช่วง คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) กำหนดการแปลผลด้วยค่าเฉลี่ย ดังนี้คือ

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยกับข้อความ	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยกับข้อความ	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยกับข้อความ	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยกับข้อความ	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยกับข้อความ	น้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์ แบบผสมผสานสัมพันธ์

ดำเนินการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แบบผสมผสานสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 มาพิจารณาจัดทำโครงการ กำหนดกิจกรรมของโครงการให้สอดคล้องกับผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น จากขั้นตอนที่ 3 โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งได้แก่ หัวหน้าหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการโรงเรียน ครูในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมปรับปรุงพัฒนาในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว

2. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการที่กำหนดขึ้น ณ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขยายโอกาส มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นเด็กเล็ก ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 409 คน เหตุผลที่เลือกโรงเรียนนี้ เนื่องจากเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็กและเป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีทั้งนักเรียนระดับประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา สะดวกแก่การจัดกิจกรรมตามโครงการ กิจกรรมในโครงการนี้มีลักษณะเป็นค่าย (Day Camp) เรียกว่า “ค่ายธรรมคีตา” มีพระวิทยากร จำนวน 2 รูป จากวัดสร้อยทอง กรุงเทพมหานคร ดำเนินกิจกรรมร่วมกับพระสงฆ์จากวัดเสม็ดเหนือ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 4 รูป กิจกรรมดังกล่าวคือ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายละเอียดของกิจกรรมในโครงการ มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และขอความคิดเห็น โครงการที่จัดขึ้น

2.2 ประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ กรรมการสถานศึกษา พระสงฆ์วิทยากร (พระวิทยากร) และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของโครงการและปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ พร้อมทั้งขอข้อเสนอแนะ

2.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายเตรียมงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

2.4 ดำเนินกิจกรรมที่กำหนดขึ้นในโครงการตามตารางกำหนดการ

3. ประเมินผลโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลโครงการ ดังนี้

3.1 ประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

3.2 ประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ

3.3 ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ

3.4 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการด้านปฏิบัติการ (reaction) ของผู้ร่วมกิจกรรม ด้วยเครื่องมือชุดที่ 4 (แบบสอบถาม) จำนวนประมาณ 200 ชุด วัดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านรูปแบบการจัดอบรม วิธีดำเนินการอบรม เนื้อหาที่นำเสนอ วิธีการนำเสนอของวิทยากร

3.5 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการด้านการเรียนรู้ (learning) ของผู้เข้ารับการอบรม (กลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 100 คน) ด้วยเครื่องมือชุดที่ 4

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการดำเนินการประเมินตามจุดมุ่งหมายของโครงการ สรุปดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 กรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

จุดมุ่งหมาย	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	เครื่องมือ
1. เพื่อจัดโครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ความสามารถในการวิเคราะห์ ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ณ โรงเรียน วัดเสม็ดเหนือ ในลักษณะค่ายธรรมศิตา โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน	1. มีผู้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 250 คน 2. ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการอย่างพร้อมเพรียง	การสังเกต
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อครอบครัวและสังคม	2. คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรม	แบบทดสอบ (test)
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์ อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น	3. คะแนนความสามารถคิดวิเคราะห์หลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรม	แบบทดสอบ (test)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือ / วิธีการ	วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. ศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในหน่วยฝึกประสบการณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในบริบทของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในหน่วยฝึกประสบการณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏและผู้เกี่ยวข้อง	<p>ขั้นตอนที่ 1</p> <p>1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยฝึกประสบการณ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏใน 4 ภาค (520 คน)</p> <p>2. วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนที่ 1</p>	<p>แบบสอบถามชุดที่ 1</p> <p>แบบที่ 1-1 ถึง แบบที่ 1-4</p> <p>ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ตามลำดับ</p>	<p>ร้อยละ</p> <p>ค่าเฉลี่ย</p> <p>ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน</p> <p>ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มโดยใช้ independent t - test และ one - way ANOVA</p>	<p>ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ปัญหา และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง</p>

ตารางที่ 12 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือ / วิธีการ	วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
2. คัดเลือกมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้แก่ มาตรฐานด้านป้อนเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลลัพธ์	<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>1. ดำเนินการคัดเลือกมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ด้านป้อนเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลิตผลของหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย แบบปรับปรุง</p> <p>2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 รอบ</p>	<p>เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง</p> <p>รอบที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ</p> <p>รอบที่ 2 หาฉันทามติ และระดับฉันทามติ</p> <p>รอบที่ 3 หาความคงที่ของระดับฉันทามติ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 2</p>	<p>ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์สาระ</p> <p>ข้อมูลเชิงปริมาณ ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์</p> <p>ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน มัชยฐาน ร้อยละเกณฑ์การพิจารณาตัวบ่งชี้</p> <p>ด้านความสอดคล้องระดับความสอดคล้อง และความคงที่ของระดับฉันทามติ</p>	<p>1. มาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p> <p>2. ฉันทามติและความคงที่ของระดับฉันทามติของตัวบ่งชี้ด้านป้อนเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลิตผลของหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏ</p>

ตารางที่ 12 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือ / วิธีการ	วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
<p>3. ประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลลัพธ์</p>	<p>แบบสอบถามชุดที่ 3 มีลักษณะแบบการตอบแบบสนองคู่ (Dual Response Format) ประชุมกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจัดโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ</p>	<p>ค่าเฉลี่ยเลขคณิต จัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยใช้สูตร modified priority needs index</p>	<p>1. ความต้องการจำเป็น (ปัญหา) ที่มีสำคัญอันดับแรกเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ เพื่อผลระยะยาว 2. แผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์แบบผสมผสานสัมพันธ์</p>

ตารางที่ 12 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

วัตถุประสงค์การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	เครื่องมือ / วิธีการ	วิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
4. พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่เลือกมา 1 แห่ง ด้วยวิธีผสมสัมพันธ์	<p>ขั้นตอนที่ 4</p> <p>1. ดำเนินการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ได้เลือกเป็นกรณีศึกษา จำนวน 1 แห่ง โดยวิธีแบบผสมสัมพันธ์</p> <p>2. ประเมินผลโครงการ</p>	<p>โครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์ฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์แบบผสมสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับผลการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสอบถามชุดที่ 4 การสังเกตแบบสอบ (test)</p>	<p>ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์สาระ</p>	<p>ได้หน่วยฝึกประสบการณ์ฯ ที่ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์</p> <p>ทราบผลการประเมินโครงการ</p> <p>เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการอื่นต่อไป</p>

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง ในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ผลการคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi technique)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้าน ผลผลิต วิเคราะห์ผลด้วยสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์แบบผสมผสานสัมพันธ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในหน่วย ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จาก 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ผลด้วยสถิติ มี ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครูเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่ในบริบทของครู แสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
1. การวางแผนการสอน / การเตรียมการสอน	3.99	0.54	
<u>ความรู้ในเนื้อหาวิชา</u>	4.07	0.62	
1. ความแม่นยำในเรื่องที่สอน	4.23	0.61	0.13
2. ความรู้/ความสามารถในการวางแผนการสอน/เตรียมการสอน	4.09	0.64	0.15
3. การวิเคราะห์หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.73	0.84	0.18
4. ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน	4.11	0.74	0.13
<u>ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนักเรียน</u>	3.96	0.64	
1. ความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน	4.14	0.64	0.14
2. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการประเมินความก้าวหน้านักเรียน	3.86	0.72	0.16
3. ความรู้ด้านทักษะการคิด ทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน	3.77	0.75	0.16
<u>ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้</u>	3.84	0.69	
1. ความรู้ในหมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาวิชาที่สอน	3.87	0.76	0.17
2. รู้หมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้เสริมความรู้ของนักเรียน	3.80	0.83	0.19
3. รู้จักแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้เสริมความรู้ของนักเรียน	3.80	0.77	0.19
<u>ความรู้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การสอน/ใน แผนการสอน</u>	4.07	0.65	
1. กำหนดจุดประสงค์ที่มีคุณค่าแก่นักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ (เก่ง ดี มี สุข)	4.10	0.66	0.13
2. เสนอพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียนอย่างเหมาะสมชัดเจน (ตรวจสอบวัดได้)	4.15	0.73	0.12
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม	3.95	0.78	0.13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
2. ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	4.13	0.64	
2.1. สร้างบรรยากาศแห่งความเคารพและความเป็นกันเอง ในชั้นเรียน เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิหน้าที่ ของบุคคล	4.28	0.74	0.12
2.2. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จักฟัง คิด ถาม เขียน	4.15	0.78	0.13
2.3. จัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน เช่น การจัดมุมหนังสือ	3.91	0.81	.014
2.4. จัดการกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหา สามารถทำ กิจกรรมได้อย่างประสบความสำเร็จ แก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสม ของนักเรียนได้สำเร็จ	3.90	0.85	0.85
2.5. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวคำชมเชย	4.31	0.72	0.73
2.6. กระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบส่วนบุคคล เพื่อนำไป สู่เป้าหมายการเรียนการสอน เช่น การมอบหมายหน้าที่ให้ในการ เรียนการสอน	4.13	0.71	0.14
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.17	0.94	
3.1. บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ	4.40	0.67	0.11
3.2. ใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูด หรือขยายความได้	4.18	0.70	0.13
3.3. นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.27	0.75	0.10
3.4. ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การ สอนแบบร่วมมือร่วมใจ การสอนแบบสาธิต	4.08	0.69	0.13
3.5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เช่น กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ การสาธิต การอภิปราย	3.93	0.70	0.13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
3.6. จัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม	3.73	0.78	0.14
3.7. เน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และให้ความสำคัญ ของบทเรียนระหว่างที่สอน	4.05	0.74	0.13
4. ความรู้และการปฏิบัติกิจกรรมการวัด ด้านวัดและประเมิน ผลการเรียนรู้	4.04	0.60	
4.1. รู้เทคนิควิธีประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน	3.82	0.74	0.13
4.2. ตรวจสอบทุกครั้งที่มีมอบหมายให้นักเรียนทำ	4.39	0.75	0.10
4.3. มีการประเมินผลนักเรียนรอบด้าน คือ ประเมินด้วย ตนเอง ด้วยเพื่อน ครู ด้วยผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องจากท้องถิ่น/ ชุมชน	3.65	0.75	0.13
4.4. มีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การให้ปฏิบัติ เพิ่มสะสมงาน	4.19	0.73	0.12
4.5. มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินที่ชัดเจน	4.13	0.76	0.13
4.6. นำผลประเมินมาปรับกิจกรรม และเนื้อหาในการ สอนให้เหมาะสม	3.90	0.77	0.12
5. ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	3.85	0.54	
ด้านการเรียนการสอน	3.98	0.61	
1. นำผลการสอนมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการ สอนในครั้งต่อไป	4.12	0.72	0.11
2. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก	3.90	0.80	0.13
3. จัดทำรายงานผลการพัฒนานักเรียนทั้งรายบุคคลและ รายกลุ่ม	3.74	0.81	0.16

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
<u>ด้านการเรียนการสอน (ต่อ)</u>	3.98	0.61	
4. ให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียน	4.18	0.68	0.12
5. มีหน้าที่จัดทำหรือบันทึกเอกสารอื่นๆ ที่นอกเหนือ งานสอน	3.93	0.80	0.20
6. รับทราบผลการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ตลอดจนภูมิหลังของนักเรียนในความดูแล	3.98	0.81	0.13
<u>ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชน</u>	4.00	0.60	
1. เตรียมเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนไว้อย่างพร้อมและสมบูรณ์อยู่เสมอ	3.83	0.77	0.14
2. เมื่อนักเรียนมีปัญหาผู้ปกครองจะมาขอคำปรึกษา	4.00	0.82	0.14
3. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ หลักสูตรการเรียนการสอน	3.45	0.94	0.18
4. เมื่อมีการประชุม/นัดหมาย ผู้ปกครองนักเรียนจะ ให้ความร่วมมือ	3.77	0.82	0.15
5. พยายามปรับความเข้าใจกับเพื่อนครูด้วยดีเสมอ เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในการทำงาน	4.17	0.79	0.13
6. ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน และจัดการ ศึกษาอย่างเต็มความสามารถ	4.41	0.79	0.10
7. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพครู	4.30	0.81	0.11
8. มีส่วนร่วมตัดสินใจงานของโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน	3.80	0.97	0.16
<u>ด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ</u>	3.68	0.69	
1. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ	4.30	0.72	0.09
2. เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครู/หน่วยงาน ต่างๆ	3.42	1.06	1.05
3. เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ/ชมรมต่างๆ เช่น ชมรม ครูคณิตศาสตร์ สมาคมครูคณิตศาสตร์	3.34	1.29	1.28

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
ด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ต่อ)	3.68	0.69	
4. เข้าร่วมการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ เช่น การสร้างสื่อ การวิจัยในชั้นเรียน คอมพิวเตอร์	3.99	0.86	0.15
5. เข้าร่วมการศึกษาต่อในหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว	3.20	1.23	0.23
6. การนำเสนอผลงานทางวิชาการ วิจัยในชั้นเรียน	3.49	1.04	0.19
7. การมีเครือข่ายกับครูในกลุ่มโรงเรียนหรือต่างกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในวิชาชีพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับครู เพื่อนำครูเก่งๆ	3.40	0.95	0.20
8. ศึกษาดูงาน โรงเรียน สถานที่ต่างๆ แล้วนำมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้เพื่อนครู	3.52	1.02	0.20
9. เรียนรู้จากการสาธิตการสอนของเพื่อนครู	3.41	0.96	0.22
10. เรียนรู้จากประสบการณ์การสอนของตนและปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น	4.01	0.84	0.19
11. มีการนิเทศภายในเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสอนของตนเอง	3.88	0.78	0.17
6. บทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ระหว่างที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	4.22	0.71	
6.1. พบนักศึกษาและนัดหมายการปฏิบัติงาน มอบเนื้อหาและแผนการสอน	4.16	0.83	0.15
6.2. แนะนำนักศึกษาแก่นักเรียนในชั้นเรียน	4.37	0.90	0.15
6.3. ให้คำแนะนำให้นักศึกษามีความเข้าใจสภาพปัญหาของนักเรียน	4.27	0.87	0.16
6.4. ตรวจสอบการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาก่อนสอน	4.19	0.94	0.16
6.5. ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานธุรการในชั้นเรียน	4.04	0.94	0.94

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
6.6. ให้คำแนะนำและสนับสนุนในการทำสื่อ	4.14	0.85	0.17
6.7. ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนในชั้นเรียน	4.18	0.87	0.16
6.8. ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษา	4.02	0.99	0.18
6.9. สังเกตการสอน และการทำงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.82	0.17
6.10. สังเกตการสอนของนักศึกษา และให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง	4.28	0.78	0.18
6.11. คอยช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจ และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติงานและหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ	4.37	0.84	0.17
6.12. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลด้านคุณลักษณะ และการปฏิบัติตนของนักศึกษา	4.23	0.83	0.19
6.13. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานของนักศึกษาด้านการสอน	4.31	0.84	0.18
6.14. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานของนักศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครู	4.24	0.82	0.82
6.15. ปรึกษาหารือ และประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์อื่นๆ	3.87	0.96	0.18
6.16. เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาฝึกสอน	4.09	0.93	0.18

ตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่าง 3.85 ถึง 4.22, 0.54 ถึง 0.94 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) บทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ($\bar{x} = 4.22$) (2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.17$) (3) ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ($\bar{x} = 4.13$) (4) ความรู้และการปฏิบัติการกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.04$) (5) การวางแผนการสอน/การเตรียมการสอน ($\bar{x} = 3.99$) และ (6) ความรับผิดชอบในวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.85$) ตามลำดับ

พิจารณารายละเอียดของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการวางแผนการสอน/การเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.84 ถึง 4.07, 0.61 ถึง 0.69 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) ความรู้ในการกำหนดวัตถุประสงค์การสอนในแผนการสอน ($\bar{x} = 4.07$) (2) ความรู้ในเนื้อหาวิชา ($\bar{x} = 4.07$) (3) ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.84$) และ (4) ความรู้เกี่ยวกับนักเรียน ($\bar{x} = 3.96$)

ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.90 ถึง 4.31, 0.71 ถึง 0.85 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง ($\bar{x} = 4.31$) ลำดับที่ 2 สร้างบรรยากาศความเคารพ เป็นกันเอง ($\bar{x} = 4.38$) และ ลำดับที่ 3 สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้รู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน ($\bar{x} = 4.15$)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.73 ถึง 4.40 และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระหว่าง 0.67 ถึง 0.77 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ ($\bar{x} = 4.40$) ลำดับที่ 2 นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ ($\bar{x} = 4.27$) และลำดับที่ 3 ให้ความสำคัญของบทเรียนระหว่างสอน ($\bar{x} = 4.05$)

ด้านความรู้และการปฏิบัติกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.65 ถึง 4.39 และ 0.45 ถึง 0.77 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ตรวจสอบทุกครั้งที่มีมอบหมายให้นักเรียนทำ ($\bar{x} = 4.39$) ลำดับที่ 2 มีการประเมินผลและใช้เครื่องมือ และวิธีที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.19$) และลำดับที่ 3 มีการกำหนดเกณฑ์ และมาตรฐานในการประเมินที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.13$)

ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.68 ถึง 4.00 และ 0.60 ถึง 0.69 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชน ($\bar{x} = 4.00$) ลำดับที่ 2 ด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.98$) และลำดับที่ 3 ด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ ($\bar{x} = 3.68$)

ด้านบทบาทการเป็นครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.81 ถึง 4.37 และ 0.78 ถึง 0.98 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 แนะนำนักศึกษาแก่นักเรียนในชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.37$) ลำดับที่ 2 ช่วยเหลือให้กำลังใจ กระตุ้นให้นักศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{x} = 4.37$) และลำดับที่ 3 นิเทศติดตามและประเมินผลงานด้านการสอนของนักศึกษา ($\bar{x} = 4.23$)

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร แสดงดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
การบริหารจัดการในบริบทของผู้บริหาร			
1. การจัดองค์กร	4.05	0.54	
1.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ	4.21	0.68	0.05
1.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.28	1.07	0.10
1.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม	3.93	0.65	0.05
1.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล	4.07	0.59	0.09
1.5 สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา	4.21	0.68	0.06
1.6 สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนดำเนินงาน	3.93	0.65	0.10
1.7 สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.90	0.72	0.07
1.8 สถานศึกษามีการนำข้อมูลการประเมินผลงานไปใช้ในการตัดสินใจและพัฒนางาน	3.86	0.69	0.09

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร(ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
2. การจัดสภาพแวดล้อม	3.95	0.55	
2.1 สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบ ปลอดภัย	3.66	0.61	0.06
2.2 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและสวยงาม	4.03	0.73	0.07
2.3 สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาให้มีความ ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข	4.21	1.11	0.07
2.4 สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเพียงพอ	3.97	0.73	0.09
2.5 สถานศึกษามีห้องเรียนจำนวนเพียงพอและเหมาะสม	3.83	0.66	0.10
2.6 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ	4.03	0.73	0.11
3. การจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้	4.01	0.50	
3.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการ ของผู้เรียนและท้องถิ่น	3.97	0.73	0.08
3.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.90	0.82	0.09
3.3 สถานศึกษามีศูนย์ข้อมูล เพื่อการวางแผนการบริหาร และการจัดการเรียนรู้	3.72	0.65	0.14
3.4 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการ เรียนการสอน	4.10	0.62	0.07
3.5 สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่าง เพียงพอ	3.97	0.63	0.12
3.6 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย	4.38	0.62	0.10
3.7 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย	3.93	0.70	0.13
3.8 สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ในการสอน	4.21	0.56	0.09
3.9 สถานศึกษาจัดกิจกรรม/ส่งเสริมพัฒนาการของนัก เรียนในด้านความรู้คุณธรรม เช่น มีการแข่งขันทางวิชาการ มี การอบรม มีการออกค่าย มีชมรมต่างๆ	4.10	0.67	0.06
3.10 สถานศึกษามีครูที่มีวุฒิตรงกับวิชาที่สอน	4.00	0.80	0.07

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร(ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
3.11 สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์/มีความเชี่ยวชาญการสอน	3.86	0.83	0.09
4. ระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.99	0.54	
4.1 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างชัดเจน	3.93	0.65	0.10
4.2 สถานศึกษาจัดการะงานด้านต่างๆ ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม	3.97	0.68	0.14
4.3 สถานศึกษามีความสามารถให้การนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	0.72	0.12
4.4 สถานศึกษาความสามารถปลูกจิตสำนึกในความเป็นครูให้นักศึกษาเกิดความรักศรัทธาในวิชาชีพครู	3.83	0.76	0.12
4.5 สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจบทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง	4.10	0.67	0.12
5. ความสัมพันธ์กับชุมชน	3.90	0.58	
5.1 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.97	0.63	0.08
5.2 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัดในการพัฒนาการศึกษา เช่น เป็นแหล่งทุนการศึกษา แหล่งเรียนรู้	3.83	0.60	0.12
5.3 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.66	0.10
5.4 สถานศึกษามีความสามารถชี้แนะให้ชุมชน/ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา	3.83	0.66	0.10
5.5 สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.83	0.85	0.11
5.6 สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับกับชุมชน/วัด ในการพัฒนาสถานศึกษา เช่น เป็นที่ปรึกษา การอำนวยความสะดวก เป็นแหล่งเรียนรู้	4.14	1.22	0.14

ตารางที่ 14 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.90 ถึง 4.07 และ 0.49 ถึง 0.57 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ได้แก่ (1) ด้านการจัดองค์กร ($\bar{x} = 4.05$) (2) ด้านการจัดหลักสูตรสื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.01$) (3) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.99$) (4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.95$) และ (5) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{x} = 3.90$)

พิจารณารายละเอียดของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการจัดองค์กร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.86 ถึง 4.28 และ 0.59 ถึง 1.07 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.28$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.21$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษามีแบบปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ($\bar{x} = 4.21$)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.66 ถึง 4.03 และ 0.61 ถึง 1.11 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดระบบป้องกันสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข ($\bar{x} = 4.21$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นสวยงาม ($\bar{x} = 4.03$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.97$)

ด้านการจัดหลักสูตรสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.72 ถึง 4.38 และ 0.56 ถึง 0.83 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการ สื่อทางภาษาที่ทันสมัย ($\bar{x} = 4.38$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญการสอน ($\bar{x} = 4.21$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการสอน ($\bar{x} = 4.10$)

ด้านระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.83 ถึง 4.10 และ 0.65 ถึง 0.76 เรียง ลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.93$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง ($\bar{x} = 4.10$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษาจัดการะงานด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.97$)

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.83 ถึง 4.14 และ 0.60 ถึง 0.85 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน/วัด ในการพัฒนาหน่วยฝึกสถานศึกษา เช่น การเป็นที่ปรึกษา การอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 4.14$) เป็นแหล่งเรียนรู้สถานศึกษา ลำดับที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัดในการพัฒนาการศึกษา เช่น ทูตการศึกษา แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.14$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{x} = 3.97$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู แสดงดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
1. ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	3.90	0.67	
1.1 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในชั้นเรียน และมีความเป็นกันเอง กับนักเรียน	3.92	0.76	0.15
1.2 ครูฝึกนักเรียนให้รู้จักการเรียนรู้ ด้วยการฟัง ฟึกให้คิด ให้กล้าถาม จดบันทึก	3.98	0.83	0.15
1.3 ครูจัดห้องเรียนให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน เช่น การจัดมุมนิทาน มุมหนังสือ ภาพความรู้ตามผนังห้องเรียน	3.47	0.91	0.20
1.4 ครูจูงใจให้นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหา ทำกิจกรรมได้อย่างประสบผลสำเร็จ และแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนได้	3.55	0.87	0.23
1.5 ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวคำชมเชย	3.86	0.95	0.20
1.6 ครูฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในห้องเรียน เช่นครูแบ่งกลุ่มให้ทำงานในห้องเรียน	4.21	0.77	0.20
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรับผิดชอบในหน้าที่ครู	3.93	0.54	
2.1 ครูบอกจุดประสงค์การเรียนที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ	4.14	0.79	0.19
2.2 ครูใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้	3.94	0.77	0.18
2.3 ครูอธิบายเรื่องที่สอนให้นักเรียนเข้าใจได้	4.03	0.80	0.19
2.4 ครูให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าด้วยตนเองในคาบเรียน	3.97	0.77	0.17
2.5 ครูสรุปบทเรียนที่สอนในคาบร่วมกับนักเรียน	3.99	0.86	0.20

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน
ของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
2.6 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายแบบตามที่นักเรียนสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน เช่น ทำให้คู่เป็นตัวอย่าง เรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม	3.86	0.85	0.19
2.7 ครูจัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม	3.66	0.98	0.18
2.8 ครูเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และให้ความสำคัญของบทเรียนระหว่างที่สอน	3.76	0.84	0.18
2.9 ครูตรวจงานทุกครั้ง ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ	3.92	0.93	0.21
2.10 ครูมีการประเมินผลนักเรียนรอบด้าน คือ ประเมินโดย ครูผู้สอน โดยเพื่อนครู โดยผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้องจาก ท้องถิ่น/ชุมชน	3.68	0.90	0.20
2.11 ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ หลากหลาย เช่น การสังเกต การให้ปฏิบัติ เพิ่มสะสมงาน	3.83	0.86	0.20
2.12 ครูนำผลการสอนมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการ สอนครั้งต่อไป	3.82	0.94	0.19
2.13 ครูให้ความสำคัญต่อปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียน	3.82	0.93	0.19
2.14 ครูรับทราบผลการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป ตลอดจนภูมิหลังของนักเรียนในความดูแล	3.72	0.95	0.23
3. การมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการส่งเสริมทักษะและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้โดยครู	3.89	0.66	
3.1 นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง	3.93	0.81	0.19
3.2 นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง	3.69	0.92	0.23
3.3 นักเรียนได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมต่างๆ	4.02	0.87	0.20
3.4 นักเรียนได้ใช้ความคิดทำความเข้าใจเรื่องที่เรียนรู้ด้วยตัวเอง	3.87	0.87	0.21
3.5 นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น กับเพื่อนๆ	3.86	0.90	0.19

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
3.6 นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.88	0.91	0.22
3.7 นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการ และกระบวนการต่างๆ เช่น วิธีการหาความรู้ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ	3.87	0.72	0.16
3.8 นักเรียนมีโอกาสได้ทดลองเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลในเรื่องที่เรียน	3.76	0.88	0.17
3.9 นักเรียนได้รับการสอน หรืออบรมเกี่ยวกับคุณธรรม ในวิชาต่างๆ	4.00	0.94	0.19
3.10 นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียน	3.90	0.88	0.19
3.11 นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดในการเรียนวิชาต่างๆ	4.03	0.87	0.19
3.12 นักเรียนได้ฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์ในการเรียนวิชาต่างๆ	3.79	0.86	0.20
3.13 นักเรียนได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาในการเรียนวิชาต่างๆ	3.79	0.90	0.17
3.14 นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง	3.54	0.97	0.20
3.15 นักเรียนได้ใช้สื่อและสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้	3.61	0.95	0.21
3.16 นักเรียนได้ไปศึกษาจากแหล่งความรู้ในชุมชน	3.22	1.11	0.26

ตารางที่ 15 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 3.93 ถึง 4.21 และ 0.66 ถึง 0.80 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรับผิดชอบในหน้าที่ครู ($\bar{x} = 3.93$) (2) ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ($\bar{x} = 4.30$) และ (3) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการส่งเสริมทักษะและกระบวนการเรียนรู้โดยครู ($\bar{x} = 3.89$)

พิจารณารายละเอียดของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ นอกจากข้อ ครูจัดห้องเรียนให้นักเรียนอยากรู้อยากเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน

กลาง ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.47 ถึง 4.21 และ 0.76 ถึง 0.95 และเรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ครูฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในห้องเรียน ($\bar{x} = 4.21$) ลำดับที่ 2 ครูฝึกหัดให้รู้จักการเรียนรู้อย่างจริงจัง ฝึกให้นักคิด ถาม จดบันทึก ($\bar{x} = 3.98$) และลำดับที่ 3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{x} = 3.92$)

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรับผิดชอบในหน้าที่ครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.66 ถึง 4.12 และ 0.77 ถึง 0.98 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ครูบอกจุดประสงค์การเรียนที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ ($\bar{x} = 4.14$) ลำดับที่ 2 ครูอธิบายเรื่องที่สอนให้นักเรียนเข้าใจได้ ($\bar{x} = 4.03$) และลำดับที่ 3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายแบบสอดคล้องกับความสามารถ และความสนใจของนักเรียน ($\bar{x} = 3.86$)

ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการส่งเสริมทักษะและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ นอกจากข้อ นักเรียนได้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.22 ถึง 4.03 และ 0.72 ถึง 1.11 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดแบบต่างๆ ($\bar{x} = 4.03$) ลำดับที่ 2 นักเรียนได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมต่างๆ ($\bar{x} = 4.02$) และลำดับที่ 3 นักเรียนได้รับการสอนหรืออบรมเกี่ยวกับคุณธรรมในวิชาต่างๆ ($\bar{x} = 4.00$)

4. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา	4.81	0.61	
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	3.84	0.57	
1. สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัย	3.98	0.65	0.17
2. สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและสวยงาม	4.22	1.01	0.17
3. สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข	3.93	0.80	0.20
4. สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเพียงพอ	3.80	0.81	0.18
5. สถานศึกษามีห้องเรียนจำนวนเพียงพอและเหมาะสม	3.78	0.84	0.19
6. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ	3.35	0.97	0.22
ด้านการจัดหลักสูตร สู่การเรียนรู้	3.80	0.72	
1. สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	4.09	1.05	0.15
2. สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	3.96	1.11	0.17
3. สถานศึกษามีศูนย์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการเรียนรู้	4.15	1.71	0.19
4. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน	3.57	1.19	0.15
5. สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่างเพียงพอ	3.30	1.31	0.21
6. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย	3.48	1.30	0.16
7. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย	3.46	0.94	0.16
8. สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการสอน	4.04	0.70	0.22

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสถานศึกษาและ
การมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา (ต่อ)

ความคิดเห็น	X	S.D.	C.V.
9. สถานศึกษาจัดกิจกรรม/ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านความรู้คุณธรรม เช่น มีการแข่งขันทางวิชาการ มีการอบรม มีการออกค่าย มีชมรมต่างๆ	4.15	0.79	0.15
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	3.78	0.81	
1. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.87	0.86	0.14
2. สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัดในการพัฒนาการศึกษา เช่น เป็นแหล่งทุนการศึกษา แหล่งเรียนรู้	3.96	0.97	0.13
3. สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.95	0.16
4. สถานศึกษามีความสามารถชี้แนะให้ชุมชน/ผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา	3.83	0.88	0.16
5. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.65	1.34	0.15
6. สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับกับชุมชน/วัดในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น เป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งเรียนรู้	3.57	1.09	0.20
2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	3.63	0.92	
ด้านการบริหารโรงเรียน	3.54	0.95	
1. เข้าร่วมประชุมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนบริหารพัฒนาโรงเรียน	3.98	1.20	0.16
2. บริจาคเงิน สิ่งของแก่โรงเรียน	3.41	1.36	0.19
3. ช่วยหาทุนให้โรงเรียน	3.35	1.34	0.23
4. ช่วยร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียน เช่น ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคารเรียน รั้ว สนามหรือบริเวณโรงเรียน	3.37	1.12	0.20
5. เชิญชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน	3.59	1.33	0.18

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับสถานศึกษาและ การมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	C.V.
ด้านการเรียนการสอน	3.60	1.35	
1. เป็นแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน	3.63	1.22	0.18
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลัก สูตร	3.67	1.61	0.20
3. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู	3.43	1.63	0.25
4. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน	3.67	1.56	0.21
ด้านนักเรียน	3.91	0.88	
1. เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก งาน ปีใหม่ งานประเพณีประจำท้องถิ่น	4.13	1.22	0.14
2. บริจาคเงินทุนการศึกษาให้นักเรียน	3.54	1.56	0.26
3. ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียน	4.30	1.31	0.14
4. เอาใจใส่กวาดขัดเรื่องการเรียนกับบุตรหลานของ ท่าน	4.15	0.76	0.13
5. ปรึกษาหารือกับครูเมื่อบุตรหลานของท่านมีปัญหา ต่างๆ เช่น ความประพฤติ การเรียน เป็นต้น	4.09	1.09	0.16
6. ทัศนศึกษาร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และ นักเรียน	3.24	1.65	0.18
ด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	3.35	1.46	
1. มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการอำนวยความสะดวก ให้นักศึกษาฝึกสอน เช่น อำนวยความสะดวกใน ด้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น	3.26	1.56	0.24
2. เป็นที่ปรึกษาให้นักศึกษาฝึกสอน	3.52	1.82	0.26
3. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญ ของ นักศึกษาฝึกสอนที่มาฝึกสอนในโรงเรียนใกล้บ้าน รับทราบว่ามิให้นักศึกษามาฝึกสอนที่โรงเรียนนี้	3.43	1.46	0.24
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนกับโรงเรียนเกี่ยวกับการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.17	1.51	0.28

ตารางที่ 16 กลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.78 ถึง 3.84 และ 0.57 ถึง 0.81 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ได้แก่ (1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.84$) (2) ด้านการจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.80$) และ (3) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ($\bar{x} = 3.78$)

พิจารณารายละเอียดของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ นอกจากรายการสถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.35 ถึง 4.22 และ 0.65 ถึง 1.01 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและสวยงาม ($\bar{x} = 4.22$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย ($\bar{x} = 3.98$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุสิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข ($\bar{x} = 3.93$)

ด้านการจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.30 ถึง 4.15 และ 0.70 ถึง 1.71 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาของนักเรียนในด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 4.15$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีศูนย์ข้อมูล เพื่อวางแผนบริหารและจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.15$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{x} = 4.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับต่ำสุดคือ สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.30$)

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 3.57 ถึง 3.96 และ 0.86 ถึง 1.34 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัดในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{x} = 3.96$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ของความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ($\bar{x} = 3.87$) และลำดับที่ 3 สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.83$)

กลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน นอกจากด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกด้าน อยู่ระหว่าง 3.34 ถึง 3.91 และ 0.88 ถึง 1.35 เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับนักเรียน ($\bar{x} = 4.13$) ลำดับที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.60$) และ ลำดับที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมการบริหารโรงเรียน ($\bar{x} = 3.54$)

พิจารณารายละเอียดของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมการบริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 3 รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกรายการ อยู่ระหว่าง 3.35 ถึง 3.98 และ 1.12 ถึง 1.36 รายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 เข้าร่วมประชุม ให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 3.98$) ลำดับที่ 2 เชิญชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน ($\bar{x} = 3.59$) และลำดับที่ 3 บริจาคสิ่งของแก่โรงเรียน ($\bar{x} = 3.41$)

ด้านการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ นอกจากข้อเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.43 ถึง 3.67 และ 1.22 ถึง 1.62 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{x} = 3.67$) ลำดับที่ 2 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ($\bar{x} = 3.67$) และลำดับที่ 3 เป็นแหล่งเรียนรู้แก่โรงเรียน ($\bar{x} = 3.63$)

ด้านนักเรียน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ นอกจากข้อทัศนศึกษาร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.24 ถึง 4.30 และ 0.76 ถึง 1.65 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 ช่วยสอดส่อง ดูแลความประพฤตินักเรียน ($\bar{x} = 4.30$) ลำดับที่ 2 เอาใจใส่กวดขันการเรียนกับบุตรหลาน ($\bar{x} = 4.15$) และลำดับที่ 3 เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเกี่ยวกับนักเรียน ($\bar{x} = 4.13$)

ด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.17 ถึง 3.49 และ 1.46 ถึง 1.82 เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 การเป็นที่ปรึกษาแก่นักศึกษา

ฝึกสอน ($\bar{x} = 3.52$) ลำดับที่ 2 ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกสอน ($\bar{x} = 3.43$) และลำดับที่ 3 มีส่วนร่วมกับโรงเรียนอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาฝึกสอน ($\bar{x} = 3.35$)

5. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู จำแนกตามรายภาค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครูเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู จำแนกตามรายภาค แสดงดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู จำแนกตามรายภาค

การปฏิบัติหน้าที่ ในบริบทของครู	ภาค			
	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
การวางแผน/การเตรียม การสอน	4.12(.55)	3.86(.55)	3.98(.53)	4.07(.55)
การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	4.35(.54)	4.00(.80)	4.01(.60)	4.28(.53)
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.23(.46)	4.16(1.03)	3.92(.56)	4.20(.40)
ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	4.03(.46)	3.91(.58)	3.76(.54)	3.76(.55)
บทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศก์/ ครูพี่เลี้ยง	4.29(.93)	4.26(.63)	4.14(.55)	4.40(1.28)

ตารางที่ 17 กลุ่มตัวอย่างครูในภาคเหนือ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อยใกล้เคียงกัน ดังนี้ (1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (2) ด้านบทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง (3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4) ด้านการวางแผน/การเตรียมการสอน และ (5) ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านใกล้เคียงกัน คือ 4.35(.54), 4.29(.93), 4.23(.46), 4.12(.55) และ 4.03(.46) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างครูในภาคกลาง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อยใกล้เคียงกัน

ดังนี้ (1) ด้านบทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศ/ครูพี่เลี้ยง (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (4) ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ และ (5) ด้านการวางแผน/การเตรียมการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านใกล้เคียงกัน คือ 4.26 (.63), 4.16(1.03), 4.00(.80), 3.91(.58) และ 3.86(.55) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านบทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศ/ครูพี่เลี้ยง (2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4) ด้านการวางแผน/การเตรียมการสอน และ (5) ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านใกล้เคียงกันคือ 4.40 (1.28), 4.28(.53), 4.20(.40), 4.07(.55) และ 3.76(.55) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างครูในภาคใต้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ดังนี้คือ (1) ด้านบทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศ/ครูพี่เลี้ยง (2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4) ด้านการวางแผน/การเตรียมการสอน และ (5) ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้านคือ 4.40(1.28), 4.28(.53), 4.20(.40), 4.07(.55) และ 3.76(.55) ตามลำดับ

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างครูใน 4 ภาค

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างครูใน 4 ภาค ดังตารางที่ 18

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างครู เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างครูใน 4 ภาค

การปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
การวางแผน/การเตรียมการสอน	Between group	1.038	3	.346	1.173	.324
	Within group	29.787	101	.295		
	Total	30.825	104			
การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	Between group	2.507	3	.836	2.034	.114
	Within group	41.492	101			
	Total	43.999	104			
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	Between group	1.698	3	.566	1.185	.319
	Within group	48.228	101	.478		
	Total	49.926	105			
ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	Between group	1.204	3	.401	1.367	.257
	Within group	29.654	101	.294		
	Total	30.859	105			
บทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศ/ครูพี่เลี้ยง	Between group	.899	3	.300	.408	.748
	Within group	74.250	101	.735		
	Total	75.149	105			

ตารางที่ 18 เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูในบริบทของครู ระหว่างครูใน 4 ภาค คือ ครูในภาคเหนือ ครูในภาคกลาง ครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และครูในภาคใต้ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่แต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผน/การเตรียมการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ และด้านบทบาทการเป็นอาจารย์นิเทศ/ครูพี่เลี้ยง ไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูใน 4 ภาค หมายความว่า ครูทั้ง 4 ภาค มีการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครูไม่แตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนจากโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 4 ภาค เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค แสดงดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู
จำแนกตามภาค

การปฏิบัติหน้าที่ ในบริบทของครู	ภาค			
	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
การจัดสภาพแวดล้อมของ ห้องเรียน	3.69(.45)	3.95(.67)	3.86(.77)	4.08(.63)
การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	3.78(.50)	4.10(.54)	3.84(.58)	3.94(.45)
การมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยการส่งเสริมทักษะและ พัฒนาของครู	3.83(.58)	4.02(.66)	3.82(.72)	3.83(.62)

ตารางที่ 19 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย คือ (1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ (3) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู โดยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าใกล้เคียงกัน คือ อยู่ระหว่าง 3.82 ถึง 3.86, 0.72 ถึง 0.77 ส่วนกลุ่มตัวอย่างในภาคใต้ มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นระหว่าง 3.83 ถึง 4.08, 0.62 ถึง 0.63 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในภาคเหนือ และภาคกลาง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ส่วนการเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างภาคเหนือ การเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย ได้แก่ (1) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ (3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ส่วนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละด้าน คือ 3.83(0.58), 3.78(0.50) และ 3.69(0.45) ตามลำดับ ส่วนในภาคกลาง การเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย คือ (1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (2) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู และ (3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 4.10(0.54), 4.02(0.66) และ 3.95(0.67) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของนักเรียน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครูของกลุ่มตัวอย่าง 4 ภูมิภาค มีดังนี้คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ได้แก่ 4.10, 3.94, 3.84 และ 3.78 ตามลำดับ ในขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 4.62, 3.83, 3.83 และ 3.82 ตามลำดับ

8. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างนักเรียน 4 ภาค

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ใน 4 ภาค

การปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน	Between group	2.171	3	.824	1.646	.181
	Within group	6.3296	144	.440		
	Total	65.467	147			
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	Between group	2.411	3	.804	2.833	.040*
	Within group	40.839	144	.284		
	Total	43.250	147			
การมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู	Between group	1.286	3	.429	.993	3.98
	Within group	62.145	144	.432		
	Total	63.431	147			

p < 0.5

ตารางที่ 20 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ระหว่างนักเรียน 4 ภาค คือ นักเรียนในภาคเหนือ นักเรียนในภาคกลาง นักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนักเรียนในภาคใต้ ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนโดยการส่งเสริมทักษะและพัฒนาของครู พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนใน 4 ภูมิภาค ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนใน 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู อีก 2 ด้านนั้น ไม่พบความแตกต่าง

9. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ระหว่างนักเรียนใน 4 ภาค

ความคิดเห็นของนักเรียน	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
	3.78	4.10	3.84	3.94
ภาคเหนือ	3.78	.012*	.616	.279
ภาคกลาง	4.10		.020*	.207
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.84			.475
ภาคใต้	3.94			

ตารางที่ 21 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนใน 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ในความคิดเห็นของนักเรียนในภาคกลางกับนักเรียนในภาคเหนือ และนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ ระดับความคิดเห็นของนักเรียนในภาคกลาง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสูงกว่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนในภาคเหนือและนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ผลโดยการจัดกลุ่ม แจกแจงความถี่ แล้วสรุปเป็นความเรียง สรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน มีดังนี้

1. ความคิดเห็นของครู

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอน มีดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู

ด้านปัจจัยนำเข้า ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่ คือ ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากขาดงบประมาณ (14) ครูขาดทักษะการใช้เครื่องมือสื่อการสอนการผลิตสื่อ (4) ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ มีบ้าง เช่น ห้องเรียนไม่พอ (5) ขาดห้องปฏิบัติการ (1) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน เช่น น้ำขัง น้ำท่วมในหน้าฝน ขาดน้ำในหน้าแล้ง (2) ส่วนปัญหาด้านบุคคล เช่น ผู้บริหาร ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญของการเรียนการสอนในบางวิชา ไม่สนับสนุนครูให้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อกรเรียนการสอน (1) ในด้านนักเรียน ปัญหาส่วนใหญ่ที่ครูพบ ได้แก่ ขาดความพร้อม ขาดความรับผิดชอบ ขาดความมีระเบียบวินัย ไม่ตั้งใจเรียน (16) นอกจากนั้นเป็นปัญหาที่พบบ้าง เช่น นักเรียนในชั้นเรียนมีความแตกต่างกันมาก ทำให้ยากแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (5) นักเรียนขาดทักษะการค้นคว้าด้วยตนเอง (1) นักเรียนบางคนขาดเรียนบ่อย สาเหตุจากครอบครัวยากจน (1)

ด้านกระบวนการ ปัญหาส่วนกระบวนการ ส่วนใหญ่ที่ครูกล่าวถึงคือ ครูมีภาระงานอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ได้แก่ ภารกิจการจัดกิจกรรมพิเศษที่ครูได้รับมอบหมายเป็นครั้งคราว แต่มีบ่อยๆ เช่น การจัดเตรียมเอกสารเมื่อมีการตรวจเยี่ยมโรงเรียน เป็นสาเหตุให้ครูไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนหรือพัฒนาตนเองในงานอาชีพได้อย่างเต็มที่ (20) ปัญหาอื่นๆ ที่พบเป็นลำดับรองลงมาคือ จำนวนนักเรียนในห้องมีมากเกินไป ทำให้ยากแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (12) ส่วนปัญหาที่พบบ้าง ได้แก่ ครูไม่เข้าใจเทคนิคการสอนแบบต่างๆ (4) ครูมีภาระงานสอนมาก (2) จำนวนเวลาที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนมีไม่พอ (2) ครูยังขาดทักษะการใช้สื่อทันสมัย โดยเฉพาะครูรุ่นเก่าๆ (1) มีการเปลี่ยนระบบการศึกษาบ่อยเกินไป ทำให้ครูตามไม่ทัน (1) ครูคนเดียวรับผิดชอบห้องเรียนหลายห้อง (1) เป็นต้น

1.2 ปัญหาด้านบทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ

ด้านปัจจัยนำเข้า ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ นักศึกษาไม่ส่งแผนการสอนล่วงหน้า ไม่เข้าใจเรื่องแผนการสอน (9) ปัญหารองลงมา ได้แก่ นักศึกษาไม่แม่นยำในเนื้อหาหรือสอนผิด (6) นักศึกษาขาดความรับผิดชอบ เช่น ขาดสอน ไม่ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย (6) นักศึกษาขาดความพร้อม เช่น สอนหนังสือไม่เป็น ไม่มีสื่อการสอน (6) นักศึกษาไม่กระตือรือร้น ไม่พัฒนาตนเอง (4) ส่วนปัญหาที่พบบ้าง เช่น ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3) ไม่ปฏิสัมพันธ์กับครูพี่เลี้ยง (2) แต่งกายไม่เหมาะสม (2)

ด้านกระบวนการ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยมานิเทศการสอนนักเรียนน้อย (5) ขาดการประสานงานกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย

และอาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียน (4) ครูพี่เลี้ยงไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษา (3) นอกจากนี้เป็นปัญหาที่พบบ้าง เช่น มหาวิทยาลัยส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาปฏิบัติการฝึกประสบการณ์ไม่ต่อเนื่อง (1) มหาวิทยาลัยไม่ได้มีกำหนดการส่งนักศึกษาฝึกมาล่วงหน้า ส่งผลให้มีผลกระทบต่อตารางเรียนของนักเรียน

1.3 ความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ด้านปัจจัยนำเข้า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนต่างๆ เช่น เทคนิคการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ (22) ความต้องการเรียนรู้ด้านเทคนิคการผลิตสื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน (20) นอกจากความต้องการดังกล่าว ซึ่งครูส่วนใหญ่ต้องการแล้ว ความต้องการด้านอื่นที่มีความสำคัญบ้าง ได้แก่ เทคนิคด้านการวิจัยและประเมินผล (2) การดูงานในโรงเรียนที่มีความพร้อมมากๆ (1) และครูต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการมากกว่าการจัดกิจกรรมเพื่อประกวดแข่งขันกัน (3)

ด้านกระบวนการ ความต้องการของครูส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านกระบวนการ ได้แก่ ครูต้องการให้ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญของการพัฒนาครู เช่น การได้เข้ารับการอบรมสัมมนา โดยช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องงบประมาณ (6) ผู้บริหารควรให้กำลังใจ เห็นความสำคัญของงานสอน เช่น อำนวยความสะดวกจัดหาสิ่งของที่เอื้อต่อการสอน เช่น ด้านสถานที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ (4) ผู้บริหารควรสนับสนุนด้านการเรียนการสอน โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยเหลือดูแลกดดันนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วย (1) และผู้บริหารควรแยกหน้าที่ครูให้ชัดเจน เช่น ครูควรมีหน้าที่หลักคืองานสอนมากกว่างานธุรการ (1)

1.4 ความต้องการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษาครูควรได้รับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูในด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม การแต่งกาย การวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เกียรติเคารพครูพี่เลี้ยง (15) นักศึกษาครูควรได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างดีก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การเขียนแผนการสอน ความกระตือรือร้น (7)

ด้านกระบวนการ มหาวิทยาลัยควรนิเทศการสอนให้บ่อยมากขึ้น (4) ควรมีการประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน โดยจัดประชุมชี้แจงสำหรับเตรียมการจัดกำหนดการจัดตารางฝึกประสบการณ์ล่วงหน้า (5) ควรจัดส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ และมีช่วงเวลาฝึกประสบการณ์แต่ละครั้งมากกว่า 1 ภาคการศึกษา (4) ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์และครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ (2) ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู (1)

1.5 ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ครูมีความต้องการ ให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เป็นแหล่งเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย (7) ในห้องศรัทธาทางศาสนา เช่น วัด พระสงฆ์ มีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม ความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียน (6) ในกรณีที่วัดมีความพร้อม อาจนิมนต์พระสงฆ์มาให้โอวาทหรือเทศนาแก่นักเรียนเดือนละครั้ง (1)

ในทางปฏิบัติ ครูต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง มิใช่มีส่วนร่วมเพียงในนามเท่านั้น (7) เช่น ในด้านร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ชุมชนอาจให้ความร่วมมือช่วยพัฒนาและประเมินผลด้วย (2) ในด้านส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ในขณะที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรให้นักศึกษาได้เข้ามีส่วนร่วมประกอบกิจกรรมร่วมกันกับชุมชน เช่น ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ทางศาสนา

2. ความคิดเห็นของผู้เรียน

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู มีดังนี้

2.1 ความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 173 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะครูและ โรงเรียนที่นักเรียนต้องการ มีดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการครูมีคุณลักษณะดังนี้ คือ เป็นคนใจดี อารมณ์ดี มีอารมณ์ขัน (66) มีความเป็นกันเอง (20) รับฟังความคิดเห็นให้คำปรึกษาได้ (29) เข้าใจนักเรียน (26) มีคุณธรรม เมตตา ยุติธรรม (13) มีเหตุผล (9) แต่งกายสุภาพ (6) บุคลิกภาพดี (13)

ด้านกระบวนการ นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการครูมีความรู้ความสามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้ (65) สอนสนุก (22) ติดตามเอาใจใส่นักเรียน ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ (25) ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ (11) มีความรับผิดชอบในหน้าที่ครู (6)

ในด้านกระบวนการบริหารโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนมีความร่มรื่นเต็มไปด้วยต้นไม้ (26) มีความสะอาด (50) มีสิ่งแวดล้อมดีห่างจากแหล่งอบายมุข ปลอดภัย ยาเสพติด (20) มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ขนาดห้องเรียนไม่แคบเกินไป มีครูเพียงพอ มีแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องปฏิบัติการเพียงพอ (30) สอนทันสมัย (11) มีการจัดกิจกรรมที่นักเรียนต้องการ (5) มีกฎระเบียบไม่เข้มงวดเกินไป (6) มีการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบ (1) เป็นโรงเรียนตัวอย่างมีชื่อเสียง (3) เป็นโรงเรียนอยู่ในชุมชนใกล้วัด (1)

3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร

ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนดังนี้

3.1 ปัญหาของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 29 คน ปัญหาที่พบมีบ้าง ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับบุคลากร เช่น ครูมีวุฒิไม่ตรงกับเกณฑ์ที่กำหนด (6) มีบุคลากรไม่เพียงพอกับงาน (1) ส่วนที่เกี่ยวกับอาคาร เช่น บริเวณโรงเรียนแคบไป (3) ขาดห้องปฏิบัติการ (1) บริเวณโรงเรียนไม่ร่มรื่นเนื่องจากขาดน้ำ (1) มีร้านเกมส์ตั้งอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน เป็นเหตุให้นักเรียนหนีโรงเรียน

ด้านกระบวนการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า การบริหารองค์กรนั้น โครงสร้างการบริหารงานที่กำหนดจากส่วนกลาง ไม่สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน (3) การบริหารองค์กรยึดบุคคลเป็นหลัก (2) มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด (2) ปัญหาการจัดระบบจราจรในโรงเรียน (2)

3.2 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารต้องการให้โรงเรียนมีบุคลากรตรงกับสายงาน ความถนัดของแต่ละคน (4) มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน เช่น มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย (11) มีอาคารเรียนเพียงพอ (1) มีบริเวณกว้างมากขึ้น (1) มีบรรยากาศร่มรื่น (1) มีบริเวณสำหรับเป็นที่พักผ่อนสำหรับนักเรียน

ด้านกระบวนการ ผู้บริหารงานต้องการให้โรงเรียนได้กำหนดโครงสร้างการบริหารงานตามที่บริบทของโรงเรียน เพื่อวางระบบการบริหารงานได้ชัดเจน (4) จัดสรรบุคลากรให้ตรงกับสายงานและความถนัด (4) ต้องการจัดโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (2) ส่งเสริมบุคลากรให้มีโอกาสพัฒนางานของตน เช่น เปิดโอกาสให้ศึกษาต่อ สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม (1) ต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนชั้นนำที่ทัดเทียมกับโรงเรียนชั้นนำอื่นๆ (1)

ด้านกระบวนการเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรศาสนา ผู้บริหาร แสดงความคิดเห็นว่า สามารถทำได้โดยให้เน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือ ร่วมมือสอดส่องดูแลนักเรียน และเรื่องติดตามความเคลื่อนไหวในแวดวงการศึกษา (9)

ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่า ควรสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาฝึกประสบการณ์ของนักศึกษามากขึ้น คือ ให้มีระยะเวลาเพิ่มขึ้นเป็น 1 ปีการศึกษา (4) มหาวิทยาลัยควรติดตามนิเทศนักศึกษาบ่อยๆ (4)

จัดให้มีการสัมมนาระหว่างครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (4) ควรให้นักศึกษาได้มาศึกษาสภาพปัญหาที่พบจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขได้ (1) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพควรเตรียมความพร้อมก่อนออกทำการฝึกสอน เพื่อให้มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชา (1) ควรมีกำหนดตารางการมานิเทศของอาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัย (1)

4. ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นดังนี้

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง) จำนวน 45 คน เกี่ยวกับปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอนมีบ้าง ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากร โรงเรียน ขาดครู หรือมีครูไม่ครบกลุ่มสาระ (11) บางกลุ่มสาระมีครูเกิน (2) ด้านงบประมาณ โรงเรียนขาดงบประมาณ งบประมาณมีจำกัด (2) ด้านนักเรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัย หนีเรียน (4) ด้านอาคารสถานที่ เช่น จำนวนห้องเรียนไม่พอเพียง รวมทั้งขาดโรงอาหาร (11) อาคารเรียนบางอาคารเก่าแก่การซ่อมบำรุง (3)

ด้านกระบวนการ ปัญหาที่พบคือการจัดระบบการบริหารงานของโรงเรียน ยังไม่ชัดเจนในสายงานต่างๆ (2) ผู้เกี่ยวข้องยินดีให้ความร่วมมือกับโรงเรียน แต่โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้เห็นชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ (3) ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ที่มีกำลังให้ความช่วยเหลือโรงเรียนได้ ยินดีให้ความช่วยเหลือโรงเรียน แต่ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดภาระงาน (11) ในขณะที่ผู้เกี่ยวข้องบางส่วนให้ความคิดเห็นว่ามีการประชุมบ่อยเกินไปหรือไม่ค่อยมี (2) นอกจากนั้นได้แก่ ปัญหาที่พบบ้างเช่น ไม่เข้าใจระบบการเรียนการสอน ซึ่งเปลี่ยนแปลงบ่อยเกินไป (1) บางครั้งเกิดความขัดแย้งในการเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องบางคนมีวิถีทัศนคติแบบ (1)

4.2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ปัจจัยนำเข้า ด้านบุคลากรต้องการให้มีบุคลากรตามกลุ่มสาระ (11) พัฒนาครูให้มีคุณภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นหลัก (2) ต้องการให้ใช้งบประมาณที่ชุมชนให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนอย่างคุ้มค่า

กระบวนการ ความต้องการด้านบริหารจัดการของโรงเรียน มีดังนี้

ด้านบุคลากร โรงเรียนควรส่งเสริมครูให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ (2) จัดหาเพิ่มบุคลากรให้ครบทุกสาระวิชา ด้านนักเรียน โรงเรียนควรมีศักยภาพ มีความสามารถติดตามนักเรียนที่ขาดหนีเรียนได้ (4) ให้ปฏิบัติเข้มงวดกับนักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบโรงเรียน (2) ส่งเสริม

นักเรียนให้มีคุณธรรม (2) ให้มีจัดประชุมระหว่างผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันหรือจัดพาไปดูงานร่วมกัน (1) ครูควรเอาใจใส่การเรียนการสอนมากขึ้น (1)

ด้านสภาพแวดล้อม ผู้เกี่ยวข้องให้ความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดบริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่น เพิ่มการปลูกไม้ยืนต้นบ้าง มีที่นั่งเล่น เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนหนีเรียนได้บ้าง เช่น ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จัดมุมนันทนาการ เป็นต้น (7) โรงเรียนควรปราศจากมลภาวะ เช่น แหล่งเสื่อมโทรม เสียง กลิ่น รบกวน ตลอดจนแหล่งอบายมุข (2) อาคารสถานที่มีความปลอดภัย สะอาด (6) อาคารเรียน ห้องเรียน ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีความปลอดภัย เช่น ระบบการจราจร สายไฟ (2) ควรมีกฎหมายรองรับในเรื่องการกำหนดสิ่งก่อสร้างใกล้บริเวณโรงเรียน เช่น แหล่งเริงรมย์ สุสาน โรงกำจัดขยะ เป็นต้น

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรใช้ปัจจัยประมาณที่ได้รับจากชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (1) ส่งเสริมกิจกรรมพิเศษ (1) ครูอาจารย์ควรเอาใจใส่การสอนให้มากขึ้น มีการเตรียมการสอนตามแผน (3) ส่งเสริมครูให้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างอิสระ เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ (1)

ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นตัวแทนจากศิษย์เก่า ตัวแทนจากครูในโรงเรียน มีความต้องการให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีดังนี้ คือ

ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษาครูควรมีความประพฤติดี สอนหนังสือเก่ง (3) มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่จริงๆ เนื่องจากคุณภาพนักศึกษาครูยังไม่ดีเท่าที่ควร (4)

ด้านกระบวนการ ต้องการให้มหาวิทยาลัยนิเทศการสอนบ่อยมากขึ้น เพื่อไม่ทิ้งภาระให้กับครูพี่เลี้ยงมากเกินไป (1) อนุเคราะห์จัดนักศึกษาฝึกสอนให้ตรงกับสาระวิชาที่โรงเรียนขาด (1) ให้นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติตนเช่นครูอาชีพ เช่น ให้นักเรียนทำการบ้านบ้าง หรือดูแลกวาดชั้นนักเรียนบ้าง (2)

ตอนที่ 2 ผลการคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi technique)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนนี้ เป็นผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ดำเนินการรวบรวมข้อมูล 3 รอบ คือ

รอบที่ 1 ทำการประมวลข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิดใน รอบที่ 2 แหล่งข้อมูล 4 แหล่ง ได้แก่ 1) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่านเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) ข้อมูลที่สรุปได้จากผลการวิจัยในชั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู ผู้บริหาร นักเรียน ชุมชน 3) ข้อมูลสารสนเทศแสดงมาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สมศ. 4) ข้อมูลสารสนเทศแสดงมาตรฐานทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

รอบที่ 2 สร้างแบบสอบถามปลายเปิดโดยใช้ข้อมูลจากผลการประมวลข้อมูลรอบแรกเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ แล้วดำเนินการนำแบบสอบถาม 7 ชุดนี้รวบรวมข้อมูลเพื่อหาฉันทามติของคำถามแต่ละข้อกระทงจากผู้เชี่ยวชาญ 36 คน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ต่อไป

รอบที่ 3 สร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 เพื่อนำกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำผลตอบกลับ เพื่อวิเคราะห์หาความคงที่ของระดับฉันทามติของคำถามแต่ละข้อกระทง

กระบวนการในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงทั้ง 3 รอบ อาจกล่าวได้ว่า เป็นการประสานสัมพันธ์เชิงแนวคิด ระหว่างบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา เช่น กลุ่มครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความหลากหลาย เนื่องจากประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา (โรงเรียน) ครู อาจารย์นิเทศก์ กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน

มาตรฐานตัวบ่งชี้ที่คัดเลือกได้จากผู้เชี่ยวชาญ จะใช้เป็นเครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ต่อไป ผลการประเมินความต้องการจำเป็น จะนำมาสู่แผนโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งระบบ เหตุที่กล่าวว่าเป็นการพัฒนาทั้งระบบ เพราะแผนโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแผนที่เขียนอิงตามความต้องการจำเป็นเชิงระบบ ซึ่งได้แก่ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยนำเข้า ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ และความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต

หากจะขยายความให้เข้าใจง่ายขึ้น คือ ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยนำเข้า แผนโครงการนั้นจะเป็นแผนพัฒนาครู/ผู้บริหาร ถ้าเป็นความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ แผนโครงการนั้นจะเป็นแผนพัฒนาระบบการบริหารองค์กร หากเป็นความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต หรือผลิต

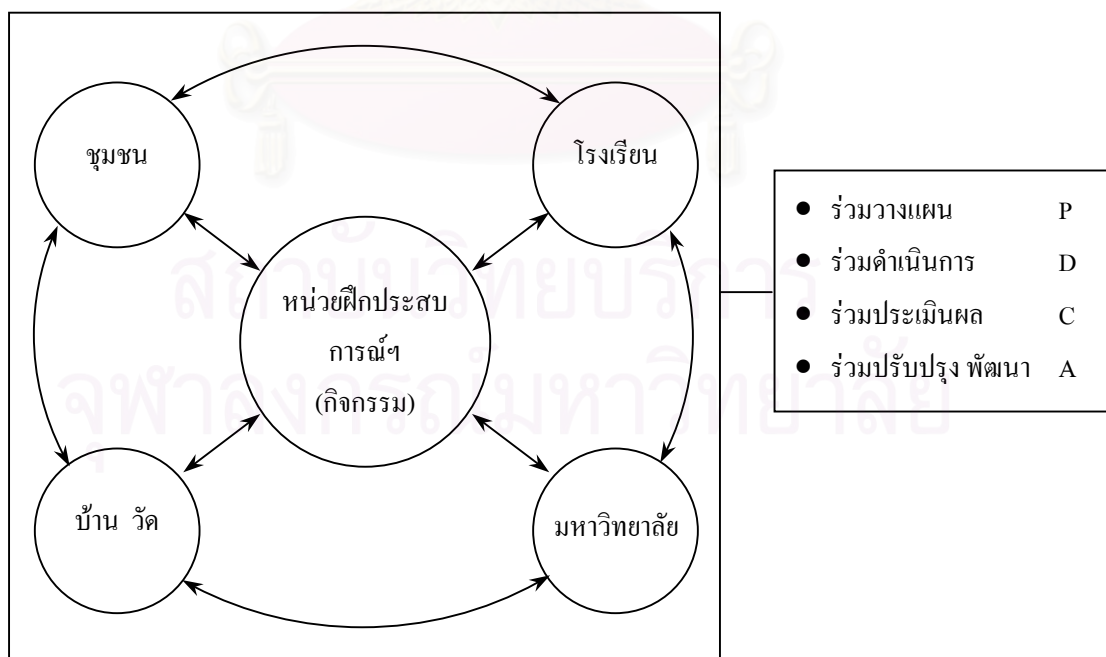
ผล หรือผลลัพธ์ (product, output, outcome) แผนโครงการนั้นจะเป็นแผนพัฒนาผู้เรียน ไม่ว่าจะ เป็นแผน โครงการพัฒนาในด้านใดก็ตาม กระบวนการในแผนโครงการดังกล่าว มีลักษณะ ดังนี้ คือ

1. สถาบันอุดมศึกษา ชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรม กิจกรรมนั้นอาจเป็นการแสดงความคิดเห็น หรือการระดมสมองก็ได้ หรืออาจเป็นกิจกรรมในลักษณะปฏิบัติการกิจในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย ในกรณีเทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุง ทั้ง 3 รอบนั้น เป็นกิจกรรมการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

2. เป็นกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม หมายความว่า การมีส่วนร่วมนั้น เริ่มตั้งแต่ การกำหนดปัญหาความต้องการจำเป็น ในประเด็นที่ควรได้รับการแก้ไข ตลอดจนการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจเลือกแผน โครงการเพื่อพัฒนาในประเด็นที่ควรแก้ไข

3. ชุมชน สถาบันอุดมศึกษา โรงเรียน มีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมครั้งนี้ ในที่นี้ คือ ชุมชนเป็นผู้ให้ข้อมูล มหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินวิจัย นำผลกลับไปสู่ชุมชน (โรงเรียน) ดำเนิน การพัฒนาร่วมกันต่อเนื่อง ร่วมประเมินผล ส่งผลสะท้อนกลับ และร่วมปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่องกัน ไป ดังแผนภาพ

กระบวนการดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับ โมเดลการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ที่ผู้ วิจัยได้เสนอไว้แล้วในบทที่ 2 ซึ่ง เป็นโมเดลที่ได้มาจากการบูรณาการแนวคิดทั้ง 4 แบบมาผสาน สัมพันธ์กัน ในขณะที่โมเดลที่จะนำเสนอต่อจากนี้ เป็นโมเดลที่มีการประยุกต์โมเดลในบทที่ 2 มา ปรับใช้ โดยอาศัยเทคนิคเคลฟายในการพัฒนา ดังแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 การพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์

รายละเอียดของผลการรวบรวมข้อมูล 3 รอบในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มีดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในกระบวนการเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัยที่นำเสนอในส่วนนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรายบุคคล โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่อง มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุราษฎร์ธานี โดยวิธีวิเคราะห์สาระตามกรอบการสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณลักษณะครู ผู้บริหาร ด้านกระบวนการบริหารองค์กร และด้านผลิตผล คือ คุณลักษณะของนักเรียน รายละเอียดสรุปผลได้ดังนี้

ด้านปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ คุณลักษณะของครู ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูต้องเป็นครูดี ครูเก่ง มีความรู้ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา เป็นแบบอย่างได้

“...คุณลักษณะของครู คือ เป็นคนสนใจการเรียนการสอนใหม่ มีคุณธรรม เมตตา นักศึกษาฝึกสอนใหม่ หรือชี้แจงโยนภาระให้นักศึกษา ไม่ทำอะไรเลย มีคุณลักษณะเป็นครูที่เลี้ยงได้ใหม่...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“...คุณลักษณะความเป็นครู แปลว่าอะไร เช่น เป็นแบบอย่างได้ นั่นแหละมีความเป็นแบบอย่าง จริยธรรมต้องเป็นแบบอย่าง โรงเรียนฝึกสอนเนี่ย ในด้านปัจจัยนำเข้าสำคัญที่สุดคือครู ... สอนนักเรียนให้มีจริยธรรมได้ ครูต้องเป็นแบบอย่างได้ก่อน ...ครูที่เลี้ยง ต้องมีองค์ความรู้เชิงลึก รู้จิตวิทยาเด็ก รู้วิทยาการใหม่ หูตากว้าง รู้วิธีสอน รู้ให้เด็กใช้ความรู้เป็นไม่ใช่สอนให้รู้อย่างเดียว ต้องแนะให้ทำ นำให้คิด ต้องรู้วิธีใช้เครื่องมือสื่อสาร รู้ภาษา เพราะเด็กสมัยนี้เกิดมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“...วัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ เพื่อให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานให้มากขึ้น โดยการทำงาน งานหลักก็คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีเนี่ยรายละเอียดเยอะมาก ตอบกว้างๆ ก็คือมีการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบอย่างได้ มีครูที่เลี้ยงที่มีความเข้าใจ มีความรู้ที่จะนิเทศนะ อันนี้หัวใจสำคัญ ...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“...ด้านแรกคงต้องเป็นตัวครู ด้านที่ 2 น่าจะเป็นโรงเรียน และด้านที่ 3 น่าจะเป็นนักเรียน ที่นี้พูดทีละด้าน คือ ครูจะต้องมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปี อย่างน้อยจบปริญญาตรี เป็นแบบอย่างที่ดีในการสอนได้ เอาใจใส่เด็กนักเรียน มีความรับผิดชอบต่อนักเรียน เช่น มาดู

แก่นักเรียนแต่เช้า เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักศึกษาฝึกสอนได้ มีเทคนิคการสอนเป็นแบบอย่างได้ เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้ ...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“...หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหรือโรงเรียนที่จะใช้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรมีมาตรฐานด้านครู อาจารย์ ผู้สอน ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน สนับสนุนการสอน พัฒนาผู้เรียน ...ด้านครูควรเป็นครูดีทุกด้าน ด้านความประพฤติ ความรู้ความสามารถจัดกิจกรรมการสอนนะ สามารถดูแลนักเรียนได้ ...มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปี” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

“...ในด้านการสอน ควรมีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 1 ปี จบปริญญาตรี มีความศรัทธาในอาชีพครู สนใจผู้เรียน การสอนของครูนั้นให้ผู้เรียนทำได้ ครูควรมีพรหมวิหารสี่... ส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6)

“...เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ รับผิดชอบดูแลเอาใจใส่นักเรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมสู่ความรู้ใหม่ได้ สามารถบูรณาการการเรียนรู้ในวิชาที่สอนได้...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8)

“...มีคุณลักษณะความเป็นครู สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้ มีประสบการณ์มากพอเป็นครูดีได้...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5)

“...มีครู มีความรับผิดชอบ มีจิตวิทยา มีความพยายาม อดทน ก้าวทันโลก มีประสบการณ์สอน มีความใฝ่รู้ ที่สำคัญนะ มีความสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9)

ด้านกระบวนการ (process) ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกันเกี่ยวกับมาตรฐานด้านกระบวนการในเรื่อง การส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง เช่น การระดมทุน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่มีมลภาวะ สถานศึกษามีบริเวณพักผ่อนเพียงพอ มีความสะอาดปลอดภัย ครูอาจารย์นิเทศก์ของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยมีการประสานงานกันดี ส่วนเรื่องอื่นๆ เช่น การเสริมแรงจูงใจให้แก่ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาฝึกสอน เป็นต้น

“...โรงเรียนต้องเป็นโรงเรียนที่ดี มีสิ่งแวดล้อมดี จัดกิจกรรมหลายๆ ด้านให้นักศึกษาครูได้พบ ตั้งแต่กิจกรรมห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนดีเนี่ย ไม่ใช่หมายถึงโรงเรียนขนาดใหญ่ มีชื่อเสียง มีอะไรต่ออะไรมากมาย แต่โรงเรียนดีเนี่ยหมายถึงโรงเรียนมีความพร้อมทุกประการ มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ พยายามทำเพื่อเด็ก แม้จะไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย แต่พยายามทำ แก้ปัญหาเพื่อเด็ก ก็เป็นโรงเรียนดีได้ นักศึกษาจะได้เรียนรู้ได้ว่าสภาพส่วนใหญ่ของโรงเรียนมันเป็นเช่นไร ที่สำคัญอยู่ที่ความพยายามตั้งใจทำจริงๆ ของผู้บริหาร ...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“...คือว่า มาตรฐานนะมันต้องยืดหยุ่นได้ แต่โดยมาตรฐานขั้นต่ำ คือ โรงเรียนจะต้องมีความมั่นคง สะดวก ที่สำคัญ ผู้บริหารและการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญมาก ถ้าผู้บริหารไม่เล่นด้วย ไม่สนใจ ก็ไปไม่ได้ ครูเป็นยังไง บุคลากรทุกคนสำคัญหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน วัด อะไรเนี่ย ...มาตรฐาน เกณฑ์มาตรฐาน 3 ด้านของ สมศ. มันก็ใช้ได้อยู่ แต่เราต้องเอาปรัชญาการศึกษาประสบการณ์วิชาชีพมาจับด้วย คือ มันมี 3 ด้าน แล้วต้องมีด้านอื่นด้วยนะ...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4)

“...ส่วนหนึ่งของทุนที่ใช้ในการเรียนการสอนเนี่ยมาจากมหาวิทยาลัย หรืองบประมาณแผ่นดิน แต่มันไม่พอ ชุมชนเขาจะจัดมาให้ เรามองภาพหรือผลประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกเขา ให้ถึงระดมทุนมาเลย ปีละ 1 ครั้ง โรงเรียน ชุมชน ต้องร่วมมือกัน มีวัดด้วยก็ดี มีวัดเพื่อรณรงค์เป็นปัจจัยเสริมให้ประสบผลสำเร็จเท่านั้นเอง...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1)

“...ควรให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ ชุมชนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนเป็นแหล่งบริการวิชาการด้วย เช่น เป็นที่ศึกษาดูงาน หรือบริจาคช่วยเหลือโรงเรียนที่ด้อยโอกาสกว่า...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7)

ด้านผู้เรียน (output) ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน ซึ่งเป็นผลผลิต 50 ของกระบวนการจัดการเรียนรู้จากโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นหลากหลาย สรุปได้ดังนี้ เป็นนักเรียนดี มีความพร้อม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ปรับตัวได้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์

“...ในแง่ของนักเรียน โรงเรียนที่จะรับนิสิตฝึกสอนได้เนี่ย ควรจะมีนักเรียนที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด เช่น การหนีโรงเรียน นักเรียนติดยา อย่างนี้ไม่ควรรับนิสิตฝึกสอน นิสิตเราไปฝึกสอนไม่ใช่ไปฝึกแก้ปัญหาสังคม ครอบครัว เพราะเมื่อนิสิตเตรียมการสอนไปแล้วไม่สามารถสอนได้ตามวัตถุประสงค์...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2)

“...อยากให้นักเรียนเป็นคนดี ตามหลักธรรมของศาสนา เมื่อเป็นเด็กดี เป็นนักเรียนดีแล้ว ตั้งเข็มทิศได้ถูกทิศแล้ว ...คนดีตามหลักธรรมเป็นกลางๆ คือ ความมีวินัย ซื่อสัตย์ ขยัน ทั้งหมดคือ สัปปริสธรรม 7...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3)

“...เด็กนักเรียนในโรงเรียนควรมีคุณลักษณะสภาพดีพอสมควร มีเด็กที่มีหรือเป็นปัญหาไม่มากเกินไป...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9)

“...เป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข คือ ปรับตัวได้...” (ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8)

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยสังเขป ดังนี้

ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปได้ดังนี้ คือ

มาตรฐานด้านครู

ครู ครูดี ครูเก่ง มีความรู้ เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นแบบอย่างได้ มีความเมตตา

มาตรฐานกระบวนการ

กระบวนการ ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมดี มีความสะอาดปลอดภัย ครู อาจารย์ นิเทศประสานงานกันดี

มาตรฐานผู้เรียน

ผู้เรียน เป็นนักเรียนดี มีความพร้อม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ ปรับตัวได้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์

2. ข้อมูลจากผลการวิจัยในชั้นตอนที่ 1

สรุปผลการแสดงความคิดเห็นของ ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง (คัดเฉพาะที่มีค่า C.V. ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป)

การปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียน สรุปได้ดังนี้ คือ

พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ นิเทศติดตาม ประเมินผลงานของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จัดห้องเรียนให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น จัดการกับนักเรียนที่มีปัญหาได้ ให้กำลังใจผู้เรียน ฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบ สรุปบทเรียนในคาบร่วมกับนักเรียน ตรวจสอบประเมินผลรายด้าน โดยครู ผู้ปกครอง ประเมินผลโดยวิธีหลากหลาย รับทราบชีวิตความเป็นอยู่ทั่ว ๆ ไปของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องที่เรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์ในการเรียน นักเรียนได้ใช้สื่อและสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ในชุมชน

การปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้ คือ

สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษามีความปลอดภัย มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ มีครูที่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญการสอน ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน วัด ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (ช่วยหาทุนให้สถานศึกษา ร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน เช่น เป็น

วิทยากร บริจาคเงินทุนการศึกษา มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น
 อำนวยความสะดวกเรื่องที่พัก เป็นต้น ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพครู มีส่วนร่วมวางแผนกับโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่สรุปได้ 2 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ (1) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรง
 คุณวุฒิ และ (2) ข้อมูลจากผลวิจัยในชั้นตอนที่ 1 ซึ่งสรุปเป็นประเด็นเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วย
 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านครู ผู้บริหาร 2) ด้านการบริหารจัดการองค์กร 3)
 ด้านผู้เรียน เช่นเดียวกับข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับมาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก
 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งที่ใช้
 เป็นกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็นมาตรฐานด้านผู้
 เรียน มาตรฐานด้านครู มาตรฐานด้านผู้บริหาร และมาตรฐานด้านสถานศึกษา ส่วนข้อมูลสาร
 สนเทศมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภานั้น กำหนดเฉพาะมาตรฐาน
 วิชาชีพของครูและผู้บริหาร เท่านั้น ผู้วิจัยได้นำรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละด้านสรุปเป็นตาราง
 ที่ 22 แล้วนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกะระห้จาก
แหล่งข้อมูล 4 แหล่ง (ต่อ)

ประเด็นที่สังเคราะห์ได้	ผู้ทรงคุณวุฒิ									ผลการ วิจัย	สมศ.	คุรุสภา
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
ด้านกระบวนการ (ผู้บริหาร)												
ด้านระบบฝึกประสบการณ์วิชาชีพและ การบริหารองค์การ												
1. มีการอบรมครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ	✓										✓	
2. ให้แรงจูงใจครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ เช่น ให้ค่า ตอบแทน	✓		✓								✓	
3. จัดชั่วโมงสอนให้เหมาะสม การจัดการเรียน การสอน การเรียนการสอน ควรสอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน	✓								✓		✓	
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาฝึกสอน		✓									✓	
5. มีอาจารย์นิเทศเป็นแบบอย่างให้		✓									✓	
6. มีครูพอเพียง ครบ		✓		✓							✓	
7. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ไม่มี มลภาวะทั้ง ทางกายภาพและสังคม		✓	✓	✓							✓	
8. ส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน มหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง วัด เช่น การระดมทุน	✓	✓	✓		✓	✓	✓				✓	
9. ครู อาจารย์นิเทศของ โรงเรียนและ มหาวิทยาลัยมีการประสานงานกัน มี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน		✓	✓								✓	
10. มีการจัดการเรียนการสอนดี เป็นแบบอย่างได้	✓		✓								✓	
11. มีแหล่งเรียนรู้หลากหลาย				✓							✓	
12. มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร	✓		✓								✓	
13. มีกิจกรรมร่วมมือกับชุมชน	✓		✓				✓					✓
14. มุ่งพัฒนาอย่างจริงจัง			✓	✓								✓
15. มีระบบระเบียบชัดเจน เป็นแบบอย่างได้										✓	✓	
16. มีความสะอาด ปลอดภัย		✓		✓						✓	✓	✓

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สังกะระห้จาก
แหล่งข้อมูล 4 แหล่ง (ต่อ)

ประเด็นที่สังเคราะห์ได้	ผู้ทรงคุณวุฒิ									ผลการ วิจัย	สมศ.	คุรุสภา
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
17. มีบริเวณกว้างขวาง ร่มรื่น และมีบริเวณพอเพียงสำหรับพักผ่อนและจัดกิจกรรมต่างๆ		✓	✓								✓	✓
18. มีการพัฒนาสื่อการสอน									✓		✓	✓
19. มีหลักสูตรยืดหยุ่นได้								✓			✓	✓
20. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย											✓	✓
ด้านผลิตผล (นักเรียน)												
1. นักเรียนเป็นคนดี มีคุณภาพ		✓						✓				
2. มีความพร้อมในการเรียน	✓							✓				
3. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์	✓											
4. มีวินัย ซื่อสัตย์		✓										
5. สามารถปรับตัวได้ง่าย								✓				

สรุปผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รอบที่ 1

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวบ่งชี้

รอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยประมวลได้จากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง คือ (1) ผลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (2) ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (3) มาตรฐานตัวบ่งชี้ เพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สมศ. และมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ดังได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำสารสนเทศสำคัญสังเคราะห์เป็นแบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อใช้เก็บข้อมูลในเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 โดยมีโครงสร้างแบบสอบถามเป็นมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ 3 ด้าน คือ (1) มาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า ด้านครู มี 7 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านผู้บริหาร มี 2 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน เหลือ 30 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผลิตผล คือ ผู้เรียน มี 8 มาตรฐาน เหลือ 32 ตัวบ่งชี้ รวมเป็นมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ทั้งหมด 23 มาตรฐาน 115 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดของแบบสอบถามชุดที่ 2 ดังตารางที่ 23

รอบที่ 2 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด ที่พัฒนาได้จากการรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการผสานสัมพันธ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 4 กลุ่ม จำนวน 30 คน ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการผสานสัมพันธ์เชิงแนวความคิด ระหว่าง 1) กลุ่มผู้บริหาร 2) กลุ่มอาจารย์นิเทศของมหาวิทยาลัยราชภัฏและโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) กลุ่มกรรมการสถานศึกษา และ 4) กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนผู้เชี่ยวชาญของหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูจาก 4 ภูมิภาค ที่กล่าวว่า เป็นการผสานสัมพันธ์เชิงแนวความคิด เพราะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 30 คน จะเป็นผู้แสดงฉันทามติว่ามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ดังกล่าวมีความสำคัญระดับใด และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ นั้น สอดคล้องกันหรือไม่ ผลการรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 เสนอในหัวข้อ 2.2 ดังนี้

2.2 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 2 รอบที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าตัวบ่งชี้แต่ละด้าน/มาตรฐาน มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด เพื่อยอมรับให้เป็นมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการตอบกลับแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อหาฉันทามติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้คือ

ตัวบ่งชี้จะต้องได้รับฉันทามติว่ามีความสอดคล้องกัน คือมีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์น้อยกว่า 1.50 ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐานไม่เกิน 1 มีระดับความสำคัญมากถึงมากที่สุด และมีระดับฉันทามติตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวบ่งชี้เกือบทั้งหมดได้รับฉันทามติ มีเพียง 3 ข้อ ที่ไม่ได้รับฉันทามติตามเกณฑ์ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 2 และตัวบ่งชี้ที่ 2.6 ข้อ 4 ในมาตรฐานด้านกระบวนการ และตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ข้อ 5 ในมาตรฐานด้านผู้เรียน รายละเอียดดังตารางที่ 26

2.3 ผลการพิจารณาฉันทามติคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความคงที่ ของระดับฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวบ่งชี้ดังกล่าวได้รับฉันทามติจากผู้เชี่ยวชาญเหมือนเดิม กล่าวคือ ข้อกระทงแต่ละข้อมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 20 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อกระทงเหล่านั้น ซึ่งเหลือ 112 ข้อกระทง จาก 115 ข้อกระทงมาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ต่อไป รายละเอียดผลการวิเคราะห์ทั้ง 3 รอบ แสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
1. มาตรฐานด้านปัจจัย						
ด้านครู						
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับมอบหมาย และมีครูพอเพียง						
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1						
1) ครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนตามเกณฑ์ครูสภา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	0 (คงที่)
2) ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในระดับดี	0(0)	1(.50)	5(5)	ได้	86.7	6.67
3) ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน	0(0)	1(.50)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
4) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93	0 (คงที่)
5) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	33.3
6) ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	6.67
7) ครูได้สอนตามเกณฑ์ภาระงานสอน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	10.00

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 1) ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67
2) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80.0	10.00
3) ครูมีความสามารถสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ ความเคารพสิทธิหน้าที่ของบุคคล ความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90.0	0 (คงที่)
4) ครูสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.3	3.33
5) ครูสามารถจัดการกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนไม่สนใจเรียน สามารถทำกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (คงที่)
6) ครูสามารถสร้างความรับผิดชอบส่วนบุคคลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการเรียนการสอน เช่น มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
7) ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวชมเชย	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 1) ครูออกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียน ทราบ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	16.7
2) ครูสามารถใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
ครูให้นักเรียนให้ปฏิบัติจริง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96	3.33
3) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	6.67
4) ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	3.33
5) ครูมีการประเมินผลนักเรียนรอบด้าน คือ ประเมินตนเอง ประเมินโดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.4	3.33
6) ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการ ที่หลากหลาย	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (คงที่)
7) ครูนำผลการวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และ ผู้เรียนได้รับการประเมินผลที่ยุติธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานการศึกษา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบทางวิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 1.4						
1) ครูมีระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	3.33
2) ครูแสวงหาความรู้ ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ ด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	3.33
3) ครูสามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขสถานการณ์โดยใช้หลักเหตุผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอน (วิจัยชั้นเรียน)	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (ลงที่)
4) ครูเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน ความประพฤติ และให้คำปรึกษานักเรียนได้อย่างเป็นกันเอง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (ลงที่)
มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.5						
1) สามารถเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเป็นแบบอย่างในการสอนได้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	100	6.67
2) มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและงานในหน้าที่ครูให้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
3) ตรวจสอบการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนสอนล่วงหน้า	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	6.67
4) สังเกตการสอน การปฏิบัติหน้าที่ครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และช่วยชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องอย่างเป็นกันเอง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	3.33
5) ให้กำลังใจ และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	3.33
6) มีการประสานงาน ปรีกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 1.6 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน การครองตน และมีมนุษยสัมพันธ์						
ตัวบ่งชี้ที่ 1.6						
1) มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผล	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	0 (คงที่)
2) วางตนเหมาะสมกับวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ บุคลิกภาพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	0 (คงที่)
3) ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาได้ ทั้งด้านวิชาการและสังคมให้แก่ชุมชน ท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 1.7 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณ ธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะ ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 1) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน และรู้ศักยภาพของผู้ เรียนแต่ละคน เอาใจใส่ ดูแลพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (ลงที่)
2) มีความเอื้ออาทรผู้เรียน รับฟังปัญหาของผู้เรียน ควบคุมตนเองได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้อื่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (ลงที่)
3) ให้คำแนะนำหรือแนวทางแก้ปัญหาแก่ผู้เรียน โดยใช้ หลักเหตุผล	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	3.33
4) ปฏิบัติตนต่อผู้เรียนทุกคนอย่างทัดเทียมเสมอ ภาค	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	3.33
ด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และประสพ การวิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการ ศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับ รอง และมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์ กรตามข้อกำหนด คุรุสภา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	3.33
2) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถาน ศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (ลงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
3) มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพตามข้อกำหนด คุรุสภา คือ มีประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติ การสอนและมีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร ในสถานศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	3.33
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม ตัวบ่งชี้ที่ 1.9						
1) มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิก ภาพ วิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	6.67
2) มีความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อ วิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	0 (คงที่)
3) มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้ กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่ ที่โดยเสมอหน้า	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	0 (คงที่)
4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้อง ดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาท หน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ ใจ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67
5) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	3.33
6) ให้ความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่ง หน้าที่โดยมิชอบ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	6.67

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
8) ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ชีตมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	6.67
9) ประพฤติตนเป็นผู้ทำในการอนุรักษ์และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ชีตมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น พระประมุข	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	10
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 2.1						
1) นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
2) มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	0 (คงที่)
3) มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2						
1) มีห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และด้านภาษา พร้อมอุปกรณ์ที่เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
2) มีห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ที่เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
3) มีห้องเรียนสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างเหมาะสม ห่างไกลจากสิ่งรบกวน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	10
4) มีอาคารเป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ สะอาด และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	3.33
5) สถานที่ตั้งของโรงเรียน มีการคมนาคม และการจัดสาธารณูปโภคที่สะดวก	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3						
1) มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	3.33
2) มีระบบการให้รางวัลเพื่อเสริมแรงจิตใจให้แก่ครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์	1(0)	1(.50)	5(5)	ไม่ได้	46.7	คงที่
3) มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	100	0 (คงที่)
4) มีการนิเทศแนะนำที่เป็นแบบอย่างได้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (คงที่)
5) มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
6) ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	3.33
7) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	0(0)	1(0)	5(.50)	ได้	100	6.67
8) มีการพัฒนาสื่อการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
9) มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
10) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเป็นแบบอย่างได้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ องค์กรและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4						
1) มีการแบ่งสายงาน และมอบหมายงานที่ชัดเจนตามลักษณะงานและโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	3.33
2) มีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมจัดบุคคลปฏิบัติงานตามความสามารถและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67
3) มีการนิเทศ ติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	3.33

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
4) มีมุมมองปกรณ สื่อ เทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
5) มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (คงที่)
6) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องทันสมัย ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	86.7	3.33
มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย						
ตัวบ่งชี้ที่ 2.5						
1) มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบ ปลอดภัย	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	83.3	6.67
2) มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย พิษ สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	0 (คงที่)
3) มีระบบสาธารณสุขโลกที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 1) ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการวางแผนและให้การสนับสนุนโรงเรียน ร่วมประชุมและรับทราบเรื่องราวต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การบริหารงานโรงเรียน ร่วมประเมินผลการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบ และให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงาน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
2) แจ้างหรือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการของโรงเรียน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
3) ร่วมกิจกรรม/งานประเพณีต่างๆ ของชุมชนตามความเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
4) ร่วมบริจาคเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์หรือปัจจัยอื่นเพื่อช่วยเหลือในกิจกรรมของผู้เรียนตามกำลังความสามารถ	1(0)	1.5(.50)	5(5)	ไม่ได้	96.6	0 (คงที่)
5) เชื่อมโยงและระดมทรัพยากรต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวิทยาการใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็ง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	3.33

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
3. มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1						
1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
2) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและส่งงานตามเวลาที่กำหนด	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
3) ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้องและเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
4) มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาสิ่งของหรือผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	0 (คงที่)
5) ช่วยเหลือผู้อื่นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามกำลังความสามารถอย่างเหมาะสมกับสถานภาพ และปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ	0(0)	1(0)	5(5)	ไม่ได้	60	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตย ตัวบ่งชี้ที่ 3.2						
1) ปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะ เคารพต่อพ่อแม่ ผู้ที่อาวุโสกว่าและน้อยกว่าอย่างรู้กาลเทศะ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67
2) รักษาและใช้สิทธิเสรีภาพของตนอย่างถูกต้องเหมาะสม และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	6.67
3) มีความรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และสม่ำเสมอ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	3.33

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
4) ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่น ด้วยความสมัครใจและปฏิบัติอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (ลงที่)
5) รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือสังคม ไม่ปฏิบัติตนให้เป็นปัญหาสังคม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (ลงที่)
6) ขอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (ลงที่)
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.3						
1) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์ และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (ลงที่)
2) สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (ลงที่)
3) เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (ลงที่)
4) สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (ลงที่)
5) รู้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (ลงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษา ศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)
3) สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับ บุคคลกาลเทศะ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 1) รู้ข้อดี ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของ ตนเอง และพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	3.33
2) ดำรงตนเองถึงข้อดี ขอบกพร่อง และพยายามแก้ไขปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (คงที่)
3) มีความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	0 (คงที่)

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 3.6						
1) มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.4	0 (คงที่)
2) ชยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง					93.3	6.67
3) นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	90	0 (คงที่)
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.7						
1) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ น้ำหนัก และส่วนสูงเป็นไปตาม มาตรฐาน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.6	0 (คงที่)
2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (คงที่)
3) ควบคุมตนเองได้ และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	3.33
4) ร่าเริงแจ่มใส มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อน ครู และบุคคลทั่วไป	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	6.67
5) รู้จักดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	93.3	3.33

ตารางที่ 23 ผลการพิจารณาคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ทั้ง 3 รอบ (ต่อ)

มาตรฐานตัวบ่งชี้ รอบที่ 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	รอบ 2 (รอบ 3)				รอบ 2	รอบ 3
	Mo-Md	Q ₃ -Q ₁	Mdn	นันทามติ	ระดับ นันทามติ (%)	ระดับ ความคลาด เคลื่อน (%)
มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้ที่ 3.8						
1) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	76.7	10
2) ไม่ทดลองหรือเสพสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่ว่าทางใด	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	80	6.67
3) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติแก่ผู้อื่น หรือผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และให้ความร่วมมือในการดูแลป้องกันการเสพสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา	0(0)	1(0)	5(5)	ได้	96.7	0 (ครั้งที่)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ วิเคราะห์ผลด้วยสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ผู้วิจัยนำมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ได้รับการคัดเลือกมาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีลักษณะคำถามแบบตอบสนองคู่ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู อาจารย์ ในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 9 แห่ง ผลการประเมินความต้องการจำเป็นมีดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น วิเคราะห์โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เนื่องจากผู้วิจัยนิยามความต้องการจำเป็นโดยยึดโมเดลความแตกต่างและเป็นความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ (perceived need) ซึ่งการวิเคราะห์หาค่า PNI_{modified} นั้นจะถ่วงน้ำหนักผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่คาดหวังตามการรับรู้ (I) กับค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริง (D) ด้วยค่าเฉลี่ย

สภาพที่เป็นจริง (D) การวัดความต้องการจำเป็น ในที่นี้เป็นการวัดความต้องการจำเป็นที่อิงคุณลักษณะตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากการคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญ และเนื่องจากความต้องการจำเป็นที่วัดได้ครั้งนี้ เป็นความต้องการจำเป็นระดับที่ 2 คือ ระดับที่กลุ่มปรารถนา (desired state) เป็นระดับที่ถ้าสามารถทำได้ก็จะดี ในการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นนี้ไปใช้ประโยชน์ จึงควรมานำผลนี้พิจารณาพร้อมกับผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ในที่เป็นผลการวิเคราะห์ได้จากข้อมูลส่วนที่แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจาก 4 ภูมิภาคเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อให้ผลการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการนั้นให้มากที่สุด ดังที่ Damarest (1984 อ้างถึงใน Within & Altschnld. 1955) ได้เสนอว่าควรใช้วิธีประเมินหลายๆ วิธี ผสมผสานกัน ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้จากหลายๆ แหล่งจะทำให้ผู้ประเมินเข้าใจเรื่องราวและอภิปรายผลได้ดี ผลการประเมินความต้องการจำเป็นสรุปผลได้ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามมาตรฐาน 3 ด้าน

มาตรฐาน	สภาพที่คาดหวัง (I)	สภาพที่เป็นจริง (D)	$PNI_{\text{modified}} (I - D/D)$	ลำดับ
ครู	4.64	3.37	0.17	3
ผู้บริหาร	4.82	4.51	0.07	4
กระบวนการ	4.68	3.98	0.18	2
ผู้เรียน	4.64	3.82	0.21	1

ตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 153 คน พบว่า หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีความต้องการจำเป็นได้รับการพัฒนาทุกมาตรฐาน โดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง .17 ถึง .21 รายการมาตรฐานที่พบว่า มีค่า PNI_{modified} สูงสุด มีความสำคัญลำดับที่ 1 คือ ด้านผู้เรียน (.21) ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับลำดับที่ 2 คือ ด้านกระบวนการ (.18) ลำดับที่ 3 คือ ด้านครู (.17) ส่วนลำดับที่ 4 คือ ด้านผู้บริหาร มีค่า PNI_{modified} ต่ำมาก คือ .07 แสดงว่า หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานด้านผู้เรียน พร้อมๆ กับการพัฒนาในมาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านครู ส่วนมาตรฐานด้านผู้บริหารค่อนข้างไม่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนามากนัก

ตารางที่ 25 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
มาตรฐานด้านครู ตามรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	I	D	PNI _{modified} (I-D/D)	ลำดับ
ครู	4.64	3.97	0.17	
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงาน และมีครูพอเพียง	4.51	3.72	0.21	1
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียน	4.61	3.87	0.19	3
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.61	3.87	0.19	2
มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางด้านความ รับผิดชอบ	4.65	3.98	0.17	5
มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ความสามารถด้าน การนิเทศ	4.60	3.91	0.18	4
มาตรฐานที่ 1.6 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการ เรียนการสอนและในการครองตน	4.76	4.28	0.11	6
มาตรฐานที่ 1.7 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม	4.72	4.25	0.11	7

ตารางที่ 25 แสดงผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูตามรายมาตรฐาน พบว่า กลุ่มครูมีความต้องการจำเป็นทุกด้าน โดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง .11 ถึง .21 รายการความต้องการจำเป็นที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุด มีความสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงานและมีครูพอเพียง (.21) ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับลำดับที่ 2 คือ ครูมีสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (.19) และลำดับที่ 3 ครูมีสมรรถภาพทางการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน (.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 26 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
มาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	I	D	PNI _{modified} (I-D/D)	ลำดับ
ผู้บริหาร	4.82	4.51	0.07	
มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพ	4.81	4.60	0.04	2
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อ ตนเองและวิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชา ชีพ ต่อสังคม	4.82	4.40	0.10	1

ตารางที่ 26 ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการจัดลำดับความสำคัญความ
ต้องการจำเป็นในการพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหาร พบว่า มาตรฐานด้านผู้บริหาร 3 มาตรฐาน มีค่า
PNI_{modified} ก่อนข้างต่ำทุกมาตรฐาน โดยมีค่าระหว่าง .04 ถึง .10 หมายความว่า มาตรฐานด้านผู้
บริหารทุกด้านไม่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนามากนัก

ตารางที่ 27 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
มาตรฐานด้านกระบวนการ ตามรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	I	D	PNI _{modified} (I-D/D)	ลำดับ
กระบวนการ	4.68	3.98	0.18	
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้อง กับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น	4.64	3.83	0.21	2
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์	4.74	4.19	0.13	6
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ	4.59	3.76	0.22	1
มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการ บริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.69	3.94	0.19	3

ตารางที่ 27 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
มาตรฐานด้านกระบวนการ ตามรายมาตรฐาน (ต่อ)

มาตรฐาน	I	D	$PNI_{\text{modified}} (I-D/D)$	ลำดับ
มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพ แวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและ ปลอดภัย	4.74	4.02	0.18	4
มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความ สัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษา	4.70	4.05	0.16	5

ตารางที่ 27 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการมาตรฐานด้านกระบวนการเกือบทุกมาตรฐาน โดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง .13 ถึง .22 มาตรฐานที่มีค่า PNI_{modified} สูงสุด สำคัญเป็นลำดับที่ 1 ถึง ลำดับที่ 3 ซึ่งมีค่า PNI_{modified} ใกล้เคียงกัน คือ .22, .21 และ .19 ได้แก่ มาตรฐานด้าน 1) สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างมีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษา และท้องถิ่น และ 3) สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ แสดงว่า หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับการพัฒนาด้านการจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเร่งด่วนพอกๆ กับการพัฒนาเรื่องหลักสูตรท้องถิ่น และด้านสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ก็เป็นด้านหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 28 ผลการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
มาตรฐานด้านผู้เรียน ตามรายมาตรฐาน

มาตรฐาน	I	D	PNI _{modified} (I-D/D)	ลำดับ
ด้านผู้เรียน	4.64	3.82	0.21	
มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ประสงค์	4.75	4.00	0.19	6
มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย	4.70	3.90	0.20	5
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	4.59	3.59	0.28	1
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	4.49	3.53	0.27	3
มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี	4.61	3.71	0.24	4
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.64	3.66	0.27	2
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	4.70	4.02	0.17	7
มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา	4.80	4.25	0.13	8

ตารางที่ 28 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นพัฒนา มาตรฐานด้านผู้เรียนทุกด้าน โดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง .13 ถึง .28 มาตรฐานที่มีลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ 1) ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ 2) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และ 3) ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะจำเป็นตามหลักสูตร โดยมีค่า PNI_{modified} ใกล้เคียงกัน คือ .28, .27 และ .27 ตามลำดับ แสดงว่า มาตรฐานผู้เรียน ด้านผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี

วิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ควรได้รับการพัฒนาก่อนมาตรฐานด้านอื่น ซึ่งสำคัญรองลงมา

ตารางที่ 29 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
ครู	0.13	3	0.21	2
ผู้บริหาร	0.04	4	0.10	4
กระบวนการ	0.16	2	0.20	3
ผู้เรียน	0.17	1	0.27	1

ตารางที่ 29 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีระดับความต้องการจำเป็นสูงกว่าระดับความต้องการจำเป็นในโรงเรียนระดับประถมศึกษา กล่าวคือ ค่า PNI_{modified} ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีค่าระหว่าง 0.21 ถึง 0.27 ส่วนค่า PNI_{modified} ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มีค่าระหว่าง 0.13 ถึง 0.17 เมื่อเปรียบเทียบการเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโรงเรียนทั้ง 2 ระดับ พบว่า ลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของโรงเรียนทั้งสองประเภทเหมือนกัน กล่าวคือ PNI_{modified} สูงสุดลำดับที่ 1 อยู่ที่มาตรฐานด้านผู้เรียน และค่า PNI_{modified} ต่ำสุดลำดับ 4 อยู่ที่มาตรฐานด้านผู้บริหาร หมายความว่า ทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานด้านผู้เรียนอย่างเร่งด่วนเหมือนกัน (.17, .27) ส่วนมาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านครู ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต่อไป ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (.21, .20) ในขณะที่โรงเรียนระดับประถมศึกษา มาตรฐานด้านกระบวนการและมาตรฐานด้านครู ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต่อไป (.16, .13)

ตารางที่ 30 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านครู จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงาน และมีครูพอเพียง	0.21	1	0.22	4
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียน	0.14	4	0.25	1
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	0.15	3	0.25	2
มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางด้าน ความรับผิดชอบ	0.13	5	0.22	3
มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ความสามารถด้าน การนิเทศ	0.15	2	0.19	5
มาตรฐานที่ 1.6 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการ เรียนการสอนและในการครองตน	0.09	6	0.14	6
มาตรฐานที่ 1.7 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม	0.09	7	0.13	7
รวม	0.13		0.21	

ตารางที่ 30 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญ ความ
ต้องการจำเป็น ในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านครู จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับ
ประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นเกือบทุกด้าน โดยมีค่า PNI_{modified} ค่อนข้างแตกต่างกัน คืออยู่
ระหว่าง 0.09 ถึง 0.21 มาตรฐานที่พบว่า มีค่า PNI_{modified} สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐาน
ที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับ
ผิดชอบ และมีครูพอเพียง (0.21) มาตรฐานที่มีค่า PNI_{modified} สำคัญรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 และ
ลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยง
ทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ (0.15) และมาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน โรงเรียนระดับมัศึกษามีความต้องการจำเป็นในทุกมาตรฐาน โดยมีค่า PNI_{modified}
ค่อนข้างใกล้เคียงกันคือระหว่าง 0.13 ถึง 0.25 มาตรฐานที่พบว่า มีค่า PNI_{modified} สูงสุด มีความสำคัญ
เป็นลำดับที่ 1 คือมาตรฐานที่ 1.2 ครูมีความสามารถทางวิชาชีพเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมใน

โรงเรียน (0.25) มีค่าใกล้เคียงกับลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 1.3 และมาตรฐานที่ 1.4 คือ ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบทางวิชาชีพ (0.25 และ 0.22 ตามลำดับ) แสดงว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษา มาตรฐานครูด้านมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง ควรได้รับการพัฒนาด่วน รองลงมาคือพัฒนาในด้านครูมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ สำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีความสามารถทางวิชาชีพเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ควรได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมาคือมาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 31 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้บริหาร จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และ ประสบการณ์วิชาชีพ	0.02	2	0.07	2
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อ ตนเองและวิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชา ชีพ ต่อสังคม	0.07	1	0.13	1
รวม	0.04		0.10	

ตารางที่ 31 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้บริหาร จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนทั้ง 2 ระดับ มีความต้องการจำเป็นทุกด้านต่ำมาก โดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง 0.02 ถึง 0.07 และ 0.07 ถึง 0.13 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับ แสดงว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัศึกษาก่อนข้างไม่ต้องพัฒนาในมาตรฐานด้านผู้บริหาร ทั้งสองมาตรฐาน คือ มาตรฐาน 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และมาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเองและวิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ ต่อสังคม

ตารางที่ 32 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น
ในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น	0.20	1	0.23	2
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์	0.12	6	0.15	6
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ	0.17	3	0.28	1
มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้	0.16	4	0.23	3
มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย	0.18	2	0.18	5
มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	0.14	5	0.19	4
รวม	0.16		0.20	

ตารางที่ 32 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่าระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านกระบวนการ ของโรงเรียนทั้ง 2 ระดับ มีค่า PNI_{modified} ก่อนข้างใกล้เคียงกัน คือ มีค่า ค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง 0.09 ถึง 0.21 และ 0.13 ถึง 0.22 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า PNI_{modified} ตามรายมาตรฐานด้านกระบวนการ พบว่า **โรงเรียนระดับประถมศึกษา**มีความต้องการจำเป็นทุกด้าน มาตรฐานที่พบว่ามีค่า PNI_{modified} สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น (0.22) ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย (0.18) ใกล้เคียงกับลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ (0.17) **โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา**มีความต้องการจำเป็นทุกด้าน ก่อนข้างใกล้เคียงกัน มาตรฐานที่พบว่ามีค่า ค่า PNI_{modified} สูงสุด คือ มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการ

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ (0.28) รองลงมาเป็นลำดับที่ 2 และลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 2.1 และมาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น (0.23) และสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (0.23) แสดงว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 2.1 ก่อน คือ พัฒนาเกี่ยวกับเรื่อง สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 2.3 ก่อน คือ พัฒนาเกี่ยวกับเรื่องสถานศึกษาจัดระบบการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 33 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	0.17	5	0.22	6
มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม	0.17	6	0.25	5
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	0.22	1	0.35	1
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	0.22	2	0.35	2
มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี	0.19	4	0.31	4
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	0.21	3	0.33	3
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	0.13	7	0.22	7
มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งมอมเมา	0.09	8	0.18	8
รวม	0.17		0.27	

ตารางที่ 33 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตามมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นเกือบทุกด้านใกล้เคียงกัน โดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.09 ถึง 0.22 มาตรฐานที่พบว่า มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือ มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (0.22) มาตรฐานที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำถูกรองลงมาเป็นลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ซึ่งมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับค่า $PNI_{modified}$ ของมาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (0.22) และมาตรฐานที่มีค่า $PNI_{modified}$ ต่ำถูกรองลงมาเป็นลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (0.21) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นทุกด้านใกล้เคียงกัน โดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.18 ถึง 0.35 โดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.18 ถึง 0.35 มาตรฐานที่พบว่า มีค่า $PNI_{modified}$ สูงสุด มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 ลำดับที่ 3 คือ มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ (0.35) และมาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (0.33) ซึ่งมีลักษณะการเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นเช่นเดียวกับโรงเรียนระดับประถมศึกษา แสดงว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 3.3 ก่อน คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 3.4 และมาตรฐานที่ 3.6 คือ ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตารางที่ 34 ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรกในการพัฒนา
หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ครู	1(0.21)	มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ ความรู้ตรงกับงานและมีครู พอเพียง	1(0.25)	มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถ ภาพทางการจัดสภาพแวด ล้อมในห้องเรียน
	2(0.15)	มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถ ภาพทางการจัดการกิจ กรรมการเรียนการสอน	2(0.25)	มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถ ภาพทางการจัดการกิจ กรรมการเรียนการสอน
	3(0.15)	มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถด้านการนิเทศ	3(0.22)	มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถ ภาพทางด้านความรับผิดชอบ
กระบวน การ	1(0.20)	มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้า หมายการศึกษา และท้องถิ่น	1(0.28)	มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษา จัดระบบการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ
	2(0.18)	มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษา จัดระบบการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ	2(0.23)	มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้า หมายการศึกษา และท้องถิ่น
	3(0.17)	มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษา มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริม สุขภาพอนามัยและ ปลอดภัย	3(0.23)	มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการ องค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรกในการพัฒนา
หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้เรียน	1(0.22)	มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์	1(0.35)	มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์
	2(0.22)	มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	2(0.35)	มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
	3(0.21)	มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	3(0.33)	มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตารางที่ 34 ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนามาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงานและมีครูพอเพียง เป็นลำดับแรก มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ความสามารถด้านการนิเทศ เป็นลำดับที่ 3 ในขณะที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ครูมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เป็นลำดับแรก พัฒนามาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางด้านความรับผิดชอบ เป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ

ส่วนด้านกระบวนการ โรงเรียนระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น เป็นลำดับแรก พัฒนามาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุข

ภาพอนามัยและปลอดภัย เป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ ในขณะที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับแรก พัฒนามาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

และด้านผู้เรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ เป็นลำดับแรก พัฒนามาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เป็นลำดับที่ 3 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า มีลักษณะความต้องการจำเป็นในการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนเรียงลำดับความสำคัญเช่นเดียวกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา กล่าวคือ ผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ เป็นลำดับแรก พัฒนามาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เป็นลำดับที่ 3 ตามลำดับ เช่นเดียวกับโรงเรียนระดับประถมศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร)
มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ครู	(1)	มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง	(1)	มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 4. ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท (0.30)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 6. ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 3. ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน (0.25)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 7. ครูนำผลการวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนได้รับการประเมินผลที่ยุติธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานการศึกษา
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 6. ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด (0.22)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 4. ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร)
มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ครู	(2)	มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	(2)	มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 4. ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม (0.20)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ข้อ 5. ครูสามารถจัดการกับพฤติกรรมกรเรียนรู้นักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนไม่สนใจเรียน สามารถทำกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จ (0.33)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 2. ครูสามารถใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้ (0.18)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ข้อ 2. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัด ทำแผนการเรียนรู้นักเรียนในแต่ละกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ (0.27)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ข้อ 6. ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย (0.18)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ข้อ 4. ครูสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้นักเรียนได้แก่นักเรียนรู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน (0.27)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร)
มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ครู	(3)	มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้	(3)	มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ข้อ 6. มีการประสานงาน ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง (0.20)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 2. ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในระดับดี (0.29)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ข้อ 2. มีการนิเทศติดตาม และประเมิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและงานในหน้าที่ครูให้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง (0.18)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 5. ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี (0.29)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 ข้อ 3. ตรวจสอบ การสอน ปรับปรุงแก้ไข และ ส่งคืนให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนสอนล่วงหน้า (0.18)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ข้อ 3. ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน (0.28)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้บริหาร	(4)	มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม (0.07)	(4)	มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม (0.07)
	1	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีความรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ แก่ศิษย์ และผู้รับบริการ โดยเสมอหน้า (0.08)	1	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีความรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ แก่ศิษย์ และผู้รับบริการ โดยเสมอหน้า (0.08)
	2	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบ คุณธรรม สร้างความสามัคคี ในหมู่คณะ (0.08)	2	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบ คุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ (0.08)
	3	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ให้ความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (0.07)	3	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ให้ความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (0.07)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้บริหาร	(4)	มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ (0.02)	(4)	มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ (0.02)
	1	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง และมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ตามข้อกำหนดคุรุสภา (0.03)	1	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง และมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ตามข้อกำหนดคุรุสภา (0.03)
	2	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง (0.02)	2	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง (0.02)
	3	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพตามข้อกำหนดคุรุสภา คือ มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์สอน และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 2 ปี (0.02)	3	ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพตามข้อกำหนดคุรุสภา คือ มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์สอน และมีประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 2 ปี (0.02)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
กระบวนการ	(1)	มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น (.20)	(1)	มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ (.28)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (.22)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 6 ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (.42)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (.18)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (.38)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น (.18)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 3 มีการนิเทศ อย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง (.37)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
กระบวนการ	(2)	มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย (.18)	(2)	มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น (.23)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ข้อ 3 มีระบบสาธารณสุขที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภท และเพียงพอกับความ ต้องการของผู้เรียน (.25)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายใน โรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (.25)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ข้อ 1 มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบ ปลอดภัย (.17)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น (.23)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ข้อ 2 มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม (.13)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ข้อ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (.23)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
กระบวนการ	(3)	มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ (17)	(3)	มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (23)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 1 มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง (25)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ข้อ 3 มีการนิเทศติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (30)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบาย และการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (25)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ข้อ 6 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องทันสมัย ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน (27)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ข้อ 3 มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง (17)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ข้อ 2 มีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมจัดบุคคลปฏิบัติงานตามความสามารถและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (26)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร)
มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้เรียน	(1)	มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (.22)	(1)	มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (.35)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (.25)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (.38)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 2 สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ (.23)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 2 สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ (.38)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 4 สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้ (.18)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ข้อ 3 เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม (.35)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร)
มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้เรียน	(2)	มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (.22)	(2)	มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (.35)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 3 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ (.25)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (.40)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (.23)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 3 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ (.36)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (.17)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ข้อ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (.30)

ตารางที่ 35 ผลการจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า (ครู, ผู้บริหาร) มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผู้เรียน จำแนกตามระดับโรงเรียน (ต่อ)

มาตรฐาน	โรงเรียนระดับประถมศึกษา		โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	
	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน	ลำดับความสำคัญ	มาตรฐาน
ผู้เรียน	(3)	มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (.21)	(3)	มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (.33)
	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 1 มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด (.23)	1	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 1 มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด (.34)
	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 2 ขยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและภูมิใจในผลงานของตนเอง (.21)	2	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ จากผู้อื่น (.34)
	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ จากผู้อื่น (.20)	3	ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 ข้อ 2 ขยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและภูมิใจในผลงานของตนเอง (.32)

ตารางที่ 35 แสดงผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เมื่อเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรกตามมาตรฐานด้านครูที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 1.1 ก่อน คือ ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง และในมาตรฐานนี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่บ่งบอกว่าเป็นความต้องการจำเป็นเป็นลำดับแรก ที่ควรได้รับการพัฒนา คือ ตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูที่สอนตรงตาม

วิชาเอก/โท ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน และตัวบ่งชี้ที่ 6 ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต่อไป

สำหรับมาตรฐานที่มีความต้องการจำเป็นที่ครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับที่ 2 คือ มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ มาตรฐานที่ 1.3 นี้ ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่บ่งบอกว่า เป็นความต้องการจำเป็นลำดับแรก ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน คือ ตัวบ่งชี้ ที่ 4 ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูสามารถใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้ และตัวบ่งชี้ที่ 6 ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ควรได้รับการพัฒนาเป็นลำดับต่อไป

ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านครู ตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 1.1 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน และตัวบ่งชี้ที่ 6 ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด ตามลำดับ

ส่วนในมาตรฐานที่ 1.3 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูสามารถใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้ และตัวบ่งชี้ที่ 6 ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 1.5 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการประสานงาน ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและงานในหน้าที่ครูให้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง

และตัวบ่งชี้ที่ 3 ตรวจสอบการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูก่อนสอนล่วงหน้า ตามลำดับ

สำหรับในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอนและการจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและ เทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 1.3 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตัวบ่งชี้ที่ 7 ครูนำผลการวัดและ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนได้รับการประเมิน ผลที่ยุติธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม ตามลำดับ

ส่วนในมาตรฐานที่ 1.2 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่ง ชี้ที่ 5 ครูสามารถจัดการกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนไม่สน ใจเรียน สามารถทำกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จ ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลัก สูตรและจัด ทำแผนการเรียนรู้ ในแต่ละกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ และตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 1.1 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่ง ชี้ที่ 2 ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในระดับดี ตัวบ่งชี้ที่ 5 ครูได้รับการ พัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี และตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน ตามลำดับ

ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านกระบวนการ ตาม มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความต้องการจำเป็น ควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสาร ประกอบหลักสูตรตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย เป็น ลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 2.1 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้ เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย

และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัวบ่งชี้ที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น ตามลำดับ

ส่วนมาตรฐานที่ 2.5 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบปลอดภัย และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 23 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพและต่อเนื่อง ตามลำดับ

สำหรับในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ องค์กรและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 2.3 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพและต่อเนื่อง ตามลำดับ

ส่วนมาตรฐานที่ 2.1 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 2.4 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนิเทศ ติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผลปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องทันสมัย ตรงกับความ

ต้องการและทันต่อการใช้งาน และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมจัดบุคคลปฏิบัติงานตามความสามารถและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านผู้เรียน ตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ จำแนกตามระดับโรงเรียน พบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษามีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนามาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 3.3 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ และตัวบ่งชี้ที่ 4 สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตามลำดับ

ส่วนมาตรฐานที่ 3.4 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 3.6 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ตัวบ่งชี้ที่ 2 ชยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง และตัวบ่งชี้ที่ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์จากผู้อื่น ตามลำดับ

สำหรับในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เป็นลำดับที่ 1 มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เป็นลำดับที่ 2 และมาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เป็นลำดับที่ 3

โดยมาตรฐานที่ 3.3 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ตัวบ่งชี้ที่ 2

สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ และตัวบ่งชี้ที่ 3 เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

ส่วนมาตรฐานที่ 3.4 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ตามลำดับ

และในมาตรฐานที่ 3.6 มีตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการพัฒนาก่อน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ตัวบ่งชี้ที่ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น และตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและภูมิใจในผลงานของตนเอง ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แบบผสมผสานสัมพันธ

ขั้นตอนที่ 4 เสนอผลการวิจัย ดังนี้

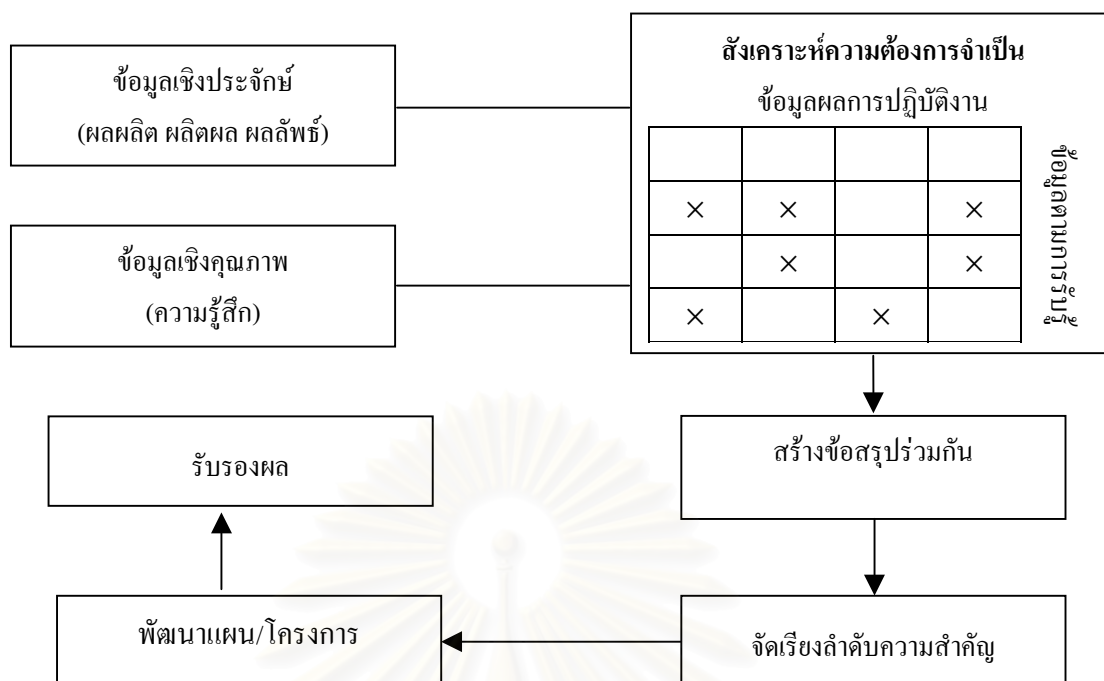
4.1 กำหนดแผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

4.2 ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธสำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ตามแผนฯ

4.1 กำหนดแผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น หากสามารถเก็บข้อมูลได้ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำข้อมูลสองประเภทมาสังเคราะห์ด้วยกัน จะทำให้ผลการประเมินมีความหนักแน่นมากขึ้น ดังแผนภูมิที่ 4

การสังเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็นด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ
(ที่มา : สุวิมล ว่องวานิช, 2548 : 124)

จากแผนภูมิ หมายความว่า ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นควรใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ผลผลิต (product) ผลิตผล (output) หรือ ผลลัพธ์ (outcome) สามารถวัดได้ สังเกตได้ เป็นปริมาณ ตัวเลข เช่น ร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์ เป็นต้น ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น วัดได้จากความคิดเห็นซึ่งเป็นการรับรู้ เมื่อ นำข้อมูลจากสองแหล่งมาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้ผลการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นนั้นมีน้ำหนักมากขึ้น เมื่อดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากสองแหล่งแล้ว สามารถสร้างข้อสรุปร่วมกันได้ โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นนั้น แล้วนำมากำหนดเป็นแผนและโครงการในการพัฒนาองค์กรต่อไป

เพื่อให้การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร ควรกำหนดแผนโครงการ กำหนดกิจกรรม ซึ่งอาจใช้เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาของหน่วยงานนั้นได้ และกิจกรรมนั้นควรเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นที่ได้จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (needs prioritization) ไว้แล้ว โดยที่งานวิจัยนี้ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ไว้ในขั้นตอนที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยจึงเสนอแผนและโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน และเพื่อให้แผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์ มีความถูกต้องสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการ พัฒนาก่อน ผู้วิจัยได้ทำแผนและโครงการทั้งหมด ขอมติความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบ การณ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ท่าน โดยจัดการประชุม สันทนากลุ่ม (Focus Group) มีจุดมุ่งหมายของการสนทนากลุ่ม 2 ประการ คือ 1) เพื่อหาความ สอดคล้องของโครงการกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาก่อน 2) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์ ผลการประชุมกลุ่มได้โครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาหน่วยฝึกประสบ การณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ดังนี้

โครงการพัฒนา	ระดับประถมศึกษา (โครงการ)	ระดับมัธยมศึกษา (โครงการ)
ครู	13	9
ผู้บริหาร	6	6
กระบวนการ	16	9
ผู้เรียน	10	8

โดยมีรายละเอียดของแผนและโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ดังต่อไปนี้

แผนพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

แผนพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ กำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน ดังนี้

นโยบาย

นโยบายของแผนฯเพื่อปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ตามความต้องการจำเป็น ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต ผลิตผลและผลลัพธ์

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของแผนฯเพื่อให้โรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลิตผล และผลลัพธ์

เป้าหมาย

เป้าหมายของแผนฯ เพื่อให้โรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ อย่างน้อย 2 ตัวบ่งชี้ใน 1 ภาคเรียน

ตามแผนนี้มีโครงการพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ ทั้งสิ้น ดังนี้

โรงเรียนระดับประถมศึกษา	ด้านครู	13	โครงการ
	ด้านกระบวนการ	16	โครงการ
	ด้านผู้เรียน	10	โครงการ
	ด้านผู้บริหาร	6	โครงการ
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	ด้านครู	9	โครงการ
	ด้านกระบวนการ	9	โครงการ
	ด้านผู้เรียน	8	โครงการ
	ด้านผู้บริหาร	6	โครงการ

รายละเอียดแผนปฏิบัติงาน แผนพัฒนาฯ มีรายละเอียดดังนี้

1. แผนพัฒนามาตรฐานด้านครู ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

แผนพัฒนามาตรฐานด้านครู มีนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน ดังนี้

นโยบาย

พัฒนาศักยภาพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ตามความต้องการจำเป็น ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่มีความต้องการจำเป็น ควรได้รับการพัฒนา

เป้าหมาย

ครูโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ อย่างน้อย 2 ตัวบ่งชี้ใน 1 ภาคเรียน

ตามแผนพัฒนามาตรฐานครูนี้ จะมีโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 13 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน และในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีโครงการพัฒนาครู 9 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน

โครงการพัฒนาครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

- โครงการเพิ่มอัตรากำลังครูตามวุฒิที่ขาดแคลน
- โครงการอบรมครูประจำการเพื่อเพิ่มศักยภาพครูตามความถนัด
- โครงการพัฒนาสมรรถภาพทางวิชาชีพครูประจำการด้านการสืบค้นและเทคโนโลยี
- โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง
- โครงการอบรมเทคนิคการสอนตามกลุ่มสาระ
- โครงการเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- โครงการวิจัยติดตามผลการพัฒนาทักษะการสอนของครูประจำการ
- โครงการอบรมเทคนิคการประเมินผลการเรียน
- โครงการอบรมเทคนิคการสอนแบบบูรณาวิสัยทัศน์
- โครงการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- โครงการสอนซ่อมเสริม
- โครงการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศสำหรับ ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
- โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศร่วมกัน

โครงการพัฒนาครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

- โครงการอบรมเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับครูประจำการ
- โครงการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- โครงการติดตามผลการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- โครงการส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียน
- โครงการอบรมเทคนิคการทำแผนการสอนตามกลุ่มสาระ
- โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน
- โครงการอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถภาพการจัดระบบเก็บข้อมูลข่าวสารสำหรับครูประจำการ
- โครงการอบรมทักษะทางภาษาสำหรับครู
- โครงการพัฒนาทักษะการสอนสำหรับครู

2. แผนพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียน สำหรับโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

แผนพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการบริหารจัดการ มีนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน ดังนี้

นโยบาย

พัฒนากระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ตามความต้องการจำเป็น ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้โรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ

เป้าหมาย

มีโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ อย่างน้อย 2 ตัวบ่งชี้ใน 1 ภาคเรียน

ตามแผนพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการนี้ จะมีโครงการพัฒนาด้านกระบวนการในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 16 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา และในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีโครงการพัฒนาด้านกระบวนการ 9 โครงการ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา

โครงการพัฒนาด้านกระบวนการในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

- โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน
- โครงการอบรมหลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการสัมมนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อสำหรับครู
- โครงการสัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาการเรียนการสอน
- โครงการพัฒนาระบบสาธิตปฏิบัติการสำหรับนักเรียน
- โครงการโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย
- โครงการจัดระเบียบ (zoning) โรงเรียน

- โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
- โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- โครงการโรงเรียนสีขาว
- โครงการเพิ่มศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน
- โครงการผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- โครงการสัมมนาชุมชนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- โครงการส่งเสริมความเป็นครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

โครงการพัฒนาด้านกระบวนการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

- โครงการสัมมนาเพื่อผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- โครงการสัมมนา ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
- โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน
- โครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อการสอน
- โครงการสัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- โครงการติดตามผลการพัฒนาโรงเรียน
- โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสู่การเรียนการสอน
- โครงการส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นทีม

3. แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนมีนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน ดังต่อไปนี้

นโยบาย

พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามความต้องการจำเป็น ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนาก่อน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ

เป้าหมาย

มีโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราชนครินทร์ ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน อย่างน้อย 2 ตัวบ่งชี้ใน 1 ภาคเรียน

ตามแผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนนี้ จะมีโครงการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 10 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน และในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีโครงการมาตรฐานด้านผู้เรียน 8 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน

โครงการพัฒนาผู้เรียนใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา

- โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์
- โครงการอบรมครูเพื่อส่งเสริมความสามารถการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน
- โครงการอบรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบโครงงาน
- โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศสำหรับนักเรียนและครู
- โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนและครู
- โครงการส่งเสริมทักษะทางภาษาและสังคมสำหรับนักเรียนและครู
- โครงการวิจัยประเมินผลการสอนแบบ โครงงาน
- โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดยกระบวนการสอนแบบโครงงานสำหรับนักเรียน
- โครงการเพิ่มศักยภาพผู้เรียนตามอัธยาศัย
- โครงการค่ายวิชาการ

โครงการพัฒนาผู้เรียนใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

- โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมความสามารถคิดวิเคราะห์
- โครงการส่งเสริมความสามารถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน
- โครงการอบรมเทคนิคการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับครูตามกลุ่มสาระ
- โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนและครู
- โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับนักเรียนและครู
- โครงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระสังคมศึกษา
- โครงการค่ายวิชาการ
- โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดยกระบวนการสอนแบบโครงงานสำหรับนักเรียน

4. แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหารของโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหาร มีนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผน ดังต่อไปนี้

นโยบาย

พัฒนาคุณภาพของผู้บริหารตามความต้องการจำเป็น ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้บริหารในโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็น ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ต่าง ๆ

เป้าหมาย

มีโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้รับการพัฒนาตามความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ในมาตรฐานตัวบ่งชี้ด้านผู้บริหาร อย่างน้อย 2 ตัวบ่งชี้ใน 1 ภาคเรียน

ตามแผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหารนี้ จะมีโครงการพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหารในโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 6 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน และในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจะมีโครงการมาตรฐานด้านผู้บริหาร 6 โครงการที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน

โครงการพัฒนาผู้บริหารในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

- โครงการอบรมการสร้างชมรมอภิบาลในองค์กร
- โครงการเทคนิคการสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรสำหรับผู้บริหาร
- โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร
- โครงการประเมินผู้บริหาร
- โครงการอบรมเทคนิคการบริหารจัดการองค์กร
- โครงการอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหาร

โครงการพัฒนาผู้บริหารในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

- โครงการอบรมการสร้างชมรมอภิบาลในองค์กร
- โครงการเทคนิคการสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรสำหรับผู้บริหาร

- โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหาร
- โครงการประเมินผู้บริหาร
- โครงการอบรมเทคนิคการบริหารจัดการองค์กร
- โครงการอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหาร

สรุปรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ที่ควรได้รับการนำไปสู่การปฏิบัติตามความต้องการจำเป็นที่ควรได้รับการพัฒนาการ ตามมาตรฐานตัวบ่งชี้ในด้านครู ด้านกระบวนการ ด้านผู้เรียน นำเสนอแยกการพัฒนาออกเป็น 2 ตาราง คือ ตารางโครงการสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา และ ตารางโครงการสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) *

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	
ด้านครู				
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมี ความรู้ความสามารถตรงกับงาน ที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง ตัวบ่งชี้ข้อ 4 ครูที่สอนตรงตามวิชา เอก/โท ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 ครูที่มีทักษะในการ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและ การจัดกิจกรรมการสอน ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ครูที่ได้สอนตรงกับ ความถนัด	1. โครงการเพิ่มอัตรากำลังครูตาม วุฒิที่ขาดแคลน (บ.4)	- ร้อยละของครูที่มี ทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการสืบค้น (บ.3)	- มหาวิทยาลัย (บ.3) - องค์กร ท้อง ถิ่น (อบต.) (บ.4) - ผู้ปกครอง (บ.3/ บ.4)	
	2. โครงการอบรมครูประจำการ เพื่อเพิ่มศักยภาพครูตามความถนัด (บ.4/ บ.6)	- จำนวนครูที่มีความรู้/ ทักษะการสอนเพิ่มขึ้น (บ.4/ บ.6)	- วิทยาลัย ตรงกันงาน (บ.4)	- วัด (บ.3/ บ.4) - โรงเรียนเป็น ฐาน (ครูแม่แบบ, ครูชำนาญการ) (บ.2) - ฝ่ายนิเทศ (บ.2)
	3. โครงการพัฒนาสมรรถภาพทาง วิชาชีพครูประจำการด้านการสืบ ค้นและเทคโนโลยี (บ.3)	- ร้อยละของครูที่มีวุฒิ ตรงกันงาน (บ.4)	- โรงเรียนเป็น ฐาน (ครูแม่แบบ, ครูชำนาญการ) (บ.2) - ฝ่ายนิเทศ (บ.2)	
	4. โครงการโรงเรียนพี่โรงเรียน น้อง (บ.4)			
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพ ทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจ กรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ข้อที่ 4 ครูจัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนัก เรียนให้ประสบความสำเร็จใน การเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอน ซ่อม ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ครูสามารถใช้คำถาม ที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และ สามารถพูดหรือขยายความได้ ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ครูมีการประเมินผล โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ หลากหลาย	1. โครงการอบรมเทคนิคการสอน ตามกลุ่มสาระ (บ.4/ บ.2)	- จำนวนครูที่ผ่านการ อบรมตามกลุ่มสาระ (บ.4)	- โรงเรียนเป็น ฐาน (ครูแม่แบบ, ครูชำนาญการ) (บ.4/ บ.2/ บ.6)	
	2. โครงการอบรมเทคนิคการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (บ.4/ บ.2)	- ความพึงพอใจของ นักเรียน (บ.2/ บ.4) - ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สูงขึ้น (บ.4)	- มหาวิทยาลัย (บ.4/ บ.2/ บ.6) - ชุมชน (บ.4/ บ.2/ บ.6)	
	3. โครงการวิจัยติดตามผลการ พัฒนาทักษะการสอนของครู ประจำการ (บ.4)	- จำนวนและลักษณะ เครื่องมือวัด แบบบันทึกผล การเรียน (บ.6)		
	4. โครงการอบรมเทคนิคการ ประเมินผลการเรียน (บ.6)			
	5. โครงการอบรมเทคนิคการสอน แบบปฏิจาภิวัตน์ (บ.2)			
	6. โครงการอบรมเทคนิคการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (บ.2)			
	7. โครงการสอนซ่อมเสริม (บ.4)			

*อักษร บ. ในวงเล็บหลังชื่อโครงการ ย่อมาจาก ตัวบ่งชี้ เช่น บ.4 คือ ตัวบ่งชี้ข้อที่ 4

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
<p>มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้</p> <p>ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 มีการประสานงานปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและงานในหน้าที่ครูให้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง</p> <p>ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 ตรวจสอบการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนสอนล่วงหน้า</p>	<p>1. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศสำหรับ ครูที่เลี้ยง/ อาจารย์นิเทศก์ (บ.6/ บ.2/ บ.3) (บ.6/ บ.2/ บ.3)</p> <p>2. โครงการสัมมนาครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศร่วมกัน (บ.6)</p>	<p>- ความพึงพอใจของนักศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง (บ.2/ บ.3/ บ.6)</p> <p>- ความพึงพอใจของนักศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง (บ.3/ บ.6)</p>	<p>- มหาวิทยาลัย</p> <p>- โรงเรียน (บ.2/ บ.3/ บ.6)</p> <p>- นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (บ.2/ บ.3/ บ.6)</p>
ด้านกระบวนการ			
<p>มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น</p> <p>ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งภายใน โรงเรียน ท้องถิ่นที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง</p>	<p>1. โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (บ.3/ บ.2)</p> <p>2. โครงการอบรมหลักสูตรสถานศึกษา (บ.3/ บ.1)</p> <p>3. โครงการสัมมนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (บ.3/ บ.1)</p> <p>4. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (บ.3)</p>	<p>- จำนวนสื่อการสอนที่เพิ่มขึ้น (บ.3)</p> <p>- จำนวนนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเอง (บ.3)</p> <p>- จำนวนแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น (บ.3)</p>	<p>- ชุมชน (บ.3)</p> <p>- ผู้ปกครอง (บ.3)</p> <p>- องค์กรเอกชน (บ.3)</p> <p>- ผู้นำชุมชน (บ.3)</p> <p>- ผู้บริหารสถานศึกษา (บ.3)</p> <p>- สถาบันศาสนา (บ.2/ บ.3)</p> <p>- มหาวิทยาลัย (บ.2/ บ.3)</p> <p>- โรงเรียนเป็นฐาน (บ.2/ บ.3)</p>

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อสำหรับครู (บ.2) 2. โครงการสัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาการเรียนการสอน (บ.1)	- จำนวนสื่อการสอนที่เพิ่มขึ้น (บ.2) - จำนวนนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเอง (บ.2) - จำนวนหลักสูตรท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น (บ.1)	- ชุมชน (บ.1) - ผู้ปกครอง - องค์กรเอกชน (บ.1) - ผู้นำชุมชน (บ.1)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น			- ผู้บริหารสถานศึกษา (บ.1) - สถาบันศาสนา (บ.1) - มหาวิทยาลัย (บ.2) - โรงเรียนเป็นฐาน (บ.2)
มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย	1. โครงการพัฒนาระบบส่งสาธารณูปโภคสำหรับนักเรียน (บ.3)	- ความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง (บ.3/ บ.1/ บ.2) - จำนวนประเภทของสื่ออำนวยความสะดวก (บ.3)	- ผู้บริหาร (บ.3/ บ.1/ บ.2) - ผู้ปกครอง (บ.3/ บ.1/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน	2. โครงการโรงเรียนสะอาดปลอดภัย (บ.1) 3. โครงการจัดระเบียบ (zoning) โรงเรียน (บ.3/ บ.2)	สื่ออำนวยความสะดวก (บ.3) - ความสะอาดของสถานศึกษา (บ.1) - ความเป็นระเบียบของสถานศึกษา (บ.3/ บ.2)	- ชุมชน (บ.3/ บ.1/ บ.2) - ผู้เรียน (บ.3/ บ.1/ บ.2) - เจ้าหน้าที่
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบ ปลอดภัย	4. โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (บ.1)		- นักการ (บ.3/ บ.1/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีระบบดูแลป้องกัน ผู้เรียน และสถานศึกษาให้ปลอดภัย สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม	5. โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (บ.1/ บ.2) 6. โครงการโรงเรียนสีขาว (บ.2)		

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ	1. โครงการเพิ่มศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน (บ.1)	- จำนวนครูที่สอนตรงวุฒิ (บ.1) - ความพึงพอใจของทุกฝ่าย (บ.7)	- มหาวิทยาลัย (บ.1) - ผู้บริหารสถานศึกษา (บ.7)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิ และมีครูพอเพียง	2. โครงการผสมผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ (บ.7)	- จำนวนครั้งของการมานิเทศต่อ 1 ภาคเรียน (บ.3)	- ผู้ปกครอง (บ.7) - นักศึกษาฝึกประสบการณ์ฯ (บ.7) - ผู้นำชุมชน (บ.7)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3. โครงการสัมมนาชุมชนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (บ.7)		- อาจารย์นิเทศก์ (บ.7) - ครูพี่เลี้ยง/ อาจารย์นิเทศ (บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพและต่อเนื่อง	3. โครงการส่งเสริมความเป็นครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (บ.7) 4. โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ (บ.3)		
ด้านผู้เรียน			
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	1. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์ (บ.1)	- ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (บ.1) - จำนวนผู้เรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น (บ.1)	- สถาบันศาสนา (บ.1/บ.3/บ.4) - ชุมชน (บ.1/บ.3/บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	2. โครงการอบรมครูเพื่อส่งเสริมความสามารถการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน (บ.1)	- จำนวนครูที่เข้าร่วมอบรม (บ.2/บ.4) - ผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนสูงขึ้น (บ.1)	- ผู้ปกครอง (บ.1/บ.3/บ.4) - ผู้เรียน (บ.1/บ.3/บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ	3. โครงการอบรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบโครงงาน (บ.1/บ.2/บ.4)		- ครูตามกลุ่มสาระ (บ.1/บ.3/บ.4) - โรงเรียนเป็นฐาน (บ.1/บ.3/บ.4) - ครูชำนาญการ (บ.1/บ.3/บ.4) - โรงเรียนเป็นฐาน (บ.1/บ.3/บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 4 สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้			

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ตามหลักสูตร	1. โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนและครู (บ.3)	- ทักษะการใช้ภาษาของผู้เรียนสูงขึ้น (บ.3) - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกกลุ่ม	- มหาวิทยาลัย (บ.3/บ.1/บ.2) - ชุมชน (บ.3/บ.1/บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 สามารถใช้ภาษาไทย และภาษา ต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ	2. โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนและครู (บ.1)	- สาระสูงกว่าร้อยละ 60 (บ.1/บ.2)	- นักเรียน (บ.3/บ.1/บ.2) - สถานศึกษา (บ.3/บ.1/บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	3. โครงการส่งเสริมทักษะทางภาษาและสังคมสำหรับนักเรียนและครู (บ.2)	-	- ผู้ปกครอง (บ.3/บ.1/บ.2) - ครู (บ.3/บ.1/บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษา วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60			
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	1. โครงการวิจัยประเมินผลการสอนแบบโครงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (บ.1)	- ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (บ.1/บ.2/บ.3)	- ครู (บ.1/บ.2/บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีการวางแผน ปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผล งานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด	2. โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดย กระบวน การสอนแบบโครงการสำหรับนักเรียน (บ.2)	- จำนวนผู้เรียนที่มีทักษะการทำงานร่วมกัน (บ.1/บ.2/บ.3) - จำนวนผลงานของผู้เรียน (บ.1/บ.2/บ.3)	- นักเรียน (บ.1/บ.2/บ.3) - ภูมิปัญญาท้องถิ่น (บ.1/บ.2/บ.3) - มหาวิทยาลัย (บ.1)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ขยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและภูมิใจ ในผลงานของตนเอง	3. โครงการเพิ่มศักยภาพผู้เรียนตามอัจฉริยภาพ (บ.1/บ.2/บ.3)	-	- โรงเรียน (บ.1) - ชุมชน (บ.1)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ จากผู้อื่น	4. โครงการค่ายวิชาการ (บ.1/บ.2/บ.3)	-	-

ตารางที่ 36 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับประถมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ด้านผู้บริหาร			
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม	1. โครงการอบรมการสร้าง ธรรมเนียมปฏิบัติในองค์กร (บ.3/ บ.6)	จำนวนผู้บริหารที่เข้ารับการอบรม (บ.3/ บ.7/ บ.6)	มหาวิทยาลัย
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ แก่ศิษย์ และผู้รับบริการโดยเสมอหน้า	2. โครงการเทคนิคการสร้าง ความเป็นเอกภาพในองค์กร สำหรับผู้บริหาร (บ.7)	รายงานผลการ ประเมิน (บ.3/ บ.7/ บ.6)	ส ท ๑ บั น ศาสนา (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ	3. โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหาร (บ.3/ บ.7/ บ.6)		โรงเรียน (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ให้ความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ	4. โครงการประเมินผู้บริหาร (บ.3/ บ.7/ บ.6)		ผู้ปกครอง (บ.3/ บ.7/ บ.6)
มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้ และ ประสบการณ์วิชาชีพ	1. โครงการอบรมเทคนิค การบริหารจัดการองค์กร (บ.2)	จำนวนผู้บริหารที่เข้ารับการอบรม (บ.1/ บ.2/ บ.3)	นักเรียน (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง และมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร ตามข้อกำหนด คุรุสภา	2. โครงการอบรมเพื่อเพิ่ม คุณวุฒิทางการบริหาร การศึกษาสำหรับผู้บริหาร (บ.1/ บ.3)		องค์กรท้องถิ่น (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภารับรอง			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพตามข้อกำหนดคุรุสภา คือ มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์สอนและมี ประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 2 ปี			

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ด้านครู			
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1. โครงการอบรมเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับครูประจำการ (บ.6)	- จำนวนครูที่ผ่านการอบรม (บ.6) - ความรู้ความเข้าใจเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้ (บ.6)	- มหาวิทยาลัย (บ.6/ บ.7/ บ.4) - ครูประจำการ (บ.6/ บ.7/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย	2. โครงการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (บ.7)	- จำนวนครูที่เข้ารับการอบรม (บ.4)	- โรงเรียนเป็นฐาน (บ.6/ บ.7/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ครูนำผลการวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนได้รับการประเมิน ผลที่ยุติธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานการศึกษา	3. โครงการติดตามผลการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (บ.4)	- จำนวนครูที่นำผลการอบรมไปใช้ได้ (บ.4)	- นักวิจัย (บ.6/ บ.7/ บ.4) - เขตการศึกษา (บ.6/ บ.7/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 4 ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม			
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	1. โครงการส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียน (บ.5)	- จำนวนครูที่สามารถแก้ปัญหาคำถาม โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน (บ.5)	- มหาวิทยาลัย (บ.5/ บ.2/ บ.4) - ครูตามกลุ่มสาระ (บ.5/ บ.2/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 5 ครูสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนไม่สนใจเรียน สามารถทำกิจกรรมได้ประสบความสำเร็จ	2. โครงการอบรมเทคนิคการทำแผนการสอนตามกลุ่มสาระ (บ.2/ บ.4)	- จำนวนแผนการสอนที่มีคุณภาพ (บ.2/ บ.4)	- ครูชำนาญการ (บ.5/ บ.2/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม	3. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน (บ.4)	- ความพึงพอใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง (บ.4) - จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเรียนดีขึ้น (บ.4)	- โรงเรียนเป็นฐาน (บ.5/ บ.2/ บ.4) - ส.ก.บ.น.ศ. (บ.5/ บ.2/ บ.4)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 4 ครูสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างได้แก่ให้นักเรียนรู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน			- ผู้ปกครอง (บ.5/ บ.2/ บ.4) - ชุมชน (บ.5/ บ.2/ บ.4) - ผู้นำชุมชน (บ.5/ บ.2/ บ.4)

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง	1. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถภาพการจัดระบบเก็บข้อมูลข่าวสารสำหรับครูประจำการ (บ.3)	- จำนวนครูที่ผ่านกา รอบรม (บ.2) - จำนวนครูที่มีสมรรถ ภาพวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น (บ.2/ บ.5/ บ.3)	- โรงเรียนเป็น ฐาน (บ.2/ บ.5/ บ.3) - มหาวิทยาลัย (บ.2/ บ.5/ บ.3)
	2. โครงการอบรมทักษะทางภาษาสำหรับครู (บ.2)	- จำนวนครูที่ผ่านการ พัฒนาทักษะการสอน (บ.5)	- โรงเรียน (บ.2/ บ.5/ บ.3) - เขตการศึกษา (บ.2/ บ.5/ บ.3)
	3. โครงการพัฒนาทักษะการ สอนสำหรับครู (บ.5)	-	-
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในระดับดี			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 5 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและการจัดกิจกรรมการสอน			- อบต. (บ.2/ บ.5/ บ.3)
ด้านกระบวนการ			
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ	1. โครงการสัมมนาเพื่อผสมผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (บ.6/ บ.7)	- ความพึงพอใจของทุกฝ่าย (บ.6/ บ.7) - จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา (บ.6)	- ผู้ปกครอง (บ.6/ บ.7) - นักศึกษาฝึก ประสบการณ์ฯ (บ.6/ บ.7)
	2. โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ (บ.3)	- จำนวนครั้งที่มานิเทศต่อ 1 ภาคเรียน (บ.3)	- ผู้นำชุมชน (บ.6/ บ.7) - อาจารย์นิเทศก์ (บ.6/ บ.7) - ครูพี่เลี้ยง/ อาจารย์นิเทศก์ (บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			-
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู			-
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง			- โรงเรียน (บ.3) - มหาวิทยาลัย (บ.6/ บ.7/ บ.3)

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษา มีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสาร ประกอบหลักสูตรตามสาระการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและ ท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่ สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และ เหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน (บ.3) 2. โครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (บ.1) 3. โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อการสอน (บ.2) 4. โครงการสัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (บ.1)	- จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น (บ.3) - จำนวนนักเรียนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ (บ.3) - จำนวนหลักสูตรท้องถิ่น (บ.1) - จำนวนสื่อที่ผลิตสื่อการสอน และใช้การได้ (บ.2) - จำนวนหลักสูตรสถานศึกษา (บ.1)	- ผู้นำชุมชน (บ.3/ บ.1/ บ.2) - มหาวิทยาลัย (บ.3/ บ.1/ บ.2) - ผู้ปกครอง (บ.3/ บ.1/ บ.2) - ผู้บริหารสถานศึกษา (บ.3/ บ.1/ บ.2) - องค์กรเอกชน (บ.3/ บ.1/ บ.2) - ภูมิปัญญาท้องถิ่น (บ.3/ บ.1/ บ.2) - โรงเรียน (บ.3/ บ.1/ บ.2)
	1. โครงการติดตามผลการพัฒนาโรงเรียน (บ.3) 2. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสู่การเรียนการสอน (บ.6) 3. โครงการส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นทีม (บ.2)	- ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (บ.3) - จำนวนครูที่นำเทคโนโลยีสู่การเรียนการสอน (บ.6) - ความพึงพอใจของทีมงาน (บ.2) - มีระบบการบริหารจัดการแบบทีมงาน (บ.2)	- ผู้บริหาร (บ.3/ บ.6/ บ.2) - มหาวิทยาลัย (บ.3/ บ.6/ บ.2) - ครูประจำการ (บ.3/ บ.6/ บ.2) - เขตการศึกษา (บ.3/ บ.6/ บ.2) - มหาวิทยาลัย (บ.3/ บ.6/ บ.2) - โรงเรียนเป็นฐาน (บ.3/ บ.6/ บ.2) - บุคลากรของโรงเรียนทุกฝ่าย (บ.3/ บ.6/ บ.2)
	1. โครงการติดตามผลการทำงานเป็นทีม (บ.2)	- ทีมงาน (บ.2)	- ทีมงาน (บ.2)
	1. โครงการกระจายอำนาจบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมจัดบุคลากรปฏิบัติงานตามความสามารถและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม		

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ด้านผู้เรียน			
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	1. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม	- ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง (บ.1)	- สถาบันศาสนา (บ.1/ บ.2/ บ.3)
	2. โครงการส่งเสริมความสามารถคิดวิเคราะห์ (บ.1)	- จำนวนผู้มีส่วนร่วมในโครงการ (บ.1)	- ชุมชน (บ.1/ บ.2/ บ.3)
	3. โครงการอบรมเทคนิคการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับครูตามกลุ่มสาระ (บ.3)	- ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ (บ.1/ บ.2/ บ.3)	- ผู้ปกครอง (บ.1/ บ.2/ บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	2. โครงการส่งเสริมความสามรถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน (บ.2)	-	- ผู้นำชุมชน (บ.1/ บ.2/ บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ	3. โครงการอบรมเทคนิคการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับครูตามกลุ่มสาระ (บ.3)	-	- นักเรียน (บ.1/ บ.2/ บ.3)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม			- ครูชำนาญการ (บ.1/ บ.2/ บ.3)
			- โรงเรียนเป็นฐาน (บ.1/ บ.2/ บ.3)
			- ครูกลุ่มสาระ (บ.1/ บ.2/ บ.3)
			- มหาวิทยาลัย (บ.1/ บ.2/ บ.3)
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	1. โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนและครู (บ.1)	- ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ (บ.1)	- โรงเรียนเป็นฐาน (บ.1/ บ.3/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	2. โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับนักเรียนและครู (บ.3)	- ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ (บ.3)	- ครู (บ.1/ บ.3/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	3. โครงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระสังคมศึกษา (บ.2)	- ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ (บ.2)	- ครูชำนาญการ (บ.1/ บ.3/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ	4. โครงการค่ายวิชาการ (บ.1/ บ.2/ บ.3)	-	- ชุมชน (บ.1/ บ.3/ บ.2)
			- องค์กรเอกชน (บ.1/ บ.3/ บ.2)
			- นักเรียน (บ.1/ บ.3/ บ.2)
			- ภูมิปัญญาท้องถิ่น (บ.1/ บ.3/ บ.2)
			- สถาบันศาสนา (บ.1/ บ.3/ บ.2)

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	1. โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดยกระบวนการสอนแบบโครงการสำหรับนักเรียน (บ.1/ บ.3/ บ.2)	- ร้อยละของนักเรียนที่มีพฤติกรรมการเรียนดีขึ้น (บ.3) - จำนวนผลงาน/โครงการของนักเรียน (บ.1/ บ.3/ บ.2) - ความสามารถในการนำเสนอผลงาน (บ.1/ บ.3) - ความพึงพอใจของนักเรียน (บ.1/ บ.3/ บ.2)	- ครูทุกฝ่าย (บ.1/ บ.3/ บ.2) - ผู้ปกครอง (บ.1/ บ.3/ บ.2) - ผู้บริหาร (บ.1/ บ.3/ บ.2) - อบต. (บ.1/ บ.3/ บ.2) - วัด (บ.1/ บ.3/ บ.2)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ จากผู้อื่น			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ขยัน อดทน รอบคอบ เติบโตในการปฏิบัติงานและภูมิใจในผลงานของตนเอง			
ด้านผู้บริหาร			
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม	1. โครงการอบรมการสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กร สำหรับผู้บริหาร (บ.7)	- จำนวนผู้บริหารที่เข้ารับการอบรม (บ.3/ บ.7/ บ.6) - รายงานผลการประเมิน (บ.3/ บ.7/ บ.6)	- มหาวิทยาลัย (บ.3/ บ.7/ บ.6) - สถาบันศาสนา (บ.3/ บ.7/ บ.6) - โรงเรียน (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจ แก่ศิษย์ และผู้รับบริการโดยเสมอหน้า	2. โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหาร (บ.3/ บ.7/ บ.6)	- 3. โครงการประเมินผู้บริหาร (บ.3/ บ.7/ บ.6)	- ผู้ปกครอง (บ.3/ บ.7/ บ.6) - นักเรียน (บ.3/ บ.7/ บ.6) - บุคลากรในโรงเรียน (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 7 ช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ			
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 6 ให้ความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ			

ตารางที่ 37 โครงการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธภาพ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ (หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ระดับมัธยมศึกษา) (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ชื่อโครงการ	ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จ	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้ และ ประสบการณ์วิชาชีพ	1. โครงการอบรมเทคนิค การบริหารองค์กร (บ.2)	จำนวนผู้บริหารที่เข้า รับการอบรม (บ.1/ บ.2/ บ.3)	- มหาวิทยาลัย (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่า ปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือวุฒิอื่นที่คุรุสภา รับรอง และมีความรู้เกี่ยวกับการ บริหารจัดการองค์กร ตามข้อกำหนด คุรุสภา	2. โครงการอบรมเพื่อเพิ่ม คุณวุฒิทางการบริหารการ ศึกษาสำหรับผู้บริหาร (บ.1)		- อ ง ค์ ก ร ศาสนา (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 2 ผ่านการฝึกอบรมหลัก สูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะ กรรมการคุรุสภารับรอง			- โร ง เรี ย น (บ.3/ บ.7/ บ.6)
ตัวบ่งชี้ข้อที่ 3 มีมาตรฐานประสบ การณ์วิชาชีพตามข้อกำหนดคุรุสภา คือ มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบการณ์สอนและมี ประสบการณ์บริหารไม่น้อยกว่า 2 ปี			

ผลการประเมินโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัย
ราชภัฏราชนครินทร์

ผู้วิจัยประเมินโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ราชนครินทร์ โดยประเมินความสอดคล้องของโครงการกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำ
เป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลการประเมินความสอดคล้อง
ของโครงการพัฒนาโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า โครงการพัฒนาครู 13 โครงการ มีความ
สอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ทุกโครงการ โดยมีค่าความสอดคล้องในระดับมากทุกโครงการ
สำหรับโครงการพัฒนาด้านกระบวนการ จำนวน 16 โครงการ มีความสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่ง
ชี้ทุกโครงการ โดยมีค่าความสอดคล้องในระดับมากทุกโครงการ ในส่วนโครงการพัฒนาผู้บริหาร
6 โครงการ และโครงการพัฒนาด้านผู้เรียน 10 โครงการนั้น ทุกโครงการมีความสอดคล้องกับมาตร

ฐานตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยมีค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกโครงการ ($\bar{x}$ อยู่ระหว่าง 2.40 – 3.00)

ส่วนความเป็นไปได้ของโครงการ พบว่า โครงการเกือบทั้งหมดมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ($\bar{x}$ อยู่ระหว่าง 1.00 – 3.00) มีเพียง 1 โครงการเท่านั้น ที่มีค่าความเป็นไปได้ในระดับต่ำ คือ โครงการเพิ่มอัตรากำลังครูตามวุฒิที่ขาดแคลน มีค่าความเป็นไปได้เท่ากับ 1.00

ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงการพัฒนาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า โครงการพัฒนาครู 8 โครงการ โครงการพัฒนาผู้บริหาร 4 โครงการ โครงการพัฒนาด้านกระบวนการ 8 โครงการ และโครงการพัฒนาด้านผู้เรียน 7 โครงการ ปรากฏว่าทุกโครงการมีความสอดคล้องกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยมีค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกโครงการ ($\bar{x}$ อยู่ระหว่าง 2.80 – 3.00)

สำหรับความเป็นไปได้ของโครงการ พบว่า ทุกโครงการมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยมีค่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ($\bar{x}$ อยู่ระหว่าง 2.00 – 2.80)

โครงการในตารางที่ 36 และ 37 สามารถนำไปใช้เป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่จะดำเนินการพัฒนามาตรฐานด้านใดก่อนหรือพัฒนาทั้งระบบพร้อมๆ กัน (เนื่องจากการศึกษาเป็นของทุกคน (education for all) และทุกคนเพื่อการศึกษา (all for education) พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตราที่ 24 กล่าวว่าให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน ส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนร่วมกัน ซึ่งเป็นการผสมผสานสัมพันธ์กันในลักษณะส่งเสริม สนับสนุน ด้านทุน งบประมาณ หรือด้านปฏิบัติการกิจกรรมร่วมกัน หรือเสนอแนวความคิดร่วมกัน ดังนั้นหากสถานศึกษาใดได้นำแผนโครงการนี้ไปใช้ปฏิบัติดำเนินการพัฒนาในลักษณะที่กล่าวไว้ในแผน จึงนับว่าเป็นกระบวนการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ เนื่องจากเป็นกระบวนการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างมหาวิทยาลัย โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน และสถาบันศาสนา กล่าวคือ มหาวิทยาลัย/โรงเรียนเป็นฝ่ายวิจัยติดตามผล โรงเรียนชุมชน ผู้ปกครอง ร่วมดำเนินกิจกรรมโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันศาสนา องค์กรท้องถิ่น บุคคล

4.2 ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

การผสมผสานสัมพันธ์ในที่นี้หมายถึง การผสมผสานสัมพันธ์ในลักษณะร่วมกันดำเนินกิจกรรมระหว่างบุคคลจากองค์กรหลากหลายได้แก่ 1) มหาวิทยาลัย (ฝ่ายวิจัยและประสานงานโครงการ) 2)

สถานศึกษา (โรงเรียน) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการ ประกอบด้วย บุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร (ฝ่ายประสานงานกับชุมชน สถาบันศาสนา และผู้นำท้องถิ่น) ครู อาจารย์ บุคลากรในโรงเรียน (ฝ่ายบริหาร อำนวยความสะดวก) 3) ตัวแทนองค์กรศาสนา ได้แก่ 1) เจ้าอาวาส พระสงฆ์วิฑยกร (ฝ่ายวิฑยกร ให้การอบรม) 4) ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน (ฝ่ายสนับสนุนโครงการ) 5) นักเรียน ผู้ปกครอง (ฝ่ายผู้รับบริการ)

ผลการวางแผนการดำเนินกิจกรรมมีดังนี้

1. การคัดเลือกโครงการและคัดเลือกโรงเรียน ผลการคัดเลือกโครงการได้เป็นโครงการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน เนื่องจากมาตรฐานด้านผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นสมควรได้รับการพัฒนา ก่อน (ค่า $PNI_{modified}$ ในมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้บริหาร คือ 0.21, 0.18, 0.17 และ 0.07 ตามลำดับ) และในรายละเอียดของมาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน (ค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.28) โดยในมาตรฐานที่ 3.3 นี้ มีตัวบ่งชี้ที่บอกความสำคัญ ความต้องการจำเป็นที่ตัวบ่งชี้ที่ 1 คือ ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความต้องการจำเป็นที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนา ก่อน ดังนั้นผู้วิจัยร่วมกับโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน จึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาที่มาตรฐาน 3.3 ตัวบ่งชี้ข้อ 1 โดยมีเนื้อหารายละเอียดและจุดมุ่งหมายของโครงการ (โครงการอยู่ในภาคผนวก)

ผลการคัดเลือกโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานานาชาติ โรงเรียนอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา เหตุผลที่เลือกโรงเรียนดังกล่าวคือ 1) โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานานาชาติ และมีนักเรียนที่เรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา 2) มีจำนวนนักเรียนไม่มากนัก จึงสามารถจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกือบทุกคนในโรงเรียนได้รับอย่างทั่วถึง 3) เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียนได้รับการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก นอกเขตเมือง ก่อนข้างมีโอกาสน้อยกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่และอยู่ในเมือง

2. ผลการดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของโครงการมีดังนี้ (ผสานสัมพันธ์)

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ระดับคณะ เกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ ผู้บริหารระดับคณะเห็นด้วย เนื่องจากเป็นโครงการที่อยู่ในภารกิจของมหาวิทยาลัย ด้านบริการชุมชน ท้องถิ่น โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนให้ดำเนินโครงการได้

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับโรงเรียน (ผู้บริหาร) เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยและมีความยินดีที่ได้รับ โอกาสครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชน (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เสม็ดเหนือ) ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ร่วมประชุมหารือเพื่อกำหนดการดำเนินกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต่างมีความยินดีให้ความร่วมมือ โดยรับอาสาประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ และให้ความร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น การอำนวยความสะดวกและบริการสิ่งที่ใช้ในโครงการอบรม เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ที่มีไว้บริการนักเรียน เป็นต้น

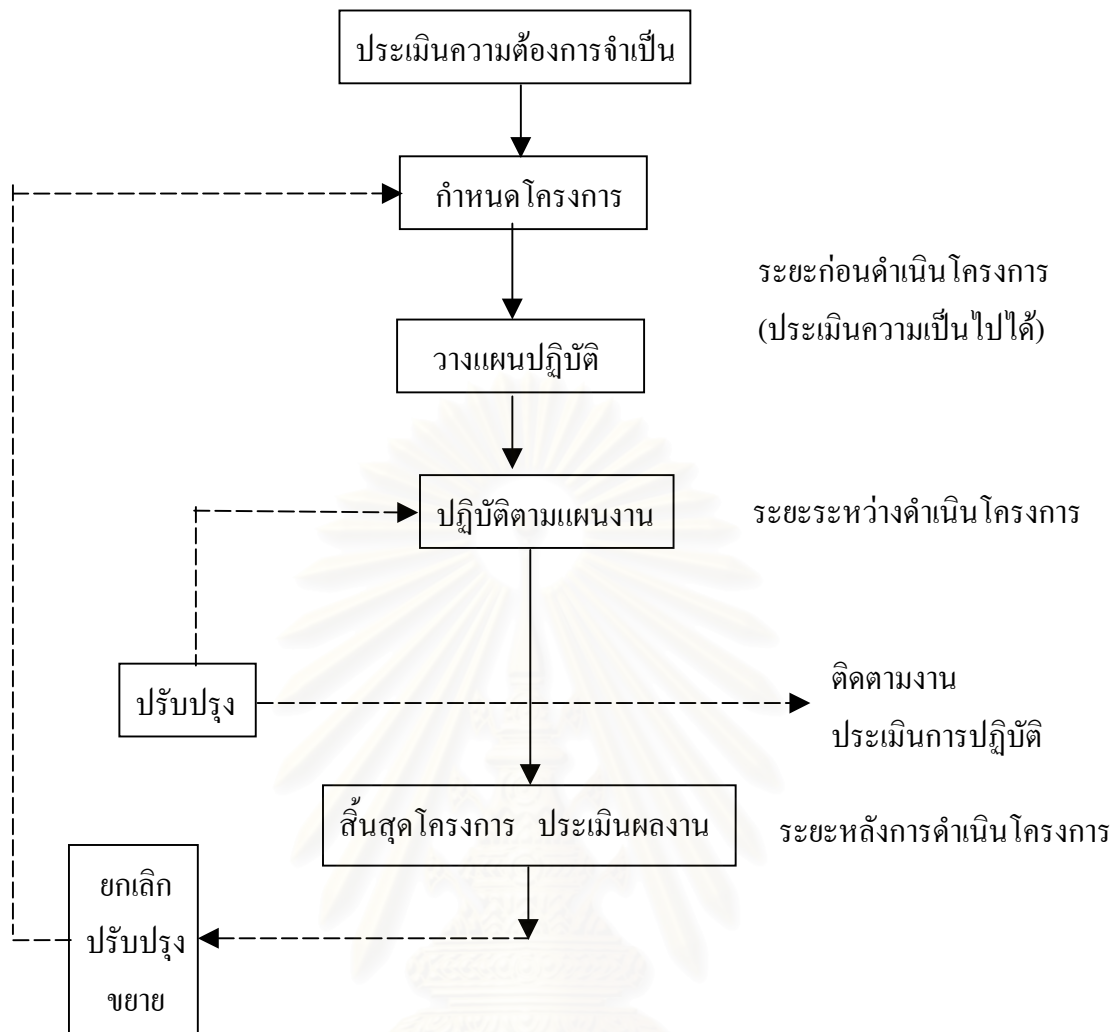
2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงานกับผู้ในระดับอำเภอ และผู้บริหารระดับเขต การศึกษา โดยชี้แจงความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ ได้รับการตอบรับร่วมดำเนินกิจกรรม และให้ความเห็นว่า ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนดังกล่าว เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนจริงๆ

2.5 ผู้วิจัยประสานงานกับพระวิฑาภกรจากวัดเสม็ดเหนือ ซึ่งมีพระมหาสมปอง เป็นต้นแบบโครงการธรรมสังฆจร กำหนดวันเวลา รูปแบบ และเนื้อหาที่นำเสนอ โดยให้นำเสนอเน้นให้นักเรียนรู้จักนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์ หาข้อสรุป ในลักษณะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อทันสมัย ประกอบทำนองเพลงสมัยนิยม และขึ้นด้วยเกมส์ธรรม

2.6 ดำเนินกิจกรรมตามกำหนดการในโครงการดังกล่าว โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลการประเมินโครงการ

ในการดำเนินประเมินโครงการใดๆ ก็ตาม ผู้ประเมินจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า ต้องการประเมินอะไรบ้าง การกำหนดสิ่งที่จะประเมินเกี่ยวกับโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินเป็นระยะตามวงจรการดำเนินโครงการดังนี้

แผนภูมิที่ 5 วงจรการประเมินโครงการ
(ที่มา : ดัดแปลงจาก สาราญ มีแจ้ง, 2548 : 99)

จากแผนภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ และได้เสนอผลไปแล้ว คือ

1. ระยะก่อนดำเนินโครงการ ได้แก่ การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ดำเนินไปแล้วในขั้นตอนที่ 3 ของการวิจัยนี้
2. ประเมินความเป็นไปได้ (feasibility study) ขั้นตอนนี้ได้ดำเนินไปแล้วในขั้นตอนที่ 4 ของงานวิจัย เป็นการประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ ศึกษาความพร้อมด้านต่างๆ ของโครงการ ซึ่งควรทำก่อนเป็นโครงการ ศึกษาความพร้อมในด้านกำลังคน งบประมาณ ลักษณะสภาพสิ่งแวดล้อม ขั้นตอนนี้ได้เสนอผลไปแล้วในตอนที่ 1 ของการประเมินโครงการ
3. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินการปฏิบัติตามโครงการ เป็นการประเมินเพื่อติดตามตรวจสอบ หรือประเมินเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติ (formative evaluation) ในโอกาสต่อไป การประเมินในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยประเมินโดยวัดได้จากการสังเกต พบว่า การพัฒนา

ผู้เรียนด้านความสามารถในการรู้จักใช้ข้อมูลวิเคราะห์ เพื่อหาข้อสรุป โดยใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบผสานสัมพันธ์ จะได้ผลสำรวจตามวัตถุประสงค์ของโครงการควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างจริงจัง และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินควบคู่ไปกับโครงการอื่นๆ และถ้าเป็นไปได้ควรจัดอบรมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในช่วงระยะเปิดภาคเรียน ซึ่งเป็นระยะที่มีนักเรียนใหม่เข้ามา และควรจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มเล็กกว่านี้

4. การประเมินหลังดำเนินโครงการ

การประเมินหลังดำเนินโครงการเป็นการตรวจสอบว่า โครงการก่อให้เกิดผลที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบ (impact) หรือผลพลอยได้ที่ไม่ได้คาดหวัง (side effect) อะไรหรือไม่ โครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

การประเมินหลังดำเนินโครงการ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินเพื่อตรวจสอบว่า โครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 4 ข้อ ดังนี้

4.1 ผลการประเมินโครงการตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 1 "เพื่อจัดโครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ความสามารถในการวิเคราะห์ ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ณ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ ในลักษณะค่ายธรรมศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน" ผลการประเมินโครงการพบว่า มีผู้เข้าร่วมโครงการประมาณ 280 คน ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ และโรงเรียนใกล้เคียง จำนวนประมาณ 250 คน ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ นายอำเภอ อำเภอบางคล้า นายกองต์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดเหนือ ประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน จำนวนประมาณ 30 คน โดยนายอำเภอ อำเภอบางคล้า ได้ให้เกียรติมาเปิดพิธีอบรม และได้กล่าวให้โอวาทนักเรียนเกี่ยวกับการรู้จักคิดวิเคราะห์ ผลการรวบรวมข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า การดำเนินโครงการบรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายข้อ 1 เนื่องจากมีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ และกลุ่มเป้าหมายที่มาร่วมโครงการเป็นไปตามตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของโครงการ และมีผู้แทนจากชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างพร้อมเพรียง เป็นไปตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

4.2 ผลการประเมินโครงการตามจุดมุ่งหมายข้อ 2 "เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อครอบครัวและสังคม" และจุดมุ่งหมายข้อ 3 "เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น"

การประเมินโครงการ เพื่อตรวจสอบว่า โครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถคิดวิเคราะห์กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวนประมาณ 100 คน แบบทดสอบมี 20 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ลักษณะข้อสอบเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีข้อคำถามวัดความรู้ความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนได้รับจากพระวิทยากร จำนวน 14 ข้อ เป็น

ข้อคำถามวัดระดับจริยธรรม โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับจริยธรรมของโคลท์เบอร์ค (Kohlberg's Description of Moral Development) จำนวน 4 ข้อ ส่วนอีก 2 ข้อ เป็นคำถามวัดความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ได้รับ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจ และความสามารถคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ก่อนอบรมและหลังอบรม

ระดับ	n _{ก่อน}	ก่อนอบรม		หลังอบรม	
		$\bar{X}$	n _{หลัง}	$\bar{X}$	
ประถมศึกษา	43	19.26	49	20.10	
มัธยมศึกษา	51	20.45	50	21.62	
รวม	94	19.85	99	20.86	

ตารางที่ 38 แสดงคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจ และความสามารถคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม ($\bar{X}$ ก่อนอบรมเท่ากับ 19.85 หลังอบรมเท่ากับ 20.86) หมายความว่า โครงการบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายข้อ 2 และข้อ 3 เนื่องจากผลการวัดเป็นไปตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

4.3 ผลการประเมินโครงการตามจุดมุ่งหมายข้อ 4 "เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อรูปแบบการจัดอบรมแบบสถานสัมพันธ (บ้าน วัด โรงเรียน)"

การประเมินโครงการเพื่อตรวจสอบว่า โครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายข้อ 4 หรือไม่ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามวัดความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 184 คน ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 175 คน ครูอาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 13 คน แบบสอบถามมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โครงการอบรมแบบผสมผสานสัมพันธ เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์

รายการ	นักเรียน		นักเรียน		ครูอาจารย์	
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. พิธีเปิดอบรม	3.96	0.74	3.90	0.61	4.22	0.67
2. กิจกรรมมารยาทไทย 5 ส่วน	4.47	0.65	4.42	0.58	4.22	0.44
3. กิจกรรมเกมส์ธรรม ยาเสพติด	4.25	0.71	4.36	0.60	4.33	0.50
4. ความเหมาะสมของสถานที่อบรม	3.90	0.81	4.15	0.66	4.00	0.71
5. รูปแบบการอบรม	4.19	0.78	4.19	0.74	4.33	0.50
6. เนื้อหาสาระที่ได้รับ	4.60	0.55	4.57	0.50	4.44	0.53
7. ทีมคณะวิทยากร	4.27	0.83	4.40	0.70	4.44	0.53
8. ระยะเวลาที่จัดอบรม	4.12	0.86	3.97	0.67	3.33	1.22
9. อาหารว่าง/อาหารกลางวัน	4.11	0.90	3.97	0.89	4.33	0.50

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมของทุกฝ่าย อยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ นอกจากรายการที่ 6 คือ เนื้อหาสาระที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลการประเมินได้ว่า โครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายข้อ 4 เนื่องจากเป็นไปตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

การประเมินโครงการบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของโครงการนี้ เป็นการประเมินความรู้และประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมกิจกรรม สรุปผลได้ว่า โครงการพัฒนาผู้เรียนในมาตรฐานที่ 3.3 ข้อ 1 บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายทุกข้อ เนื่องจากบุคลากรของทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายโรงเรียน และมหาวิทยาลัย เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษา ล้วนมีความพึงพอใจรูปแบบ ตลอดจนเนื้อหาสาระการพัฒนาผู้เรียนแบบผสมผสานสัมพันธ ที่พระวิทยากรนำเสนอ อีกทั้งมีการแสดงความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายว่าควรดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมและจริยธรรม สอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผลที่ตามมาคือ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือได้นำโครงการนี้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียน โดยได้ของงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดเหนือ และได้รับการอนุมัติเพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการในปีการศึกษา 2550

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏและประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ แล้วดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม **กลุ่มที่ 1** คือ กลุ่มตัวอย่าง ครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ 20 แห่ง ใน 4 ภูมิภาค จำนวน 520 คน ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนปัญหาและความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน จากโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 แห่ง จาก 4 ภูมิภาค ใช้สำหรับคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง **กลุ่มที่ 3** คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 9 คน ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง **กลุ่มที่ 4** คือ กลุ่มครู อาจารย์ประจำกลุ่มสาระ ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 210 คน ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 ครั้ง แบบสอบถาม 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 มี 4 แบบ แบบที่ 1 สำหรับครู แบบที่ 2 สำหรับผู้บริหาร แบบที่ 3 สำหรับนักเรียน และแบบที่ 4 สำหรับผู้เกี่ยวข้อง แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มี 4 แบบ แบบที่ 1 สำหรับครู แบบที่ 2 สำหรับผู้บริหาร แบบที่ 3 สำหรับนักเรียน แบบที่ 4 สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 36 คน เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ใน

เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ชุดที่ 3 ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 จำนวน 210 คน เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 ครั้ง ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำข้อสรุปมาพิจารณาร่วมกับผลสรุปที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามชุดที่ 1 และข้อมูลสารสนเทศมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปเป็นกรอบมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ แบบสอบถาม 3 ชุด และโครงสร้างการสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบคุณภาพความครอบคลุมของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และตรวจสอบความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (แบบสอบถามชุดที่ 2) ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ผู้วิจัยมีหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ และได้รับการตอบกลับจำนวน 409 ชุด จากจำนวนที่ส่งไป 526 ชุด ใช้เวลารวบรวมข้อมูลประมาณ 2 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุงรอบที่ 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ รอบที่ 2 ในเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง โดยการส่งแบบสอบถามชุดที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 36 คน ตอบกลับทางไปรษณีย์ จำนวน 32 คน รอบที่ 3 ได้รับการตอบกลับจำนวน 30 คน จาก 32 คน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ใช้เวลาประมาณ 5 สัปดาห์ การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามชุดที่ 3 ในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 206 ชุด ได้รับตอบกลับจำนวน 180 ชุด ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 1 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์แบบผสมสัมพันธ์ เลือกโครงการที่มีความสำคัญสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นลำดับแรก ทดลองปฏิบัติ 1 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขยายโอกาสขนาดเล็ก ใช้เวลาดำเนินตามแผนโครงการประมาณ 2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 สார்วจความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้เกี่ยวข้อง และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในบริบทของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ปัญหา และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ข้อมูลเชิง

ปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและสถิติอ้างอิง ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ วิเคราะห์โดยจัดกลุ่มข้อมูล แล้วสรุปเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาคัดเลือกมาตรฐานตัวบ่งชี้หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏแบบผสานสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques) โดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (median) ค่าฐานนิยม (mode) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (interquartile range) ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมและมัธยฐาน และค่าร้อยละ พิจารณาล้นทามติ (ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน) โดยใช้เกณฑ์ คือ ตัวบ่งชี้ต้องมีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์น้อยกว่า 1.50 ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน น้อยกว่า 1.00 และค่ามัธยฐานต้องมีค่าตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป ระดับล้นทามติของตัวบ่งชี้ที่ได้รับล้นทามติต้องมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป และตัวบ่งชี้ที่ได้รับล้นทามติ และมีค่าระดับล้นทามติตามเกณฑ์ ต้องมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 20

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล (out put) โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) มีเกณฑ์การเลือกระดับความสำคัญของมาตรฐานตัวบ่งชี้ว่ามีระดับความสำคัญความต้องการจำเป็น ควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยพิจารณาเปรียบเทียบค่า $PNI_{modified}$ ภายในกลุ่มมาตรฐานเดียวกัน (อิงกลุ่ม)

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 1 แห่ง โดยดำเนินการพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ เป็น 3 ระยะ **ระยะที่ 1** ผสานสัมพันธ์เชิงความคิดในกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนองค์กรศาสนา และผู้วิจัยร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ ที่ได้รับพิจารณาคัดเลือกมา 1 โครงการ โดยร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ด้านงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ ประโยชน์ที่จะได้รับ **ระยะที่ 2** ผสานสัมพันธ์เชิงปฏิบัติ โดยร่วมปฏิบัติตามภารกิจในโครงการ ด้วยความสมัครใจ ตามความถนัดของแต่ละฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายวิจัยประเมินผลจากอาจารย์ราชภัฏราชนครินทร์ ฝ่ายงบประมาณจากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล ฝ่ายอาคาร สิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ปกครองนักเรียน ฝ่ายวิทยากร ตัวแทนองค์กรศาสนา (ภิกษุสงฆ์ เป็นต้น) ฝ่ายสนับสนุน ผู้นำชุมชน และ**ระยะที่ 3** ผสานสัมพันธ์พิจารณาการบรรลุความสำเร็จของโครงการ เพื่อพิจารณาว่า ทำโครงการดำเนินต่อไป หรือเลิกล้มโครงการ หรือปรับปรุงโครงการ โดยร่วมกันประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลที่

รวบรวมได้จากการสังเกต จากแบบทดสอบ และแบบสอบถาม ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าเฉลี่ย

จากวิธีดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องในหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ จาก 4 ภูมิภาคเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างครู แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดระดับมากไปน้อย คือ ด้านบทบาทเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ (4.22) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4.17) ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (4.13) ด้านการวางแผนการสอน (3.99) และด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ (3.85) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในบริบทของผู้บริหาร 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการองค์กร (4.05) ด้านการจัดหลักสูตรสื่อการเรียนรู้ (4.01) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (3.99) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม (3.95) และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (3.90) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างนักเรียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในบริบทของครู 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรับผิดชอบในหน้าที่ครู (3.93) ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (3.90) ด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการส่งเสริมทักษะและกระบวนการเรียนรู้โดยครู (3.89) ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระดับมากไปน้อย คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน (3.84) ด้านการจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ (3.80) และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (3.78) ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบระดับคะแนนความคิดเห็นของครูระหว่างครูทั้ง 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครูพบว่าไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ระดับคะแนนความคิดเห็นของนัก

เรียนใน 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครูพบว่าแตกต่างกัน คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ในความคิดเห็นของนักเรียนในภาคกลาง กับนักเรียนในภาคเหนือ และนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X}$ ภาคกลาง, $\bar{X}$ ภาคเหนือ และ $\bar{X}$ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ 4.10, 3.78 และ 3.84 ตามลำดับ)

ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ครู ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสื่อการสอน ปฏิบัติหน้าที่ในภาระงานสอนไม่เต็มที่ เนื่องจากมีภารกิจอื่นมากไป จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไปทำให้ยากในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ปัญหาส่วนใหญ่ คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขาดความพร้อม การนิเทศการสอนขาดการประสานงานกัน อาจารย์นิเทศมหาวิทยาลัย ครูพี่เลี้ยงไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่นักศึกษาฝึกสอน มหาวิทยาลัยไม่มีกำหนดการส่งมาล่วงหน้า ส่งผลกระทบต่อตารางสอน

ความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนครูให้ได้รับการอบรม อำนวยความสะดวกเรื่องงบประมาณ

ความต้องการพัฒนาด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครูส่วนใหญ่ต้องการให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะความเป็นครู และได้รับการเตรียมความพร้อมมาอย่างดี มหาวิทยาลัยควรนิเทศการสอนให้บ่อยขึ้น ควรมีระยะเวลาการฝึกประสบการณ์มากกว่า 1 ภาคเรียน

ความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูมีความต้องการให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในห้องศักรศาสนามีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และควรมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

ความต้องการของ ผู้เรียน ส่วนใหญ่ต้องการครูที่มีลักษณะความเป็นครูใจดี ให้คำปรึกษาได้ สามารถสอนให้เข้าใจได้ ต้องการโรงเรียนที่มีความร่มรื่น สะอาด มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้

ปัญหาและความต้องการของ ผู้บริหาร ในด้านปัญหา ส่วนใหญ่คือครูมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับเกณฑ์ที่กำหนด โครงสร้างการบริหารงานจากส่วนกลางไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารงานเอง ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ช่วยดูแลสอดส่อง ดูแลนักเรียน ด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นั้น ผู้บริหารต้องการให้มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็น 1 ปีการศึกษา

ปัญหาความต้องการของ **ผู้เกี่ยวข้อง** ด้านกระบวนการเรียนการสอน คือ โรงเรียนขาดครู มีครูไม่ครบ(กลุ่ม)สาระวิชา นักเรียนขาดความรับผิดชอบ อาคารเรียนเก่าแก่แยกแ่การซ่อมแซม การจักระบบการบริหารยังไม่ชัดเจน ความต้องการด้านบุคลากรต้องการให้มีบุคลากรตามกลุ่มสาระ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตามศักยภาพ มีความสามารถติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน หนีเรียน ได้ ให้ปฏิบัติอย่างเข้มงวดกับนักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบ

ด้านสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรมีบริเวณสำหรับพักผ่อน นันทนาการ อาคารเรียนควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเอื้อต่อการเรียนรู้

ความต้องการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาครูควรมีความประพฤติดี มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มหาวิทยาลัยควรนิเทศการสอนบ่อยมากขึ้น

2. ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยใช้เทคนิคเคฟายแบบปรับปรุง ได้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 23 มาตรฐาน 112 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็นมาตรฐานด้านครู 7 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านผู้บริหาร 2 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน 8 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านครู 7 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูพอเพียง มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อทางวิชาชีพ มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้ มาตรฐานที่ 1.6 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน การครองตน และมีมนุษยสัมพันธ์ มาตรฐานที่ 1.7 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะ มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมวิชาชีพและต่อสังคม

มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ องค์กรและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และปลอดภัย มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานด้านผู้เรียน 8 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลิตผล โดยภาพรวมมาตรฐานด้านผู้เรียนมีความสำคัญของการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมาเป็นมาตรฐานด้านกระบวนการ และสุดท้าย คือ มาตรฐานด้านครู

เมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐาน

มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงานและมีครูพอเพียง มีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรได้รับการพัฒนาพร้อม ๆ กับมาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

มาตรฐานด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ และมาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และมาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

พิจารณาตามระดับโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

ด้านครู โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ในมาตรฐานที่ 1.1 ครูมีวุฒิ/ความรู้ตรงกับงานและมีครูพอเพียง ในขณะที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และมาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน

ด้านกระบวนการ โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ในมาตรฐานที่ 1.1 สถานศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษา และท้องถิ่น ในขณะที่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน ในมาตรฐานที่ 2.3 คือ สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้เรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ในมาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

พิจารณาการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ตามมาตรฐานด้านครู ด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียน

ด้านครู โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีมาตรฐานที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน คือ มาตรฐานที่ 1.1 คือ ครูมีวุฒิ/ความรู้ ด้านภาษาและเทคโนโลยี และมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มีตัวบ่งชี้ข้อ 4 คือ ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพิจารณา ก่อน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มาตรฐานที่ 1.3 มีมาตรฐานที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวบ่งชี้ข้อ 6 คือ ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ และวิธีที่หลากหลาย มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพิจารณา ก่อน

ด้านกระบวนการ โรงเรียนระดับประถมศึกษา มีมาตรฐานที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน คือ มาตรฐานที่ 2.1 คือ สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และเอกสารประกอบตาม สาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและท้องถิ่น มีตัวบ่งชี้ข้อ 3 คือ มีแหล่งข้อมูลสาร สนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ด้วยตนเอง มีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน ในขณะที่โรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา มาตรฐานที่ 2.3 ตัวบ่งชี้ข้อ 6 คือ ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น และ ให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการ พัฒนา ก่อน

ด้านผู้เรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีมาตร ฐานที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน คือ มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด ตังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีตัวบ่งชี้ข้อ 1 คือผู้เรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์ และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ มีความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน

4. ผลการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบผสานสัมพันธ์สำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในขั้นตอนที่ 3 นำมาซึ่งแผนพัฒนาหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ได้ 4 แผน คือ 1) แผนพัฒนามาตรฐาน ด้านครู 2) แผนพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการ 3) แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน และ 4) แผน พัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยทั้ง 4 แผน มีโครงการรวมทั้งสิ้น 77 โครงการ เป็นโครงการ พัฒนาการ 22 โครงการ โครงการพัฒนาผู้บริหาร 12 โครงการ โครงการพัฒนาผู้เรียน 18 โครงการ และโครงการพัฒนาสถานศึกษา 25 โครงการ ผลการคัดเลือกแผนโครงการเพื่อนำมาปฏิบัติดำเนิน กิจกรรมการพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ คือ โครงการพัฒนาด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมี ความสามารถคิด วิเคราะห์ คิดตั้งเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่ง ชี้ข้อ 1 คือ ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์ และสรุปเพื่อช่วยใน การตัดสินใจ เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยมีโครง การที่ได้รับพิจารณาคัดเลือก คือโครงการอบรมพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ด้านการคิด วิเคราะห์ 1 โครงการ โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 3.3 ตัวบ่งชี้ข้อ 1 คือ โรงเรียนวัด เสม็ดเหนือ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากร หลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน เห็นความสำคัญของโครงการ

และยินดีให้ความร่วมมือ โดยได้รับความร่วมมือในลักษณะประสานกันปฏิบัติการกิจกรรมกัน ตามความสมัครใจและความถนัดของแต่ละฝ่าย เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการประเมินโครงการ 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังการดำเนินโครงการ มีรายละเอียดดังนี้ คือ ในขั้นก่อนดำเนินโครงการ ทำการประเมินความต้องการจำเป็น ผลที่ได้รับคือ มาตรฐานด้านผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ข้อ 1 มีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน ระหว่างดำเนินโครงการ ผลที่ประเมินได้ คือ โครงการจะบรรลุวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จได้ ควรได้รับความร่วมมือแบบประสานสัมพันธ์อย่างจริงจัง โดยเฉพาะจากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำชุมชน และควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เช่นพัฒนาโครงการลักษณะนี้อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ส่วนผลการประเมินหลังการดำเนินโครงการ พบว่า เมื่อสิ้นสุดโครงการ สามารถดำเนินการได้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการทุกด้าน คือได้รับความร่วมมืออย่างดีจากบุคลากรทุกฝ่าย ผลการเรียนรู้ของผู้รับการอบรมก่อนอบรมกับหลังการอบรมแตกต่างกัน ผู้เข้าร่วมโครงการทุกฝ่ายมีความพึงพอใจระดับมาก กับกิจกรรมรูปแบบค่ายธรรมดาศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของโครงการ เน้นการสอดแทรกบทเพลงและกิจกรรมสนุกสนานเข้ากับเนื้อหาการอบรม ผลที่ตามมาคือโรงเรียนได้นำแผนโครงการ บรรลุไว้ในแผนพัฒนาโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป ด้วยความร่วมมืออนุเคราะห์งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิจัยการวิเคราะห์ความคิดเห็นของ ครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ 4 ภูมิภาค เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในบริบทของครู ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างครู ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบทบาทการเป็นครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านการวางแผนการสอน และด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับ คือ 4.22, 4.17, 4.13, 3.99 และ 3.85 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และความรับผิดชอบในหน้าที่ครู ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน และด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการเสริมทักษะและกระบวนการ

การเรียนรู้จากครู โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับคือ 3.93, 3.90 และ 3.89 ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครองนักเรียน, กรรมการสถานศึกษา) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษา 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับคือ 3.84, 3.80 และ 3.78 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2545 - 2548) จำนวน 26,584 แห่ง ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พบว่า มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพของครู ด้านการจัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐานซึ่งร้อยละ 66 เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กในชนบท แต่สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรกสังกัดโรงเรียนสาธิต จำนวน 29 แห่ง ที่พบว่า มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์ร้อยละ 72 เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ในเมือง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา, 2548) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในเมือง ก่อนข้างมีภาพรวมใกล้เคียงกับโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่างๆ ผลการประเมินครูโดยครูประเมินตนเอง ประเมินโดยผู้เรียน และประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องจึงอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน นอกจากนี้ผลการประเมินสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาประเมินตนเองอยู่ในระดับมากสอดคล้องกัน สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสาธิตจำนวน 29 แห่งที่ประเมินว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์และมีความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับได้มาตรฐานเป็นจำนวนร้อยละ 72 ของโรงเรียนสาธิตทั้งหมด (ได้มาตรฐาน สมศ. ระดับดี หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐานมีค่ามากกว่า 2.50 และต้องไม่มีมาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง) ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมือง หรือโรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่ มีประสบการณ์บริหารสถานศึกษามานาน

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูทั้ง 4 ภูมิภาคเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู ไม่พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูทั้ง 4 ภาค ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 4 ภูมิภาคเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู พบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของนักเรียนในภาคกลาง กับความคิดเห็นของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนักเรียนในภาคเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียน

ในภาคกลางมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในบริบทของครู สูงกว่านักเรียนในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{X} = 4.10$, $\bar{X} = 3.78$, และ $\bar{X} = 3.84$ ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมาตรฐาน โดยจำแนกตามภาค ซึ่งอยู่ในระดับดี ที่พบว่า จำนวนร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินระดับมาตรฐานด้านครู (มาตรฐานที่ 22 และ 24) อยู่ในระดับดี เป็นโรงเรียนในภาคกลางและภาคตะวันออก ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (37.6, 49.5, 26.0 และ 27.8 ตามลำดับ) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548) ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ภาคกลางและภาคตะวันออก มีสภาพทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะระดับคุณภาพทางการศึกษานั้นมีปัจจัยสาเหตุหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ และสภาพทางเศรษฐกิจของสถานศึกษาด้วย หรืออาจเนื่องจากผู้วิจัยนำมาตรฐานบางมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาปรับใช้

ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง ได้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 23 มาตรฐาน 112 ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็นมาตรฐานด้านครู 7 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านผู้บริหาร 2 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 30 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน 8 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ จะเห็นได้ว่า จำนวนมาตรฐานด้านครู และด้านกระบวนการมีจำนวนมากซึ่งค่อนข้างจะสอดคล้องกับผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่ทำการสำรวจปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูและโรงเรียน ที่ผู้เรียนต้องการ มีลักษณะหลากหลาย เช่น คุณลักษณะครูที่นักเรียนต้องการ คือ มีความเข้าใจผู้เรียน มีคุณธรรม มีความเมตตา มีความยุติธรรม ด้านการสอน คือ มีความสามารถสอนให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ติดตามเอาใจใส่ให้นักเรียน สนองตอบ ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ ส่วนด้านกระบวนการบริหารโรงเรียน โรงเรียนควรมีความร่มรื่น สะอาด มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีสิ่งแวดล้อมห่างจากอบายมุข เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าผลการวิจัยในส่วนนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มนต์วีร์ โนนห้าวรอ (2545) เรื่องการประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลำดับลดหลั่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษารายด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย รวมถึงตัวบ่งชี้รวมทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหาร ครู จำนวน 867 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมีน้ำหนักมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านกระบวนการ

ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่ได้รับฉันทามติจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า จำนวนข้อที่ได้รับฉันทามติที่มีสูงมากคือถูกตัดทิ้งไปเพียง 3 ข้อ อาจเนื่องจากตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย 4 แหล่ง คือ 1) จากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) จากผลวิจัยที่พบในขั้นตอนที่ 1 ของงานวิจัยนี้ 3) จากมาตรฐานตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) มาตรฐานทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา หรืออาจเนื่องจาก จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความหลากหลาย และมีจำนวนมากถึง 30 คน ซึ่งอาจมีผลให้มီอัตรความคลาดเคลื่อนน้อยมากจนคงที่ (Mac Millan อ้างถึงใน เกษม บุญอ่อน, 2522) ที่กล่าวว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ถ้ามีจำนวนมากนั้นจะสามารถลดอัตราความคลาดเคลื่อนได้ ทำให้ระดับฉันทามติของตัวบ่งชี้เกือบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และมาจากโรงเรียนสาธิตที่มีระดับมาตรฐานการศึกษาค่อนข้างสูง อีกประการหนึ่งมาตรฐานของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้ฝึกประสบการณ์ได้เรียนรู้แบบอย่างที่ดี (สุมน อมรวิวัฒน์, 2541) นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2538) ยังชี้ให้เห็นว่าในการสร้างครูที่ดีให้แก่สังคม สถาบันฝึกหัดครูควรให้ความสำคัญกับวิชาฝึกสอน การฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจึงถือเป็นงานสำคัญ ขณะที่ Erdman (1983 อ้างถึงใน สมบัติ คชสิทธิ์, 2534) ชี้ให้เห็นว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรได้ประสานการให้ความรู้ภาคทฤษฎี และการปฏิบัติในลักษณะบูรณาการกัน จึงจะทำให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีคุณค่าและปทัช ฆาตคณวุฒิ (2530) ยังกล่าวถึงสมมติฐาน หรือแนวคิดพื้นฐานบางประการของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ว่า ควรตั้งอยู่บนรากฐาน 3 ประการคือ 1) การทดสอบทฤษฎีในสภาพจริง ประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามาก เป็นการประสานระหว่างทฤษฎีและสภาพจริง และนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ 2) การสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงสมรรถภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม และตามความต้องการของแต่ละคน 3) การพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ ความมั่นใจในตนเอง และมีแนวทางของตนเอง เหตุผลที่กล่าวมาอาจมีส่วนทำให้ที่ผู้เชี่ยวชาญมีมติว่า ตัวบ่งชี้มาตรฐานหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังกล่าวมีความสำคัญและควรมีหลากหลาย

ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชนรินทร์ โดยวิธีการคำนวณจากสูตร Modified Needs Priorities Index พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียนทั้งโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาามีระดับความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยมีค่า $PNI_{modified}$ ในมาตรฐานผู้เรียน ครู กระบวนการ และผู้บริหารเป็น .27, .21, .20, และ .10 ตามลำดับ และยังพบว่าค่า $PNI_{modified}$ ทุกค่าค่อนข้างต่ำ ค่า $PNI_{modified}$ ที่ค่อนข้างต่ำแสดงว่าระดับความต้องการจำเป็นหรือช่องว่าง (gap) หรือตัวปัญหานั้นไม่

มากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวัดระดับความต้องการจำเป็นในงานวิจัยนี้วัดจากความรู้สึกแบบตอบสนองคู่โดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งอาจมีผลให้ช่องว่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริง ในคำถามแต่ละข้อนั้น มีค่าต่ำเมื่อเทียบกับค่าที่เป็นไปได้ของค่า PNI_{modified} นั่นคือ 0-5 ส่วนความต้องการจำเป็นในมาตรฐานด้านผู้เรียนมีความสำคัญความต้องการจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อนนั้น สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2548) ที่กล่าวว่าความต้องการจำเป็นของผู้เรียน จัดประเภทเป็นความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต หรือด้านผลิตผล หรือด้านผลลัพธ์ ขึ้นอยู่กับเน้นที่อะไร ถ้าเน้นที่จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์หรือเกรดเฉลี่ยที่ได้รับก็เป็นความต้องการจำเป็นด้านผลผลิต ถ้าเน้นที่คุณลักษณะของนักเรียนเช่น ส่งงานตรงเวลา ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ก็เป็นความต้องการจำเป็นด้านผลิตผล ถ้าเน้นที่ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่นักเรียนสอบได้ก็เป็นความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ ทั้ง 3 ประเภทเป็นความต้องการจำเป็นที่แท้จริง (true needs) ควรพิจารณาพัฒนา ก่อน นอกจากนั้นในมาตรฐานด้านผู้เรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 คือผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีระดับความต้องการจำเป็นควรพิจารณาได้รับการพัฒนา ก่อน สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544-พ.ศ.2546) จำนวน 30,010 แห่ง พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนมีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบนั้นไม่ผ่านเกณฑ์ และ 65% (เกือบทั้งหมดเป็นสถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท) ทั้งนี้อาจเนื่องจากความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นเป็นความสามารถด้านสติปัญญา (Cognitive Domain)ระดับลึก ซึ่งนักเรียนจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง แต่ก็สามารถฝึกให้เกิดทักษะได้ นั่นคือผู้เรียนในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับการพัฒนาในมาตรฐาน 3.3 ตัวบ่งชี้ข้อ 1 ก่อน

ผลการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งตรวจสอบได้ด้วยการประเมินผลโครงการพัฒนาผู้เรียนมาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ตัวบ่งชี้ข้อ 1 คือนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ โดยใช้การพัฒนาแบบผสานสัมพันธ์ ผลการประเมินโครงการ 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะที่ 1 ก่อนดำเนินโครงการ ทำการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่ามาตรฐานด้านผู้เรียนที่ 3.3 ข้อที่ 1 ควรได้รับการพัฒนา ก่อน และทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ พบว่าโครงการได้รับการยอมรับ มีความเป็นไปได้ที่สามารถดำเนินการให้สำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้นำชุมชน และผู้ปกครอง ทุกฝ่ายยินดีให้ความร่วมมือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และยังมีหน้าที่ตามบทบาทที่ยินดีทำด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร (2546) เรื่องรูปแบบการสร้างแรงจูงใจในชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดห้วยหิน

อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เกิดจากความรู้สึกศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงใยในสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความผูกพัน และความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ความสามารถของผู้นำชุมชน ผลการประเมินโครงการระหว่างดำเนินโครงการ ประเมินด้วยการสังเกตบรรยากาศในขณะที่ดำเนินโครงการพบว่า ทุกฝ่ายต่างปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความแข็งขัน เช่น พระวิทยากรดำเนินการอบรมด้วยการใช้สื่อที่ทันสมัย มีรูปแบบการนำเสนอที่สนุกสนาน น่าสนใจ ใช้บทเพลง และเกมซึ่งสอดคล้องกับวัยของผู้รับการอบรม นายอำเภอกล่าวนำให้อิวาทก่อนเปิดการอบรมโดยมีสาระที่ชักชวนให้นักเรียนที่เข้าอบรมได้เห็นภาพการรู้จักนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ คิดเป็นระบบ ปฏิบัติของทั้งนักเรียนที่เข้าอบรมและผู้ปกครองมีการตอบรับดี นอกจากการสังเกตรวบรวมข้อมูลระหว่างการดำเนินโครงการแล้ว ยังมีการประเมินจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่าผู้เข้าร่วมโครงการทุกฝ่ายมีความพึงพอใจระดับมาก อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่วัดได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรมมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหมายของโครงการทุกข้อ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประไพจิตร หิรัญชัยลิต (2545) เรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ ได้ข้อสรุปว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมี 2 ตัวแปรคือการมีความสัมพันธ์กับนักเรียน และการมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ พวงสมจิตร (2540) ที่ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล 2 แห่งด้วยวิธีการเชิงคุณภาพพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 กลุ่มคือ กลุ่มสภาพแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และสังคมวัฒนธรรม กลุ่มปัจจัยชุมชน และกลุ่มปัจจัยโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรโรงเรียน วิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน ผลการปฏิบัติงาน จากการประเมินผลที่เกิดตามมา (Impact) หลังดำเนินโครงการ จากการติดตามผลสืบเนื่อง ผู้วิจัยพบว่า โครงการนี้ได้รับได้รับการนำไปไว้ในแผนโครงการพัฒนาโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ โดยได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ดเหนือ ในปีการศึกษา 2551 อาจเนื่องมาจากผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชนเห็นว่าเป็นการพัฒนาเพื่อบุตรหลาน ผู้ปกครองบางคนก็เป็นศิษย์เก่า มีความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของจึงให้ความร่วมมืออย่างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร (2546) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน เนื่องมาจากความผูกพันและความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ความรู้สึกเป็นเจ้าของและความห่วงใยสวัสดิภาพของบุตรหลาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนแบบผสมผสานสัมพันธ์ ควรพิจารณาว่าโครงการที่เสนอไว้นั้น มีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาหรือไม่ โดยอาจเลือกโครงการใดก่อนก็ได้ เนื่องจากระดับความต้องการจำเป็นของแต่ละตัวบ่งชี้ในแผนนั้นๆมีระดับค่อนข้างต่ำและใกล้เคียงกัน
2. ควรนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาพิจารณาหาสาเหตุที่แท้จริงของความต้องการจำเป็นนั้นๆ แล้วพิจารณาโครงการที่ผู้วิจัยนำเสนอไว้ว่า ใช้เป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาได้หรือไม่
3. การพัฒนาแบบผสมผสานสัมพันธ์อาจทำได้ในลักษณะ เป็นการผสมผสานสัมพันธ์เชิงแนวคิด หรือผสมผสานสัมพันธ์เชิงแนวปฏิบัติหรือทั้ง 2 ลักษณะ
4. มาตรฐานตัวบ่งชี้จากการวิจัยนี้ อาจนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ ว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานในระดับใดโดยเพิ่มส่วนที่เป็นเกณฑ์การตัดสินการยอมรับการผ่านมาตรฐานเหล่านั้น
5. แผนพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 4 แผน ประกอบด้วย แผนพัฒนามาตรฐานด้านครู แผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้บริหาร แผนพัฒนามาตรฐานด้านกระบวนการ และแผนพัฒนามาตรฐานด้านผู้เรียน อาจนำแผนไปใช้พัฒนาสถานศึกษาได้พร้อมๆ กัน ทุกแผน หากสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นพัฒนาทุกด้านในเวลาเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในรูปแบบนี้กับหน่วยงานอื่น ๆ องค์กร ชุมชน ซึ่งอาจเป็นแนวทางหนึ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนได้
2. ควรมีการวิจัยติดตามผล การพัฒนามาตรฐานแต่ละด้าน โดยนำโครงการหนึ่งโครงการใดในแผนมาทดลองใช้ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม จากบุคลากรในสถานศึกษา มาเป็นผู้เรียนบ้าง
4. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยสร้างระดับการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้ละเอียดมากขึ้น คือ มากกว่า 5 ระดับ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษม บุญอ่อน. (2522, ตุลาคม). เดลฟาย : เทคนิคการวิจัย. ครูปริทัศน์. 4 : 26 - 28.
- คมสร วงษ์รักษา. (2540). การเปรียบเทียบคุณภาพและความสอดคล้องของเทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่อิงโมเดลความแตกต่างในการประเมินความต้องการจำเป็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยภักดิ์บัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2531). ข้อเสนอแนะในการฝึกสอนของคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2540). คู่มือวิชาประสบการณ์วิชาชีพ หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2541). ประสบการณ์วิชาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. (2531). การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย. ใน การวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา. ม.ป.ท.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขต ปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- ทิสนา แยมมณี และคณะ. (2542). คู่มือ การจัดทำและดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แยมมณี และคณะ. (2542). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน : กรณีศึกษาวชิราวุธวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2541). สถิติการศึกษาและแนวโน้ม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). รายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับการประเมินคุณภาพการบริหารและการจัดการเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. (2544). การวิจัยและการพัฒนาเพื่อการศึกษา
ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม. (2535). รูปแบบการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อนในประเทศไทย :
การศึกษาแบบเดลฟาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกโรงเรียน).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2530). ครุศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพจิตร หิรัญชัยฐิติ. (2545). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
นักเรียนในการพัฒนานักเรียน : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- ประยูร อองกุลณะ. (2537). ความเป็นเพื่อนกับการป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ: โครงการโรคเอดส์สภากาชาดไทย
- ประเวศ วะสี. (2541). ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดจากความหายนะ.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- ปิยมารณ์ ไชคอวยชัย. (2540). การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่าง
วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญที่แตกต่างกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมิน
ความต้องการจำเป็นที่มีการตอบสนองเดียว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- บุญชรินทร์ เต็มชัย. (2546). การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับ
นักศึกษาวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- พัฒนา จันทนา. (2542). พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
สาขาวิชาเอกสังคมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2538). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาระบบการสอน หน่วยที่ 1 - 4.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- พิมพ์ ตามี. (2539). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ถ่ายเอกสาร).
- มนัสวีร์ โนนหัวรอ. (2545). การประเมินตัวบ่งชี้รวมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงกระบวนการลำดับลดหลั่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2541). คู่มือการศึกษาระดับปริญญาตรี. สงขลา: มหาวิทยาลัยฯ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2541). คู่มือนิสิตฝึกสอน. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). พฤติกรรมการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่งรัมย์ วิบูลชัย. (2544). การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมของคุณภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- วัชรภรณ์ อภิวัชรางกูร. (2546). รูปแบบการสร้างแรงจูงใจชุมชนในการร่วมพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดห้วยหิน อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2541). ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสภาพแวดล้อมโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา : การเปรียบเทียบระหว่างการใช้เทคนิคเสียงจากภาพและเทคนิคการสนทนากลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2537). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. (2547). คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. จะเข้เกราะ: ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์.
- สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. (2546). หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏ หลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

- สนาน ชรรมรส. (2541). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
:กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนประสาทเขอ อำเภอบึง จังหวัดศรีสะเกษ.
ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. คณะพัฒนาสังคม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (ถ่ายเอกสาร).
- สัมพันธ์ อุปลา. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอชนบท
จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ถ่ายเอกสาร).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2006). สรุปผลการสังเคราะห์
ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก
พ.ศ.2544 – 2548) จำนวน 30,010 แห่ง. (Online). Available:
http://www.onesqa.or.th/upload/79/fileUpload/1397_4093.pdf
ออนไลน์ 9 ธันวาคม 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2005). เขตพื้นที่การศึกษาในสังกัด สพฐ.
(Online). Available: <http://www.obec.go.th> ออนไลน์ 6 กุมภาพันธ์ 2548.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). แนวทางการพัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.
กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2005). เขตพื้นที่การศึกษาในสังกัด สพฐ.
(Online). Available: <http://www.obec.go.th> ออนไลน์ 6 กุมภาพันธ์ 2548.
- สำราญ มีแจ้ง. (2544). การประเมินโครงการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
นิชนินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- ศุมน อมรวิวัฒน์. (2541). "งานครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง" ใน คู่มือวิชาประสบการณ์วิชาชีพ
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวลี ทวีบุตร. (2540). การเปรียบเทียบผลการสร้างฉันทามติ และระดับการให้ความร่วมมือ
ของผู้เชี่ยวชาญระหว่างการใช้เทคนิคเดลฟายแบบเดิมและเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง
ที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: ชรรมดาเพรส.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
ในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุชา กอนพวง. (2539). การใช้เทคนิคแผนที่มโนทัศน์ในการประเมินความต้องการจำเป็น
เพื่อการวางแผนงานกิจกรรมนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
(ถ่ายเอกสาร).
- อาทิตยา ดวงมณี. (2540). การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการ
ของสาขาวิชาทางการวิจัยการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- เอมอร จังศิริพรกรณ์. (2541). การพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของ
ครอบครัวนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต. สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).

ภาษาอังกฤษ

- Abrams, L. S. (2000). Planning for School Change School – Community Collaboration
in a Full – Service Elementary School. Urban Education. 35,1 : 79 – 103.
- Alkin, Marvin C. (1985). A guide fro evaluation decision makers. Beverly Hills: Sage.
- Anne, W. D. (1996). Involving Parents, Avoiding Gridlock. Educational Leadership.
53, 7.
- Brown. (1976). Principle of Education and Psychological Testing. 2nd ed.
New York: Holt, Rinchart and Winston.
- Cochran, S.W. (1983, November). The Delphi Method : Formulating and Refining Group
Judgments. Journal of Human Sciences. 2 (2) : 111 – 117.
- Cronbach, Lee J. (1990). Essentials of Psychological Testing. 5th ed. New York:
HarPer Collins.
- Gerald, W. B. (1996). SES and Involvement. Phi Delta Kappan. 78 : 169 – 170.
- Good, C.V. (1973). Dictionary of Education. 3rd ed. New York : Mcgraw Hill.
- Johnson, W. L. (1986). Two Methods of Scoring Discrepancy Format Needs
Assessment Instruments. Journal of Experimental Education. 55 (1) : 39 – 42.
- Johnstone, J. N. (1981). Indicators of Education Systems. London: Anchor Press.

- Kaufman, R. and English, F. W. (1979). Needs Assessment : Concept and Application. Englewood Cliff, NJ : Educational Technology Publications.
- Kirk, Roger E. (1995). Experimental Design: Procedures for the Behavioral Sciences. 3rd ed. California : Brooks/Cole.
- Leedy, Paul D. (1997). Practical Research : Planning and Design. 6th ed. New Jersey: Prentice - Hall.
- Linstone and Turoff. (1975). The Delphi Method Technique and Applications. MA: Addison - Wesley.
- Maynard, S. and Howley A. (197). Parent and Community Involvement in Rural schools. ERIC Digest. June (1).
- Murry, J. W. and Hammons, J. O. (1995). Delphi : A Versatile Methodology for Conducting Qualitative Research. The Review of Higher Education. 18 (4) : 423 -436.
- Modified Delphi Technique. (2004). (Online). Available: <http://cpol.army.mil/library/train/courses/st7000d/e.5.htm>. Retrieved January 3, 2005.
- Moroney, R. M. (1977). Needs Assessment for Human Services. In W.F. Anderson, B.J. Frieden, and M. J. Murphy (Eds.). Managing Human Services. Washington, D.C.: International City Management Association.
- Nelson, Amy J. (2002). Using a Modified Delphi Methodology to Develop a Competency Model for Vet Practitioners. (Online). Available: <http://home.earthlink.net/~amkefossen/AJN/publications/RM502EPaper.pdf> Retrieved January 3, 2005.
- Penta, M. Q. (1994). A Comparison of The Effectiveness of Three Commonly Used Scoring Methods for Prioritizing Areas of Need. Unpublished. Ph.D. Dissertation, the Graduate School, The University of North Carolina at Greensboro.
- Pryor, C. (1995). Youth, parent and teacher views of parent involvement in schools. Education. 115, 3 : 410 - 419.
- Roth, J.E. (1978). Theory and Practice of Need Assessment with Special Application to Institutions of Higher Learning. Unpublished. Ph.D. Dissertation, Department of Education, University of California, Berkeley.
- Stufflebeam, D. L.; et al. (1971). Educational Evaluation and Decision Making. Itaca: FE Peacock.

- Swick, K. J. (1992). Teacher - Parent partnerships. ERIC Digest. Jan (1).
- Waggoner, K. and Griffith, A. (1998). Parent involvement in education.
Journal for a Just & Caring Education. 4, 1 : 65 - 77.
- West, A. and Noden, P. (1998). Parental Involvement in Education in and out of school.
British Educational Research Journal. 24, 4 : 461 - 484.
- Witkin, Belle Ruth.; and Altschuld, James W. (1995). Planning and Conducting Needs Assessments : A Practical Guide. Thousand Oaks: Sage.
- Withkin, B. R. (1984). Assessing Needs in Educational and Social Programs.
San Francisco, CA: Jossey - Bass Publishers.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามชุดที่ 1

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 1 (สำหรับครู)
2. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 2 (สำหรับผู้บริหาร)
3. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 3 (สำหรับนักเรียน)
4. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 4 (สำหรับผู้เกี่ยวข้อง)

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามในเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

แบบสอบถามชุดที่ 3

แบบสอบถามในเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

แบบสอบถามชุดที่ 4

แบบสอบถามสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

แบบทดสอบ

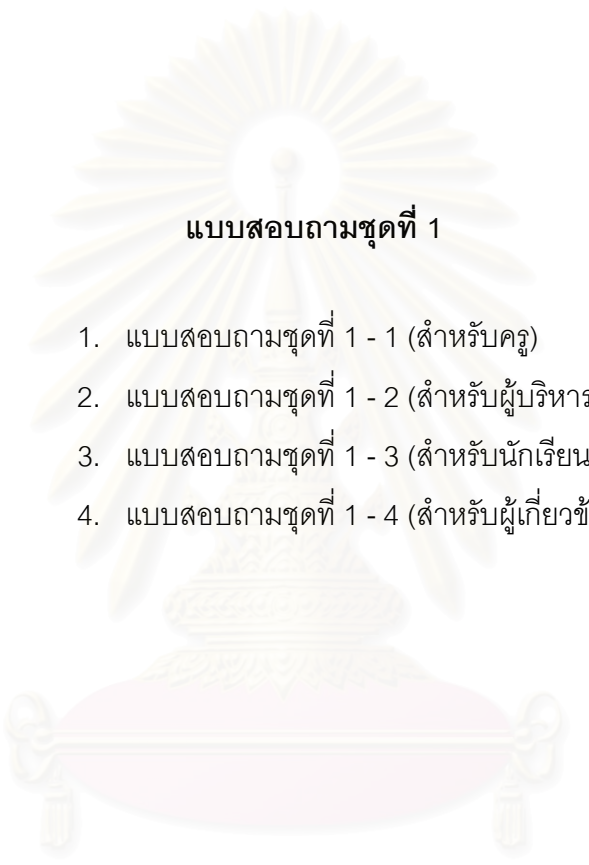
แบบทดสอบความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และระดับ

คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโครงการอบรม “ค่ายธรรมคืตา”

แบบประเมิน

แบบประเมิน “โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน”

แบบสอบถามชุดที่ 1

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 1 (สำหรับครู)
2. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 2 (สำหรับผู้บริหาร)
3. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 3 (สำหรับนักเรียน)
4. แบบสอบถามชุดที่ 1 - 4 (สำหรับผู้เกี่ยวข้อง)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม ชุดที่ 1 (ถามครู)

เรียน อาจารย์ในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏทุก
ท่าน

ด้วย ดิฉัน นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (คุษภูษิต) สาขาวิชา
อุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบ
ผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชชนครินทร์” ขณะนี้กำลังอยู่ในระยะของการเก็บรวบรวม
ข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อ
ประโยชน์ในการนำผลมาพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราช
ชนครินทร์ต่อไป คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใดๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะเป็นความ
ลับ การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ
นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร
ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน บท
บาทความเป็นครู ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู โดยข้อคำ
ถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู บทบาทความเป็นครู
และอาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
- ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ของครู และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

☞ คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความลงใน.....ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. สถานภาพ (1) อาจารย์นิเทศก์ (2) อาจารย์ผู้สอน
 (3) ครูพี่เลี้ยง (4) อื่นๆ
- โปรดระบุ.....
3. จังหวัด.....
4. ภาค (1) เหนือ (2) กลาง (3) ตะวันออกเฉียงเหนือ (4) ใต้
5. โรงเรียนที่สอน (1) ขนาดเล็ก (มีนักเรียนต่ำกว่า 200 คน)
 (2) ปานกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 200 – 499 คน)
 (3) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป)
6. สำเร็จการศึกษาระดับ
 (1) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา / วิชาเอก.....
 (2) ปริญญาตรี สาขา / วิชาเอก.....
 (3) ปริญญาโท สาขา / วิชาเอก.....
 (4) สูงกว่าปริญญาโท สาขา / วิชาเอก.....
 (5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. สอนในระดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 (1) อนุบาล (2) ช่วงชั้นที่ 1
 (3) ช่วงชั้นที่ 2 (4) ช่วงชั้นที่ 3
 (5) ช่วงชั้นที่ 4
8. สอนวิชา.....
9. ประสบการณ์ในการสอน ..... ปี
10. ประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์นิเทศก์ / ครูพี่เลี้ยง ..... ปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู บทบาทความเป็นครู และอาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

☞ **คำชี้แจง** : ท่านคิดว่า ท่านมีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรม บทบาทการเรียนการสอนและความรับผิดชอบในวิชาชีพอยู่ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อยที่สุดหรือไม่มี
- 2 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อย
- 3 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มาก
- 5 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.	การวางแผนการสอน / การเตรียมการสอน					
	ความรู้ในเนื้อหาวิชา					
	ความแม่นยำในเรื่องที่สอน					
2.	ความรู้/ความสามารถในการวางแผนการสอน/เตรียมการสอน					
3.	การวิเคราะห์หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น					
4.	ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน					
5.	ความรู้ในเรื่องนักเรียน					
	ความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน					
6.	ความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการประเมินความก้าวหน้านักเรียน					
7.	ความรู้ด้านทักษะการคิด ทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน					
8.	ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้					
	ความรู้ในหมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาวิชาที่สอน					
9.	รู้หมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้เสริมความรู้ของนักเรียน					
10.	รู้จักแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้เสริมความรู้ของนักเรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
11.	ความรู้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอน/ในแผนการสอน กำหนดจุดประสงค์ที่มีคุณค่าแก่นักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ (เก่ง ดี มี สุข)					
12.	เสนอพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียนอย่างเหมาะสมชัดเจน (ตรวจสอบวัดได้)					
13.	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคลและ รายกลุ่ม					
14.	ความรู้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รู้เทคนิควิธีประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน					
15.	ตรวจงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำทันทีด้วยตนเอง					
16.	มีการประเมินผลรอบด้านด้วยตนเอง เพื่อน ครู ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง จากท้องถิ่น/ชุมชน					
17.	มีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การให้ปฏิบัติ แฟ้มสะสมงาน					
18.	มีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินที่ชัดเจน					
19.	นำผลประเมินมาปรับกิจกรรมเนื้อหาในการสอนให้เหมาะสม					
20.	ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน สร้างบรรยากาศแห่งความเคารพและความเป็นกันเองในชั้นเรียน เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิหน้าที่ของบุคคล					
21.	สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จักฟัง คิด ถาม เขียน					
22.	จัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน เช่น การจัดมุมหนังสือ					
23.	จัดการกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้ นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหา สามารถทำกิจกรรมได้อย่างประสบ ผลสำเร็จ แก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนได้สำเร็จ					
24.	ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวคำชมเชย					
25.	กระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบส่วนบุคคล เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการเรียน การสอน เช่น การมอบหมายหน้าที่ให้ในการเรียนการสอน					
26.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ					
27.	ใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้					
28.	นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
29.	ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสอนแบบร่วมมือร่วมใจ การสอนแบบสาธิต					
30.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การสาธิต การอภิปราย					
31.	จัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม					
32.	เน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และให้ความสำคัญของบทเรียน ระหว่างที่สอน					
	ความรับผิดชอบในวิชาชีพ					
	ด้านการเรียนการสอน					
33.	นำผลการสอนมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป					
34.	มีระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก					
35.	จัดทำรายงานผลการพัฒนานักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม					
36.	เห็นปัญหาของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ					
37.	มีหน้าที่จัดทำหรือบันทึกเอกสารอื่น ๆ ที่นอกเหนืองานสอน					
38.	ทราบผลการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ตลอดจนภูมิหลังของนักเรียนในความดูแล					
39.	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชน เตรียมเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนไว้ อย่างพร้อมและสมบูรณ์อยู่เสมอ					
40.	เมื่อนักเรียนมีปัญหา ผู้ปกครองมักมาขอคำปรึกษา					
41.	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียน การสอน					
42.	เมื่อมีการประชุม/นัดหมาย ผู้ปกครองนักเรียนมักให้ความร่วมมือ					
43.	พยายามปรับความเข้าใจกับเพื่อนครูด้วยดีเสมอ เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ในการทำงาน					
44.	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนและจัดการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ					
45.	ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู					
46.	มีส่วนร่วมตัดสินใจงานของโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ด้านพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
47.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ					
48.	เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครู/หน่วยงานต่างๆ					
49.	เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ / ชมรมต่างๆ เช่น ชมรมครูคณิตศาสตร์ สมาคมครูคณิตศาสตร์					
50.	เข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ เช่น การสร้างสื่อ การวิจัยในชั้นเรียน คอมพิวเตอร์					
51.	เข้ารับการศึกษาคือต่อในหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว					
52.	มีการนำเสนอผลงานทางวิชาการ วิจัยในชั้นเรียน					
53.	มีเครือข่ายกับครูในกลุ่มโรงเรียนหรือต่างกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในวิชาชีพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับครูแกนนำครูเก่งๆ					
54.	ศึกษาดูงานโรงเรียน สถานที่ต่างๆ แล้วนำมาถ่ายทอด					
55.	เรียนรู้จากการสาธิตการสอนของเพื่อนครู					
56.	เรียนรู้จากประสบการณ์การสอนของตนเองและปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น					
57.	มีการนิเทศภายในเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสอนของตนเอง					
	บทบาทในการเป็นครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์ระหว่างที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
58.	พบนักศึกษาและนัดหมายการปฏิบัติงาน มอบเนื้อหาและแผนการสอน					
59.	แนะนำนักศึกษาแก่นักเรียนในชั้นเรียน					
60.	ให้คำแนะนำให้นักศึกษามีความเข้าใจสภาพปัญหาของนักเรียน					
61.	ตรวจแผนการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาก่อนสอน					
62.	ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานธุรการในชั้นเรียน					
63.	ให้คำแนะนำและสนับสนุนในการทำสื่อ					
64.	ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนในชั้นเรียน					
65.	ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษา					
66.	สังเกตการสอน และการทำงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
67.	คอยช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจ และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติงานและหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ					

	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
68.	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลด้านคุณลักษณะและการปฏิบัติตนของนักศึกษา					
69.	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานของนักศึกษาด้านการสอน					
70.	นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานของนักศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครู					
71.	ปรึกษาหารือ และประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์อื่นๆ					
72.	สังเกตการสอนของนักศึกษา และให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง					
73.	เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาฝึกสอน					

โปรดพลิก หน้าต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค และความต้องการในการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ของครู และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ปัญหา/อุปสรรคในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของท่าน .....

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรคในการเป็นครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ ในขณะที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ครู.....

.....
.....
.....
.....

ความต้องการในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของท่าน.....

.....
.....
.....

ความต้องการในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

.....
.....
.....

ความต้องการให้ชุมชน/วัดมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

.....
.....
.....
.....

แบบสอบถาม ชุดที่ 2 (ถามผู้บริหาร)

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เคารพ

ด้วย ดิฉัน นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (คุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชา
อุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบ
ผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัย ราชภัฏราชชนครินทร์” ขณะนี้กำลังอยู่ในระยะของการเก็บรวบรวม
ข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อ
ประโยชน์ในการนำผลมาพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราช
ชนครินทร์ต่อไป คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใดๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะเป็นความลับ
การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร

ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบ
ผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านในด้านการบริหารจัดการในบริบทของผู้บริหารองค์กร ด้าน
ความสัมพันธ์กับชุมชนและด้านการจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในด้านการบริหารองค์กร ด้านความสัมพันธ์กับ
ชุมชน และด้านจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

☞ คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. สำเร็จการศึกษาระดับ
  - (1) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา/วิชาเอก.....
  - (2) ปริญญาตรี สาขา/วิชาเอก.....
  - (3) ปริญญาโท สาขา/วิชาเอก.....
  - (4) ปริญญาโทเอก สาขา/วิชาเอก.....
  - (5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ตำแหน่งบริหาร (1) ผู้อำนวยการ (2) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
 (3) อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ประสบการณ์เป็นผู้บริหาร ..... ปี
5. โรงเรียนตั้งอยู่ใน (1) เขตเมือง ใกล้แหล่งชุมชน การเดินทางสะดวก
 (2) เขตห่างไกลชุมชนเมือง การเดินทางลำบาก
6. จังหวัด.....
7. ภาค (1)เหนือ (2) กลาง (3) ตะวันออกเฉียงเหนือ (4) ใต้
8. ขนาดโรงเรียน (1) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนมากกว่า 500 คน)
 (2) ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 200 – 499 คน)
 (3) ขนาดเล็ก (มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คน)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นของท่านในด้านการบริหารจัดการในบริบทของผู้บริหารองค์การด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูและด้านระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

☞ คำชี้แจง : ในบทบาทของการเป็นผู้บริหาร ท่านคิดว่าสถานศึกษาของท่านปฏิบัติ/ มีหน้าที่ต่างๆ ต่อไปนี้ในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อยที่สุดหรือไม่มี
- 2 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อย
- 3 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มาก
- 5 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดองค์กร					
1.	สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ					
2.	สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์					
3.	สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม					
4.	สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล					
5.	สถานศึกษามีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา					
6.	สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนดำเนินงาน					
7.	สถานศึกษามีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน					
8.	สถานศึกษามีการนำข้อมูลการประเมินผลงานไปใช้ในการตัดสินใจและพัฒนางาน					
	การจัดสภาพแวดล้อม					
9.	สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัย					
10.	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นและสวยงาม					
11.	สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข					
12.	สถานศึกษามีระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเพียงพอ					
13.	สถานศึกษามีห้องเรียนจำนวนเพียงพอและเหมาะสม					
14.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ					
	การจัดหลักสูตร สื่อการเรียนรู้					
15.	สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น					
16.	สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
17.	สถานศึกษามีศูนย์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการเรียนรู้					
18.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน					
19.	สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่างเพียงพอ					
20.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย					
21.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย					
22.	สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการสอน					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
23.	สถานศึกษาจัดกิจกรรม/ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านความรู้ คุณธรรม เช่น มีการแข่งขันทางวิชาการ มีการอบรม มีการออกค่าย มี ชมรมต่าง ๆ					
24.	สถานศึกษามีครูที่มีวุฒิตรงกับวิชาที่สอน					
25.	สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์/มีความเชี่ยวชาญในการสอน					
ระบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ						
26.	สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างชัดเจน					
27.	สถานศึกษาจัดการะงานด้านต่างๆ ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูได้อย่างเหมาะสม					
28.	สถานศึกษามีความสามารถให้การนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ					
29.	สถานศึกษาความสามารถปลูกจิตสำนึกในความเป็นครูให้นักศึกษาเกิด ความรักศรัทธาในวิชาชีพครู					
30.	สถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทของครูที่เลี้ยงในโรงเรียน พัฒนาวิชาชีพครู					
ความสัมพันธ์กับชุมชน						
31.	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา					
32.	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัด ในการพัฒนาการศึกษา เช่น เป็นแหล่งทุนการศึกษา แหล่งเรียนรู้					
33.	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเห็น ความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ					
34.	สถานศึกษามีความสามารถชี้แนะให้ชุมชน/ผู้ปกครอง ตระหนักถึง ความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา					
35.	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญ of นักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
36.	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับกับชุมชน / วัด ในการพัฒนาหน่วย ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น เป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งเรียนรู้					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู					
	ด้านการวางแผนการสอน / การเตรียมการสอน ของครู					
	ความรู้ในเนื้อหาวิชา					
37.	ครูมีความแม่นยำในเรื่องที่สอน					
38.	ครูมีความรู้/ความสามารถในการวางแผนการสอน/เตรียมการสอน					
39.	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น					
40.	ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน					
	ความรู้ในเรื่องนักเรียน					
41.	ครูมีความรู้ด้านจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน					
42.	ครูมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน					
43.	ครูมีความรู้ด้านทักษะการคิด ทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียน					
	ความรู้เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้					
44.	ครูมีความรู้ในหมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาวิชาที่สอน					
45.	ครูรู้หมวดหมู่ของหนังสือที่ใช้เสริมความรู้ของนักเรียน					
46.	ครูรู้จักแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อใช้เสริมความรู้ของนักเรียน					
	ความรู้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอน/ในแผนการสอน					
47.	ครูกำหนดจุดประสงค์ที่มีคุณค่าแก่นักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ (เก่ง ดี มีสุข)					
48.	ครูเสนอพฤติกรรมที่คาดหวังของนักเรียนอย่างเหมาะสมชัดเจน (ตรวจสอบวัดได้)					
49.	ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคลและรายกลุ่ม					
	ความรู้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
50.	ครูรู้เทคนิควิธีประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน					
51.	ครูตรวจงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำทันทีด้วยตนเอง					
52.	ครูมีการประเมินผลรอบด้านด้วยตนเอง เพื่อน ครู ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องจากท้องถิ่น/ชุมชน					
53.	ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การให้ปฏิบัติ แฟ้มสะสมงาน					
54.	ครูมีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการประเมินที่ชัดเจน					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
55.	ครูนำผลประเมินมาปรับกิจกรรมเนื้อหาในการสอนให้เหมาะสม					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน						
56.	ครูสร้างบรรยากาศแห่งความเคารพและความเป็นกันเองในชั้นเรียน เช่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพสิทธิหน้าที่ของบุคคล					
57.	ครูสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จักฟัง คิด ตาม เขียน					
58.	ครูจัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน เช่น การจัดมุมหนังสือ					
59.	ครูจัดการกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหา สามารถทำกิจกรรมได้อย่างประสบผลสำเร็จ แก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนได้สำเร็จ					
60.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวคำชมเชย					
61.	ครูกระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบส่วนบุคคล เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการเรียนการสอน เช่น การมอบหมายหน้าที่ให้ในการเรียนการสอน					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
62.	ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ					
63.	ครูใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้					
64.	ครูอธิบายเรื่องที่สอนให้นักเรียนเข้าใจได้					
65.	ครูให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าด้วยตัวเองในคาบเรียน					
66.	ครูสรุปบทเรียนที่สอนในคาบร่วมกับนักเรียน					
67.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายแบบตามที่นักเรียนสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน เช่น ทำให้คู่เป็นตัวอย่าง เรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม					
68.	ครูจัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม					
69.	ครูเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และให้ความสำคัญของบทเรียนระหว่างที่สอน					
70.	ครูตรวจงานทุกครั้ง ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ					
ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ						
การเรียนการสอน						
71.	นำผลการสอนมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
72.	มีระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถหยิบใช้ ได้สะดวก					
73.	จัดทำรายงานผลการพัฒนานักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม					
74.	เห็นปัญหาของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ					
75.	มีหน้าที่จัดทำหรือบันทึกเอกสารอื่น ๆ ที่นอกเหนืองานสอน					
76.	ทราบผลการเรียน ชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ตลอดจนภูมิหลังของ นักเรียนในความดูแล					
77.	ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชน เตรียมเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนไว้ อย่างพร้อมและสมบูรณ์อยู่เสมอ					
78.	เมื่อนักเรียนมีปัญหา ผู้ปกครองมักมาขอคำปรึกษา					
79.	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียน การสอน					
80.	เมื่อมีการประชุม/นัดหมาย ผู้ปกครองนักเรียนมักให้ความร่วมมือ					
81.	พยายามปรับความเข้าใจกับเพื่อนครูด้วยดีเสมอ เมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ในการทำงาน					
82.	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนและจัดการศึกษาอย่างเต็มความ สามารถ					
83.	ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู					
84.	มีส่วนร่วมตัดสินใจงานของโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน					
	พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ					
85.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอยู่เสมอ					
86.	เป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้แก่เพื่อนครู/หน่วยงานต่างๆ					
87.	เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ / ชมรมต่างๆ เช่น ชมรมครูคณิตศาสตร์ สมาคมครูคณิตศาสตร์					
88.	เข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ เช่น การสร้างสื่อ การ วิจัยในชั้นเรียน คอมพิวเตอร์					
89.	เข้ารับการศึกษาคือต่อในหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว					
90.	มีการนำเสนอผลงานทางวิชาการ วิจัยในชั้นเรียน					
91.	มีเครือข่ายกับครูในกลุ่มโรงเรียนหรือต่างกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ในวิชาชีพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับ ครูแกนนำครูเก่งๆ					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
92.	ศึกษาดูงานโรงเรียน สถานที่ต่างๆ แล้วนำมาถ่ายทอด					
93.	เรียนรู้จากการสาธิตการสอนของเพื่อนครู					
94.	เรียนรู้จากประสบการณ์การสอนของตนเองและปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น					
95.	มีการนิเทศภายในเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสอนของตนเอง					

**ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา / อุปสรรค และความต้องการในด้านการบริหารองค์กร
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู**

ปัญหา / อุปสรรคในด้าน

การจัดองค์กร

.....

สภาพแวดล้อม

.....

ความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง วัด

.....

การจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

.....

ความต้องการพัฒนาด้าน

การจัดองค์กร

.....

.....

สภาพแวดล้อม

.....

.....

ความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง วัด

.....

.....

การจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

.....

.....

ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง

แบบสอบถาม ชุดที่ 3 (ถามนักเรียน)

สวัสดีค่ะ...นักเรียนที่รักทุกคน

เนื่องด้วย อาจารย์ศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร ซึ่งขณะนี้ เป็น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ดุขฎีบัณฑิต) สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบผสมผสานสัมพันธสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์” ขณะนี้กำลังอยู่ในระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากนักเรียนในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการนำผลมาพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ต่อไป คำตอบของนักเรียนไม่มีผลกระทบใดๆ กับตัวนักเรียนทั้งสิ้น ข้อมูลของนักเรียนจะเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ขอขอบใจที่ได้รับความอนุเคราะห์จากนักเรียนมา ณ โอกาสนี้

สวัสดี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยข้อคำถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามแบบจัดอันดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน

ตอนที่ 3 ข้อคำถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู บทบาทความเป็นครู และโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

☞ คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความลงใน.....ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. กำลังเรียนอยู่ชั้น.....
3. ผลการเรียนของนักเรียน
  - (1) 1.00 - 1.50
  - (2) 1.51 - 2.50
  - (3) 2.51 - 3.50
  - (4) 3.51 - 4.00
4. โรงเรียนของนักเรียนชื่อ.....
5. โรงเรียนตั้งอยู่ในจังหวัด.....
6. ภาค (1) เหนือ (2) กลาง (3) ตะวันออกเฉียงเหนือ (4) ใต้
7. ขนาดโรงเรียน
  - (1) ขนาดเล็ก (มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คน)
  - (2) ปานกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 200 - 499 คน)
  - (3) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อคำถามแบบจัดอันดับความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน

➡ **คำชี้แจง :** นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนของนักเรียนมีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับใด ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการตามความคิดเห็นของนักเรียน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อยที่สุดหรือไม่มี
- 2 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อย
- 3 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มาก
- 5 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มากที่สุด

	รายการ	ระดับที่มีหรือที่ทำ				
		5	4	3	2	1
	ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน					
1.	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในชั้นเรียน และมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
2.	ครูฝึกให้นักเรียนรู้จักการเรียนรู้ ด้วยการฟัง ฝึกให้คิด ฝึกกล้าถาม จดบันทึก					
3.	ครูจัดห้องเรียนให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน เช่น การจัดมุมนิทาน มุมหนังสือ ภาพความรู้ตามผนังห้องเรียน					
4.	ครูสนใจให้นักเรียนที่ไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหา ทำกิจกรรมได้อย่างประสบความสำเร็จ และแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนได้					
5.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวคำชมเชย					
6.	ครูฝึกให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบในห้องเรียน เช่น ครูแบ่งกลุ่มให้ทำงานในห้องเรียน					
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
7.	ครูออกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ					
8.	ครูใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูดหรือขยายความได้					
9.	ครูอธิบายเรื่องที่สอนให้นักเรียนเข้าใจได้					
10.	ครูให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นคว้าด้วยตัวเองในคาบเรียน					
11.	ครูสรุปบทเรียนที่สอนในคาบร่วมกับนักเรียน					
12.	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลายแบบตามที่นักเรียนสนใจ และสอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน เช่น ให้อุปกรณ์ตัวอย่าง เรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม					

	รายการ	ระดับที่มีหรือที่ทำ				
		5	4	3	2	1
13.	ครูจัดให้มีการเสริม ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม					
14.	ครูเน้นให้นักเรียนเห็นสิ่งที่น่าสนใจ และให้ความสำคัญของบทเรียนระหว่างที่สอน					
15.	ครูตรวจงานทุกครั้ง ที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ					
	การมีส่วนร่วมของนักเรียนจากการส่งเสริมทักษะและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูโดยครู					
16.	นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง					
17.	นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง					
18.	นักเรียนได้ปฏิบัติและทำกิจกรรมต่าง ๆ					
19.	นักเรียนได้ใช้ความคิดทำความเข้าใจเรื่องที่เรียนรู้ด้วยตัวเอง					
20.	นักเรียนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ					
21.	นักเรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
22.	นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ เช่น วิธีการหาความรู้ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ					
23.	นักเรียนมีโอกาสได้ทดลองเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลในเรื่องที่เรียน					
24.	นักเรียนได้รับการสอน หรืออบรมเกี่ยวกับคุณธรรมในวิชาต่าง ๆ					
25.	นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องที่สอดคล้องกับ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน					
26.	นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดในการเรียนวิชาต่าง ๆ					
27.	นักเรียนได้ฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ					
28.	นักเรียนได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาในการเรียนวิชาต่าง ๆ					
29.	นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง					
30.	นักเรียนได้ใช้สื่อและสภาพแวดล้อมที่ครูจัดให้					
31.	นักเรียนได้ไปศึกษาจากแหล่งความรู้ในชุมชน					

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนตอบคำถามตามข้อความต่อไปนี้

นักเรียนคิดว่าครูผู้สอนนักเรียน กวร มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

และครูผู้สอนนักเรียนในปัจจุบันนี้มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าโรงเรียนของนักเรียน กวร มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

และโรงเรียนของนักเรียนปัจจุบันนี้มีลักษณะเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอใจให้นักเรียนทุกคนที่ช่วยตอบ 😊

แบบสอบถาม ชุดที่ 4
(ถามกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน)

เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ที่เคารพ

ด้วย ดิฉันนางสาวศันสนีย์ จันทรสถิตย์พร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (คุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชา
อุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบ
ผสมผสานสัมพันธสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ขณะนี้กำลังอยู่ในระยะของการเก็บรวบรวมข้อ
มูล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์
ในการใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป คำตอบของท่านจะถือเป็น
ความลับ และการนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวศันสนีย์ จันทรสถิตย์พร
ผู้วิจัย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบ
ผสมผสานสัมพันธสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยข้อคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ของ
สถานศึกษากับชุมชนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในด้าน ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ในการ
พัฒนาโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

☞ คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. สำเร็จการศึกษาระดับ
  - (1) ประถมศึกษา
  - (2) มัธยมศึกษา
  - (3) อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
  - (4) ปริญญาตรี
  - (5) สูงกว่าปริญญาตรี
  - (6) อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. อาชีพ
  - (1) เกษตรกร
  - (2) ข้าราชการ
  - (3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
  - (4) พนักงานองค์กรเอกชน
  - (5) ธุรกิจ / ค้าขาย
  - (6) อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษา ..... ปี

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นแบบจัดอันดับเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของท่าน

☞ คำชี้แจง : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในด้านต่างๆ ตามข้อคำถามต่อไปนี้ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อยที่สุดหรือไม่มี
- 2 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น น้อย
- 3 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มาก
- 5 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ/มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น มากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การจัดการสภาพแวดล้อม					
1.	สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัย					
2.	สถานศึกษาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ร่มรื่นสวยงาม					
3.	สถานศึกษาจัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ สิ่งเสพติด อาชญากรรมและอบายมุข					
4.	สถานศึกษามีระบบสาธารณสุขที่ดีและเพียงพอ					
5.	สถานศึกษามีห้องเรียนจำนวนเพียงพอและเหมาะสม					
6.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอ					
	การจัดการหลักสูตร สื่อการเรียนรู้					
7.	สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น					
8.	สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้					
9.	สถานศึกษามีศูนย์ข้อมูลเพื่อการวางแผนการบริหารและการจัดการเรียนรู้					
10.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน					
11.	สถานศึกษามีจำนวนคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นอย่างเพียงพอ					
12.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย					
13.	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย					
14.	สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการสอน					
15.	สถานศึกษาจัดกิจกรรม/ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในด้านความรู้ วัฒนธรรม เช่น มีการแข่งขันทางวิชาการ มีการอบรม มีการออกค่าย มีชมรมต่าง ๆ					
	ความสัมพันธ์กับชุมชน					
16.	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
17.	สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับวัดในการพัฒนาการศึกษา เช่น เป็นแหล่งทุนการศึกษา แหล่งเรียนรู้					
18.	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ					
19.	สถานศึกษามีความสามารถชี้แนะให้ชุมชน/ผู้ปกครอง ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา					
20.	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					

ข้อ	รายการ	ระดับที่มีหรือปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
21.	สถานศึกษาส่งเสริมความร่วมมือกับกับชุมชน / วัด ในการพัฒนาหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น เป็นที่ปรึกษา อำนวยความสะดวก เป็นแหล่งเรียนรู้					
	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน					
	ด้านการบริหารโรงเรียน					
22.	เข้าร่วมประชุมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนบริหารพัฒนาโรงเรียน					
23.	บริจาคเงิน สิ่งของให้โรงเรียน					
24.	ช่วยหาทุนให้โรงเรียน					
25.	ช่วยร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียน เช่น ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคาร เรียน รั้ว สนามหรือบริเวณโรงเรียน					
26.	เชิญชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน					
	ด้านการเรียนการสอน					
27.	เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่โรงเรียน					
28.	ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร					
29.	เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ครู					
30.	เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน					
	ด้านนักเรียน					
31.	เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น งานวันเด็ก งานปีใหม่ งานประเพณีประจำ ท้องถิ่น					
32.	บริจาคเงินทุนการศึกษาให้นักเรียน					
33.	ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียน					
34.	เอาใจใส่กวาดขันเรื่องการเรียนกับบุตรหลานของท่าน					
35.	ปรึกษาหารือกับครูเมื่อบุตรหลานของท่านมีปัญหาต่างๆ เช่น ความประพฤดิ การเรียน เป็นต้น					
36.	ทัศนศึกษาร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และนักเรียน					
	ด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู					
37.	มีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาฝึกสอนเช่น อำนวยความสะดวกในด้านอาหาร ที่พัก เป็นต้น					
38.	เป็นที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษาฝึกสอน					
39.	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของนักศึกษาฝึกสอนที่มา ฝึกสอนใน โรงเรียนใกล้บ้านรับทราบว่ามีนักศึกษาฝึกสอนที่โรงเรียนนี้					
40.	มีส่วนร่วมในการวางแผนกับโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู					

ตอนที่ 3 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับด้าน ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะ
ในการพัฒนาโรงเรียน

ปัญหา / อุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน.....
.....
.....
.....
.....
.....

ความต้องการพัฒนาโรงเรียน ในด้าน

บุคลากร

.....
.....
.....
.....

อาคารสถานที่

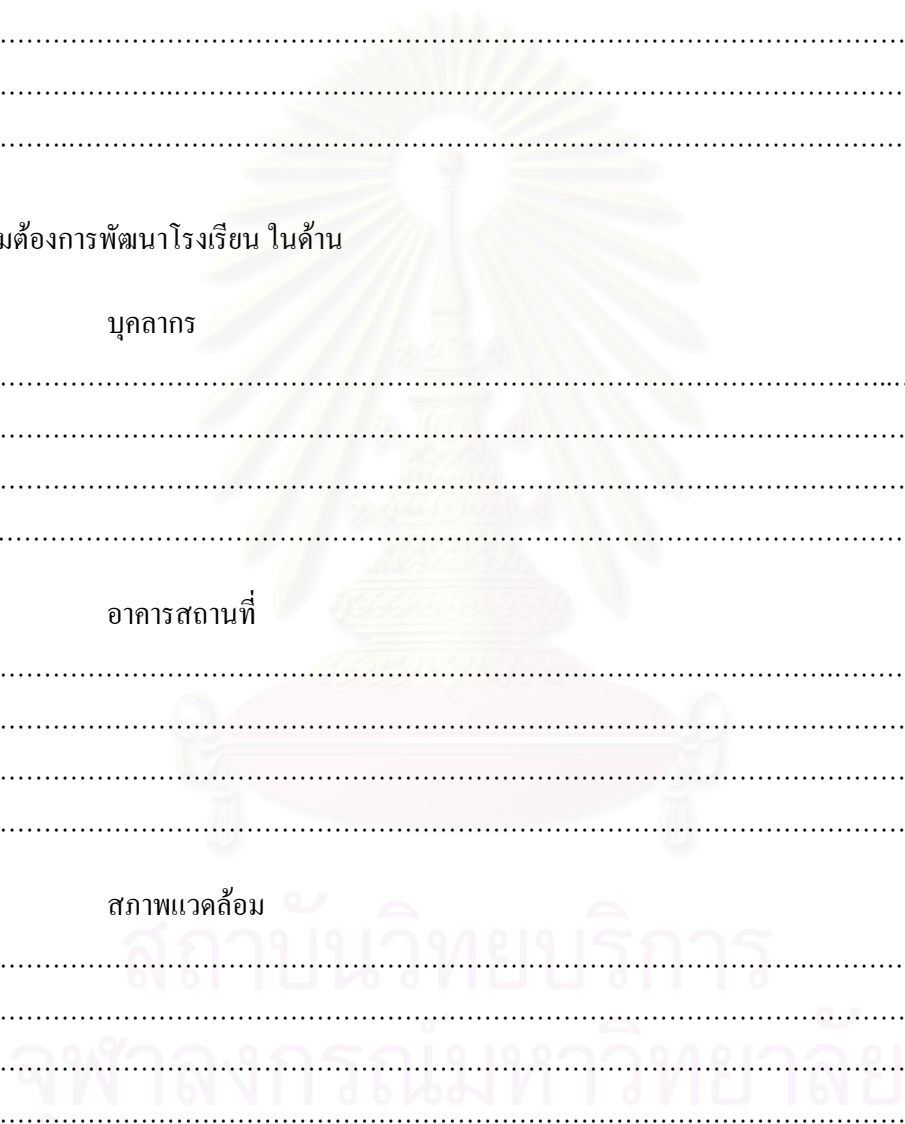
.....
.....
.....
.....

สภาพแวดล้อม

.....
.....
.....
.....

การจัดการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (การฝึกสอนของนักศึกษา)

.....

.....

.....

.....

ขอได้รับความขอบคุณอย่างยิ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

- แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ”

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 : แบบข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งได้แก่ 1) มาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณวุฒิ คุณลักษณะความเป็นครู ประสบการณ์และความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน 2) มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 3) มาตรฐานด้านผลลัพธ์ ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้านเป็นคนเก่ง เป็นคนดี มีสุข

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ – สกุล.....

เพศ.....อายุ.....วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

ประสบการณ์ทำงาน.....

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....

สังกัด.....

วันที่สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พศ.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

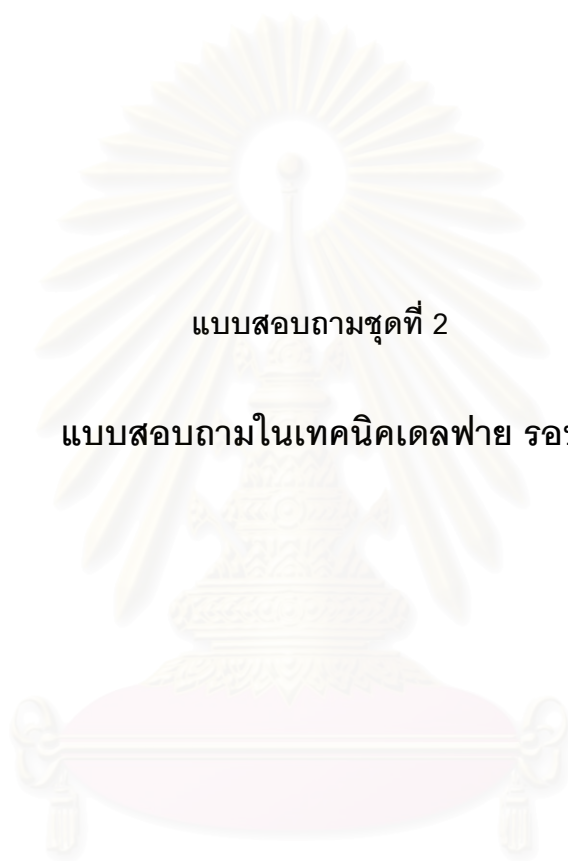
เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. อาจารย์คิดว่าหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรือโรงเรียนที่ใช้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่นิสิต นักศึกษา สำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น ควรมียุทธศาสตร์ด้านใดบ้าง

2. หากจะจัดกลุ่มมาตรฐานนั้น ๆ ในเชิงระบบ คือ เป็นมาตรฐานด้านปัจจัยนำเข้า มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลผลิต อาจารย์มีความคิดเห็นเป็นอย่างไร

3. กระบวนการพัฒนาโรงเรียน (ถ้าการพัฒนา หมายถึงการเปลี่ยนแปลง หรือปรับเพื่อให้ดีขึ้น) เพื่อให้เป็นโรงเรียนสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น ควรได้รับความร่วมมือจากบุคลากรฝ่ายใดบ้าง อย่างไร

แบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามในเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 1

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques) ซึ่งเป็นการให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยการตอบแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามปลายปิดรอบแรกนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จาก 1) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) มาตรฐานตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 3) มาตรฐานของคุรุสภา และจาก 4) ผลการวิจัยเบื้องต้นของผู้วิจัย

สำหรับการตอบแบบสอบถามในรอบนี้มีรายละเอียดในการตอบดังนี้

- 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญมากสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญปานกลางสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ
- 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวไม่มีความสำคัญสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามและส่งกลับแบบสอบถามรอบที่ 1 คืนภายใน 1 สัปดาห์ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลการวิเคราะห์ เป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

นิสิตภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผู้วิจัย)

1. มาตรฐานด้านปัจจัย (ครู , ผู้บริหาร)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
ด้านครู					
มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพครู ด้านการสอน การเตรียมการสอน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทักษะการสอนและความรับผิดชอบในวิชาชีพ					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1					
1) มีความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยี					
2) มีความรู้เรื่องหลักสูตร					
3) มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยา					
4) มีคุณวุฒิ					
5) มีความแม่นยำในเรื่องที่สอน					
6) มีความสามารถในการวางแผนการสอน					
7) มีความรู้ในการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
8) มีความรู้จิตวิทยาพัฒนาการผู้เรียน					
9) สร้างบรรยากาศเป็นกันเองในชั้นเรียน รับฟังความคิดเห็น และเคารพในสิทธิหน้าที่ของบุคคล					
10) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้จักฟัง คิด ถาม เขียน					
11) จัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น เช่น จัดมุมหนังสือ					
12) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนที่มีปัญหาหรือไม่สนใจเรียน สามารถทำกิจกรรมได้ แก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียนได้					
13) ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวชมเชย					
14) กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบ เช่น มอบหมายหน้าที่ในการเรียนการสอน					
15) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ					
16) ใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบและสามารถพยายายความได้					
17) ใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
18) จัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เช่น สอนซ่อมเสริม					
19) มีการประเมินผลนักเรียนรอบด้าน คือ ประเมินด้วยตนเอง เพื่อนครู ผู้ปกครอง					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
20) การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือหลากหลาย เช่น การสังเกต ปฏิบัติ เพิ่มสะสมงาน					
21) นำผลการประเมินมาปรับกิจกรรมและเนื้อหาให้เหมาะสม					
22) มีระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
23) ให้ความสำคัญต่อปัญหาในด้านต่างๆ ของนักเรียน					
24) ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ					
25) เข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ					
26) ให้ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน เช่น ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ					
27) ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนและจัดการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ					
28) สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้					
29) มีความสามารถสอนที่เป็นแบบอย่างได้					
30) พัฒนาตนเองในด้านวิชาการและวิทยากร					
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีทักษะในการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2					
1) ตรวจแผนการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้นักศึกษาก่อนสอน					
2) สังเกตการสอน การทำงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง					
3) ช่วยเหลือให้กำลังใจ และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกสอนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ					
4) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลงานของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนและเกี่ยวกับงานในหน้าที่ครู					
5) เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาฝึกสอน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการสอน					
6) ปรึกษาหารือและประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์อื่นๆ					
มาตรฐานที่ 1.3 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการงาน และการครองตน					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3					
1) มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ ตรงต่อเวลา มีเหตุผล ซื่อสัตย์					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
2) วางตนเหมาะสมกับวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ บุคลิกภาพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา					
3) มีวินัยในตนเอง					
4) สร้างสามัคคีในหมู่คณะ					
5) มีมนุษยสัมพันธ์					
6) มีวุฒิภาวะ					
มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ตัวบ่งชี้ที่ 1.4					
1) เข้าใจธรรมชาติและรู้ศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน รับผิดชอบ และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับศักยภาพสูงสุด					
2) มีความเอื้ออาทรผู้เรียน ควบคุมตนเองได้ รับฟังและยอมรับความคิดเห็นที่แปลกใหม่หรือไม่สอดคล้องกับตน					
3) ให้คำแนะนำ หรือแนวทางแก้ปัญหาแก่ผู้เรียนโดยใช้หลักเหตุผล					
ด้านผู้บริหาร					
มาตรฐานที่ 1.5 ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 1.5					
1) มีความรู้หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา					
2) มีความรู้นโยบายและวางแผนการศึกษา					
3) มีความรู้การบริหารงานด้านวิชาการ					
4) มีความรู้การบริหารธุรการ การเงิน พัสดุ					
5) มีความรู้อาคารสถานที่					
6) มีความรู้การบริหารกิจการนักเรียน					
7) มีความรู้การประกันคุณภาพ					
8) มีความรู้การบริหารจัดการเทคโนโลยี					
9) มีความรู้การประสานงานกับชุมชน					
10) มีคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร					

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ (ผู้บริหาร)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษาดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1					
1) สถานศึกษามีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง					
2) สถานศึกษามีระบบการให้รางวัลเพื่อเสริมแรงจูงใจให้แก่ครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์					
3) สถานศึกษามีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง					
4) สถานศึกษามีการนิเทศแนะนำที่เป็นแบบอย่างได้					
5) สถานศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู					
6) ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
7) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ และเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
8) มีการพัฒนาสื่อการสอน					
9) มีหลักสูตรยืดหยุ่นได้					
10) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการองค์กรและการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2					
1) มีการแบ่งสายงาน และมอบหมายงานที่ชัดเจน ตามลักษณะงาน และโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน					
2) มีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วม จัดบุคคลปฏิบัติงานตามความสามารถและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
3) มีการนิเทศ ติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
4) มีมูมอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
5) มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น					
6) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องทันสมัย ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน					
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและปลอดภัย					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3					
1) มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบ ปลอดภัย					
2) มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม					
3) มีระบบสาธารณสุขที่ดี สะอาด มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน					
มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4					
1) ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน และให้การสนับสนุนโรงเรียน					
2) แฉ่งหรือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการบริหารการจัดการของโรงเรียน					
3) ร่วมกิจกรรม / งานประเพณีต่างๆ ของชุมชนตามความเหมาะสม					

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

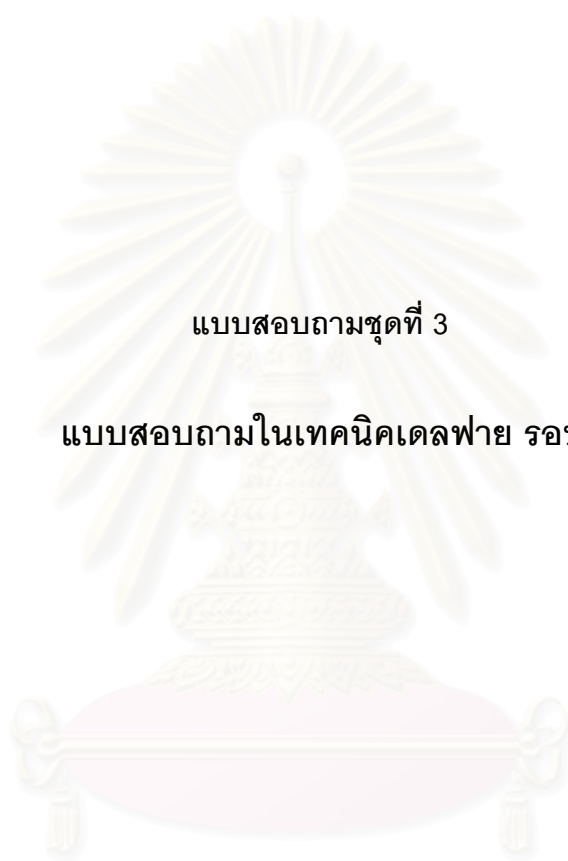

3 มาตรฐานด้านผลลัพธ์ (ผู้เรียน)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
<p>มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 3.1</p> <p>1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ</p>					
<p>2) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและส่งงานตามเวลาที่กำหนด</p>					
<p>3) ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้องและเหมาะสม</p>					
<p>4) มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาสิ่งของหรือผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน</p>					
<p>5) ช่วยเหลือผู้อื่นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามกำลังความสามารถอย่างเหมาะสมกับสถานภาพ และปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ</p>					
<p>มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 3.2</p> <p>1) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ</p>					
<p>2) สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ</p>					
<p>3) เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม</p>					
<p>4) สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้</p>					
<p>5) รู้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม</p>					
<p>มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร</p> <p>ตัวบ่งชี้ที่ 3.3</p> <p>1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70</p>					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70					
3) สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะ					
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.4					
1) รู้ข้อดี ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของตนเอง และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง					
2) สำรวจตนเองถึงข้อด้อย จุดบกพร่อง และพยายามแก้ไข ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ					
3) มีความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง และกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม					
4) มีกิจกรรมรยาท การแต่งกาย การใช้คำพูดถูกต้องเหมาะสมกับ กาลเทศะ และให้เกียรติผู้อื่น					
มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตัวบ่งชี้ที่ 3.5					
1) มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตาม ขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่ กำหนด					
2) ขยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและภูมิใจใน ผลงานของตนเอง					
3) นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น					
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.6					
1) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ น้ำหนัก และส่วนสูง เป็นไปตาม มาตรฐาน					
2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน					
3) ควบคุมตนเองได้ และแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม					
4) ร่าเริงแจ่มใส มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคคลทั่วไป					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
5) รู้จักดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ					
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้ที่ 3.7					
1) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา					
2) ไม่ทดลองหรือเสพสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่ว่าทางใด					
3) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติแก่ผู้อื่น หรือผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และให้ความร่วมมือในการดูแลป้องกันการเสพสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา					

แบบสอบถามชุดที่ 3

แบบสอบถามในเทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์
สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์”

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

สถานภาพ   ผู้บริหาร   อาจารย์นิเทศก์ / ครูพี่เลี้ยง
 กรรมการสถานศึกษา / ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบผสมผสานสัมพันธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (modified Delphi techniques) ซึ่งเป็นการให้ท่านแสดงความคิดเห็นโดยการตอบแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามปลายปิดรอบนี้ เป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัย ข้อมูลที่ได้จาก 1) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 ท่าน เกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อประเมินคุณภาพภายนอกการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 3) มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของสำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และ 4) ผลการวิจัยเบื้องต้นของผู้วิจัย
2. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยตัวบ่งชี้มาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกตามมาตรฐานด้านต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 50 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน (ผลผลิต) 8 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้ รวม 116 ตัวบ่งชี้
3. หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง โรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ จัดส่งนักศึกษาครูเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยอยู่ในความดูแลเอาใจใส่ ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยราชภัฏ
4. สำหรับการตอบแบบสอบถามในรอบนี้มีรายละเอียดในการตอบดังนี้
  - 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือมีความเป็นไปได้มากที่สุด ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว
  - 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญมากสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือมีความเป็นไปได้มาก ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว
  - 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญปานกลางสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือมีความเป็นไปได้ปานกลาง ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว

- 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือมีความเป็นไปได้น้อย ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว
- 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้ดังกล่าวมีไม่มีความสำคัญสำหรับมาตรฐานของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือไม่มีความเป็นไปได้ ในการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้ดังกล่าว

ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามและส่งกลับแบบสอบถามรอบนี้ คืนภายในวันที่ 10 มกราคม 2550 เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลการวิเคราะห์ เป็นแบบสอบถามรอบต่อไป ซึ่งจะต้องขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบกลับอีกครั้งหนึ่ง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย

นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร

นิสิตภาควิชาภาษาไทย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผู้วิจัย)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามรอบที่ 2

ข้อความในแบบสอบถามต่อไปนี้เป็นมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของหน่วยศึกษาประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ปรากฏในแบบสอบถามรอบที่ 1 ที่ท่านได้ตอบไปแล้ว ขอให้ท่านพิจารณาคำมาตรฐาน ($\rightarrow$) และขอบเขตพิสัยระหว่างคลอไท์ของกลุ่ม ($\square$) และตำแหน่งคำตอบเดิม ( ) ของท่าน แต่ละข้อที่ปรากฏในแบบสอบถามฉบับนี้ เพื่อประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบเดิม โดยใส่เครื่องหมาย $\rightarrow$ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้แต่ละข้อ หากท่านยืนยันคำตอบเดิมของท่านนั้น เฉพาะข้อที่อยู่นอกเหนือขอบเขตพิสัยระหว่างคลอไท์ของกลุ่ม ขอให้ท่านเขียนเหตุผลประกอบ แต่ถ้าคำตอบเดิมในรอบที่ผ่านมาไม่อยู่ในขอบเขตพิสัยระหว่างคลอไท์ของกลุ่ม และในรอบนี้ท่านเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ให้อยู่ในระหว่างขอบเขตพิสัยระหว่างคลอไท์ของกลุ่มท่านไม่ต้องให้เหตุผลประกอบ (ขอให้ท่านดูตัวอย่างที่ได้อธิบายไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง)

1. มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
ด้านครู มาตรฐานที่ 1.1 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ด้านภาษาและเทคโนโลยีและมีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.1						
1) ครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไป และมีประสบการณ์การสอนตามเกณฑ์คุรุสภา	$\rightarrow$					
2) ครูที่มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในระดับดี	$\rightarrow$	$\square$				
3) ครูที่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและจัดการกิจกรรมการสอน	$\rightarrow$	$\square$				
4) ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก / โท	$\rightarrow$	$\square$				
5) ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง / ปี	$\rightarrow$	$\square$				
6) ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด	$\rightarrow$	$\square$				
7) ครูได้สอนตามเกณฑ์ภาระงานสอน	$\rightarrow$	$\square$				
มาตรฐานที่ 1.2 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพด้านการเรียนการสอนและ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน						

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2						
1) ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป้าหมาย ของหลักสูตร	→					
2) ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้อ ในแต่ละกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ	→					
3) ครูมีความสามารถสร้างบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ ความเคารพสิทธิหน้าที่ของ บุคคล ความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	→	→				
4) ครูสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ให้นักเรียนรู้จัก ฟัง คิด ถาม เขียน	→	→				
5) ครูสามารถจัดการกับพฤติกรรมกรเรียนรู้ของนักเรียน เช่น สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนไม่สนใจเรียน สามารถ ทำกิจกรรมได้ ประสพผลสำเร็จ	→	→				
6) ครูสามารถสร้างความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล เพื่อนำไป สู่เป้าหมายการเรียนการสอน เช่น มอบหมายหน้าที่ให้นักเรียน	→	→				
7) ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง เช่น กล่าวชมเชย	→	→				
มาตรฐานที่ 1.3 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	→	→				
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3						
1) ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนให้นักเรียนทราบ	→	→				
2) ครูสามารถใช้คำถามที่ให้นักเรียนคิดหาคำตอบ และสามารถพูด หรือ ขยายความได้	→	→				
3) ครูให้นักเรียนให้ปฏิบัติจริง	→	→				
4) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน	→	→				
5) ครูจัดให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เช่น สอนเสริม สอนซ่อม	→	→				
6) ครูมีการประเมินผลนักเรียนรอบด้าน คือ ประเมิน ตนเอง ประเมิน โดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง	→	→				
7) ครูมีการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ หลากหลาย	→	→				
8) ครูนำผลการวัดและประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และผู้เรียน ได้รับการประเมินผลที่	→	→				

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
ยุทธธรรม โปร่งใส ได้มาตรฐานการศึกษา						
มาตรฐานที่ 1.4 ครูมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ ด้านความ รับผิดชอบทางวิชาชีพ						
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4						
1) ครูมีระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ และสามารถหยิบใช้ได้สะดวก	→					
2) ครูแสวงหาความรู้ ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ด้าน สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ	→					
3) ครูสามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขสถานการณ์โดยใช้หลักเหตุผล เพื่อพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอน (วิจัยชั้นเรียน)	→					
4) ครูเอาใจใส่นักเรียนทั้งด้านการเรียน ความประพฤติ และให้คำปรึกษานักเรียนได้อย่างเป็นกันเอง	→					
มาตรฐานที่ 1.5 ครูมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการนิเทศ สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติได้						
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5						
1) สามารถเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเป็นแบบอย่างในการสอนได้	→					
2) มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลงาน เกี่ยวกับการปฏิบัติตน และงานในหน้าที่ครูให้แก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง	→					
3) ตรวจสอบการสอน ปรับปรุงแก้ไข และส่งคืนให้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนสอนล่วงหน้า	→					
4) สังเกตการสอน การปฏิบัติหน้าที่ครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และช่วยชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องอย่างเป็นกันเอง	→					
5) ให้กำลังใจ และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ	→					
6) มีการประสานงาน ปรึกษาหารือกับอาจารย์นิเทศก์ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างต่อเนื่อง	→					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 1.6 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการสอน การครอง คน และมีมนุษยสัมพันธ์ ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 1) มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเต็มกำลังความสามารถ มีความ ซื่อสัตย์ มีเหตุผล						
2) วางตนเหมาะสมกับวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความ ประพฤติ บุคลิกภาพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา						
3) ให้ความช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาได้ ทั้งด้านวิชาการและสังคมให้ แก่ชุมชน ท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ						
มาตรฐานที่ 1.7 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิภาวะ ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 1) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน และรู้ศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน เอาใจใส่ ดูแลพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสมกับศักย ภาพสูงสุดของผู้เรียน 2) มีความเอื้ออาทรผู้เรียน รับฟังปัญหาของผู้เรียน ควบคุมตนเอง ได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้อื่น 3) ให้คำแนะนำหรือแนวทางแก้ปัญหาแก่ผู้เรียนโดยใช้ หลักเหตุผล 4) ปฏิบัติตนต่อผู้เรียนทุกคนอย่างทัดเทียมเสมอภาค						
ด้านผู้บริหาร มาตรฐานที่ 1.8 ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตัวบ่งชี้ที่ 1.8 1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษา หรือเทียบ เท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง และมีความรู้เกี่ยวกับการ บริหารจัดการองค์กรตามข้อกำหนดคุรุสภา 2) ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะ กรรมการคุรุสภารับรอง 3) มีมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพตามข้อกำหนดคุรุสภา คือ มี ประสบการณ์ด้านการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีประสบ การณ์ด้านปฏิบัติการสอนและมีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร ในสถานศึกษามาแล้ว ไม่น้อยกว่า 2 ปี						

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 1.9 ผู้บริหารมีจรรยาบรรณต่อตนเอง วิชาชีพ ผู้รับ บริการ ผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อสังคม						
ตัวบ่งชี้ที่ 1.9						
1) มีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการ เมืองอยู่เสมอ						
2) มีความรัก สรทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็น สมาชิก ที่ดีขององค์กรวิชาชีพ						
3) มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า						
4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้อง คีงาม แก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่าง เต็มความ สามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ						
5) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และ จิตใจ						
6) ให้ความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือ ขอมรับผล ประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ						
7) ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่น ในระบบ คุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ						
8) ประพฤติตนเป็นผู้ทำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผล ประโยชน์ของส่วนรวม ยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น พระประมุข						

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของ หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 2.1						
1) นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรให้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและ ท้องถิ่น						
2) มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ใน สภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้ เรียน						
3) มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง						
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2						
1) มีห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และด้านภาษา พร้อมอุปกรณ์ ที่เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้						
2) มีห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ที่ เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับ การเรียนรู้						
3) มีห้องเรียนสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่าง เหมาะสม ห่างไกลจากสิ่งรบกวน						
4) มีอาคารเป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ สะอาด และอยู่ใน สภาพใช้การได้ดี						
5) สถานที่ตั้งของโรงเรียน มีการคมนาคม และการจัด สาธารณูปโภคที่สะดวก						
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3						
1) มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง						
2) มีระบบการให้รางวัลเพื่อเสริมแรงจูงใจให้แก่ครูที่เลี้ยง อาจารย์ นิเทศก์						

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
3) มีการนิเทศอย่างเป็นเอกภาพ และต่อเนื่อง	→					
4) มีการนิเทศแนะนำที่เป็นแบบอย่างได้	→					
5) มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	→					
6) ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและให้การสนับสนุนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	→					
7) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารจัดการของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	→					
8) มีการพัฒนาสื่อการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	→					
9) มีหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	→					
10) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเป็น แบบอย่างได้	→					
มาตรฐานที่ 2.4 สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการ องค์กรและ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้						
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4						
1) มีการแบ่งสายงาน และมอบหมายงานที่ชัดเจน ตามลักษณะงาน และโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน	→					
2) มีการกระจายอำนาจการบริหารงานให้บุคคลทุกคนมีส่วนร่วมจัด บุคคลปฏิบัติงานตามความสามารถและ ส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม	→					
3) มีการนิเทศ ติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	→					
4) มีมูลอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และบริบทของสถานศึกษา	→					
5) มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน บริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น	→					
6) มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้องทันสมัย ตรงกับความต้องการและ ทันต่อการใช้งาน	→					
มาตรฐานที่ 2.5 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุข ภาพอนามัยและปลอดภัย						
ตัวบ่งชี้ที่ 2.5						
1) มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ถูกสุขอนามัย เป็นระเบียบ ปลอดภัย	→					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
2) มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม	→					
3) มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่ หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอกับความต้องการของผู้ เรียน	→					
มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือ กับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2.6						
1) ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน และให้การสนับสนุนโรงเรียน ร่วมประชุมและรับทราบเรื่อง ราวต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การบริหารงานโรงเรียน ร่วม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบ และให้ความ เห็นเพื่อปรับปรุงงาน	→					
2) แข็งหรือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความ สำคัญเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการของโรงเรียน	→					
3) ร่วมกิจกรรม / งานประเพณีต่างๆ ของชุมชนตามความเหมาะสม	→					
4) ร่วมบริจาคเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์หรือปัจจัยอื่นเพื่อ ช่วยเหลือ ในกิจกรรมของผู้เรียนตามกำลังความสามารถ	→					
5) เชื่อมโยงและระดมทรัพยากรต่างๆ เกี่ยวกับการเรียน การสอน เช่น บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิทยาการใหม่ๆ เพื่อช่วย เหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็ง	→					

3 มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
มาตรฐานที่ 3.1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1						
1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ	→					
2) ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและส่งงานตามเวลาที่กำหนด	→					
3) ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถืออย่างถูกต้องและเหมาะสม	→					
4) มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาสิ่งของหรือผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน	→					
5) ช่วยเหลือผู้อื่นหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามกำลังความสามารถอย่างเหมาะสมกับสถานภาพ และปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ	→					
มาตรฐานที่ 3.2 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตย						
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2						
1) ปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะ เคารพต่อพ่อแม่ ผู้ที่อาวุโสกว่าและน้อยกว่าอย่างรู้กาลเทศะ	→					
2) รักษาและใช้สิทธิเสรีภาพของตนอย่างถูกต้อง เหมาะสม และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	→					
3) มีความรู้ และปฏิบัติตนตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และสม่ำเสมอ	→					
4) ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษา ท้องถิ่น ด้วย ความสมัครใจและปฏิบัติอย่างเต็มกำลังความสามารถ	→					
5) รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองหรือสังคม ไม่ปฏิบัติตนให้เป็นปัญหาสังคม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	→					
6) ขอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	→					
มาตรฐานที่ 3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์						

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3						
1) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วิพากษ์และสรุป เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	→					
2) สามารถคาดการณ์และวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ	→					
3) เรียนรู้และปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะกระบวนการได้อย่างเหมาะสม	→					
4) สรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ถูกต้อง และเลือกใช้ในชีวิตประจำวันได้	→					
5) รู้ทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม และปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม	→					
มาตรฐานที่ 3.4 ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร						
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4						
1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	→					
2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60	→					
3) สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะ	→					
มาตรฐานที่ 3.5 ผู้เรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี						
ตัวบ่งชี้ที่ 3.5						
1) รู้ข้อดี ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของ ตนเอง และพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	→					
2) ดำรงตนเองถึงข้อดี ข้อบกพร่อง และพยายาม แก้ไขปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอ	→					
3) มีความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง และกล้าแสดงออก อย่างเหมาะสม	→					
มาตรฐานที่ 3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต						
ตัวบ่งชี้ที่ 3.6						
1) มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับขั้นตอน ปฏิบัติตามขั้นตอนที่วางไว้ และผลงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเวลาที่กำหนด	→					
2) ชยัน อดทน รอบคอบ เต็มใจในการปฏิบัติงานและ ภูมิใจในผลงานของตนเอง	→					

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้					เหตุผล
	5	4	3	2	1	
3) นำเสนอผลงาน และยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จาก ผู้อื่น	→					
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และ สุขภาพจิต ที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.7						
1) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ น้ำหนัก และส่วนสูง เป็นไปตาม มาตรฐาน	→					
2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	→					
3) ควบคุมตนเองได้ และแสดงออกทางอารมณ์อย่าง เหมาะสม	→					
4) ร่าเริงแจ่มใส มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อน ครู และบุคคล ทั่วไป	→					
5) รู้จักดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันคน เองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	→					
มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและ สิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้ที่ 3.8						
1) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและ สิ่งมอม เมา	→					
2) ไม่ทดลองหรือเสพสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และไม่เกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่ว่าทางใด	→					
3) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติแก่ผู้อื่น หรือผู้มีพฤติ- กรรมเสี่ยงต่อสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และให้ความร่วมมือในการ ดูแลป้องกันการเสพ สิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา	→					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

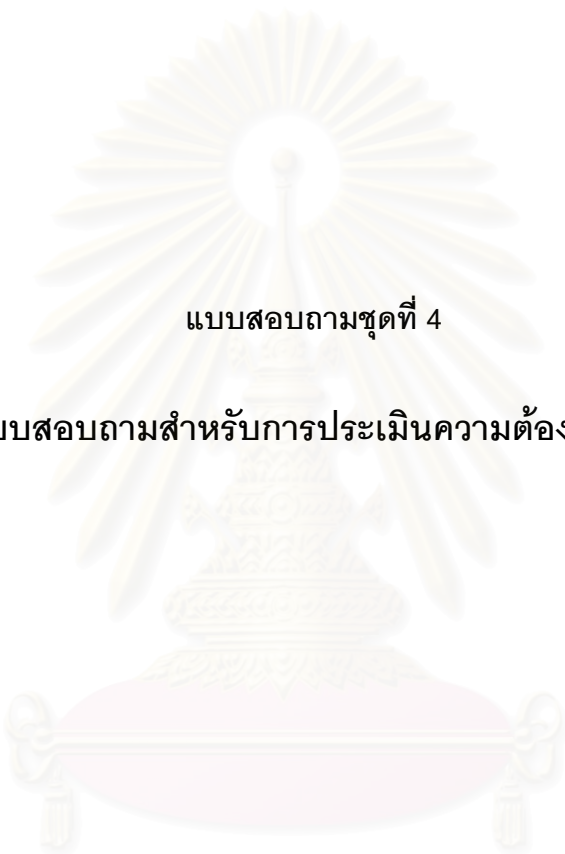
.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง.....

แบบสอบถามชุดที่ 4

แบบสอบถามสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
“การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบสถานสัมพันธ์
สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์”

เรียน ผู้บริหาร อาจารย์ และกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกท่าน

ด้วย ดิฉัน นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา (ดุขฎีบัณฑิต) สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบบสถานสัมพันธ์ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์” ขณะนี้กำลังอยู่ในระยะของการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการนำผลมาพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ต่อไป คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบใด ๆ กับตัวท่านทั้งสิ้น ข้อมูลของท่านจะเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ขอขอบพระคุณที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวศันสนีย์ จันทร์สถิตย์พร

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนของท่านตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัย (ครู ผู้บริหาร) ด้านกระบวนการ (สถานศึกษา) และด้านผลลัพธ์ (นักเรียน) โดยข้อความ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นจริง ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาโรงเรียนของท่านตามความต้องการจำเป็น ในแต่ละด้าน และรูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกัน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

➡ คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง และเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. สถานภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - (1) ผู้บริหาร (2) อาจารย์ผู้สอน (3) อาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง
  - (4) ครูพี่เลี้ยง (5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ชื่อโรงเรียน.....
4. ขนาดโรงเรียน (1) ขนาดเล็ก (มีนักเรียนต่ำกว่า 500 คน)
  - (2) ปานกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1500 คน)
  - (3) ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)
5. สำเร็จการศึกษาระดับ
  - (1) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า สาขา/วิชาเอก.....
  - (2) ปริญญาตรี สาขา/วิชาเอก.....
  - (3) ปริญญาโท สาขา/วิชาเอก.....
  - (4) สูงกว่าปริญญาโท สาขา/วิชาเอก.....
  - (5) อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. สอนในระดับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - (1) อนุปบาล (2) ช่วงชั้นที่ 1 (3) ช่วงชั้นที่ 2
  - (4) ช่วงชั้นที่ 3 (5) ช่วงชั้นที่ 4
7. สอนวิชา.....
8. ประสบการณ์ในการสอน ..... ปี
9. ประสบการณ์ในการเป็น ผู้บริหาร/ อาจารย์นิเทศก์ / ครูพี่เลี้ยง ..... ปี

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับสภาพที่ควรจะเป็น					ระดับสภาพจริงที่เป็นอยู่				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2) มีความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิก ที่ดีขององค์กรวิชาชีพ										
3) มีความรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า										
4) ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้อง คึงาม แก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่าง เต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ										
5) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และ จิตใจ										
6) ให้ความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือ ยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ										
7) ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ยึดมั่น ในระบบ คุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ										
8) ประพฤติตนเป็นผู้ทำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น พระประมุข										

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับสภาพที่ควรจะเป็น					ระดับสภาพจริงที่เป็นอยู่				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
มาตรฐานที่ 2.1 สถานศึกษามีหลักสูตร เนื้อหาของ หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับเป้าหมายการศึกษา และท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 1) นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรให้ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและ ท้องถิ่น										
2) มีสื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ทันสมัย หลากหลาย และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้และเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน										
3) มีแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แหล่งบริการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน ท้องถิ่น ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง										
มาตรฐานที่ 2.2 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม สะอาดตามเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 1) มีห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และด้านภาษา พร้อมอุปกรณ์ ที่เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้										
2) มีห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ที่เพียงพอ ทันสมัย และเหมาะสมกับ การเรียนรู้										
3) มีห้องเรียนสะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่าง เหมาะสม ห่างไกลจากสิ่งรบกวน										
4) มีอาคารเป็นตัวอาคารถาวร สร้างถูกสุขลักษณะ สะอาด และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี										
5) สถานที่ตั้งของโรงเรียน มีการคมนาคม และการจัด สาธารณูปโภคที่สะดวก										
มาตรฐานที่ 2.3 สถานศึกษาจัดระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 1) มีครูผู้สอนตรงตามวุฒิและมีครูพอเพียง										
2) มีระบบการให้รางวัลเพื่อเสริมแรงจูงใจให้แก่ครูที่เลี้ยง อาจารย์ นิเทศก์										

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับสภาพที่ควรจะเป็น					ระดับสภาพจริงที่เป็นอยู่				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2) มีระบบดูแล ป้องกัน ผู้เรียนและสถานศึกษาให้ปลอดภัย พิษ สิ่งเสพติด อบายมุข และอาชญากรรม										
3) มีระบบสาธารณูปโภคที่ดี สะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่หลากหลาย หลายประเภทและเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน										
มาตรฐานที่ 2.6 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา										
ตัวบ่งชี้ที่ 2.6										
1) ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน และให้การสนับสนุนโรงเรียน ร่วมประชุมและรับทราบเรื่องราวต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การบริหารงานโรงเรียน ร่วมประเมินผลการดำเนินงานเพื่อติดตามตรวจสอบ และให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงาน										
2) แฉ่งหรือประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการบริหารจัดการของโรงเรียน										
3) ร่วมกิจกรรม / งานประเพณีต่างๆ ของชุมชนตามความเหมาะสม										
4) ร่วมบริจาคเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์หรือปัจจัยอื่นเพื่อช่วยเหลือในกิจกรรมของผู้เรียนตามกำลังความสามารถ										
5) เชื่อมโยงและระดมทรัพยากรต่างๆ เกี่ยวกับการเรียน การสอน เช่น บุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวิทยาการใหม่ๆ เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้สามารถบริหารงานได้อย่างเข้มแข็ง										

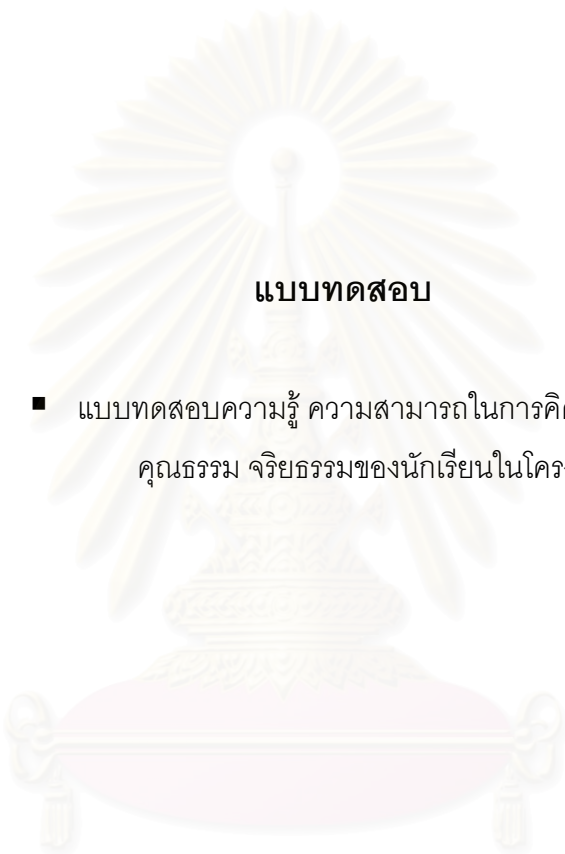

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	ระดับสภาพที่ควรจะเป็น					ระดับสภาพจริงที่เป็นอยู่				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
มาตรฐานที่ 3.7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 3.7 1) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ น้ำหนัก และส่วนสูง เป็นไปตามมาตรฐาน 2) มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 3) ควบคุมตนเองได้ และแสดงออกทางอารมณ์อย่าง เหมาะสม 4) ร่าเริงแจ่มใส มีน้ำใจ ช่วยเหลือเพื่อน ครู และบุคคล ทั่วไป 5) รู้จักดูแลสุขภาพกายให้แข็งแรง มีสุขภาพจิตที่ดี และป้องกันตนเอง ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ										
มาตรฐานที่ 3.8 ผู้เรียนปลอดจากสิ่งเสพติดให้โทษและ สิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้ที่ 3.8 1) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและ สิ่งมอมเมา 2) ไม่ทดลองหรือเสพสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และไม่เกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่ว่าทางใด 3) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติแก่ผู้อื่น หรือผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสิ่งเสพติด สิ่งมอมเมา และให้ความร่วมมือในการ ดูแลป้องกันการเสพ สิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา										

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบ

- แบบทดสอบความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และระดับ
คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโครงการอบรม “ค่ายธรรมคืตา”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ข้อสอบวัดความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และระดับคุณธรรม จริยธรรม
ของนักเรียนในโครงการอบรม “ค่ายธรรมคិតา”**

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนชื่อ ชั้น โรงเรียนลงในข้อสอบนี้
2. ให้นักเรียนเขียน ○ ล้อมรอบคำตอบข้อที่นักเรียนคิดว่าถูกต้องที่สุด

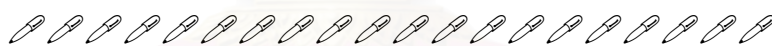
ชื่อ.....ชั้น.....
โรงเรียน.....

1. กิจกรรมที่พระวิทยากร นำเสนอในวันนี้มีกี่กิจกรรม	ก. รู้จักพูด
ก. 2 กิจกรรม ข. 3 กิจกรรม	ข. พูดไพเราะ
ค. 4 กิจกรรม ง. 5 กิจกรรม	ค. ช่างพูด
2. กิจกรรมที่ 1 ที่พระวิทยากรนำเสนอคือเรื่องใด	ง. ข้อ ก. และข้อ ข.
ก. กิจกรรมสื่อคุณธรรม ศีล5 ยาเสพติด	6. คำว่า “หลังอ่อน” หมายถึงข้อใด
ข. กิจกรรม มารยาทไทย 5 อ่อน	ก. เดินผ่านผู้ใหญ่ต้องก้มหลัง
ค. กิจกรรม เกมคุณธรรม	ข. แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่
ง. กิจกรรมและเขียนแสงธรรม	ค. เชื้อฟุ้งผู้ใหญ่
3. ประเพณีวัฒนธรรมไทยได้รับอิทธิพลจากอะไร	ง. แสดงความเกรงใจต่อผู้ใหญ่
ก. ศาสนา	7. คำว่า “มืออ่อน” หมายถึงข้อใด
ข. ลัทธิ ความเชื่อ	ก. แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่
ค. ปรัชญาการณัฏฐธรรมชาติ	ข. แสดงความเกรงใจต่อผู้ใหญ่
ง. ถูกทุกข้อ	ค. แสดงความรักต่อผู้ใหญ่
4. ในกิจกรรมมารยาทไทย 5 อ่อน นั้น คำว่า “หัวอ่อน” หมายถึง อะไร	ง. แสดงความจริงใจต่อผู้ใหญ่
ก. ว่านอนสอนง่าย	8. ในกิจกรรมคำว่า “เข้าอ่อน” หมายถึงข้อใด
ข. เชื้อฟุ้งพ่อแม่ ครู อาจารย์	ก. ลูกเข้า พนมมือ จรดหน้าผาก ก้มศีรษะลง
ค. เชื้อฟุ้งคนทั่วไป	ข. ลูกเข้า พนมมือ เสมอหน้าอก ก้มศีรษะลง
ง. ไม่มีข้อถูก	ค. ลูกเข้า พนมมือ จรดหน้าผาก ก้มศีรษะลงกราบ ข้อศอกแตะพื้น
5. คำว่า “ปากอ่อน” หมายถึงข้อใด	ง. ลูกเข้า พนมมือ เสมอหน้าอก ก้มศีรษะลงกราบ ข้อศอกแตะพื้น

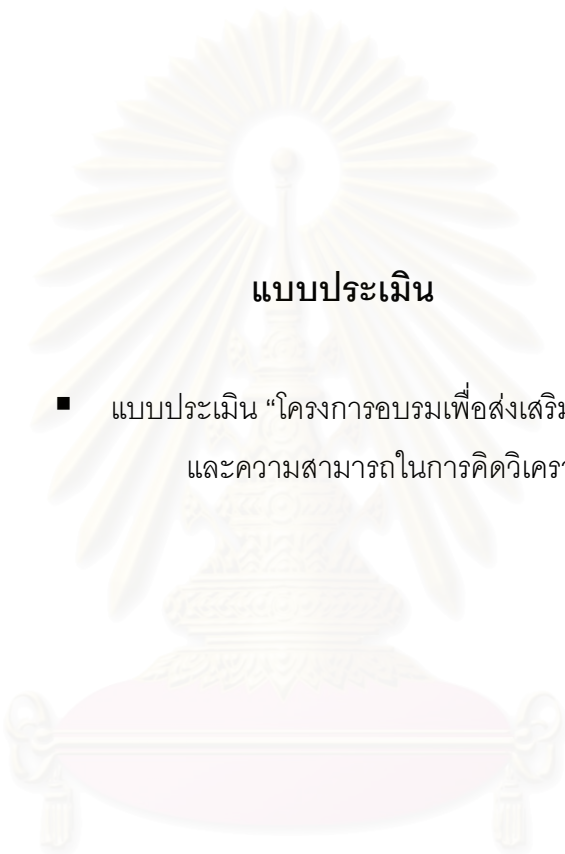
9. มารยาทไทย 5 อ่อน แสดงความหมายอะไร
- ก. รู้จักคิด รู้จักพูด รู้จักทำ
ข. คิดได้ พูดได้ ทำได้
ค. คิดถูก พูดถูก ทำถูก
ง. ข้อ ก. และข้อ ค.
10. ปัจจุบันเด็กไทยไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของการรักษาศีล 5 เพราะเหตุใด
- ก. ไม่เห็นภาพว่าถ้าไม่รักษาศีล 5 แล้วเกิดผลกระทบอย่างไร
ข. ไม่ทราบว่า ศีล 5 หมายถึง อะไร
ค. ไม่ทราบว่า ศีล 5 แต่ละข้อกล่าวถึงอะไร
ง. ถูกทุกข้อ
11. นักเรียนคิดว่า ศีล 5 ข้อใดสำคัญที่สุด
- ก. ข้อ 1
ข. ข้อ 3
ค. ข้อ 5
ง. ไม่มีข้อถูก
12. ถ้านักเรียนได้พบเห็นเพื่อนกำลังลงสูบบุหรี่ นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
- ก. ลองสูบบุหรี่บ้าง
ข. กล่าวชี้แนะตักเตือน
ค. เฉยๆ เพราะไม่ใช่ธุระ
ง. มองด้วยความเป็นห่วง
13. นักเรียนไม่กล้าทำผิดกฎ ระเบียบ ของโรงเรียน เช่น หนีโรงเรียนในระหว่างกำลังเรียน เพราะเหตุใด
- ก. กลัวถูกลงโทษ
ข. ไม่อยากทำผิดกฎ ระเบียบ
ค. ต้องการเป็นเด็กดีของครู
ง. คิดว่าเป็นสิ่งไม่ควรทำ
14. นักเรียนคิดอย่างไรกับการเล่นเกมส์ออนไลน์ในปัจจุบัน
- ก. ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลิน
ข. มีเวลาว่างไม่รู้จะทำอะไร
ค. ถ้าเพื่อนชวนให้เล่น ไม่อยากขัดใจเพื่อน
ง. ไม่ควรเล่นเพราะอาจทำให้ผลการเรียนเสีย
15. นักเรียนมาเรียนหนังสือเพราะเหตุใด
- ก. เรียนตามหน้าที่
ข. เรียนตามเพื่อน
ค. เรียนเพื่อพ่อแม่
ง. เรียนเพื่อความสำเร็จ ความก้าวหน้า
16. นักเรียนคิดว่าหน้าที่พึงปฏิบัติของนักเรียน ข้อใดสำคัญที่สุด
- ก. เชื่อฟังพ่อแม่
ข. ปฏิบัติตามหน้าที่ของนักเรียน
ค. เรียนหนังสือให้เก่ง
ง. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน
17. ความมีสติรอบคอบ มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนเพราะเหตุใด
- ก. เพราะจะทำให้นักเรียนไม่ทำการผิดพลาด
ข. เพราะจะทำให้นักเรียนเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง
ค. เพราะจะทำให้นักเรียนเป็นที่รักของเพื่อน ๆ
ง. เพราะจะทำให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

18. นักเรียนคิดว่านักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับครั้งนี้ไปปฏิบัติตนได้ในระดับใด
- ก. ได้บ้าง
  - ข. ได้มาก
  - ค. ไม่ได้เลย
  - ง. ได้มากที่สุด
19. นักเรียนชอบกิจกรรมใดมากที่สุด
- ก. สื่อคุณธรรม สีล5 ยาเสพติด
  - ข. กิจกรรมมารยาทไทย 5 อ่อน
  - ค. กิจกรรมเกม คุณธรรม
  - ง. กิจกรรมแสงเทียน แสงธรรม
20. กิจกรรมแสงเทียน แสงธรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร
- ก. ให้รู้พระคุณพ่อแม่
  - ข. ให้รู้ประเพณีไทย
  - ค. ให้รู้ทันสิ่งเสพติด
  - ง. ให้รู้มารยาทไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมิน

- แบบประเมิน “โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมิน “โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน”

14 มีนาคม 2550

ณ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง แบบประเมินนี้มีจุดประสงค์เพื่อ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการอบรม โดยประเมิน
ปฏิกิริยา (reaction) ของผู้เข้าร่วมอบรม ที่มีต่อรูปแบบการจัดอบรม เนื้อหาสาระ วิทยากร และสถานที่

แบบประเมินนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม / ผู้เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม / ผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อ โครงการอบรม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็นทั่วไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม / ผู้เกี่ยวข้อง

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

สุด

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 สถานภาพ นักเรียน ครู – อาจารย์
- ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.3 ถ้าตอบข้อ 1.2 ว่าเป็นนักเรียน ท่านกำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นใด
- ชั้น ป.4 – ป.6
- ชั้น ม.1 – ม.3

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการอบรม

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่าน ดังนี้

ถ้าท่านพึงพอใจกิจกรรมใดในระดับมากที่สุด ให้ใส่ ลงในช่อง มากที่สุด

ถ้าท่านพึงพอใจกิจกรรมใดในระดับมาก ให้ใส่ ลงในช่อง มาก

ถ้าท่านพึงพอใจกิจกรรมใดในระดับปานกลาง ให้ใส่ ลงในช่อง ปานกลาง

ถ้าท่านพึงพอใจกิจกรรมใดในระดับน้อย ให้ใส่ ลงในช่อง น้อย

ถ้าท่านพึงพอใจกิจกรรมใดในระดับน้อยที่สุด ให้ใส่ ลงในช่อง น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1 พิธีเปิดการอบรม					
2 กิจกรรมในภาคเช้า					
3 กิจกรรมในภาคบ่าย					
4 ความเหมาะสมของสถานที่จัดอบรม					
5 รูปแบบการจัดอบรม					
6 เนื้อหาสาระที่ได้รับ					
7 ทีมคณะวิทยากร					
8 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรม					
9 อาหารว่าง / อาหารกลางวัน					

ตอนที่ 3 โปรดเขียนแสดงความคิดเห็น ดังนี้ คือ

3.1 ท่านคิดว่าการจัดอบรมครั้งนี้มีเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

มีประโยชน์มาก เพราะ.....

.....

มีประโยชน์บ้าง เพราะ.....

.....

ไม่มีประโยชน์ เพราะ.....

.....

3.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการอบรมในลักษณะนี้อีกหรือไม่

ควร เพราะ.....

.....

ไม่ควร เพราะ.....

.....

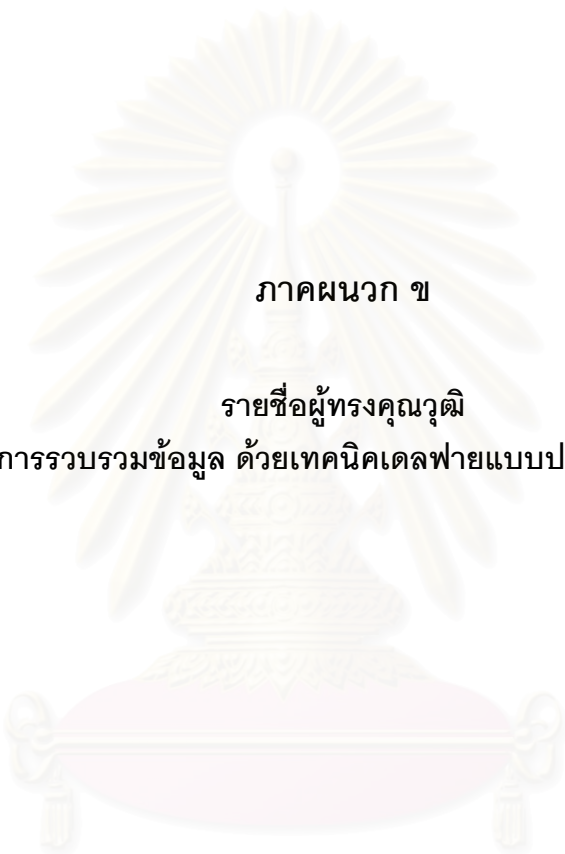
3.3 ท่านคิดว่าท่านสามารถนำความรู้ในครั้งนี้ ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของท่านได้มากน้อยเพียงใด .....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

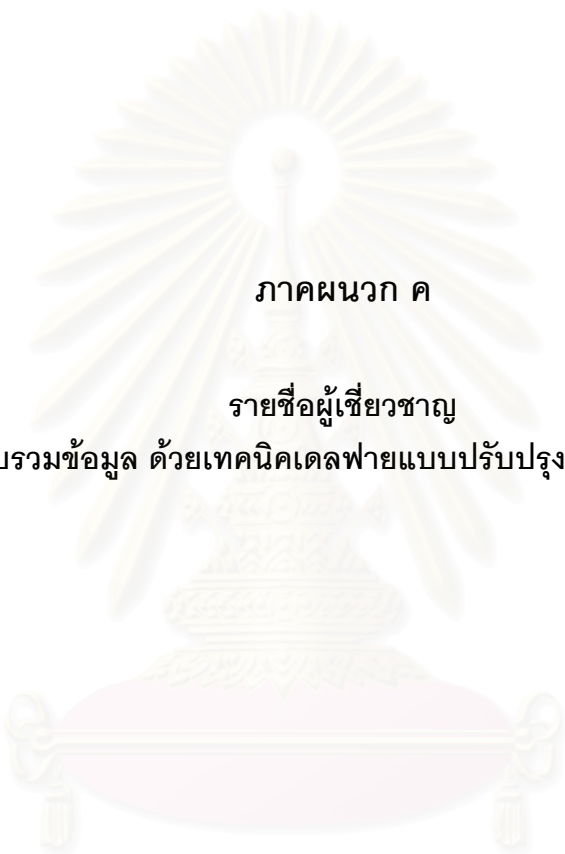
ในชั้นการรวบรวมข้อมูล ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา/ บริหารสถานศึกษา	1. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ 2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา แซมมณี 3. อาจารย์พูลศักดิ์ เทศนิยม ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายมัธยม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	4. อาจารย์พรรณี กฤตยารัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ฝ่ายประถม 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุตินันท์ บุญจำ รองคณบดีฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ 6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี ชาญศิลป์ หัวหน้าศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศก์	7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญชลี ตันศิริ อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ 8. ดร.เทพนคร ทาคง อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ 9. อาจารย์พนิดา ด่านสวรรค์ ครูต้นแบบและอาจารย์นิเทศ โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ในขั้นการรวบรวมข้อมูล ด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง รอบที่ 2 และ รอบที่ 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเคลฟายแบบปรับปรุงรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ภาคเหนือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวณี ใจรักษ์

อาจารย์วีระศักดิ์ ชมภูคำ

อาจารย์อนงศิริ วิชาลัย

อาจารย์วันทนีย์ ชุมชอบ

อาจารย์ชนกานต์ มูลมั่ง

นายวุฒิ แมนถึ

ตำแหน่ง

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้ปกครองนักเรียน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคกลาง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย จันทรวงศ์

ดร.เทพนคร ทาคอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรา ชนะกุล

อาจารย์สุกัญญา พรพิบูลย์

อาจารย์นิสา ฮะลูน

อาจารย์เผด็จ สุวรรณโพธิ์

ดต.เขมรัฐ ไสยมจังหวัด

อาจารย์รัชนีวรรณ พาลพ่าย

อาจารย์สุศินาพร ประยูรสุข

นางเรณู ปุณวัฒน์

ตำแหน่ง

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-

ราชชนครินทร์ จ.ฉะเชิงเทรา

ประธานโปรแกรมวิชาการศึกษาศาสตร์ และ

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-

ราชชนครินทร์ จ.ฉะเชิงเทรา

ครูชำนาญการพิเศษ อาจารย์นิเทศก์

โรงเรียนชลบุรีสุขบพ จ.ชลบุรี

หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

ครูพี่เลี้ยงโรงเรียนชลบุรีสุขบพ

ประธานกรรมการสถานศึกษา

โรงเรียนชลบุรีสุขบพ

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนชลบุรีสุขบพ

ครูชำนาญการศึกษาศึกษา 2 อาจารย์นิเทศก์

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์

ครูชำนาญการศึกษาศึกษา 2 อาจารย์นิเทศก์

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์นิมิตร ชาวระนอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภา เอื้อสาครชน

ดร.อารี หลวงนา

อาจารย์ทัศนีย์ หาวารี

อาจารย์จรรยา ทิมาบุตร

อาจารย์รชนี มิ่งไชย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นवलน้อย วิจิตรกุล

นางสุมลรัตน์ ไกรสรสวัสดิ์

ตำแหน่ง

หัวหน้าฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
อุบลราชธานี

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
อุบลราชธานี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี
จ.อุบลราชธานี

ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนอุบลราชธานี
จ.อุบลราชธานี

ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนมูลนิธิ-
วัดศรีอุบลรัตนาราม

กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนมูลนิธิ-
วัดศรีอุบลรัตนาราม

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคใต้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทรา ทองสมัคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จตุพร อัสวไสววรรณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชริษา ใจแผ้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เมตตา นพประดิษฐ์

อาจารย์อุษณีย์ จันทร์สุวรรณ

อาจารย์ธีรพล เหมือนหาญ

อาจารย์จินดาภรณ์ บุญอนันท์

นางพวงเงิน สุวรรณจำรัส

ตำแหน่ง

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

อาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
นครศรีธรรมราชอาจารย์นิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
นครศรีธรรมราช

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียน

เมืองนครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช

อาจารย์นิเทศก์ โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

อาจารย์นิเทศก์ โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน

เมืองนครศรีธรรมราช

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

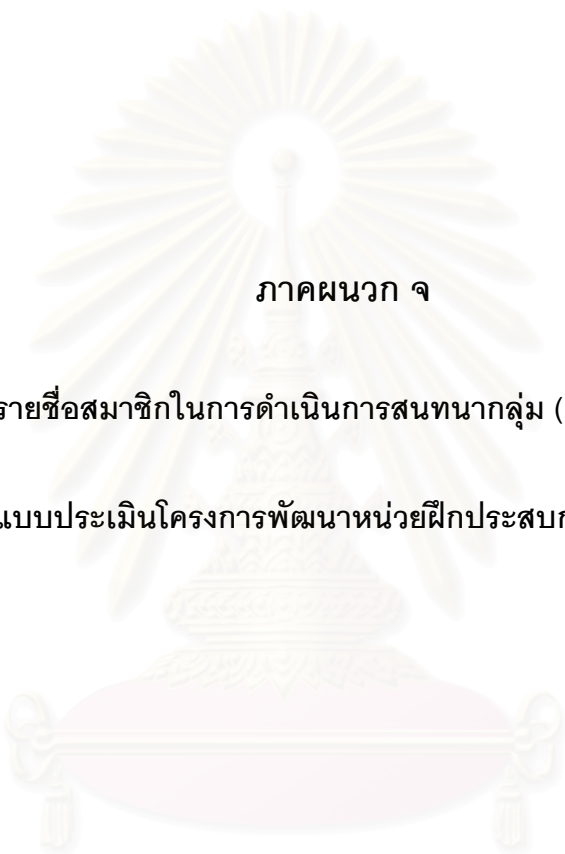
รายชื่อโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินความต้องการจำเป็น
เพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ในการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
2. โรงเรียนดัดดรุณี อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
3. โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา
4. โรงเรียนพุทธโสธร อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
5. โรงเรียนวัดท่าเกวียน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา
6. โรงเรียนเสม็ดเหนือ อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา
7. โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
8. โรงเรียนวัดบางพระเนตรโรจน์อุปถัมภ์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา
9. โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

- รายชื่อสมาชิกในการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
- แบบประเมินโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อสมาชิกในการดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. นายบำเหน็ญ เพื่อนงาม	ผอ.โรงเรียนเทศบาล 2 จ.ฉะเชิงเทรา
2. นายนริศ ลาภังยะวิทย์	ครูโรงเรียนเทศบาล 2 จ.ฉะเชิงเทรา (อาจารย์นิเทศก์)
3. นางสาวกฤษณา คนไว	ครูโรงเรียนเทศบาล 2 จ.ฉะเชิงเทรา (อาจารย์นิเทศก์)
4. นายนิทัศน์ เศรษฐพงษ์	ผอ.โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ จ.ฉะเชิงเทรา
5. นายพงษ์พิศาล ชินสำราญ	รอง ผอ.เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จ.ฉะเชิงเทรา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงการพัฒนาหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์นี้ มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

2. แบบประเมินนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของโครงการกับตัวบ่งชี้แต่ละตัว ในมาตรฐานต่าง ๆ เหล่านั้น โดยที่ตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานได้มาจากการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาหน่วย(โรงเรียน)ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียน เครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 9 โรงเรียน โครงการพัฒนานี้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน หากได้รับการประเมินจากท่าน

3. ขอความกรุณาเติมค่าลงในช่องว่างที่เว้นไว้ หรือใส่เครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ชื่อโครงการ (ระดับประถมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านครู						
1. โครงการเพิ่มอัตรากำลังครูตามวุฒิที่ขาดแคลน						
2. โครงการอบรมครูประจำการเพื่อเพิ่มศักยภาพครูตามความถนัด						
3. โครงการพัฒนาสมรรถภาพทางวิชาชีพครูประจำการด้านการสืบค้นและเทคโนโลยี						
4. โครงการอบรมเทคนิคการสอนตามกลุ่มสาระ						
5. โครงการเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
6. โครงการวิจัยติดตามผลการพัฒนาทักษะการสอนของครูประจำการ						
7. โครงการอบรมเทคนิคการประเมินผลการเรียน						
8. โครงการอบรมเทคนิคการสอนแบบบูรณา-วิสัยทัศน์						
9. โครงการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
10. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศสำหรับ ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์						
11. โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพการนิเทศร่วมกัน						
ด้านผู้บริหาร						
1. โครงการอบรมการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร						
2. โครงการเทคนิคการสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรสำหรับผู้บริหาร						
3. โครงการอบรมเทคนิคการบริหารจัดการองค์กร						
4. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหาร						

ชื่อโครงการ (ระดับประถมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านกระบวนการ						
1. โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน						
2. โครงการอบรมหลักสูตรสถานศึกษา						
3. โครงการสัมมนาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						
4. โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อสำหรับครู						
5. โครงการสัมมนาภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาการเรียนการสอน						
6. โครงการพัฒนาระบบสารานุกรมปโมคสำหรับนักเรียน						
7. โครงการโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย						
8. โครงการจัดระเบียบ (zoning) โรงเรียน						
9. โครงการเพิ่มศักยภาพครูเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน						
10. โครงการผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์						
11. โครงการสัมมนาชุมชนกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู						
12. โครงการสัมมนาครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์						

ชื่อโครงการ (ระดับประถมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านผู้เรียน						
1. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์						
2. โครงการส่งเสริมความสามารถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน						
3. โครงการอบรมส่งเสริมทักษะการเรียนรู้แบบโครงงาน						
4. โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศสำหรับนักเรียน						
5. โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน						
6. โครงการส่งเสริมทักษะทางภาษา และสังคมสำหรับนักเรียน						
7. โครงการวิจัยประเมินผลการสอนแบบโครงงาน						
8. โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดยกระบวนการสอนแบบโครงงานสำหรับนักเรียน						

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโครงการ (ระดับมัธยมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านครู						
1. โครงการอบรมเทคนิคการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับครูประจำการ						
2. โครงการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
3. โครงการติดตามผลการอบรมเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
4. โครงการส่งเสริมทักษะการวิจัยในชั้นเรียน						
5. โครงการอบรมเทคนิคการทำแผนการสอนตามกลุ่มสาระ						
6. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน						
7. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มสมรรถภาพการจัดระบบเก็บข้อมูลข่าวสารสำหรับครูประจำการ						
8. โครงการอบรมทักษะทางภาษาสำหรับครู						
ด้านผู้บริหาร						
1. โครงการอบรมการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร						
2. โครงการเทคนิคการสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรสำหรับผู้บริหาร						
3. โครงการอบรมเทคนิคการบริหารจัดการองค์กร						
4. โครงการอบรมเพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหาร						

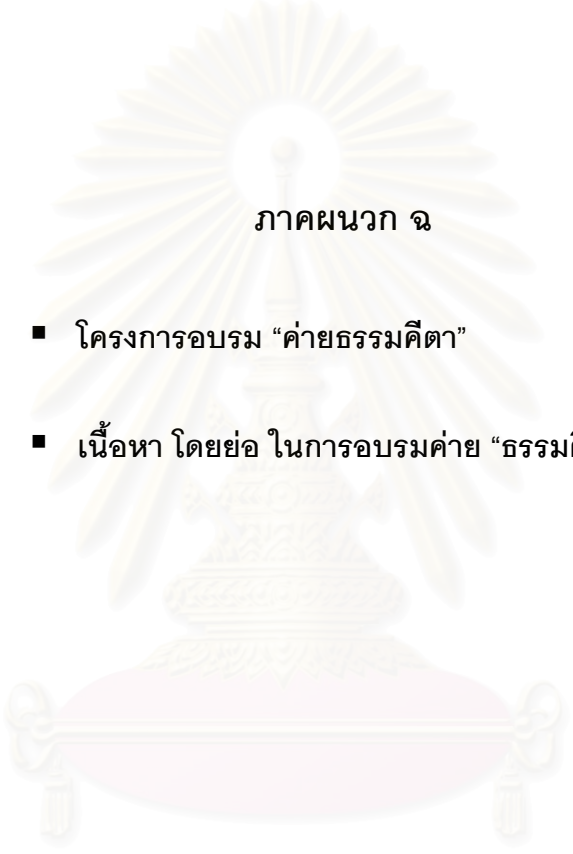
ชื่อโครงการ (ระดับมัธยมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านกระบวนการ						
1. โครงการสัมมนาเพื่อผสานสัมพันธ์สู่มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์						
2. โครงการสัมมนา ครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์						
3. โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน						
4. โครงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น						
5. โครงการอบรมเทคนิคการผลิตสื่อการสอน						
6. โครงการติดตามผลการพัฒนาโรงเรียน						
7. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสู่การเรียนการสอน						
8. โครงการส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานเป็นทีม						

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อโครงการ (ระดับมัธยมศึกษา)	ความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้			ความสำคัญของโครงการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านผู้เรียน						
1. โครงการอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมความสามารถคิดวิเคราะห์						
2. โครงการส่งเสริมความสามารถคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียน						
3. โครงการอบรมเทคนิคการสอนเชิงคิดวิเคราะห์สำหรับครูตามกลุ่มสาระ						
4. โครงการส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน						
5. โครงการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาสำหรับนักเรียน						
6. โครงการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในกลุ่มสาระสังคมศึกษา						
7. โครงการส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกันโดยกระบวนการสอนแบบโครงงานสำหรับนักเรียน						

ภาคผนวก จ

- โครงการอบรม “ค่ายธรรมศึกษา”
- เนื้อหา โดยย่อ ในการอบรมค่าย “ธรรมศึกษา”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**โครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์
ความสามารถคิดวิเคราะห์ วิจัยรณญาณสำหรับนักเรียน
โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ**

หลักการและเหตุผล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ มีภารกิจหลักคือ ผลิตบุคลากรสาขา การศึกษา วิจัยและบริการวิชาการแก่สังคม เช่น อบรม พัฒนาบุคลากร ครู พัฒนาโรงเรียน ทั้งโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นต้น จากผลการวิจัยเพื่อประเมินความ ต้องการจำเป็นของโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่า มาตรฐานด้านผลลัพธ์ คือ ผู้เรียน มีความจำเป็นควรได้รับการพัฒนา ก่อน โดยเฉพาะ มาตรฐานด้านการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ รองลงมาได้ แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ความ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยมีค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น (priority need index) เป็น 0.28, 0.27, 0.20 และ 0.19 ตาม ลำดับในด้านความเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน พบว่า นักเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องได้ รับการพัฒนาในด้านต่อไปนี้ เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การปฏิบัติตาม ระเบียบ ของโรงเรียน การปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมทางศาสนาความซื่อสัตย์สุจริต รู้ข้อ ดี ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดของตนเอง และพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและความ สามารถในการคิด วิเคราะห์ การรู้จักปฏิบัติตนอย่างมีสัมมาคารวะ เป็นต้น และจากผลการวิจัย ของโครงการวิจัยติดตามสภาพการณ์เด็กและเยาวชน (สถาบันรามจิตติ, 2543 : 31) ซึ่งพบว่า ปัญหาเด็กและเยาวชนนั้นมีความเชื่อมโยงกันเป็นชุดของปัญหา คือ ห้างบ้าน ห้างภูมิคุ้มกัน พื้นที่เสีย พื้นที่เสี่ยง ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากสถาบันครอบครัวอ่อนแอลง พื้นที่เสียมากขึ้น และโดย ที่เด็กเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน สถาบันการศึกษาจึงมีความสำคัญที่จะช่วยสร้าง ภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กเยาวชนได้ทางหนึ่ง และเนื่องจากพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพุทธ ศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 29 (พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 : 16 – 17) กำหนด ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว สถาบันศาสนา ชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน

ดังนั้น คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยความร่วมมือกับโรงเรียน ชุมชน และสถาบันศาสนาจึงเห็นสมควรจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ รู้จัก ทำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับการคิดวิเคราะห์สรุปให้แก่เด็กเยาวชนในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่ง

ในการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนได้ และให้เด็กเยาวชนในโรงเรียนได้เติบโตใหญ่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ต่อไป

จุดมุ่งหมายของโครงการ

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ความสามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจรรณญาณแก่นักเรียนในโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อจัดโครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ณ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ ในลักษณะค่ายธรรมคี่ตา โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อครอบครัวและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจรรณญาณมากขึ้น

เป้าหมายความสำเร็จ

1. มีผู้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างน้อย 250 คน
2. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติพึงกระทำ
3. ผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจรรณญาณมากขึ้น
4. ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในกิจกรรมของโครงการนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. สำรวจความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาโรงเรียนจากโรงเรียนในเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 9 โรงเรียน
2. ร่างและเสนอโครงการต่อคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ เพื่อขออนุมัติ
3. ติดต่อเชิญวิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง
4. จัดเตรียมเอกสารประกอบการอบรม
5. จัดดำเนินการอบรม โดยวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น (พระวิทยากร 3 รูป) จากวัดสร้อยทองดำเนินกิจกรรมการอบรม ดังนี้

- 5.1 การบรรยาย
- 5.2 การอภิปราย
- 5.3 เข้าร่วมกลุ่มกิจกรรม
6. การประเมินผล และรายงานผลการอบรมตามโครงการ

เนื้อหาการอบรม

เนื้อหาการอบรมประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. การบรรยายกิจกรรมชาวพุทธพึงปฏิบัติ
2. สื่อธรรม ปลูกฝังให้เข้าใจสถานการณ์โลก
3. กิจกรรมนันทนาการเสริมสติ
4. กิจกรรมแสงเทียน แสงธรรม เทิดพระคุณแม่

ผู้เข้ารับการอบรม

นักเรียน ครู เยาวชน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวกับโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ จังหวัด
ฉะเชิงเทรา จำนวน 300 คน

ระยะเวลาการอบรม

จัดการอบรมในวันที่ 14 มีนาคม 2550 ระหว่างเวลา 08.30 – 17.00 น.

สถานที่ใช้ในการอบรม

บริเวณโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ ต.เสม็ดเหนือ อ.บางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียน ครู เยาวชน ผู้เข้าร่วมอบรม มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่พึงปฏิบัติ เช่น หน้าที่ในฐานะบุตรพึงปฏิบัติต่อครอบครัว หน้าที่พึงปฏิบัติต่อศาสนา ต่อประเทศชาติ และความเป็นพลเมืองดี
2. นักเรียน ผู้เข้ารับการอบรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่พบเห็น โดยใช้วิจารณญาณไตร่ตรองได้เหมาะสมตามสถานภาพของตนเอง
3. สถาบันการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สถาบันศาสนา ได้มีส่วนร่วมกันในการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้แก่เด็กเยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการอบรมครั้งต่อไป

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ร่วมกับ คณะกรรมการบริหารสถาน
ศึกษาโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนวัดเสม็ดเหนือ

ผู้ขอเสนอโครงการ

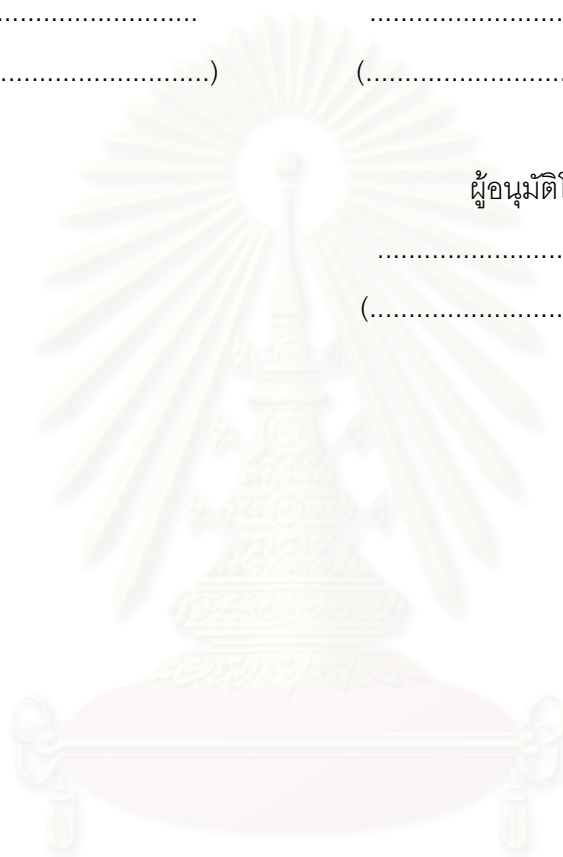
.....
(.....)

ผู้ตรวจสอบโครงการ

.....
(.....)

ผู้อนุมัติโครงการ

.....
(.....)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประเมินโครงการ

ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ดังรายละเอียด

จุดมุ่งหมาย	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อจัดโครงการอบรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ณ โรงเรียนวัดเสม็ดเหนือในลักษณะค่ายธรรมคิตา โดยความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน	1. มีผู้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 250 คน 2. มีการจัดอบรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ณ ห้องประชุมโรงเรียนเสม็ดเหนือ 1 ครั้ง	การสังเกต	
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อครอบครัวและสังคม	2. จำนวนร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติพึงกระทำเพิ่มขึ้น	แบบทดสอบ	ร้อยละ
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น	3. จำนวนร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการรู้จักวิธีคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น	แบบทดสอบ	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ
4. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการที่มีต่อรูปแบบการจัดอบรม	4. ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 60 ขึ้นไปมีความพึงพอใจรูปแบบการอบรม โดยใช้แนวคิด บ้าน วัด โรงเรียนในระดับมาก	แบบสอบถาม การสังเกต	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตร้อยละ วิเคราะห์ลำดับ

กำหนดการอบรม ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและความสามารถคิดวิเคราะห์
สำหรับนักเรียน “ค่ายธรรมคีตา (DAY CAMY)”

14 มีนาคม 2550

ณ หอประชุมโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ

08.00 – 08.30 น.	ลงทะเบียน
08.30 – 09.00 น.	พิธีเปิดการอบรม <ul style="list-style-type: none"> - ประธานฝ่ายชมราวาสจุฑาภรณ์เทียนบูชาพระรัตนตรัย - ประธานฝ่ายสงฆ์กล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย - ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ กล่าวรายงาน - ประธาน (นายอำเภอบางคล้า นายภูษงค์ รั้งสินธุ์) กล่าวเปิดงาน - พิธีมอบตัวเป็นศิษย์รับศีล 5 (พระวิทยากร)
09.00 – 10.30 น.	การบรรยาย เปิดใจใส่ธรรม มารยาทไทย 5 อ่อน (พระวิทยากร)
10.30 – 10.40 น.	พัก อาหารว่าง
10.40 – 11.30 น.	กิจกรรมสี่ศีล 5 พาสุขใจ / ยาเสพติด (พระวิทยากร)
11.30 – 12.30 น.	พัก อาหารกลางวัน
12.30 – 13.00 น.	เติมพลังกราบพระ สมภาณี แม่เมตตา (พระวิทยากร)
13.00 - 13.15 น.	เพื่อกายด้วยนันทนาการ เกมคุณธรรม (พระวิทยากร)
13.15 – 14.30 น.	พัก อาหารว่าง
14.30 – 15.30 น.	กิจกรรม “สู้เพื่อพ่อแม่, ครู, ในหลวง” หลักยึดเหนี่ยวในการเรียน (พระวิทยากร)
15.30 – 15.50 น.	พิธีปิด <ul style="list-style-type: none"> - ประธานฝ่ายสงฆ์กล่าวบูชาพระรัตนตรัย - นายกองค้การบริหารส่วนตำบล - ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเสม็ดเหนือ - ถวายจตุปัจจัยแก่พระวิทยากร รับพร - ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
16.00 น.	นักเรียนเดินทางกลับ

เนื้อหา โดยย่อ ในการอบรมค่าย “ธรรมจิตา”

กิจกรรมมารยาทไทย 5 อ่อน

ประวัติศาสตร์ไทยมีวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธไม่ว่าจะเป็นงานประเพณีไทย ประเพณีวัฒนธรรม ได้แก่ พิธีขึ้นบ้านใหม่ แต่งงาน งานศพ เป็นต้น ซึ่งประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ นั้น จะเกี่ยวข้องกับพิธีสงฆ์ ทั้งสิ้น นอกจากนั้น วัดยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญของบุตรหลานโดยในอดีต โดยมีพระสงฆ์เป็นครูอบรมสั่งสอนให้ความรู้และการอบรมมารยาทไทยอีกด้วย มารยาทไทย 5 อ่อน นั้น มุ่งเน้นให้นักเรียนมองเห็นสิ่งที่ดีงามของประเทศซึ่งประกอบด้วย

1. หัวอ่อน ปลูกฝังให้นักเรียนได้เข้าใจถึงการเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมง่าย พุทก็ฟังสั่งก็เชื่อ ไม่ให้เป็นเด็กหัวค้อ มองเห็นความรักความหวังดีของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณ
2. ปากอ่อน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีความเป็นปียวจา พุดจา ไพเราะต่อผู้อื่น
3. มืออ่อน ให้นักเรียนเข้าใจถึงการไหว้อย่างแท้จริง ทำไมเราต้องไหว้ แล้วทำไมต้องมีมารยาทด้วย
4. หลังอ่อน เวล่านักเรียนเดินทางผ่านผู้ใหญ่ ทำไมต้องก้ม เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนมีโอกาสได้เจอในเหตุการณ์ปัจจุบัน มองเห็นจุดดีของคนมีความมียมารยาท
5. เข่าอ่อน เน้นการกราบอย่างถูกต้อง ตามหลักของการกราบอย่างถูกต้อง คือ หน้าผาก 1 เข่า 2 สอก 2 อย่างแท้จริง

กิจกรรมสื่อคุณธรรม ศิล 5 ยาเสพติด

เด็กไทยยุคใหม่ไม่เห็นความสำคัญของการรักษาชีวิต ไม่ทราบว่าศิลปะมีไว้ทำไม และไม่เคยเห็นความสำคัญของการรักษา หรือแม้แต่การกระทำผิด อาจเป็นเพราะไม่เห็นภาพในด้านบวกและด้านลบว่าการรักษาชีวิตมีประโยชน์อย่างไร เช่น การรักษาชีวิตข้อที่ 1 ถ้ารักษาได้ก็จะมีอายุที่ยืนยาว ไม่มีโรคภัย หรือหากฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมาก ๆ จะทำให้เกิดโรคภัย อายุสั้น อย่างนี้เป็นต้น ดังนั้นการที่เด็กยุคใหม่ มองเห็นภาพได้อย่างชัดเจน ให้เข้าใจในหลักศีลธรรมจริยธรรมอย่างถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา

ยาเสพติด มหันตภัยวิเทรีน กำลังจะกลับมาคุกคามเยาวชนอีกครั้ง ซึ่งทางรัฐบาลถือว่าเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ในด้านความรู้ความเข้าใจในหลักวิทยาศาสตร์ นักเรียนพอจะเข้าใจกันมามากแล้ว จึงมุ่งเน้นให้รับรู้และเข้าใจตามหลักศีลธรรมจริยธรรม มีผลกระทบต่อคนรอบข้างอย่างไร เมื่อทำผิดพลาดไปแล้ว ควรทำอย่างไร

กิจกรรมเกมส์คุณธรรม เสริมสร้างจริยธรรม

เป็นการนำนักเรียนได้สร้างความสนุกสนานในการเล่นเกมส์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มองเห็นคุณธรรมที่อยู่ในเกมส์ ไม่ว่าจะความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความรอบคอบ เป็นต้น อาทิเช่น

- เกมส์สัตว์กับสัตว์น้ำ มุ่งเน้นให้รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รักซึ่งกันและกัน

- เกมส์ดอกบัวบาน มุ่งเน้น เสริมสติ รอบคอบ ต่อการดำรงชีวิต
- เกมส์นักเรียนทำตาม มุ่งเน้น ความซื่อสัตย์ ในความคิดที่ว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” มีความสนุกสนานอยู่ และแทรกด้วยคุณธรรมที่นักเรียนมองข้ามไป

กิจกรรมแสงเทียนแสงธรรม

ทุกคนถือกำเนิดจากท้องของคุณแม่ แม่คือคนที่ดูแลเรามาตลอดเก้าเดือน ให้ชีวิตให้วิญญาณ แต่สำหรับเด็กนักเรียนบางคน กลับลืมความสำคัญที่มีอยู่ตรงนี้ ไม่เห็นความสำคัญของการมีคนรัก คนห่วงใย กิจกรรมนี้จึงปลูกฝังให้นักเรียน ได้สำนึกในความสำคัญของพ่อแม่ หากว่าไม่มีท่าน เราอาจไม่มีวันนี้ก็ได้ สำหรับนักเรียนบางคนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ก็ยังมีครูอาจารย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นพ่อแม่คนที่สองของเรา กิจกรรมนี้มุ่งเน้นให้

1. การตอบแทนบุญคุณทางใจมากกว่าการตอบแทนทางการให้กับผู้มีพระคุณ
2. ปลูกจิตสำนึกให้แก่นักเรียนตั้งแต่วัยเยาวชน
3. สร้างพฤติกรรมที่ดีต่อผู้มีพระคุณ ว่าอะไรควร ไม่ควร ที่จะทำต่อผู้มีพระคุณ
4. มองเห็นสิ่งที่จะเกิดในอนาคต และปฏิบัติตนต่อผู้มีพระคุณอย่างถูกต้อง

ท้ายของกิจกรรมให้นักเรียนออกมาแสดงความรู้สึก มากราบตรงคุณพ่อคุณแม่ หรือคุณครู อาจารย์ที่จัดกิจกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศันสนีย์ จันทรสถิตย์พร เกิดวันที่ 28 พฤศจิกายน 2489 สำเร็จการศึกษา การศึกษา
บัณฑิต วิชาเอกคณิตศาสตร์ จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ปีการศึกษา 2511 และสำเร็จการ
ศึกษาสังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาประชากรศาสตร์ จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2524 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย
การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย